

ΕΙΔΙΚΕΣ ΜΟΡΦΕΣ ΠΙΣΤΗΣ

σπουδάστριες
ΕΠΗΛΩΤΟΠΟΥΛΟΥ ΔΕΣΠΟΙΝΑ
ΣΠΥΡΟΥ ΠΑΝΑΓΙΩΤΑ
ΧΡΗΣΤΟΥ ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ

ΕΙΣΠΥΛΙΔΗΣ
ΛΑΛΙΩΤΗΣ ΠΑΡΑΣΚΕΥΑΣ

Α.Τ.Ε.Ι. ΠΑΤΡΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ

**ΑΝΩΤΑΤΟ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ
ΠΑΤΡΩΝ**

**ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ**

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

ΕΙΔΙΚΕΣ ΜΟΡΦΕΣ ΠΙΣΤΗΣ

- LEASING
- FACTORING
- FORFAITING
- VENTURE CAPITAL

ΣΠΟΥΔΑΣΤΡΙΕΣ

**ΣΠΗΛΙΩΤΟΠΟΥΛΟΥ ΔΕΣΠΟΙΝΑ
ΣΠΥΡΟΥ ΠΑΝΑΓΙΩΤΑ
ΧΡΗΣΤΟΥ ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ**

ΕΙΣΗΓΗΤΗΣ

ΛΑΛΙΩΤΗΣ ΠΑΡΑΣΚΕΥΑΣ

ΠΑΤΡΑ 2007

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	7
ΠΡΟΛΟΓΟΣ.....	8

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ

ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΗ ΜΙΣΘΩΣΗ / LEASING

1.1.ΕΝΝΟΙΑ – ΟΡΙΣΜΟΣ.....	9
1.2. ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ.....	9
1.2.1. Η σύμβαση της Οττάβα για το διεθνές leasing.....	11
1.3. ΤΟ ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΗΣ ΜΙΣΘΩΣΗΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ.....	11
1.3.1. Νέος αναπτυξιακός νόμος 3299/2004 και η χρηματοδοτική μίσθωση στην Ελλάδα.....	13
1.4. ΔΙΑΧΩΡΙΣΜΟΣ ΤΟΥ LEASING ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΑ ΔΙΕΘΝΗ ΛΟΓΙΣΤΙΚΑ ΠΡΟΤΥΠΑ.....	14
1.4.1. Διαχωρισμός leasing για τον μισθωτή.....	14
1.4.2. Διαχωρισμός leasing για τον εκμισθωτή.....	15
1.5. ΤΥΠΟΙ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΗΣ ΜΙΣΘΩΣΗΣ.....	15
1.5.1 Άμεση μίσθωση (Direct Leasing).	15
1.5.2 Πώληση και επανεκμίσθωση παγίων (Sale & Lease Back).....	16
1.5.3 Πρόγραμμα μίσθωσης – Πώλησης (Vendor Leasing).....	17
1.5.4 Διασυνοριακό leasing (Cross – Border Leasing).....	18
1.5.5 Συμμετοχική ή Εξισορροπητική μίσθωση (Leveraged Leasing).....	19
1.6. ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΗΣ ΜΙΣΘΩΣΗΣ.....	20
1.7. ΔΑΠΑΝΕΣ ΠΟΥ ΚΑΛΥΠΤΕΙ ΤΟ LEASING.....	25
1.7.1. Κινητά πάγια περιουσιακά στοιχεία.....	25
1.7.2. Ακίνητα πάγια περιουσιακά στοιχεία.....	25

1.7.3. Άλλα πάγια περιουσιακά στοιχεία.....	26
1.8. ΠΗΓΕΣ ΔΙΑΘΕΣΙΜΩΝ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΙΑΣ LEASING.....	26
1.9. ΣΥΜΒΑΤΙΚΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΤΟΥ ΜΙΣΘΩΤΗ	27
1.10. ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΗΣ ΜΙΣΘΩΣΗΣ.....	28
1.11. ΦΑΣΕΙΣ ΤΗΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΗΣ ΜΙΣΘΩΣΗΣ ΜΕΧΡΙ ΤΗΝ ΕΝΑΡΞΗ ΚΑΤΑΒΟΛΗΣ ΤΩΝ ΜΙΣΘΩΜΑΤΩΝ.....	29
1.12. ΠΛΕΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΗΣ ΜΙΣΘΩΣΗΣ.....	32
1.13. ΜΕΙΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΗΣ ΜΙΣΘΩΣΗΣ.....	33
1.14. ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΗΣ ΜΙΣΘΩΣΗΣ.....	34
1.15. ΒΑΣΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ LEASING ΚΑΙ ΤΡΑΠΕΖΙΚΟΣ ΔΑΝΕΙΣΜΟΣ.....	35
1.16. ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΑΓΟΡΑ – LEASING.....	39
1.17. ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΠΟΥ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΠΟΙΟΥΝΤΑΙ ΣΤΟΝ ΚΛΑΔΟ.....	41

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ

ΠΡΑΚΤΟΡΕΙΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΩΝ ΑΠΑΙΤΗΣΕΩΝ / FACTORING

2.1. ΕΝΝΟΙΑ - ΟΡΙΣΜΟΣ.....	42
2.2. ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ.....	43
2.3. ΤΟ ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ ΠΡΑΚΤΟΡΕΙΑΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΩΝ ΑΠΑΙΤΗΣΕΩΝ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ.....	44
2.4. ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΤΟΥ FACTORING.....	44
2.4.1. Παράδειγμα λειτουργίας factoring.....	46
2.5. ΜΟΡΦΕΣ FACTORING.....	48
2.5.1. Κυριότερες μορφές εγχωρίου factoring.....	49
2.5.2. Κυριότερες μορφές διεθνούς factoring.....	50
2.6. ΠΛΑΙΣΙΟ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ FACTOR-ΕΚΧΩΡΗΤΗ.....	51
2.6.1. Αξιοπιστία εκχωρητή.....	52
2.6.2. Ρευστότητα εκχωρητή.....	52

2.7. ΠΡΟΣΦΕΡΟΜΕΝΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΑΠΟ ΕΤΑΙΡΙΕΣ FACTORING.....	53
2.8. ΚΟΣΤΟΣ ΤΗΣ ΠΡΑΚΤΟΡΕΙΑΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΩΝ ΑΠΑΙΤΗΣΕΩΝ (FACTORING).....	55
2.9. ΠΛΕΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ ΕΓΧΩΡΙΟΥ ΚΑΙ ΕΞΑΓΩΓΙΚΟΥ FACTORING.....	56
2.10. ΜΕΙΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ ΕΓΧΩΡΙΟΥ ΚΑΙ ΕΞΑΓΩΓΙΚΟΥ FACTORING.....	58
2.11. ΕΤΑΙΡΙΕΣ ΠΟΥ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΠΟΙΟΥΝΤΑΙ ΣΤΟΝ ΚΛΑΔΟ.....	58

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΡΙΤΟ

ΠΩΛΗΣΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΩΝ ΑΠΑΙΤΗΣΕΩΝ / FORFAITING

3.1. ΕΝΝΟΙΑ – ΟΡΙΣΜΟΣ.....	60
3.2. ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ.....	61
3.3. ΤΟ ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ ΠΩΛΗΣΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΩΝ ΑΠΑΙΤΗΣΕΩΝ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ.....	62
3.4. ΚΥΡΙΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ FORFAITING.....	63
3.5. ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΟΥ FORFAITING.....	64
3.6. Η ΔΕΥΤΕΡΟΓΕΝΗΣ ΑΓΟΡΑ ΚΑΙ ΟΙ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ ΚΑΤΑ ΤΙΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ ΜΕ FORFAITING.....	66
3.7. ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ ΤΟΥ ΕΞΑΓΩΓΕΑ ΑΠΟ ΤΟΝ FORFAITER.....	66
3.8. ΠΛΕΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ - ΜΕΙΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ ΤΗΣ ΠΩΛΗΣΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΩΝ ΑΠΑΙΤΗΣΕΩΝ (FORFAITING).....	67
3.8.1. Πλεονεκτήματα πώλησης επιχειρηματικών απαιτήσεων.....	67
3.8.2. Μειονεκτήματα πώλησης επιχειρηματικών απαιτήσεων.....	68
3.9. ΔΙΑΚΡΙΣΗ ΤΟΥ FORFAITING ΑΠΟ ΤΟ FACTORING.....	69

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΕΤΑΡΤΟ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΩΝ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ / VENTURE CAPITAL

4.1. ΕΝΝΟΙΑ – ΟΡΙΣΜΟΣ.....	72
4.2. ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ.....	73
4.3. ΤΟ ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΟΥ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΩΝ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ.....	75
4.3.1. Ταμείο Ανάπτυξης Νέας Οικονομίας Α.Ε.- Τ.Α.ΝΕ.Ο.....	76
4.3.2. Γενική Γραμματεία Έρευνας & Τεχνολογίας (Γ.Γ.Ε.Τ.).....	78
4.4. ΠΛΕΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ ΤΟΥ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΩΝ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ (VENTURE CAPITAL).....	81
4.5. ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΟΥ VENTURE CAPITAL.....	83
4.5.1. Πηγές κεφαλαίων.....	83
4.5.1.1. Φυσικά πρόσωπα.....	84
4.5.1.2. Νομικά πρόσωπα.....	84
4.5.2. Μορφές χρηματοδότησης σε vc.....	85
4.5.3. Κριτήρια επενδύσεων / Κριτήρια επιλογής.....	87
4.5.4. Διαδικασίες επιλογής.....	88
4.5.5. Αποδέσμευση κεφαλαίου.....	89
4.6. ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΗΚΑ ΕΤΑΙΡΙΩΝ VENTURE CAPITAL.....	89
4.6.1. Ηλικία εταιριών venture capital.....	89
4.6.2. Μετοχική σύνθεση και μέγεθος εταιριών.....	90
4.6.3. Επίπεδο μόρφωσης και ειδικότητες στελεχών.....	92
4.6.4. Προέλευση υποψήφιας επιχείρησης.....	93
4.6.5. Κατανομή ανά κλάδο.....	95
4.6.6. Γεωγραφική κατανομή.....	97
4.6.7. Στάδια και είδος συμμετοχής.....	99
4.6.8. Ρευστοποίηση – εξόδων εταιριών.....	101
4.7. ΔΙΑΘΕΣΙΜΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ ΚΑΙ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ.....	102
4.8. ΕΤΑΙΡΙΕΣ Ε.Κ.Ε.Σ. ΠΟΥ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΠΟΙΟΥΝΤΑΙ ΣΤΟΝ ΚΛΑΔΟ.....	104

ΕΠΙΛΟΓΟΣ.....	105
---------------	-----

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΠΡΩΤΟ.....	108
Νόμος 1665/1986.....	108
Υπόδειγμα αίτησης επιχείρησης για χρηματοδοτική μίσθωση (Εθνική Leasing).....	120
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΔΕΥΤΕΡΟ.....	124
Νόμος 1905/1990.....	124
Υπόδειγμα αίτησης επιχείρησης για την παροχή υπηρεσιών factoring (Εμπορική Factoring).....	132
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΤΡΙΤΟ.....	136
Νόμος 1775/1988.....	136
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.....	143

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η χρηματοδότηση της επιχείρησης αποτελεί μια από τις σημαντικότερες παραμέτρους της λειτουργίας της, αν όχι τη σημαντικότερη. Το πόσο καλή θα είναι η συμφωνία που θα πετύχει ο επιχειρηματίας είναι παράμετρος της διαπραγματευτικής θέσης στην οποία βρίσκεται, καθώς και του πλήθους των εναλλακτικών επιλογών χρηματοδότησης που έχει. Η ανάπτυξη της οικονομίας παράλληλα με την εκρηκτική τεχνολογική ανάπτυξη των τελευταίων δεκαετιών, εκφράστηκε ιδιαίτερα στο χρηματοπιστωτικό τομέα. Η απελευθέρωση της χρηματοπιστωτικής αγοράς και η άμεση ενσωμάτωση στις νέες τεχνολογίες επέτρεψε την πληθώρα χρηματοδοτικών εναλλακτικών λύσεων για τις επιχειρήσεις και τους καταναλωτές. Οι χρηματοδοτικές λύσεις προέρχονται τόσο από τους νέους, για την Ελλάδα, χρηματοπιστωτικούς θεσμούς όσο και από τις τράπεζες με την πληθώρα των χρηματοδοτικών εργαλείων που προσφέρουν τα τελευταία έτη, επηρεασμένες από τον έντονο ανταγωνισμό στην τραπεζική αγορά. Η γνώση των εναλλακτικών λύσεων αποτελεί ακρογωνιαίο λίθο στην αναζήτηση χρηματοδότησης της επιχείρησης. Η αναζήτηση αυτή θα πρέπει να γίνεται σε όσο το δυνατόν μεγαλύτερο κύκλο χρηματοπιστωτικών θεσμών με στόχο την εξεύρεση της ιδανικότερης χρηματοδότησης.

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Βασική επιδίωξη της πτυχιακής μας εργασίας είναι να αναφερθούμε στους νέους χρηματοπιστωτικούς θεσμούς, οι οποίοι καλύπτουν τις ανάγκες των επιχειρήσεων με αρκετά εξειδικευμένους και αποτελεσματικούς τρόπους. Η εργασία αυτή αποτελείται από τέσσερα κεφάλαια.

Στο πρώτο κεφάλαιο παραθέτουμε τις βασικές έννοιες και την εξέλιξη της χρηματοδοτικής μίσθωσης (Leasing), η οποία βοηθάει επιχειρηματίες, βιοτέχνες, βιομηχάνους και ελεύθερους επαγγελματίες να αποκτήσουν, να επεκτείνουν ή να εξιχνώσουν τον εξοπλισμό τους χωρίς να δανείζονται χρήματα ή να δεσμεύουν δικά τους κεφάλαια. Στην συνέχεια γίνεται μια πλήρη αναφορά στα είδη της καθώς και στις φάσεις από την έναρξη ενδιαφέροντος για χρηματοδότηση μέχρι και την υπογραφή της σύμβασης. Τέλος θέτουμε τα στοιχεία, τα οποία αξιολογεί μια επιχείρηση, στο αν θα επιλέξει αυτού του είδους την χρηματοδότηση.

Στο δεύτερο κεφάλαιο αναφερόμαστε στην πρακτορεία επιχειρηματικών απαιτήσεων (Factoring), που αποτελεί δέσμη χρηματοοικονομικών υπηρεσιών, οι οποίες καλύπτουν ανάγκες επιχειρήσεων που πωλούν προϊόντα ή παρέχουν υπηρεσίες με βραχυπρόθεσμη πίστωση σε πελάτες με επαναληπτική/αγοραστική συμπεριφορά. Επιπλέον εξετάζουμε τις μορφές του factoring τόσο στην εγχώρια όσο και στην διεθνή αγορά. Παρουσιάζεται μια σαφής ανάλυση των διαδικασιών λειτουργίας του και των προσφερόμενων υπηρεσιών του με σκοπό την επιλογή του.

Στο τρίτο κεφάλαιο αναλύουμε την πώληση επιχειρηματικής απαίτησης (Forfaiting) όπου αποτελεί μια εναλλακτική και συμπληρωματική μορφή χρηματοδότησης και αφορά την εκχώρηση απαιτήσεων που περιλαμβάνουν εμπορικούς και πιστωτικούς κινδύνους. Ακόμα θέτουμε μια σειρά διαφορών μεταξύ forfaiting και γνησίου εξαγωγικού factoring, που σαν τεχνικές χρηματοδότησης παρουσιάζουν πολλά κοινά χαρακτηριστικά.

Τέλος στο τέταρτο κεφάλαιο, αναφερόμαστε στο κεφάλαιο επιχειρηματικών συμμετοχών (Venture Capital), μια από τις πιο σύγχρονες μορφές χρηματοδότησης, η οποία βοηθά επιχειρήσεις καινοτομικού χαρακτήρα προωθώντας την ανάπτυξη τους. Επίσης παρουσιάζουμε τα πρώτα αποτελέσματα πανελλαδικής έρευνας σε δείγμα 11 εταιριών που δραστηριοποιούνται σήμερα στον Ελλαδικό χώρο. Μέσο της διαγραμματικής απεικόνισης αυτής της έρευνας διακρίνουμε την εξέλιξη και τα χαρακτηριστικά των εταιρειών στο διάστημα 1999-2003.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ

1. ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΗ ΜΙΣΘΩΣΗ / LEASING

1.1 ΕΝΝΟΙΑ – ΟΡΙΣΜΟΣ

Ο θεσμός του Leasing, σαν τεχνική χρηματοδότησης, έχει καθιέρωθεί διεθνώς τις τελευταίες δεκαετίες και ένα αξιόλογο ποσοστό των πραγματοποιούμενων επενδύσεων, που ολοένα αυξάνεται, πραγματοποιείται μέσω αυτού. Παρά τις διαφορές που υπάρχουν μεταξύ διαφόρων μορφών Leasing, η κεντρική ιδέα παραμένει πάντα η ίδια: η απόκτηση της χρήσης κεφαλαιουχικών αγαθών, κινητών ή ακίνητων, με ολική χρηματοδότηση της αξίας τους χωρίς ανάγκη καμίας άμεσης εκταμίευσης εκ μέρους του επενδυτή.¹ Με το Leasing μια επιχείρηση ή ένας επαγγελματίας μισθώνει ένα κινητό αντικείμενο ή ένα ακίνητο, καταβάλλοντας μια περιοδική αμοιβή, μίσθωμα, στους εκμισθωτές, ώστε να το χρησιμοποιεί για επαγγελματική χρήση για ένα καθορισμένο χρονικό διάστημα. Με το τέλος της περιόδου αυτής ο μισθωτής έχει τις εξής δυνατότητες: να ανανεώσει τη μίσθωση, να εξαγοράσει το αντικείμενο έναντι συμβολικού τιμήματος, να το επιστρέψει στον εκμισθωτή.

1.2 ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ

Η σύγχρονη φάση της χρηματοδοτικής μίσθωσης αρχίζει στις ΗΠΑ το 1952, όταν ο Henry Schonfeld ίδρυσε, με κεφάλαιο 20.000 δολαρίων, την United States Corporation. Η εταιρεία αυτή έχει σήμερα μετονομαστεί σε United States Leasing International Inc και είναι η μεγαλύτερη ανεξάρτητη (δηλαδή μη συνδεδεμένη με χρηματοδοτικούς οργανισμούς) εταιρεία χρηματοδοτικών μισθώσεων. Οι αμερικανικές εμπορικές τράπεζες, άρχισαν να

¹ Ένωση Ελληνικών Τραπεζών «Σύγχρονοι τρόποι κάλυψης των χρηματοδοτικών αναγκών των επιχειρήσεων» (www.hba.gr /Οκτώβριος 2000).

ασχολούνται με χρηματοδοτικές μισθώσεις στις αρχές της δεκαετίας του 1960. Η ανάπτυξη των σχετικών τραπεζικών εργασιών υπήρξε ταχύτατη.

Στην ευρεία διάδοση του θεσμού του leasing συνέτεινε η επιτακτική ανάγκη μετατροπής της βαριάς βιομηχανίας, σε βιομηχανίες παραγωγής μη στρατιωτικών προϊόντων και στη συνέχεια η ανάγκη εκσυγχρονισμού ενός μεγάλου μέρους της αμερικανικής βιομηχανίας, που επέβαλε τη διοχέτευση στη βιομηχανία τεράστιων ποσών μεσομακροπρόθεσμων δανειακών κεφαλαίων, για τα οποία δεν υπήρχε ένα επαρκές σύστημα παροχής τους, δεδομένου ότι η ανάπτυξη βασιζόταν, κυρίως στις δυνατότητες αυτοχρηματοδότησης.² Υπό τις συνθήκες αυτές, η χρηματοδοτική μίσθωση υπήρξε ο «ελλιπών κρίκος», που συνετέλεσε στην ευμενή αποδοχή και διάδοση του νέου αυτού χρηματοδοτικού μηχανισμού. Ενδεικτικά αναφέρεται ότι στα τέλη της δεκαετίας του 1970, το μερίδιο της χρηματοδότησης με τη μορφή του leasing στις ΗΠΑ ήταν περίπου το 10% επί του συνολικού ποσού των επενδύσεων εκείνης της χρονιάς.

Οι εταιρίες leasing αφού ενθαρρύνθηκαν από τα αποτελέσματα επεδίωξαν να επεκτείνουν τις δραστηριότητες τους στο εξωτερικό. Για το σκοπό αυτό δοκίμασαν δύο τρόπους, αρχικά εφάρμοσαν το σύστημα leasing για την πληρωμή των εξαγωγών βιομηχανικού εξοπλισμού ο οποίος προοριζόταν για χώρες του εξωτερικού και μάλιστα για τον Καναδά, το Μεξικό και τη Βενεζουέλα. Στη συνέχεια ίδρυσαν, κυρίως στην Ευρώπη, σημαντικό αριθμό υποκαταστημάτων ή συμμετείχαν σε ντόπιες εταιρίες υπό σύσταση. Ιδρύθηκαν προοδευτικά στη Μ. Βρετανία η Mercantile Credit Corporation (1960) ως θυγατρική της United States Leasing Corporation και στο Βέλγιο το 1961 η Locabel A.E. θυγατρική της Lease Plan International. Η πρώτη γαλλική εταιρία leasing, η Locafrance ιδρύθηκε τον Απρίλιο του 1962 από την Τράπεζα της Ινδοκίνας με τη συνδρομή άλλων τραπεζών και ασφαλιστικών εταιριών. Απόδειξη της επιτυχημένης επιρροής του χρηματοδοτικού αυτού νεωτερισμού είναι ότι εντός δύο ετών, στη Γαλλία, είχαν ιδρυθεί περισσότερες από 24 εταιρίες.

Στην Ελλάδα ο θεσμός εισήλθε το 1986 με το νόμο 1665/1986 περί χρηματοδοτικής μίσθωσης, αλλά σε άνηση βρίσκεται από το 2000 και αφού είχε θεσμοθετηθεί το leasing για τα ακίνητα.

² Λαουτάρη Θεωδόρου «Τα υπέρ και τα κατά της Χρηματοδοτικής Μίσθωσης» (Καθημερινή 2006).

1.2.1 Η σύμβαση της Οττάβα για το διεθνές leasing

Στις 28 Μαΐου 1988 πραγματοποιήθηκε στην Οττάβα του Καναδά διεθνής διπλωματική συνδιάσκεψη για το διεθνές leasing, στην οποία και υιοθετήθηκε το σχετικό σχέδιο διεθνούς σύμβασης του Unidroit. Η σύμβαση αυτή είναι το αποτέλεσμα διαβουλεύσεων σε μια προσπάθεια συγκερασμού των συμφερόντων που συγκρούονται γύρω από τη σύναψη και τη λειτουργία του θεσμού της χρηματοδοτικής μίσθωσης. Αποτελεί επίσης και το αποτέλεσμα ενός νομικού συμβιβασμού, καθώς συντάχθηκε από νομικούς προερχόμενους από χώρες με εντελώς διαφορετική νομική παράδοση και αντίληψη.

Οι λύσεις που υιοθετήθηκαν και καταγράφηκαν στη διεθνή αυτή σύμβαση για τα διάφορα ζητήματα που είχαν δημιουργηθεί από τη δεκαετία του 1950, δηλαδή από τότε που ξεκίνησε το Financial Leasing σε κινητά, εύλογα αναμένεται να υιοθετηθούν και από τις χώρες που προτίθενται να εισαγάγουν το θεσμό της χρηματοδοτικής μίσθωσης, αλλά και από αυτές που έχουν εισαγάγει το θεσμό αλλά η ρύθμιση του διαφέρει από εκείνη της διεθνούς σύμβασης, ώστε να εναρμονιστεί η λειτουργία της σύμβασης στο εξωτερικό και το εσωτερικό.

Το ζήτημα της νομικής φύσης της χρηματοδοτικής μίσθωσης, αντιμετωπίζεται ήδη στο προοίμιο της σύμβασης, όπου αναφέρεται ανάμεσα στους επιδιωκόμενους από τη σύμβαση σκοπούς και η ανάγκη προσαρμογής των διατάξεων που διέπουν τη σύμβαση μίσθωσης στις «τριγωνικές σχέσεις» που δημιουργούνται κατά ανάγκη με την παρεμβολή του τρίτου προμηθευτή και της απόκτησης του προς εκμίσθωση πράγματος από αυτόν. Οι σημαντικότερες διατάξεις της σύμβασης είναι βέβαια, εκείνες που ρυθμίζουν τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των μερών (άρθρα 7-14).

1.3 ΤΟ ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΗΣ ΜΙΣΘΩΣΗΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Η σύμβαση χρηματοδοτικής μίσθωσης γίνεται μεταξύ ειδικευμένης εταιρείας και επιχείρησης ή επαγγελματία με σκοπό την παραχώρηση έναντι μισθώματος στην επιχείρηση ή τον επαγγελματία της χρήσης κινητού πράγματος και ταυτόχρονα του δικαιώματος είτε αγοράς είτε ανανέωσης της μίσθωσης για ορισμένο χρόνο.

Οι ειδικευμένες εταιρείες στις συμβάσεις leasing ιδρύονται με αυτό τον αποκλειστικό σκοπό και κατόπιν ειδικής άδειας της Τράπεζας της Ελλάδος, άδεια η οποία είναι απαραίτητη και στην περίπτωση εγκατάστασης στην Ελλάδα παρόμοιων αλλοδαπών εταιρειών. Το καταβεβλημένο μετοχικό κεφάλαιο των εταιρειών leasing απαιτείται να είναι ίσο προς το κεφάλαιο σύστασης ανώνυμης τραπεζικής εταιρείας (12 εκ. €) ή προς το ήμισυ αυτού, όταν την πλειοψηφία του κατέχουν μία ή περισσότερες τράπεζες. Τέλος, οι μετοχές των εταιρειών αυτών είναι ονομαστικές, ενώ την εποπτεία επί των εταιρειών αυτών ασκεί η Τράπεζα της Ελλάδος.

Η σύμβαση leasing καταρτίζεται εγγράφως και καταχωρείται στο βιβλίο του άρθρου 5 του ΝΔ 1038/1949 (ΦΕΚ Α 149) του Πρωτοδικείου της κατοικίας ή της έδρας του μισθωτή και του Πρωτοδικείου Αθηνών και η διάρκειά της είναι πάντοτε ορισμένη, ποτέ μικρότερη των τριών ετών όταν πρόκειται για κινητά και δέκα ετών όταν πρόκειται για ακίνητα. Πάντως σε περίπτωση που συνομολογηθεί μικρότερη από τη νομική διάρκεια, η σύμβαση δεν είναι άκυρη, αλλά ισχύει για το χρονικό διάστημα που ορίζετε από το νόμο.

Καθ' όλη τη διάρκεια της μίσθωσης το πράγμα ασφαρίζεται κατά κινδύνων τυχαίας καταστροφής ή χειροτερεύσεως, ενώ, τρίτα πρόσωπα δεν μπορούν να ασκήσουν κυριότητα ή άλλο εμπράγματο δικαίωμα επί του αντικειμένου της. Για τον καθορισμό του μισθώματος και του τιμήματος αγοράς του πράγματος από το μισθωτή, επιτρέπεται η συνομολόγηση ρητρών επιτοκίου ή είδους ή αξίας συναλλάγματος ή συνδυασμός των τριών.

Σε περίπτωση αγοράς του μισθίου πριν παρέλθει διετία από την έναρξη της μίσθωσης, ο μισθωτής οφείλει να καταβάλλει όλους τους φόρους και τις επιβαρύνσεις υπέρ του Δημοσίου κ.λπ., που αντιστοιχούν στην απόκτηση καινούργιων πραγμάτων. Απαλλάσσονται από κάθε φόρο και εισφορά πλην του φόρου εισοδήματος και του ΦΠΑ τα μισθώματα και το τίμημα πώλησης των μισθωμένων πραγμάτων, τα δικαιώματα των συμβολαιογράφων για την κατάρτιση των συμβάσεων προσδιορίζονται στα κατώτατα όρια, ενώ, τα μισθώματα που καταβάλλονται προς τις εταιρείες leasing θεωρούνται λειτουργικές δαπάνες και εκπίπτουν από τα ακαθάριστα έσοδα του μισθωτή. Οι εταιρείες leasing έχουν δικαίωμα να διενεργούν αποσβέσεις στα μίσθια ίσες προς τις αποσβέσεις που θα είχε δικαίωμα να υπολογίσει ο μισθωτής, εάν προέβαινε στην αγορά τους ως καινούργιων.

Φορολογικές εκπτώσεις για τον εξοπλισμό που χρησιμοποιείται με συμβάσεις χρηματοδοτικής μίσθωσης προβλέπονται στο Ν 1262/82 και στους αναπτυξιακούς νόμους 1892/1990 (άρθρο 19), στον 2601/1998 και στον 3219/2004, υπό τον όρο διάρκειας της σύμβασης leasing από 10 έτη και άνω και όταν η κυριότητα θα περιέρχεται στον μισθωτή μετά τη λήξη της σύμβασης. Από κάθε φόρο ή τέλος απαλλάσσονται οι συμβάσεις δανεισμού

από τράπεζες των εταιρειών leasing καθώς και οι συμβάσεις χρηματοδοτικής μίσθωσης μεταξύ των εταιρειών αυτών και ξένων προμηθευτών τους. Οι εταιρείες leasing επιτρέπεται να καταρτίζουν ειδικό αποθεματικό κάλυψης επισφαλών απαιτήσεων με την κράτηση από τα καθαρά έσοδα ποσού που αντιστοιχεί στο 2% των ανείσπρακτων στο τέλος κάθε έτους μισθωμάτων.³

1.3.1 Νέος αναπτυξιακός νόμος 3299/2004 και η χρηματοδοτική μίσθωση

Το Δεκέμβριο του 2004 η Ελληνική κυβέρνηση αποφάσισε να μεταρρυθμίσει τον υφιστάμενο αναπτυξιακό νόμο της χώρας σε μια προσπάθεια να προωθήσει την επιχειρηματικότητα και να προσελκύσει επενδύσεις από το εξωτερικό και το εσωτερικό. Ο νέος νόμος διαφέρει από τον προηγούμενο 2601/98 στο σημείο ότι στις ρυθμίσεις του νέου νόμου υπάγονται τα επιχειρηματικά σχέδια και όχι συγκεκριμένες εταιρίες.

Ο νέος αναπτυξιακός νόμος επιτρέπει τη χρηματοδοτική μίσθωση για την απόκτηση νέου, σύγχρονου μηχανολογικού εξοπλισμού και καταργεί τη διάκριση ανάμεσα σε νέες και παλαιές επιχειρήσεις (N2601/1998), ώστε όλες τους, να έχουν πρόσβαση στην παρεχόμενη δέσμη κινήτρων. Μία άλλη σημαντική αλλαγή είναι εκείνη που αναφέρετε στο ελάχιστο απαιτούμενο (ίδια συμμετοχή) μετοχικό κεφάλαιο. Πράγματι ο νέος νόμος μειώνει το ποσοστό της ίδιας συμμετοχής από 40% σε 25% σε κάθε επενδυτικό σχέδιο.

Τα είδη της ενίσχυσης μπορούν να πάρουν τις παρακάτω μορφές:

➤ Επιχορήγηση, που συνίσταται στη δωρεάν παροχή από το Δημόσιο, χρηματικού ποσού για την κάλυψη τμήματος της ενισχυμένης δαπάνης του επενδυτικού σχεδίου.

➤ Επιδότηση χρηματοδοτικής μίσθωσης που συνίσταται στην κάλυψη από το Δημόσιο, τμήματος των καταβαλλόμενων δόσεων χρηματοδοτικής μίσθωσης που συνάπτεται για την απόκτηση καινούργιου μηχανολογικού και λοιπού εξοπλισμού.

➤ Φορολογική απαλλαγή ύψους μέχρι ενός ποσοστού ή του συνόλου της αξίας της ενισχυμένης δαπάνης του επενδυτικού σχεδίου ή και της αξίας της χρηματοδοτικής μίσθωσης καινούργιου μηχανολογικού και λοιπού εξοπλισμού του οποίου αποκτάται η χρήση. Η ενίσχυση αυτή συνίσταται, στην απαλλαγή από την καταβολή φόρου εισοδήματος μη

³ Λυμβαίος Γιάννης «Σύγχρονοι τρόποι κάλυψης χρηματοδότησης επιχειρήσεων» (www.disabled.gr).

διανεμόμενων κερδών, από το σύνολο των δραστηριοτήτων της επιχείρησης της πρώτης δεκαετίας, από την πραγματοποίηση του επενδυτικού σχεδίου με το σχηματισμό ισόποσου αφορολόγητου αποθεματικού.

➤ Επιδότηση του κόστους της δημιουργούμενης από το επενδυτικό σχέδιο απασχόλησης που συνίσταται στην κάλυψη από το Δημόσιο, για μια διετία, τμήματος του μισθολογικού κόστους των δημιουργούμενων, εντός της πρώτης τριετίας από την ολοκλήρωσή του επενδυτικού σχεδίου, θέσεων απασχόλησης.⁴

1.4 ΔΙΑΧΩΡΙΣΜΟΣ ΤΟΥ LEASING ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΑ ΔΙΕΘΝΗ ΛΟΓΙΣΤΙΚΑ ΠΡΟΤΥΠΑ

Οι εταιρείες που από το 2005 εφαρμόζουν τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα (Δ.Λ.Π) πρέπει να διαχωρίσουν τις συμβάσεις leasing σε Χρηματοδοτικές Μισθώσεις (Financial Leasing) και σε Λειτουργικές Μισθώσεις (Operating Leasing ή Renting Leasing). Υπάρχει πλέον σαφής διαχωρισμός μεταξύ χρηματοδοτικής μίσθωσης και λειτουργικής μίσθωσης, που απαιτεί διαφορετικό λογιστικό χειρισμό τόσο από πλευράς μισθωτή όσο και από πλευράς εκμισθωτή.

1.4.1 Διαχωρισμός leasing για τον μισθωτή

Στην χρηματοδοτική μίσθωση, ο μισθωτής εκπίπτει τους τόκους του μισθώματος από τα αποτελέσματα χρήσεως και ενεργεί αποσβέσεις επί του μισθωμένου εξοπλισμού.

Αντίθετα, η λειτουργική μίσθωση είναι έξοδο και το μίσθωμα εκπίπτει στο σύνολο του από τα αποτελέσματα χρήσεως. Διευκρινίζεται ότι η εφαρμογή των διεθνών λογιστικών προτύπων επηρεάζει κατά τα παραπάνω μόνο την εικόνα του ισολογισμού και όχι τον υπολογισμό του καταβαλλόμενου φόρου, ο οποίος θα εξακολουθήσει να γίνεται με τις ισχύουσες στην Ελληνική φορολογική νομοθεσία αρχές. Συνεπώς, η χρηματοδοτική μίσθωση εξακολουθεί να προσφέρει φορολογικά οφέλη στον μισθωτή ανεξάρτητα από τον τρόπο τήρησης των λογιστικών βιβλίων.

⁴ Thornton Grant «Επενδύσεις στην Ελλάδα» (Πηγή internet/Μάιος 2005).

1.4.2 Διαχωρισμός leasing για τον εκμισθωτή

Σύμφωνα με την χρηματοοικονομική μέθοδο τα έσοδα από τα μισθώματα που εμφανίζονται σε κάθε χρονική περίοδο δεν αντιστοιχούν στις εισπράξεις της περιόδου, αλλά ακολουθούν μια φθίνουσα τάση, ανάλογη με την μείωση της αξίας του πάγιου στοιχείου.

Η χρηματοοικονομική μέθοδος δηλαδή, θεωρεί τη χρηματοδοτική μίσθωση σαν μια χρηματοοικονομική συναλλαγή και αναγνωρίζει ότι, η επένδυση του εκμισθωτή δεν αντιπροσωπεύεται από το πάγιο στοιχείο, αλλά από το σύνολο των εισπρακτέων μισθωμάτων τα οποία καλύπτουν την αρχική επένδυση του εκμισθωτή στο πάγιο στοιχείο και το κόστος του χρήματος του επενδυμένου κεφαλαίου στο πάγιο αυτό στοιχείο.

Αντίθετα, στη λειτουργική μέθοδο τα έσοδα κάθε περιόδου αντιστοιχούν με τα πραγματικά εισπραττόμενα μισθώματα. Η μέθοδος αυτή ακολουθεί τις αρχές της παραδοσιακής λογιστικής και εμφανίζει στο ενεργητικό την καθαρή αξία των εκμισθωμένων παγίων.

Το βασικό κριτήριο για την επιλογή της χρηματοοικονομικής ή της λειτουργικής μεθόδου είναι η όσο το δυνατό πιο ακριβής εμφάνιση του εισοδήματος του εκμισθωτή σε κάθε χρήση μέσα στην περίοδο που καλύπτει η εκμίσθωση του πάγιου.

1.5 ΤΥΠΟΙ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΗΣ ΜΙΣΘΩΣΗΣ

Ανάλογα με το σκοπό της πραγματοποιούμενης χρηματοδοτικής μίσθωσης, μπορούμε να διακρίνουμε κατηγορίες, από τις οποίες οι συνηθέστερες είναι:⁵

1.5.1 Άμεση Μίσθωση (Direct Leasing)

➤ **Leasing ακινήτων:** αναφέρεται στη χρηματοδοτική μίσθωση ενός ακινήτου με σκοπό να χρησιμοποιηθεί αποκλειστικά για επαγγελματικές ανάγκες (όχι κατοικία). Τα

⁵ Γαλάνης Π. Βασίλειος «Η λειτουργία των σύγχρονων Χρηματοοικονομικών Θεσμών στην χώρα μας. (Leasing, Factoring, Forfaiting, Venture Capital)» (Αθήνα 2000) σελ. 41-46, 78-80 / Αναγνωστάκης Γ. – Κοκκομέλης Κ. «Ειδικές Μορφές Πίστης» (Πάτρα 2000) σελ. 150-158 / Αποστολόπουλος Ν. Ιωάννης «Ειδικά Θέματα Χρηματοδοτικής Διοίκησης» (Αθήνα 2005) σελ. 378-379

ακίνητα που χρησιμοποιούνται είναι είτε κτίσματα, είτε οριζόντιες και κάθετες ιδιοκτησίες με το οικόπεδο. Το leasing δεν επιτρέπεται σε μεμονωμένα οικόπεδα ενώ η διάρκεια της μίσθωσης θα πρέπει να είναι τουλάχιστον 10 έτη. Το μίσθωμα σε Ευρώ είναι κυμαινόμενο ενώ ως τίμημα εξαγοράς ορίζεται η αξία του οικοπέδου, όπως καθορίζεται με τις αντικειμενικές αξίες που επικρατούν σήμερα. Σημειώνεται ότι ο φόρος μεταβίβασης πληρώνεται μόνο στην αρχή (απαλλάσσεται στο τέλος) και κεφαλαιοποιείται, ενώ τα μισθώματα δεν επιβαρύνονται με ΦΠΑ (εκτός βιομηχανοστασίων).

➤ **Leasing επαγγελματικού εξοπλισμού:** Αφορά καινούργιο ή μεταχειρισμένο εξοπλισμό από την Ελλάδα ή το Εξωτερικό, όπως: μηχανήματα κάθε είδους, ηλεκτρονικό εξοπλισμό, έπιπλα, κλιματιστικά μηχανήματα, τηλεφωνικά κέντρα και δίκτυα, εξοπλισμό ιατρείων, ξενοδοχείων και εστιατορίων, μηχανήματα έργου κλπ. Η αγορά εξοπλισμού μέσω leasing έχει το πλεονέκτημα ότι τα μισθώματα εκπίπτουν 100% από τα έσοδα ως δαπάνη, ενώ η εταιρεία δεν χρειάζεται να δεσμεύσει κεφάλαια διατηρώντας έτσι τη ρευστότητά της.

1.5.2 Πώληση και Επανεκμίσθωση Παγίων (Sale & Lease Back)

➤ **Sale & lease back ακινήτων:** Το sale & lease back μπορεί να εφαρμοστεί σε ακίνητα για όλες τις επιχειρήσεις εκτός από τους ελεύθερους επαγγελματίες (φυσικά πρόσωπα). Στην προκειμένη περίπτωση μία επιχείρηση που διαθέτει ένα ακίνητο, της δίνεται η δυνατότητα, να το πουλήσει σε μία εταιρεία leasing και στη συνέχεια η τελευταία να το εκμισθώσει στην πρώτη για ένα προσυμφωνημένο διάστημα (10 έτη και άνω). Με τον τρόπο αυτό η εταιρεία αποκτά σημαντική ρευστότητα καθώς και φορολογικά οφέλη (έκπτωση 100% των μισθωμάτων). Πρόσφατα καταργήθηκε και ο φόρος μεταβίβασης που ήταν υποχρεωμένη να καταβάλλει η επιχείρηση για την πώληση του ακινήτου, με αποτέλεσμα να γίνεται ιδιαίτερα ελκυστικό το συγκεκριμένο προϊόν.

➤ **Sale & lease back εξοπλισμού:** Παρόμοιο με το προηγούμενο προϊόν είναι και το sale & lease back εξοπλισμού με το οποίο ο εξοπλισμός πωλείται στην εταιρεία leasing η οποία το εκμισθώνει στην επιχείρηση που το πούλησε. Το προϊόν αυτό απευθύνεται και σε ελεύθερους επαγγελματίες ενώ έχει τα ίδια πλεονεκτήματα με το sale & lease back ακινήτων.

Παράδειγμα Χρηματοδότησης μέσω Sale & Lease Back

Η επιχείρηση “ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ ΑΕ” έχει ιδιόκτητο ακίνητο στο οποίο στεγάζονται οι κεντρικές διοικητικές και παραγωγικές τις εγκαταστάσεις. Η αναπόσβεστη αξία του ακινήτου ανέρχεται σε 100.000 € ενώ η εμπορική του αξία ανέρχεται σε 2.000.000 €. Η επιχείρηση αποφάσισε να προβεί σε νέες επενδύσεις και χρειάζεται χρηματοδότηση.

Εάν προχωρήσει σε Sale & Lease Back του επιχειρηματικού της ακινήτου, η επιχείρηση από τη μία πλευρά θα εισπράξει την εμπορική του αξία 2.000.000 € για τη χρηματοδότηση των επιχειρηματικών της σχεδίων, από την άλλη θα δημιουργήσει έκτακτα κέρδη από την πώληση του στοιχείου παγίου ενεργητικού τα οποία ισούνται με (Τιμή Πώλησης) μείον (Αναπόσβεστη Αξία) ή στο παράδειγμα $2.000.000 € - 100.000 € = 1.900.000 €$. Για τα έκτακτα αυτά κέρδη των 1.900.000 € ο φόρος που θα προέκυπτε θα ήταν περίπου 665.000 €.

Μετά την πρόσφατη ψήφιση του σχετικού νόμου (ΦΕΚ 15/28.01.2004), η επιχείρηση απαλλάσσεται από οποιαδήποτε καταβολή τόσο για τα έκτακτα κέρδη από την πώληση του ακινήτου όσο και για τη μεταβίβαση του. Το πόσο των 2.000.000 € χρησιμοποιείται κατά βούληση (χρηματοδότηση επενδυτικών σχεδίων, αποπληρωμή υφιστάμενου δανεισμού, κεφάλαιο κίνησης), η υπεραξία των 1.900.000 € εμφανίζεται απλώς σε ειδικό λογαριασμό αφορολόγητου αποθεματικού, ενώ ταυτόχρονα η επιχείρηση κάνει χρήση των φορολογικών ελαφρύνσεων που προκύπτουν από τη χρηματοδοτική μίσθωση.⁶

1.5.3 Πρόγραμμα Μίσθωσης – Πώλησης (Vendor Leasing)

Το vendor leasing είναι ένα είδος χρηματοδοτικής μίσθωσης που στηρίζεται στη δημιουργία μιας οικονομικής συμφωνίας μεταξύ των προμηθευτών που παρέχουν τον πάγιο κινητό εξοπλισμό και των επιχειρήσεων – πελατών τους. Αποτέλεσμα του vendor leasing είναι η πλήρης ή μερική υποκατάσταση της εταιρείας leasing από τον προμηθευτή (υπογραφή συμβάσεων και είσπραξη μισθωμάτων). Ακόμη, παρέχεται η δυνατότητα για την υπογραφή συμφώνου επαναγοράς ή παροχής εγγύησης από τον προμηθευτή.

Ο εξοπλισμός που μπορεί να χρησιμοποιηθεί κατά το vendor leasing είναι αγαθά εκτεταμένης χρήσης και χαμηλής αξίας όπως: αυτοκίνητα, φορτηγά, υπολογιστές, ιατρικά - εκτυπωτικά - ανυψωτικά μηχανήματα κ.α.

⁶ EFG Eurobank Ergasias «Χρηματοδοτικές Μισθώσεις /Leasing» (www.eurobank.gr).

Για παράδειγμα: μία εταιρεία που προμηθεύει φωτοτυπικά μηχανήματα, έρχεται σε συνεργασία με μία εταιρεία leasing προκειμένου να σχεδιάσουν προγράμματα vendor leasing μέσω των οποίων προσφέρεται η δυνατότητα σε φωτοτυπικά κέντρα να αγοράσουν τον εν λόγω εξοπλισμό μέσω των αντίστοιχων προγραμμάτων. Τα οφέλη για τα τρία μέρη είναι τα ακόλουθα: η προμηθεύτρια αποκτά άμεση ρευστότητα διότι εισπράττει μέρος ή το σύνολο της αξίας του εξοπλισμού από την εταιρεία leasing, ο πελάτης (φωτοτυπικό κέντρο) έχει πρόσβαση σε καλύτερη τιμολόγηση του leasing (λόγω της συμφωνίας της προμηθεύτριας με την εταιρεία leasing), ενώ η εταιρεία leasing επιμερίζει τον κίνδυνο στην προμηθεύτρια εταιρεία και στον πελάτη της.

1.5.4 Διασυνοριακό Leasing (Cross – Border Leasing)

Στην περίπτωση αυτή μισθωτής και εκμισθωτής δεν βρίσκονται στην ίδια χώρα. Αυτός ο τύπος χρηματοδοτικής μίσθωσης επιλέγεται από τον μισθωτή για φορολογικούς λόγους ή ακόμη και λόγω αδυναμίας εύρεσης χρηματοδότησης από τις εγχώριες εταιρείες χρηματοδοτικής μίσθωσης, ενώ από πλευράς του εκμισθωτή, επιλέγεται λόγω της πιστοληπτικής ικανότητας του μισθωτή.

Όταν ο πωλητής του αντικειμένου εδρεύει στο εξωτερικό και ο μισθωτής και εκμισθωτής στο εσωτερικό διακρίνουμε το Import Leasing, ενώ όταν ο μισθωτής έχει έδρα το εξωτερικό έχουμε το Export Leasing. Το διασυνοριακό leasing συνδέεται με πρόσθετους κινδύνους για τον εκμισθωτή, όπως:

➤ Τον κίνδυνο χώρας (Country Risk), ο οποίος έχει δύο πλευρές, τον οικονομικό και τον πολιτικό. Ο οικονομικός κίνδυνος προέρχεται από την αδυναμία της χώρας του μισθωτή να ανταποκριθεί στις οικονομικές της υποχρεώσεις στο εξωτερικό λόγω π.χ στενότητας συναλλαγματικών διαθεσίμων εξ' αιτίας κάθεται πτώσης στη διεθνή αγορά της τιμής του εξαγόμενου αγαθού της χώρας. Ο πολιτικός κίνδυνος σχετίζεται με την ενδεχόμενη απροθυμία του καθεστώτος της χώρας του μισθωτή να αναγνωρίσει τις συμβατικές δεσμεύσεις. Στην πράξη υφίσταται αλληλεξάρτηση μεταξύ των δύο αυτών κινδύνων, όπως στην περίπτωση ραγδαίας επιδείνωσης της οικονομικής κατάστασης μιας χώρας, η οποία οδηγεί σε πολιτικές ταραχές και αντίστροφα.

➤ Το συναλλαγματικό κίνδυνο, ο οποίος προέρχεται από τη διακύμανση των συναλλαγματικών ισοτιμιών και ιδιαίτερα του νομίσματος, στο οποίο εκφράζονται τα μισθώματα, έναντι του εθνικού νομίσματος της χώρας του εκμισθωτή.

➤ Τον πιστωτικό κίνδυνο, ο οποίος είναι αυξημένος, λόγω των δυσκολιών που εμφανίζονται στην εκτίμηση της φερεγγυότητας του μισθωτή από το διαφορετικό νομικό πλαίσιο, τη διαφορετική δομή των ισολογισμών κτλ., η διερεύνηση και αξιολόγηση των οποίων απαιτεί γνώσεις που δεν διαθέτουν τα στελέχη μιας εταιρείας leasing που έχει έδρα σε μια άλλη χώρα.

Το βασικό πλεονέκτημα αυτής της μορφής leasing (Cross – Border Leasing), είναι ότι με αυτή τη μορφή της χρηματοδοτικής μίσθωσης επιτυγχάνεται η αξιοποίηση των διαφορών στα καθεστάτα φορολογικής μεταχείρισης των επενδυτικών αγαθών, των διαφόρων χωρών υπέρ των συμβαλλομένων. Το Cross – Border Leasing αναπτύχθηκε δυναμικά τα τελευταία χρόνια λόγω της απελευθέρωσης της κυκλοφορίας των τραπεζικών υπηρεσιών και προϊόντων, στα πλαίσια της ενιαίας κοινοτικής αγοράς. Το leasing περιλαμβάνεται στα τραπεζικά προϊόντα που απελευθερώθηκαν μετά το 1992, σύμφωνα με τη δεύτερη Τραπεζική Συντονιστική Οδηγία.

1.5.5 Συμμετοχική ή Εξισορροπητική Μίσθωση (Leveraged Leasing)

Στην περίπτωση αυτή ένα ποσοστό της επένδυσης καλύπτεται από κάποιο χρηματοοικονομικό οργανισμό, συνήθως το ποσοστό κυμαίνεται μεταξύ 20% και 40%, με την προϋπόθεση ότι ο χρηματοοικονομικός οργανισμός (ασφαλιστική εταιρεία, αμοιβαίο κεφάλαιο, κτλ.) εξασφαλίζει τη συμμετοχή του στο μετοχικό κεφάλαιο του μισθωτή. Αυτός ο τύπος χρηματοδοτικής μίσθωσης παρέχει στην εταιρεία leasing το προνόμιο να απολαμβάνει όλα τα φορολογικά πλεονεκτήματα που απορρέουν από την κυριότητα του παγίου στοιχείου (αποσβέσεις), παρά το γεγονός ότι η εταιρεία συμμετέχει στο κόστος απόκτησης του εξοπλισμού με ένα μικρό ποσοστό. Αυτό πραγματοποιείται, αφού η εταιρεία leasing χρηματοδοτείται από χρηματοδοτικό όμιλο, υπέρ του οποίου εκχωρείται ανάλογο ποσοστό από τα μισθώματα, για την εξασφάλιση των συμφερόντων του.

Εάν το χρηματοδοτούμενο ποσό είναι σημαντικά υψηλό και ο αναλαμβανόμενος κίνδυνος δεν είναι αποδεκτός για μια εταιρεία χρηματοδοτικής μίσθωσης, τότε εξετάζεται το ενδεχόμενο της από κοινού χρηματοδότησης από περισσότερες εταιρείες χρηματοδοτικής μίσθωσης. Το leasing αυτό εφαρμόζεται σε περιπτώσεις αντικειμένων ιδιαίτερα μεγάλης

αξίας, όπως αεροπλάνα, τρένα, πλοία κτλ. Λόγω δε της συμμετοχής παραπάνω των δύο μερών, είναι συχνά απαραίτητη η ύπαρξη θεματοφύλακα, ο οποίος αναλαμβάνει τις διαδικασίες διεκπεραίωσης της σύμβασης και τη διανομή του μισθώματος στους χρηματοδότες.

1.6 ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΗΣ ΜΙΣΘΩΣΗΣ

Τα κύρια χαρακτηριστικά της χρηματοδοτικής μίσθωσης είναι τα εξής :

➤ Ο μισθωτής επιλέγει με αποκλειστική του ευθύνη, και χωρίς την ανάμειξη του εκμισθωτού, το αντικείμενο της μίσθωσης. Ο εκμισθωτής αγοράζει το πράγμα που έχει επιλέξει για την κάλυψη των αναγκών του ο μισθωτής και με βάση τους όρους που ο τελευταίος έχει διαπραγματευθεί με τον προμηθευτή. Η χρηματοδοτική μίσθωση είναι μια τριγωνική σχέση, στην οποία συμμετέχουν ο εκμισθωτής, ο μισθωτής και ένα τρίτο πρόσωπο, ο προμηθευτής. Μέχρι τη στιγμή της αγοράς ο εκμισθωτής δεν έχει καμία σχέση με το μίσθιο.

➤ Ο μισθωτής έχει ένα ευρύτερο κύκλο ευθυνών και κινδύνων, στη χρηματοδοτική μίσθωση σε αντιδιαστολή με την απλή μίσθωση. Συγκεκριμένα φέρει όλους τους κινδύνους που στην απλή μίσθωση βαρύνουν τον εκμισθωτή, όπως π.χ τον κίνδυνο της τεχνολογικής απαξίωσης του πράγματος, τον κίνδυνο της τυχαίας καταστροφής του κ.α.

➤ Ο μισθωτής έχει δικαίωμα επιλογής, εφόσον τηρήσει τους όρους της σύμβασης είτε:

α) Να παρατείνει το χρόνο της μίσθωσης. Εξυπακούεται ότι ο μισθωτής μπορεί να αποφασίσει να μην ασκήσει το δικαίωμα αυτό (της επιλογής), οπότε με τη λήξη του χρόνου της μίσθωσης το πράγμα πρέπει να επιστραφεί στον εκμισθωτή. β) Να αγοράσει το μίσθιο κατά τη λήξη του χρόνου της μίσθωσης μετά την καταβολή κάποιου προκαθορισμένου συμβατικά ποσού, που ισούται με την υπολειμματική αξία ή ενός συμβολικού ποσού όταν δεν υπάρχει υπολειμματική αξία.

➤ Τα μισθώματα υπολογίζονται με τρόπο αντίστοιχο του υπολογισμού των τοκοχρεολυσίων σε ένα τοκοχρεολυτικό δάνειο. Δηλαδή ο μισθωτής εξοφλεί ολόκληρη ή σχεδόν ολόκληρη την αξία κτήσης του πράγματος πλέον τόκων, με την καταβολή των μισθωμάτων μέχρι το τέλος της μισθωτικής περιόδου. Η υπολειμματική αξία που απομένει στο τέλος αποτελεί συνήθως το 5% της αξίας του μισθίου, ενώ η πρακτική που ακολουθείται σήμερα είναι η ολική τοκοχρεολυτική απόσβεση της αξίας του πράγματος μέσω των μισθωμάτων.

➤ Η χρηματοδοτική μίσθωση, σύμφωνα με τις διατάξεις του Νόμου 1665/86 δεν μπορεί να είναι μικρότερη των τριών ετών και αφορά μόνο κινητά που προορίζονται για επαγγελματική χρήση.

Παράδειγμα Χρηματοδοτικής Μίσθωσης

Έστω ότι το τμήμα leasing, που λειτουργεί σε Τράπεζα και εφαρμόζει το Κλαδικό Λογιστικό Σχέδιο Τραπεζών, αγοράζει από τον προμηθευτή ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΗ ΕΠΕ μηχανογραφικό εξοπλισμό αξίας 22.600 € για λογαριασμό της διαφημιστικής επιχείρησης ΑΚΟΥΣΤΙΚΗ. Πριν από την παραγγελία στον προμηθευτή, συμφωνείται να εισπραχθεί προκαταβολικά το ποσό των 5.558 € που αντιστοιχεί στο πρώτο μίσθωμα : 4.445 €, στα έξοδα διαχείρισης: 226 € (1% X 22.600) και το σχετικό ΦΠΑ: 887 € (19% X 4.671). Τα υπόλοιπα μισθώματα θα καταβάλλονται έναντι του ποσού των 635 € και του σχετικού ΦΠΑ για καθένα από τους 35 εναπομείναντες μήνες μέχρι τη λήξη της τριετούς μισθωτικής περιόδου.⁷

Κατά την είσπραξη του προκαταβληθέντος ποσού γίνεται η εγγραφή:

38	<u>ΧΡΗΜΑΤΙΚΑ ΔΙΑΘΕΣΙΜΑ</u>	5.558,00	
56	<u>ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΟΙ ΛΟΓ/ΣΜΟΙ ΠΑΘΗΤΙΚΟΥ</u>		4.445,00
56.00	<u>Έσοδα επομένων χρήσεων</u>		
56.00.00	Μη δουλ. μισθωμ. χρμτδ. μίσθωσης		
71	<u>ΆΛΛΑ ΕΣΟΔΑ ΑΠΟ ΤΟΚΟΥΣ</u>		226,00
71.18	Τόκοι μακροπρ.,εκτός χορηγ.,απαιτήσεων		
71.18.01	Έσοδα τόκων περιόδου		
54	<u>ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΑΠΟ ΦΟΡΟΥΣ - ΤΕΛΗ</u>		887,00
54.00	<u>ΦΠΑ 19% X 4.671</u>		
54.00.03	ΦΠΑ μισθωμάτων		

⁷ Παπαδέας Β. Παναγιώτης «Τραπεζικές Εργασίες & Παράγωγα μέσω του ΚΛΣΤ» (Αθήνα 2001) σελ. 59-62

Κατά την απόκτηση του μηχανογραφικού εξοπλισμού, ενημερώνεται το ημερολόγιο με την παρακάτω εγγραφή ουσίας και τάξεως.

14	<u>ΕΠΙΠΛΑ, ΗΛΕΚΤΡ. & ΛΟΙΠΟΣ ΕΞΟΠ.</u>	22.600,00	
14.03	<u>Ηλεκτρ.,υπολογ. & ηλεκτρ. συγκροτήματα</u>		
14.03.09	Εκμισθωμένος μηχανογρ. εξοπλισμός		
54	<u>ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΑΠΟ ΦΟΡΟΥΣ-ΤΕΛΗ</u>	4.294,00	
54.00	<u>ΦΠΑ 19% X 22.600</u>		
54.00.02	ΦΠΑ αγορών		
38	<u>ΧΡΗΜΑΤΙΚΑ ΔΙΑΘΕΣΙΜΑ</u>		26.894,00
0.4	<u>ΧΡΕΩΣΤΙΚΟΙ ΛΟΓ/ΣΜΟΙ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ</u>	22.600,00	
04.90	Διάφοροι χρ.λογ/σμοι πληροφοριών		
04.90.90	Μισθωτές μηχανογρ. εξοπλισμού		
08	<u>ΠΙΣΤΩΤΙΚΟΙ ΛΟΓ/ΣΜΟΙ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ</u>		22.600,00
08.90	Διάφοροι πιστ. λογ/σμοι πληροφοριών		
08.90.90	Εκμισθώσεις σε τρίτους μηχαν. εξοπλισμού		

Στο τέλος του πρώτου μήνα συμψηφίζεται το προκαταβληθέν ποσό:

56	<u>ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΟΙ ΛΟΓ. ΠΑΘΗΤΙΚΟΥ</u>	4.445,00	
56.00	<u>Έσοδα επομένων χρήσεων</u>		
56.00.90	Μη δουλ. μισθώματα χρημ. μίσθωσης		
71	<u>ΆΛΛΑ ΕΣΟΔΑ ΑΠΟ ΤΟΚΟΥΣ</u>		4.445,00
71.18	<u>Τόκοι μακροπρ.εκτός χορηγ., απαιτήσεων</u>		
71.18.01	Έσοδα τόκων περιόδου		

Στη συνέχεια, στο τέλος κάθε μήνα (2^{ου},3^{ου}36^{ου}) καταχωρείτε η είσπραξη κάθε δόσης:

38	<u>ΧΡΗΜΑΤΙΚΑ ΔΙΑΘΕΣΙΜΑ</u>	755,65	
71	<u>ΆΛΛΑ ΕΣΟΔΑ ΑΠΟ ΤΟΚΟΥΣ</u>		635,00
71.18	<u>Τόκοι μακροπρ. εκτός χορηγ., απαιτήσεων</u>		
71.18.01	Έσοδα τόκων περιόδου		
54	<u>ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΑΠΟ ΦΟΡΟΥΣ - ΤΕΛΗ</u>		120,65
54.00	<u>ΦΠΑ 19% X 635€</u>		
54.00.03	ΦΠΑ μισθωμάτων		

Στο τέλος κάθε χρήσεως, επί τρία χρόνια, υπολογίζονται οι αναγκαίες σταθερές αποσβέσεις μέχρι το «κλείσιμο» του λογαριασμού του παγίου $22.600 : 3 = 7.533$ και στο τέλος της 3^{ης} χρήσης αφήνει στο πάγιο Χ.Υ. 1€

66	<u>ΑΠΟΣΒΕΣΕΙΣ ΠΑΓΙΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΕΝΣΩ/ΝΕΣ</u> <u>ΣΤΟ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΟ ΚΟΣΤΟΣ</u>	7.533,00	
66.14	<u>Αποσβέσεις επίπλων και λοιπού εξοπλισμού</u>		
66.14.90	Αποσβέσεις εκμισθ. μηχανογρ. εξοπλισμού		
14	<u>ΈΠΙΠΛΑ, ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟΣ ΚΑΙ ΛΟΙΠΟΣ ΕΞ.</u>		7.533,00
14.99	<u>Αποσβεσμένα έπιπλα, ηλεκτρονικός και λοιπός εξ.</u>		
14.99.91	Αποσβεσμένος εκμισθ. μηχ. εξοπλισμός		

Σύμφωνα με το Ελληνικό Γενικό Λογιστικό Σχέδιο, επειδή οι σχετικές ρυθμίσεις δεν προβλέπονται από το Κλαδικό Λογιστικό Σχέδιο Τραπεζών, κατά τον προσδιορισμό των αποτελεσμάτων χρήσεως παρατηρείται το εξής παράδοξο: Τα έσοδα-τόκοι (ενοίκια) χαρακτηρίζονται ως «έσοδα μη προσδιοριστικά των μεικτών αποτελεσμάτων» και καταχωρούνται στα «άλλα έσοδα εκμετάλλευσης». Αντίθετα, οι αποσβέσεις των ίδιων παγίων δεν χαρακτηρίζονται ως «έξοδα μη προσδιοριστικά των μικτών αποτελεσμάτων» και καταχωρούνται στα «μικτά αποτελέσματα εκμετάλλευσης». Στο τέλος της τριετίας ο κύριος και ο αντίθετος υπολογαριασμός του εν λόγω παγίου παρουσιάζουν στο αναλυτικό καθολικό την παρακάτω εικόνα:

14.03.90	14.99.91
Εκμ.μηχανογρ. εξοπλισμού	Αποσβ/νος εκμ. μηχαν. εξοπλ.
22.600	7.533 1η χρήση
	7.533 2η χρήση
	7.533 3η χρήση
	22.599

Η λήξη της σύμβασης εμφανίζεται και λογιστικά με τον ακόλουθο αντιλογισμό:

14	<u>ΕΠΙΠΛΑ, ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟΣ ΚΑΙ ΛΟΙΠΟΣ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ</u>	22.599,00	
14.99	<u>Αποσβεσμένα επίπλα, ηλεκτρονικός και λοιπός εξοπλισμός</u>		
14.99.91	Αποσβεσμένος εκμισθ.μηχ.εξοπλισμός		
14	<u>ΕΠΙΠΛΑ, ΗΛΕΚΤΡ.& ΛΟΙΠΟΣ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ</u>		22.599,00
14.03	<u>Ηλεκτρ., υπολογ. & ηλεκτρ.συγκροτήματα</u>		
14.03.90	Εκμ. μηχανογρ. εξοπλισμός		

Τότε, η διαφημιστική επιχείρηση ΑΚΟΥΣΤΙΚΗ μπορεί να έχει τη δυνατότητα αγοράς του εξοπλισμού αντί της συμβολικής τιμής των 3€ και των σχετικών φόρων. Τυχόν διαφορά από την είσπραξη μεταφέρεται στα έκτακτα αποτελέσματα:

38	<u>ΧΡΗΜΑΤΙΚΑ ΔΙΑΘΕΣΗΜΑ</u>	3,57	
14	<u>ΕΠΙΠΛΑ, ΗΛΕΚΤΡ.& ΛΟΙΠΟΣ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ</u>		1,00
14.03	<u>Ηλεκτρ. υπολογ. & ηλεκτρ. συγκροτήματα</u>		
14.03.90	Εκμ.μηχανογρ. εξοπλισμός		
54	<u>ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΑΠΟ ΦΟΡΟΥΣ - ΤΕΛΗ</u>		0,57
54.00	<u>ΦΠΑ 19% Χ 3</u>		
54.00.04	ΦΠΑ πωλήσεων		
81	<u>ΕΚΤ.&ΑΝΟΡΓ.ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ</u>		2,00
81.03	<u>Έκτακτα κέρδη</u>		
81.03.04	Κέρδη από εκποίηση επίπλων ηλεκτρονικού & λ.εξ		

1.7 ΔΑΠΑΝΕΣ ΠΟΥ ΚΑΛΥΠΤΕΙ ΤΟ LEASING

Το leasing καλύπτει τις δαπάνες για τον κάθε είδους κινητό εξοπλισμό ή ακίνητα που χρησιμοποιούνται για βιομηχανικό, βιοτεχνικό ή επαγγελματικό σκοπό, όπως :

1.7.1 Κινητά πάγια περιουσιακά στοιχεία:

1. Ηλεκτρονικοί υπολογιστές
2. Εργαλεία παντός είδους
3. Κινητά μηχανήματα βιομηχανικών μονάδων
4. Γεωργικά μηχανήματα
5. Οδοποιητικά μηχανήματα
6. Μέσα μεταφοράς
7. Πυροσβεστικός εξοπλισμός
8. Ξενοδοχειακός εξοπλισμός
9. Εργαστηριακός εξοπλισμός νοσοκομείων
10. Εμπορευματοκυβώτια (containers)
11. Μηχανικός εξοπλισμός λατομείων – μεταλλείων
12. Μηχανικός εξοπλισμός τυπογραφείων
13. Μηχανές αυτόματης πώλησης
14. Κλωστοϋφαντουργικά μηχανήματα
15. Οικοδομικός εξοπλισμός

1.7.2 Ακίνητα πάγια περιουσιακά στοιχεία:

1. Οικόπεδα
2. Εκτάσεις για καλλιέργεια
3. Γήπεδα
4. Κτίρια κάθε είδους
5. Βιομηχανικές και βιοτεχνικές εγκαταστάσεις
6. Θερμοκήπια
7. Συσκευαστήρια
8. Αποθήκες

1.7.3 Άλλα πάγια περιουσιακά στοιχεία:

Σ' αυτή την κατηγορία εντάσσονται συνήθως εκείνα τα πάγια περιουσιακά στοιχεία τα οποία, λόγω εναλλακτικού χαρακτηρισμού που δύνανται να έχουν, δεν εντάσσονται σε καμιά από τις παραπάνω κατηγορίες. Ως χαρακτηριστικό παράδειγμα αναφέρουμε τα πλοία και τα αεροπλάνα. Αμφότερα, ανάλογα με το μέγεθος τους, άλλοτε έχουν τη μεταχείριση των κινητών και άλλοτε των ακινήτων.⁸

1.8 ΠΗΓΕΣ ΔΙΑΘΕΣΙΜΩΝ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΙΑΣ LEASING

Η περίοδος της χρηματοδοτικής μίσθωσης όπως προαναφέρθηκε, σπάνια είναι μικρότερη από τρία χρόνια. Θα πρέπει κατ' αναλογία και τα διαθέσιμα που χρησιμοποιεί η εταιρία leasing να είναι ανάλογης διάρκειας, δηλαδή η εταιρία να χρησιμοποιεί ένα μίγμα διαθεσίμων, του οποίου η μέση διάρκεια να μην υφίσταται ουσιαστικά από τη μέση διάρκεια των εκμισθώσεων.

Δεν εννοείται βέβαια, ότι κάθε υποχρέωση της εταιρίας leasing θα πρέπει να καλύπτει έσοδα (μισθώματα) ανάλογης διάρκειας, γιατί κάτι τέτοιο θα δημιουργούσε προβλήματα στη λειτουργία της εταιρίας leasing. Από την άλλη μεριά όμως, δεν είναι δυνατόν να χρησιμοποιούνται βραχυπρόθεσμα διαθέσιμα για τη χρηματοδότηση μεσοπρόθεσμων εκμισθώσεων, γιατί κάτι τέτοιο συνεπάγεται μεγάλους κινδύνους, ιδιαίτερα όταν μια χώρα δεν έχει ανεπτυγμένη χρηματαγορά.

Κύριες πηγές διαθεσίμων της εταιρίας leasing:

➤ **Ίδια Κεφάλαια:** Δεν μπορούν συνήθως να αποτελούν σημαντικό ποσοστό των συνολικών διαθεσίμων της εταιρίας leasing, γιατί αυτό θα είχε αρνητική επίπτωση στην αποδοτικότητά τους. Η κατάλληλη σχέση σε κάθε περίπτωση, εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από την ποιότητα του χαρτοφυλακίου της εταιρίας leasing.

➤ **Μεσομακροπρόθεσμος τραπεζικός δανεισμός:** Αποτελεί ίσως, τη μεγαλύτερη πηγή διαθεσίμων, ιδίως σε χώρες που δεν έχουν ιδιαίτερα ανεπτυγμένη χρηματαγορά. Ο δανεισμός αυτός θα μπορούσε να είναι με σταθερό ή μεταβαλλόμενο επιτόκιο, που είναι και η

⁸ Αλεξανδρίδης Α. Μιχαήλ «Χρηματοοικονομική Διαχείριση» (Αθήνα 2004) σελ. 107

συνηθέστερη περίπτωση. Τα δάνεια αυτά, δίνονται συνήθως με βάση την υπόσταση της εταιρίας leasing, δεν έχουν δηλαδή εμπράγματα κάλυψη.

➤ Ομόλογα και ομολογιακά δάνεια: Αποτελεί επίσης σημαντική πηγή αντλήσεως διαθεσίμων. Οι τίτλοι αυτοί κυμαίνονται συνήθως από ετήσια διάρκεια μέχρι δέκα ή και περισσότερα χρόνια και απευθύνονται κυρίως σε μη ιδιώτες επενδυτές.

Παρά τη διαφοροποίηση των πηγών αντλήσεως κεφαλαίου, θα πρέπει να σημειωθεί ότι οι εταιρίες leasing που παρουσιάζουν ταχεία ανάπτυξη, αντιμετωπίζουν συνήθως στενότητα οικονομικών πόρων, γιατί μεταξύ άλλων είναι πολύ δύσκολη στην πράξη η συνεχής αύξηση των ιδίων κεφαλαίων, ώστε εν όψει του συνεχώς μεγαλύτερου δανεισμού, να διατηρείται σε ανεκτά επίπεδα η σχέση ιδίων και δανειακών κεφαλαίων.

1.9 ΣΥΜΒΑΤΙΚΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΤΟΥ ΜΙΣΘΩΤΗ

Από τη σχέση της χρηματοδοτικής μίσθωσης, ο μισθωτής είναι υποχρεωμένος να επισκευάζει και να συντηρεί τον εξοπλισμό, προκειμένου να είναι σε καλή κατάσταση. Καθώς επίσης να ακολουθεί απαρέγκλιτα τις οδηγίες του κατασκευαστή σχετικά με τη χρήση, λειτουργία και συντήρηση του μηχανικού εξοπλισμού, εφαρμόζοντας τους κανόνες πρακτικής και ασφάλειας.

Επιπρόσθετος, ο μισθωτής θα πρέπει να φροντίζει για την απαλλαγή του εκμισθωτή από οποιοδήποτε ευθύνες εξαιτίας απώλειας ή καταστροφής ή βλάβης ξένης ιδιοκτησίας ή τραυματισμού τρίτων προσώπων, παραβίασης δικαιωμάτων ευρεσιτεχνίας κ.λ.π. που έχει σχέση ή προέρχονται από την κατοχή, χρήση και λειτουργία του εξοπλισμού. Σε περίπτωση ζημίας ή απώλειας αυτού να τον αποζημιώνει από την σχετική ασφάλεια.

Μια ακόμα υποχρέωση του μισθωτή είναι να έχει όλες τις απαραίτητες άδειες για την εγκατάσταση και χρήση του εξοπλισμού και να συμμορφώνεται με τους όρους και τις προϋποθέσεις ισχύος τους. Για τυχόν μεταβολή ή προσθήκη στον εξοπλισμό που θα κριθεί απαραίτητη να παίρνει τη έγγραφη συγκατάθεση του εκμισθωτή.

Επίσης, να ασφαρίζει με δικές του δαπάνες τον εξοπλισμό και να το διατηρεί για όλη τη διάρκεια της μίσθωσης ασφαλισμένο για κάθε κίνδυνο (συμπεριλαμβανομένης και της αστικής ευθύνης έναντι τρίτων), σε ασφαλιστική εταιρεία που έχει εγκρίνει εγγράφως ο εκμισθωτής. Το ασφαλιζόμενο ποσό δεν πρέπει να είναι κατώτερο από την αξία κτήσης του εξοπλισμού που αναφέρεται στο οικείο παράρτημα.

Τέλος να αναρτά και να διατηρεί, εφόσον βέβαια το ζητήσει ο εκμισθωτής, πινακίδες, επιγραφές ή οποιοδήποτε άλλο διακριτικό μέσο, που θα δηλώνει ότι ο εξοπλισμός ανήκει στην κυριότητα του εκμισθωτή και να επιτρέπει στον εκμισθωτή ή σε εξουσιοδοτημένο αντιπρόσωπο του να επιθεωρεί σε όλες τις κατάλληλες ώρες τον εξοπλισμό, παρέχοντας του κάθε δυνατή διευκόλυνση.

1.10 ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΗΣ ΜΙΣΘΩΣΗΣ

Για τη σύναψη σύμβασης χρηματοδοτικής μίσθωσης, πρέπει να πληρούνται οι απαραίτητες προϋθέσεις τόσο από πλευράς εκμισθωτή, όσο και από πλευράς μισθωτή και κατασκευαστή.

Από την πλευρά του εκμισθωτή σημαντική προϋπόθεση είναι η αξιοπιστία και το ήθος του φορέα καθώς και η συνέπεια της επιχείρησης στις υποχρεώσεις της προς τρίτους. Η επιχείρηση θα πρέπει να είναι σε καλή οικονομική κατάσταση και αυτό είναι κάτι που ελέγχετε με ανάλυση των ισολογισμών των τριών τελευταίων ετών και με διασταύρωση πληροφοριών από εξωτερικές πηγές.

Ταυτόχρονα, να υπάρχει τεκμηριωμένη τεχνικοοικονομική μελέτη, ιδιαίτερα για τη μίσθωση εξοπλισμού μεγάλης αξίας, από την οποία προκύπτει η σκοπιμότητα της επένδυσης, ο ολοκληρωμένος χαρακτήρας της και η δυνατότητα του μισθωτή να καταβάλλει εμπρόθεσμα τα μισθώματα. Όταν το προς μίσθωση πάγιο στοιχείο είναι ιδιαίτερα μεγάλης αξίας και απαιτούνται ειδικές γνώσεις για το χειρισμό και τη συντήρηση του, τότε εξετάζεται η άρτια τεχνική οργάνωση της επιχείρησης, το επίπεδο τεχνικής κατάρτισης και εμπειρίας του προσωπικού. Εκτός από τα μικροοικονομικά και μακροοικονομικά στοιχεία εξετάζεται η βιωσιμότητα και οι θετικές προοπτικές δυναμικής ανάπτυξης της επιχείρησης.

Από την πλευρά του μισθωτή αρχική προϋπόθεση είναι το κόστος της χρηματοδοτικής μίσθωσης να είναι ανταγωνιστικό σε σύγκριση με άλλες μορφές χρηματοδότησης. Η χρησιμοποίηση του μισθωμένου εξοπλισμού να προϋποθέτει τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας και της παραγωγικότητας της επιχείρησης. Η ύπαρξη ολοκληρωμένης τεχνικοοικονομικής μελέτης από την οποία θα προκύπτει η σκοπιμότητα της επένδυσης και η ταμειακή δυνατότητα έγκυρης καταβολής των μισθωμάτων.

Σημαντική προϋπόθεση είναι ο έλεγχος για την τεχνολογική απαξίωση του μισθίου, αφού στην περίπτωση της χρηματοδοτικής μίσθωσης, ο μισθωτής δεν έχει το δικαίωμα πρόωρης

καταγγελίας της σύμβασης και για το λόγο αυτό είναι υποχρεωμένος να καταβάλλει τα μισθώματα μέχρι την ολική τοκοχρεολυτική απόσβεση του εξοπλισμού. Επιπλέον η εξασφάλιση υπηρεσιών συντήρησης του μισθίου καθώς επίσης και η εξασφάλιση προμήθειας ανταλλακτικών.⁹

Τέλος σχετικά με τον μηχανολογικό εξοπλισμό η φερεγγυότητα και η καλή συναλλακτική συμπεριφορά του κατασκευαστή είναι βασική προϋπόθεση. Παράλληλα το μίσθιο δεν πρέπει να εξυπηρετεί αποκλειστικά εξειδικευμένες ανάγκες της επιχείρησης του μισθωτή, διότι σε περίπτωση διακοπής της μίσθωσης πρόωρα, θα είναι μεγάλη η πιθανότητα ζημιάς για τον εκμισθωτή.

Επιπλέον η ύπαρξη αγοράς μεταχειρισμένων ειδών της κατηγορίας στην οποία ανήκει ο μηχανικός εξοπλισμός, προκειμένου να είναι δυνατή η πώληση του αν παραστεί ανάγκη, σε μια αντιπροσωπευτική τιμή.

1.11 ΦΑΣΕΙΣ ΤΗΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΗΣ ΜΙΣΘΩΣΗΣ ΜΕΧΡΙ ΤΗΝ ΕΝΑΡΞΗ ΚΑΤΑΒΟΛΗΣ ΤΩΝ ΜΙΣΘΩΜΑΤΩΝ

Διακρίνουμε τις παρακάτω φάσεις μέχρι την υπογραφή της σχετικής σύμβασης (βλ. Διάγραμμα 1):

1. Διαπραγμάτευση μεταξύ του ενδιαφερομένου για τη χρηματοδοτική μίσθωση, παραγωγικού εξοπλισμού, και του προμηθευτή, έκδοση σχετικού προτιμολογίου-προσφοράς.

2. Υποβολή αιτήματος προς την εταιρεία leasing για τη χρηματοδοτική μίσθωση του παγίου στοιχείου που έχει επιλεγεί από τον ενδιαφερόμενο μισθωτή. Η αίτηση πρέπει να περιλαμβάνει στοιχεία σχετικά με τους μετόχους, το διοικητικό συμβούλιο, τους διαχειριστές τις συγγενικές επιχειρήσεις, τα οικονομικά στοιχεία των τελευταίων ετών, τους βασικούς πελάτες και προμηθευτές, την ακίνητη περιουσία της επιχείρησης και ακριβή περιγραφή των παγίων στοιχείων που πρόκειται να μισθωθούν. Αναγκαία είναι ακόμη η ύπαρξη τεχνικοοικονομικής μελέτης, σε περίπτωση όπου το υπό μίσθωση αντικείμενο είναι ιδιαίτερα μεγάλης αξίας. Από τη μελέτη αυτή θα πρέπει να προκύπτουν τα επιπλέον έσοδα που αναμένεται να αποφέρει η επένδυση, προκειμένου να αξιολογηθεί η σκοπιμότητα της και να

⁹ Αλεξανδρίδης Μιχαήλ Α. «Χρηματοοικονομική Διαχείριση» (Αθήνα 2004).

προσδιορισθεί ο χρόνος καταβολής των μισθωμάτων, ο οποίος θα ανταποκρίνεται στις πραγματικές δυνατότητες της επιχείρησης.

3. Επεξεργασία του αιτήματος από την εταιρεία leasing, η οποία βασίζεται στα οικονομικά και διάφορα άλλα στοιχεία που έχει υποβάλλει η επιχείρηση, αλλά και στις πληροφορίες που θα συγκεντρωθούν από τον έλεγχο των λογιστικών στοιχείων που αφορούν τους φορείς και την ίδια την επιχείρηση. Έγκριση του αιτήματος χρηματοδοτικής μίσθωσης, εφόσον βεβαίως διαπιστωθεί ότι συντρέχουν όλες οι απαραίτητες προϋποθέσεις. Εξυπακούεται, ότι η εταιρεία leasing μπορεί να θέσει πρόσθετους όρους, όπως: προσημείωση υποθήκης ακινήτου, λήψη της προσωπικής εγγύησης τρίτου φερέγγυου και κατόχου ακίνητης περιουσίας.

4. Υπογραφή, από την εταιρεία χρηματοδοτικής μίσθωσης και το μισθωτή, της πρότασης χρηματοδοτικής μίσθωσης. Η πρόταση αυτή περιέχει όλα τα στοιχεία χρηματοδοτικής μίσθωσης που έχουν εγκριθεί καθώς επίσης και τους όρους ενεργοποίησης της υποχρέωσης του εκμισθωτή, για την αγορά του παγίου στοιχείου που επέλεξε ο μισθωτής. Οι όροι αυτοί είναι: η υπογραφή από πλευράς μισθωτή της σχετικής σύμβασης και του πιστοποιητικού αποδοχής εξοπλισμού, καθώς επίσης και η διαβεβαίωση του μισθωτή ότι η εταιρεία leasing δεν έχει καμία ανάμειξη ή ευθύνη σχετικά με την επιλογή, παραγγελία, παράδοση ή εγκατάσταση του εξοπλισμού. Σημαντικός ακόμη όρος είναι η ασφάλιση του εξοπλισμού πριν από την παραλαβή του από το μισθωτή, από ασφαλιστική εταιρεία εγκεκριμένη από τον εκμισθωτή, για κάθε κίνδυνο συμπεριλαμβανομένης και της αστικής ευθύνης και για ποσό ίσο με την αξία κτήσης του μισθίου. Τέλος, περιλαμβάνεται η επιφύλαξη του δικαιώματος του εκμισθωτή να ανακαλέσει την πρόταση του στην περίπτωση όπου περιέλθουν σε γνώση του δυσμενείς πληροφορίες για το μισθωτή αλλά και να αξιώσει αποζημίωση σε περίπτωση που ο μισθωτής καθυστερήσει την υπογραφή της σύμβασης πέραν του μηνός από την παράδοση του εξοπλισμού. Αποστολή, από την εταιρεία χρηματοδοτικής μίσθωσης προς τον προμηθευτή, επιστολής με την οποία γνωστοποιείται η έγκριση χρηματοδοτικής μίσθωσης του αναφερομένου στην προσφορά εξοπλισμού και ότι η εταιρεία leasing αναλαμβάνει την υποχρέωση αγοράς τοις μετρητοίς σε συγκεκριμένο χρονικό διάστημα και με την προϋπόθεση ότι θα εκδοθεί τιμολόγιο στο όνομα της.

5. Υπογραφή από το μισθωτή του πιστοποιητικού αποδοχής εξοπλισμού, σύμφωνα με το οποίο πιστοποιείται ότι έχει γίνει παραλαβή και έλεγχος του εξοπλισμού, ο οποίος βρέθηκε κατάλληλος από κάθε άποψη και ότι έχουν τηρηθεί οι όροι που σχετίζονται με την ασφάλεια, σύμφωνα με όσα προβλέπονται στη σύμβαση.

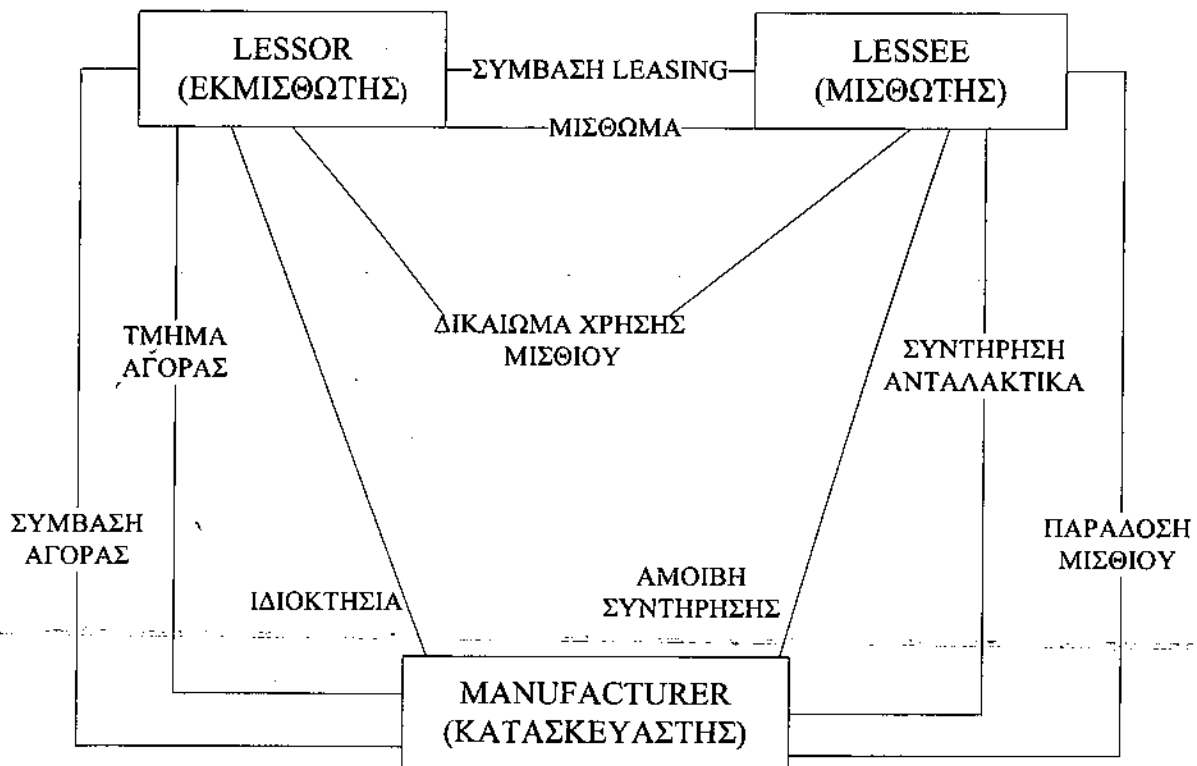
6. Υπογραφή από το μισθωτή της σύμβασης χρηματοδοτικής μίσθωσης και διαβίβαση της σύμβασης και του πιστοποιητικού αποδοχής εξοπλισμού στην εταιρεία leasing. Από την ημερομηνία έκδοσης του πιστοποιητικού αποδοχής εξοπλισμού τίθεται σε ισχύ η σύμβαση χρηματοδοτικής μίσθωσης και αρχίζει η καταβολή των συμφωνηθέντων μισθωμάτων.

7. Πληρωμή από την εταιρεία leasing προς τον προμηθευτή της τιμολογιακής αξίας του εξοπλισμού και μεταβίβαση πλέον της κυριότητας του στην εταιρεία leasing.

8. Μετά την ολοκλήρωση όλων των παραπάνω διαδικασιών ο εκμισθωτής έχει πλέον την κυριότητα του εξοπλισμού, τον οποίο και καταγράφει στο πάγιο ενεργητικό του, ενώ ο μισθωτής έχει στην κατοχή του τον εξοπλισμό, τον οποίο χρησιμοποιεί καταβάλλοντας τα συμφωνηθέντα μισθώματα στον εκμισθωτή. Τέλος ο προμηθευτής έχει εισπράξει την τιμολογιακή αξία του εξοπλισμού από την εταιρεία leasing και έχει ολοκληρωθεί η τριγωνική σχέση μεταξύ εκμισθωτή, μισθωτή και προμηθευτή.

Διάγραμμα 1

Απεικόνιση της λειτουργίας του leasing (τριγωνική σχέση)

Πηγή: Γαλάνης Π. Βασίλειος «Η λειτουργία των σύγχρονων Χρηματοοικονομικών Θεσμών στην χώρα μας. (Leasing, Factoring, Forfaiting, Venture Capital) (Αθήνα 2000) σελ. 84

1.12 ΠΛΕΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΗΣ ΜΙΣΘΩΣΗΣ¹⁰

1. Χρηματοδότηση η οποία καλύπτει το 100% της αξίας (και του ΦΠΑ) του εκμισθωμένου περιουσιακού στοιχείου. Κατά αυτό τον τρόπο η επιχείρηση εξοικονομεί σημαντικά ίδια κεφάλαια.

2. Διατήρηση της ταμειακής ρευστότητας. Λαμβάνοντας υπόψη ότι η επιχείρηση δεν είναι υποχρεωμένη να δεσμεύει δικά της κεφάλαια, ούτε να αυξήσει τις υποχρεώσεις της προς τρίτους για την απόκτηση του κεφαλαιουχικού εξοπλισμού, καταλήγουμε στο συμπέρασμα ότι το leasing σαφώς συμβάλλει στη διατήρηση της ταμειακής ρευστότητας της επιχείρησης.

3. Ευνοϊκή φορολογική μεταχείριση για τα καταβαλλόμενα μισθώματα. Σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία τα καταβαλλόμενα μισθώματα δύναται να εκπίπτονται εξ ολοκλήρου από τη φορολογητέα ύλη του μισθωτή ως λειτουργικά έξοδα.¹¹

4. Ταχύτερη διαδικασία έγκρισης σε σύγκριση με τον τραπεζικό δανεισμό. Οι συμβάσεις leasing δεν επιβαρύνονται σε αντίθεση με τα δάνεια, με τον ειδικό φόρο τραπεζικών εργασιών και το χαρτόσημο. Επίσης δεν απαιτούνται πρόσθετες εξασφαλίσεις όπως προσημειώσεις και υποθήκες.

5. Αρτιότερος ταμειακός προγραμματισμός. Το γεγονός ότι το ύψος των μισθωμάτων είναι καθορισμένο για όλη την περίοδο τη σύμβασης leasing, δίνει τη δυνατότητα αφενός να ληφθούν υπόψη στην κοστολόγηση των προσφερομένων αγαθών και υπηρεσιών εκ μέρους του μισθωτή, αφετέρου να συμπεριληφθούν στον ταμειακό προγραμματισμό της επιχείρησης αυτού.

6. Προσαρμοστικότητα στις ανάγκες και τις δυνατότητες του μισθωτή. Η σύμβαση leasing θεωρείται μια “ευέλικτη” μορφή χρηματοδότησης για τον μισθωτή, διότι παρέχει τη δυνατότητα ρύθμισης του ύψους και του χρόνου καταβολής των μισθωμάτων ανάλογα με την οικονομική κατάσταση της επιχείρησης.

7. Μείωση των καταχωρούμενων υποχρεώσεων στον ισολογισμό του μισθωτή. Όταν μία επιχείρηση αποκτά κεφαλαιουχικό εξοπλισμό χωρίς να εκταμιεύσει ίδια κεφάλαια, δύναται να παρουσιάζει περιορισμένο ύψος υποχρεώσεων.

8. Δεν επηρεάζεται η πιστοληπτική ικανότητα του μισθωτή, αφού δεν επιβαρύνονται τα εγκεκριμένα χρηματοδοτικά όρια της επιχείρησης, τα οποία μπορεί χρησιμοποιήσει επιπλέον της μίσθωσης.

¹⁰ Αρτίκης Π. Γεώργιος «Χρηματοοικονομική Διοίκηση – Αποφάσεις Χρηματοδοτήσεων» (Αθήνα 2002) σελ.218-222 / Βασιλείου Δημήτριος «Χρηματοοικονομική Διοίκηση» (Πάτρα 1999). σελ. 280-281 / Αποστολόπουλος Ν. Ιωάννης «Ειδικά Θέματα Χρηματοδοτικής Διοίκησης» (Αθήνα 2005) σελ. 392-393

¹¹ Αλεξανδρίδης Α. Μιχαήλ «Χρηματοοικονομική Διαχείριση» (Αθήνα 2004) σελ. 100

9. Εξάλειψη των αρνητικών επιπτώσεων στην παραγωγικότητα από την οικονομική απαξίωση του μηχανικού εξοπλισμού. Η ταχεία τεχνολογική πρόοδος καθιστά αναγκαία την αντικατάσταση μηχανημάτων, τα οποία δεν έχουν πλήρως αποσβεσθεί. Εάν η επιχείρηση επιμένει να τα χρησιμοποιήσει μέχρι την πλήρη απόσβεση τους, αυτό θα έχει αρνητική επίπτωση στη παραγωγικότητα, στο κόστος και στην ανταγωνιστικότητα της επιχειρήσεως. Εάν η επιχείρηση τα αντικαταστήσει πριν αποσβεσθούν τότε θα υποστεί “ζημία του κεφαλαίου”. Η δυνατότητα που έχει το σύστημα της χρηματοδοτικής μίσθωσης, να επιτρέπει στη επιχείρηση να χρησιμοποιεί πάντοτε την πιο προηγμένη τεχνολογία είναι το μεγαλύτερο πλεονέκτημα.

10. Δυνατότητα να επιτευχθούν καλύτεροι όροι προμήθειας εξοπλισμού ή απόκτησης επαγγελματικού ακινήτου, καθώς η αξία εξοφλείται άμεσα τοις μετρητοίς.¹²

11. Απαλλαγή από τον φόρο μεταβίβασης ακινήτου. Μετά την λήξη της μισθωτικής περιόδου ο επενδυτής-μισθωτής αποκτά την κυριότητα του παγίου έναντι προσυμφωνημένου (συνήθως συμβολικού) τιμήματος.

1.13 ΜΕΙΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΗΣ ΜΙΣΘΩΣΗΣ¹³

1. Παρουσίαση υψηλού ονομαστικού κόστους λόγω κυρίως υψηλότερου επιτοκίου χρηματοδότησης. Είναι αλήθεια ότι το ονομαστικό κόστος της χρηματοδοτικής μίσθωσης είναι συνήθως υψηλότερο έναντι των άλλων μορφών χρηματοδότησης (π.χ. του τραπεζικού δανεισμού κ.λπ.).¹⁴

2. Στέρηση κυριότητας κεφαλαιουχικού εξοπλισμού. Σε μια σύμβαση leasing η απόκτηση του κεφαλαιουχικού εξοπλισμού γίνεται από τον εκμισθωτή, ο οποίος διατηρεί και την κυριότητα αυτού, παραχωρώντας μόνο το δικαίωμα χρήσης στον μισθωτή. Κατ’ αυτόν τον τρόπο η οικονομική επιφάνεια, το κύρος και η διαπραγματευτική δυνατότητα του μισθωτή παρουσιάζεται περιορισμένη.

3. Δυνατότητα ελέγχου φυσικής κατάστασης μισθίου, καθώς και οικονομικής κατάστασης μισθώτριας επιχείρησης. Η εταιρεία leasing είναι αυτή η οποία διατηρεί το

¹² Ένωση Ελληνικών Τραπεζών «Σύγχρονοι τρόποι κάλυψης των χρηματοδοτικών αναγκών των επιχειρήσεων» (www.hba.gr/Οκτώβριος 2000).

¹³ Αρτίκης Π. Γεώργιος «Χρηματοοικονομική Διοίκηση – Αποφάσεις Χρηματοδοτήσεων» (Αθήνα 2002). σελ. 222-223 / Αποστολόπουλος Ν. Ιωάννης «Ειδικά Θέματα Χρηματοδοτικής Διοίκησης» (Αθήνα 2005). σελ. 394

¹⁴ Βασιλείου Δημήτριος «Χρηματοοικονομική Διοίκηση» (Πάτρα 1999) σελ. 281

δικαίωμα ελέγχου του τρόπου λειτουργίας, συντήρησης και γενικά της κατάστασης στην οποία ευρίσκεται ο εν λόγω εξοπλισμός, ακόμη και ενημέρωση επί των οικονομικών της μισθώτριας επιχείρησης.

4. Ύπαρξη αστικών και ποινικών ευθυνών για τον μισθωτή, αναφορικά με τη φυσική κατάσταση και λειτουργία του μισθίου. Με άλλα λόγια, η κακή λειτουργία και γενικά φυσική κατάσταση του κεφαλαιουχικού εξοπλισμού δύναται να επιφέρει αστικές ευθύνες για την μισθώτρια επιχείρηση, ακόμη και ποινικές σε περίπτωση καταστροφής ή απώλειας αυτού.

5. Απώλεια υπολειμματικής αξίας μισθίου, ως συνέπεια λήξης της σύμβασης χρηματοδοτικής μίσθωσης.

1.14 ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΗΣ ΜΙΣΘΩΣΗΣ

Ο εκμισθωτής αξιολογεί μια χρηματοδοτική μίσθωση με τον ίδιο τρόπο με τον οποίο αξιολογεί μια επενδυτική πρόταση. Έπομένως, εάν η καθαρή παρούσα αξία της μίσθωσης είναι θετική (ή ο εσωτερικός βαθμός απόδοσης είναι μεγαλύτερος του κόστους ευκαιρίας του εκμισθωτή), ο εκμισθωτής θα αποδεχτεί τη μίσθωση.

Η χρηματοδοτική μίσθωση είναι μια μέθοδος χρηματοδότησης παρόμοια με εκείνη της αγοράς του εξοπλισμού με δανεισμό. Ο μισθωτής θα πρέπει και στη μια και στην άλλη περίπτωση να καταβάλλει έναν αριθμό μισθωμάτων για την εξόφληση της υποχρέωσης του και τυχόν αδυναμία πληρωμής αυτών μπορεί να οδηγήσει τον μισθωτή σε χρεοκοπία. Κατά συνέπεια, προκειμένου να αποφασίσει μια επιχείρηση ποια μορφή χρηματοδότησης θα επιλέξει (χρηματοδοτική μίσθωση ή αγορά εξοπλισμού με δανεισμό), θα πρέπει να συγκρίνει το κόστος της χρηματοδοτικής μίσθωσης με το κόστος του αντίστοιχου δανεισμού.

Ο μισθωτής, έχει τη δυνατότητα να επιλέξει μεταξύ διαφόρων μεθόδων προκειμένου για την αξιολόγηση μιας μίσθωσης. Μπορεί να χρησιμοποιήσει τη μέθοδο του εσωτερικού βαθμού απόδοσης. Στην περίπτωση αυτή, υπολογίζουμε το μετά από φόρους κόστος της μίσθωσης και το αντίστοιχο μετά από φόρους κόστος του δανεισμού. Στη συνέχεια θα επιλέξουμε τη μέθοδο χρηματοδότησης με το μικρότερο μετά από φόρους κόστος.

Μπορεί επίσης, να χρησιμοποιήσει τη μέθοδο του καθαρού πλεονεκτήματος της μίσθωσης (net advantage to leasing), η οποία είναι παρόμοια με τη μέθοδο της καθαρής παρούσας αξίας. Σύμφωνα με τη μέθοδο αυτή, εκτιμούμε την παρούσα αξία των πρόσθετων μελλοντικών ταμειακών εκροών του δανεισμού και την παρούσα αξία των πρόσθετων

μελλοντικών ταμειακών εκροών της μίσθωσης και αφαιρούμε την δεύτερη αξία από την πρώτη ($NAL = \text{Παρούσα αξία εκροών δανεισμού} - \text{Παρούσα αξία εκροών μίσθωσης}$). Εάν το αποτέλεσμα είναι θετικό αποδεχόμαστε τη μίσθωση ενώ αντίθετα, εάν είναι αρνητικό αποδεχόμαστε την αγορά του εξοπλισμού με δανεισμό. Επιλέγουμε δηλαδή, τη μέθοδο χρηματοδότησης η οποία παράγει τη μικρότερη παρούσα αξία ταμειακών εκροών.¹⁵

1.15 ΒΑΣΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ LEASING ΚΑΙ ΤΡΑΠΕΖΙΚΟΣ ΔΑΝΕΙΣΜΟΣ

Προκειμένου ένας επιχειρηματίας να καταλήξει στην επιλογή μεταξύ τραπεζικού δανεισμού και χρηματοδοτικής μίσθωσης, θα πρέπει να εξετάσει μια σειρά μεταβλητών που θα καθορίσουν το τελικό κόστος ή όφελος για την επιχείρηση του.

Η προβλεπόμενη κερδοφορία, ο συντελεστής φορολόγησης, ο συντελεστής απόσβεσης, το επιτόκιο δανεισμού, ο τρόπος καταβολής των μισθωμάτων, το κόστος ευκαιρίας του χρήματος, οι αποσβέσεις, οι πρόσθετες ταμειακές ροές αποτελούν τους βασικούς παράγοντες που πρέπει να συνεξεταστούν για τη λήψη της τελικής απόφασης. Ο προσδιορισμός της τελικής απόφασης είναι σχετικά πολύπλοκος και έτσι οι επιχειρήσεις καταφεύγουν συχνά στις εταιρίες leasing, οι οποίες με κατάλληλα υποδείγματα και μηχανογραφικά προγράμματα διευκολύνουν τους πελάτες τους στη σχετική επιλογή.¹⁶

Κατά γενική ομολογία το leasing απαλλάσσει, από τις οικονομικές μέριμνες οι οποίες προηγούνται παντός είδους επενδύσεων. Η διαδικασία του leasing, χωρίς να απαιτεί από μια επιχείρηση να διαθέτει δικούς της χρηματοδοτικούς πόρους ή να καταφεύγει στο δανεισμό, θέτει στη διάθεση της τα μέσα παραγωγής, τα οποία της είναι απαραίτητα.

Οι εταιρίες leasing φροντίζουν η διάρκεια της μίσθωσης να συμπίπτει με την επιτρεπόμενη διάρκεια απόσβεσης του υλικού, κατά τέτοιο τρόπο, ώστε εάν οι μηνιαίες ή τριμηνιαίες καταβολές δεν καλύπτουν αυτόματα τις σχετικές αποσβέσεις με τη λήξη του συμβολαίου να επιτυγχάνεται η ολοσχερής απόσβεση του. Επίσης, όπως προαναφέρθηκε, η χρηματοδοτική μίσθωση καλύπτει συνήθως το 100% της αξίας του παγίου στοιχείου, ενώ σπάνια τα τραπεζικά δάνεια για την αγορά του ίδιου παγίου στοιχείου υπερβαίνουν το 60-70% της αξίας τους.

¹⁵ Βασιλείου Δ. «Χρηματοοικονομική διοίκηση» (Πάτρα 1999).

¹⁶ Αναγνωστάκης Γ. – Κοκκομέλης Κ. «Ειδικές Μορφές Πίστης» (Πάτρα 2000) σελ. 158

Το μειονέκτημα για το μισθωτή που επιλέγει το leasing είναι πως, αν το πάγιο στοιχείο έχει υπολειμματική αξία στο τέλος της περιόδου μισθώσεως, αυτή θα χαθεί για τον μισθωτή. Αυτό όμως, καλύπτεται εν μέρει με τη ρήτρα που συνήθως περιλαμβάνεται στις χρηματοδοτικές μισθώσεις και η οποία δίνει τη διακριτική ευχέρεια στον μισθωτή, να αγοράσει το πάγιο στοιχείο στο τέλος της περιόδου μισθώσεως σε πολύ χαμηλή τιμή.

Παρατηρούμε τελικά, πως ο συνδυασμός όλων των πλεονεκτημάτων και ωφελειών που συνεπάγεται η χρηματοδοτική μίσθωση για τους εμπλεκόμενους (επιχειρήσεις, προμηθευτές, χρηματοπιστωτικούς οργανισμούς), βοηθάει στη ραγδαία ανάπτυξη του θεσμού και στη σταδιακή υποκατάσταση, κατά ένα μεγάλο ποσοστό, των παραδοσιακών χρηματοδοτήσεων από το leasing.

Εφόσον το leasing εκλαμβάνεται ως εναλλακτική μορφή χρηματοδότησης του τραπεζικού δανεισμού, κρίνεται σκόπιμο να πραγματοποιηθεί μία συγκριτική ανάλυση των βασικών χαρακτηριστικών στοιχείων αυτών. Κατ' αυτόν τον τρόπο, θα έχουμε μια σφαιρική εικόνα των δυνατοτήτων άντλησης κεφαλαίων, από τις εν λόγω μορφές χρηματοδότησης (βλ. Πίνακας 1).

Πίνακας 1

Βασικά χαρακτηριστικά Leasing και Τραπεζικού Δανεισμού.

Βασικά Χαρακτηριστικά	Leasing	Τραπεζικός Δανεισμός
Είδος περιουσιακών στοιχείων	Κυρίως μηχ/κός εξοπλισμός	Κυρίως ακίνητα
Δυνατότητα ανανέωσης μηχ/κου εξοπλισμού	Υφίσταται	Δεν υφίσταται
Ευνοϊκότεροι όροι απόκτησης εξοπλισμού για τον μισθωτή	Υφίσταται	Δεν υφίσταται
Διαδικασία ολοκλήρωσης της χρηματοδότησης	Όχι δαπανηρή και μικρή χρονική διάρκεια	Δαπανηρή και με μεγάλη χρονική διάρκεια
Σε περίπτωση ύπαρξης μειωμένης δανειολ/κής ικανότητας	Δυνατότητα χρηματοδότησης	Μη δυνατότητα χρηματοδότησης
Ονομαστικό κόστος	Αυξημένο	Περιορισμένο
Δανειοληπτική ικανότητα	Αυξημένη	Περιορισμένη
Διαπραγματευτική ικανότητα	Περιορισμένη	Αυξημένη

Πηγή: Αέξανδριδης Α. Μιχαήλ «Χρηματοοικονομική Διαχείριση» (Αθήνα 2004), σελ. 114

Παράδειγμα χρηματοδότησης με leasing και διαφορά με τραπεζικό δανεισμό.

Ας υποθέσουμε ότι ο ισολογισμός μιας επιχείρησης έχει την ακόλουθη εικόνα :

ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ			
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ		ΠΑΘΗΤΙΚΟ	
Πάγιο Ενεργητικό	12.000	Ίδια Κεφάλαια	7.000
Κυκλοφορούν Ενεργητικό (εκτός από διαθέσιμα)	7.000	Μακρ. Υποχρεώσεις	9.000
Διαθέσιμα	2.000	Βραχ. Υποχρεώσεις	5.000
	----- 21.000		----- 21.000

$$\text{Δείκτης Άμεσης Ρευστότητας : } \frac{\text{Διαθέσιμα}}{\text{Βραχ. Υποχρεώσεις}} = 40\%$$

$$\text{Δείκτης Δανειακής Επιβάρυνσης: } \frac{\text{Ίδια Κεφάλαια}}{\text{Ξένα Κεφάλαια}} = 50\%$$

Εάν η ίδια επιχείρηση αγοράζει μηχάνημα αξίας 6.000 € με 70% Τραπεζική χρηματοδότηση (70% X 6.000 = 4.200) και 30% με δική της συμμετοχή από ίδια διαθέσιμα της (30% X 6.000 = 1.800), ο ισολογισμός της επιχείρησης θα διαμορφωθεί όπως παρακάτω:

ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ			
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ		ΠΑΘΗΤΙΚΟ	
Πάγιο Ενεργητικό (12.000 + 6.000)	18.000	Ίδια Κεφάλαια	7.000
Κυκλοφορούν Ενεργητικό (εκτός από διαθέσιμα)	7.000	Μακρ. Υποχρεώσεις (9.000 + 4.200)	13.000
Διαθέσιμα (2.000 - 1.800)	200	Βραχ. Υποχρεώσεις	5.000
	25.200		25.200

$$\text{Δείκτης Άμεσης Ρευστότητας : } \frac{200}{5.000} = 4\%$$

$$\text{Δείκτης Δανειακής Επιβάρυνσης: } \frac{7.000}{18.200} = 38\%$$

Σε περίπτωση που η ίδια επιχείρηση αποκτήσει εξοπλισμό με χρηματοδοτική μίσθωση (έστω αξίας 6.000 € με μηνιαίο προκαταβλητέο μίσθωμα 100 €) αντί με τραπεζικό δανεισμό, τότε ο ισολογισμός της θα έχει την εξής εικόνα:

ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ			
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ		ΠΑΘΗΤΙΚΟ	
Πάγιο Ενεργητικό	12.000	Ίδια Κεφάλαια (7.000 - 100)	6.900
Κυκλοφορούν Ενεργητικό (εκτός από διαθέσιμα)	7.000	Μακρ. Υποχρεώσεις (9.000 + 4.200)	9.000
Διαθέσιμα (2.000 - 100)	1.900	Βραχ. Υποχρεώσεις	5.000
	----- 20.900		----- 20.900

$$\text{Δείκτης Άμεσης Ρευστότητας : } \frac{1.900}{5.000} = 38\%$$

$$\text{Δείκτης Δανειακής Επιβάρυνσης: } \frac{6.900}{14.000} = 49\%$$

1.16 ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΑΓΟΡΑ – LEASING

Το leasing έχει χρησιμοποιηθεί ως εναλλακτική μορφή χρηματοδότησης από ένα ευρύ φάσμα της αγοράς όπως: εταιρείες κλωστοϋφαντουργίας, ελαστικών, μηχανουργικών κατασκευαστών, καλωδίων, χονδρικού εμπορίου, ηλεκτρονικού εξοπλισμού, οικοδομικών υλικών, ειδών οικιακής χρήσεως, θεραπευτηρίων, διαγνωστικών κέντρων, ελαστικών, εξοπλισμού γραφείων, super market, πολυκαταστημάτων, αυτοκινήτων, οινοποιίας κ.λπ.

Από πλευράς μεγέθους συναλλαγών είναι εμφανές η υπεροχή της Αττικής, η οποία το 2004 συγκεντρώνει το 68,62 % (1.619.700 €) των παρεχόμενων υπηρεσιών leasing. Ιδιαίτερο

ενδιαφέρον προκαλεί το γεγονός ότι η Αττική, η Βόρεια και η Κεντρική Ελλάδα συνολικά συγκεντρώνουν το 89,66% (2.116.430€) ενώ οι υπόλοιπες περιοχές (Ηπειρος, Πελοπόννησος, Στερεά Ελλάδα, Κρήτη, Νησιά Αιγαίου και Ιονίου) το αντίστοιχο ποσό ανέρχεται μόλις 10,34% (243.951 €). Από όλα τα παρακάτω, προκύπτει ότι κατά την εξεταζόμενη περίοδο, οι παρεχόμενες υπηρεσίες χρηματοδοτικής μίσθωσης στη περιφέρεια της Ηπείρου, εκτιμάται ότι κυμαίνονται μεταξύ 3% - 6% του συνόλου για το 2004.

Στο διάγραμμα 2 που ακολουθεί, παρουσιάζετε η ποσοστιαία κατανομή της υπηρεσίας Leasing μεταξύ γεωγραφικών περιοχών της Ελλάδας για το έτος 2004. Στο πλαίσιο της καταγραφής των χρηματοπιστωτικών υποδομών στην περιφέρεια της Ηπείρου και την αξιολόγηση των υπηρεσιών, που παρέχουν στον επιχειρηματικό κόσμο της ευρύτερης περιοχής.

Διάγραμμα 2

Υπηρεσίες Χρηματοδοτικής Μίσθωσης (Leasing 2004)

ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΕΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ ΑΤΤΙΚΗΣ	ΠΟΣΟ	ΠΟΣΟΣΤΙΑΙΑ ΚΑΤΑΝΟΜΗ
Αττική	1.619.700	68,62%
Βόρεια Ελλάδα	346.293	14,67%
Κεντρική Ελλάδα	150.437	6,37%
Λοιπή Χώρα	243.951	10,37%
	2.360.381	100,00%

Πηγή : Ένωση Ελληνικών Εταιριών Χρηματοδοτικής Μίσθωσης (2004).

1.17 ΕΤΑΙΡΙΕΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΠΟΥ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΠΟΙΟΥΝΤΑΙ ΣΤΟΝ ΚΛΑΔΟ

Οι περισσότερες εταιρίες leasing στην Ελλάδα είναι κυρίως θυγατρικές τραπεζών (ελληνικών και ξένων) και χρησιμοποιούν το δίκτυο των καταστημάτων των μητρικών τους τραπεζών. Οι εταιρίες αυτές είναι:

- ALPHA LEASING
- ΕΜΠΟΡΙΚΗ LEASING Α.Ε.
- ΕΘΝΙΚΗ LEASING
- ΠΕΙΡΑΙΩΣ BEST LEASING
- ΠΕΙΡΑΙΩΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΗ ΜΙΣΘΩΣΗ Α.Ε.
- ΑΤΕ LEASING
- CITY-ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΕΣ ΜΙΣΘΩΣΕΙΣ
- ABN-AMRO LEASING
- ΕΓΝΑΤΙΑ LEASING
- ΕΦΓ EUROBANK LEASING
- ΚΥΠΡΟΥ LEASING ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΕΣ ΜΙΣΘΩΣΕΙΣ Α.Ε.
- ΛΑΪΚΗ LEASING
- MULTIFIN Α.Ε.
- ΟΤΕ LEASING Α.Ε.
- PROBANK Α.Ε

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ

2. ΠΡΑΚΤΟΡΕΙΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΩΝ ΑΠΑΙΤΗΣΕΩΝ / FACTORING

2.1 ΕΝΝΟΙΑ -ΟΡΙΣΜΟΣ

Η λειτουργία του factoring επιτράπηκε στη χώρα μας με την απόφαση του Διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος 2168/8.1.93, η οποία βασίστηκε στον νόμο 1905/90 που είχε προηγηθεί. Στο άρθρο Ι του συγκεκριμένου νόμου αναφέρονται τα εξής:

«Η σύμβαση πρακτορείας επιχειρηματικών απαιτήσεων καταρτίζεται εγγράφως μεταξύ ενός κατά κύριο επάγγελμα προμηθευτή αγαθών ή υπηρεσιών και ενός πράκτορα επιχειρηματικών απαιτήσεων, ο οποίος αναλαμβάνει να παρέχει στον προμηθευτή, για το διάστημα που συμφωνείται, έναντι αμοιβής, υπηρεσίες σχετικές με την παρακολούθηση και είσπραξη μιας ή μέρους ή του συνόλου των απαιτήσεων του προμηθευτή, ιδίως από συμβάσεις πώλησης αγαθών, παροχής υπηρεσιών σε τρίτους ή εκτέλεση έργων. Περιεχόμενο της πρακτορείας αποτελεί ιδίως η εκχώρηση απαιτήσεων στον πράκτορα, με ή χωρίς δικαίωμα αναγωγής, η εξουσιοδότηση για την είσπραξη τους, η χρηματοδότηση του προμηθευτή με προεξόφληση των απαιτήσεων, η λογιστική ή νομική παρακολούθηση των απαιτήσεων, η διαχείριση τους, η μερική ή ολική κάλυψη του πιστωτικού κινδύνου του προμηθευτή».¹⁷

Με την εφαρμογή του Factoring, οι επιχειρήσεις εκχωρούν (πωλούν) την ευθύνη είσπραξης των απαιτήσεων στον προμηθευτή - εκχωρητή (πωλητή των προϊόντων), ο Factor αναλαμβάνει την υποχρέωση να αξιολογεί την φερεγγυότητα των οφειλετών, να προστατεύει κατά του πιστωτικού κινδύνου, να παρέχει εγγυήσεις, να παρακολουθεί τη λογιστική διαχείριση και βραχυπρόθεσμη χρηματοδότηση μέσω της προεξόφλησης των εκχωρουμένων απαιτήσεων. Πρόκειται για τριμερή συνεργασία μεταξύ ενός προμηθευτή, των πελατών του και μιας εταιρίας Factoring, η οποία αναλαμβάνει τη διαχείριση, τη λογιστική

¹⁷ Αναγνωστάκης Γ. – Κοκκομέλης Κ. «Στρατηγική Τραπεζών, Ειδικές Μορφές Πίστης» (Πάτρα 2000) σελ.146

παρακολούθηση και είσπραξη των εκδιδόμενων από τον προμηθευτή τιμολογίων πώλησης, με παράλληλη χορήγηση προκαταβολών επί της αξίας τους.

Ο νέος αυτός αναπτυξιακού χαρακτήρα θεσμός, συμβάλλει στην ενίσχυση των μικρομεσαίων και μεταποιητικών επιχειρήσεων (λογιστική παρακολούθηση, μηχανοργάνωση κλπ.), επιτρέπει την ορθολογικότερη διοίκηση τους, τη χρηματοδότηση τους, την ασφάλιση των απαιτήσεων του προμηθευτή, την ενίσχυση της θέσης της επιχείρησης στην αγορά, την ενίσχυση της επενδυτικής της βάσης κλπ. Πέραν αυτών το σημαντικό είναι, ότι ενισχύει και προωθεί τις εξαγωγές καθώς και ότι με την εφαρμογή του θεσμού ο βαθμός ρευστότητας της επιχείρησης αυξάνει με αποτέλεσμα η επιχείρηση να είναι ακόμη πιο ανταγωνιστική.¹⁸

2.2 ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ .

Την χρονική περίοδο μεταξύ 15^{ου} και 16^{ου} αιώνα, η έννοια του όρου κάνει την εμφάνισή της στην βρετανική βιβλιογραφία. Αρχικά ο Factor ήταν κατά κάποιο τρόπο εμπορικός αντιπρόσωπος διατηρώντας τη δική του εμπορική επωνυμία, έτσι μπορούμε να πούμε ότι ο ρόλος του ήταν θετικός για την περαιτέρω ανάπτυξη των εμπορικών συναλλαγών. Ο Factor πραγματοποιούσε τις εισπράξεις των απαιτήσεων (από πελάτες) που του είχε εκχωρήσει συγκεκριμένος πωλητής ενώ παράλληλα χορηγούσε προκαταβολές πριν από την είσπραξη των απαιτήσεων. Πρέπει να σημειωθεί ότι μόλις τον 19^ο αιώνα, τόσο στη Μεγάλη Βρετανία όσο και στις Η.Π.Α έχουμε νομική κατοχύρωση των εν λόγω εργασιών και έτσι μέχρι εκείνη τη χρονική περίοδο ο Factor δρούσε χωρίς καμία νομική κατοχύρωση από το ισχύων νομοθετικό πλαίσιο.¹⁹

Πριν από τον Α παγκόσμιο πόλεμο όπου οι Η.Π.Α αναπτύσσονταν οικονομικά υπάρχει η τάση τη κάλυψης σχεδόν όλων των οικονομικών δραστηριοτήτων από τους ίδιους του επιχειρηματίες. Για το λόγο αυτό οι ασχολούμενοι με το Factoring αναγκάζονται να προσφέρουν νέες υπηρεσίες στις επιχειρήσεις, σε τομείς οι οποίοι ήταν αδύνατον ή οικονομικά ασύμφορο να καλυφθούν από τους ίδιους του επιχειρηματίες. Το γεγονός αυτό είχε ως αποτέλεσμα να αναπτυχθεί το σύγχρονο Factoring.

¹⁸ Γαλάνης Π. Βασίλειος «Η λειτουργία των σύγχρονων χρηματοοικονομικών θεσμών στη χώρα μας» (Αθήνα 2000) σελ. 89-90

¹⁹ Αλεξανδρίδης Α. Μιχαήλ «Χρηματοοικονομική Διαχείριση» (Αθήνα 2004) σελ. 124-125

Πριν το 1960 υπήρχαν ελάχιστες περιπτώσεις τραπεζών που παρείχαν υπηρεσίες Factoring. Μετά το 1963 τοποθετείτε χρονολογικά η λειτουργία του σύγχρονου Factoring. Εμφανίζονται αρκετές τράπεζες να προσφέρουν υπηρεσίες Factoring και αυτό λόγω της ψήφισης σχετικού νόμου όπου εντάσσονταν ο συγκεκριμένος θεσμός στις τραπεζικές εργασίες. Στη συνέχεια έχουμε επέκταση του Factoring και στη Ευρώπη.

2.3 ΤΟ ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ ΠΡΑΚΤΟΡΕΙΑΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΩΝ ΑΠΑΙΤΗΣΕΩΝ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Το νομοθετικό πλαίσιο που ρυθμίζει τη λειτουργία του Factoring διαμορφώνεται από τον νόμο 1905/1990 (ΦΕΚ 147/1/15-111990), ο οποίος θεωρείται και ο βασικός νόμος που αναφέρεται στον εν λόγω χρηματοδοτικό θεσμό. Θα αναφερθούμε στα κυριότερα σημεία που διέπουν τις εργασίες του στη χώρα μας.

Εργασίες Factoring μπορούν να διεκπεραιώνουν τράπεζες ή ανώνυμες εταιρίες που έχουν αποκλειστικό σκοπό την άσκηση της δραστηριότητας αυτής και ελάχιστο μετοχικό κεφάλαιο το μισό εκείνου που απαιτείται για σύσταση τράπεζας. Οι εταιρίες Factoring μπορούν να διενεργούν εγχώριο και διεθνές Factoring.

Οι σχετικές συμβάσεις πρακτορείας επιχειρηματικών απαιτήσεων καταρτίζονται εγγράφως και είναι δυνατόν να αφορούν μη γεννημένες, κατά το χρόνο σύναψης τους, απαιτήσεις. Η ανάληψη των απαιτήσεων θα πρέπει να αναγγέλλεται εγγράφως στον οφειλέτη- πελάτη από την εταιρία factoring ή τον προμηθευτή.

Ακόμα δεν επιτρέπεται οι εταιρίες Factoring να προεξοφλούν απαιτήσεις του ίδιου προμηθευτή σε ποσοστό μεγαλύτερο του 25% των ιδίων κεφαλαίων της εταιρίας. Επίσης το ποσό των συνολικών κινδύνων που αναλαμβάνουν οι εταιρίες Factoring δεν μπορεί να υπερβεί το δεκαπλάσιο των ιδίων κεφαλαίων τους.

2.4 ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΤΟΥ FACTORING

Η διαδικασία εφαρμογής της λειτουργίας του Factoring έχει ως ακολούθως (βλ. Διάγραμμα 3):

1. **Σύμβαση:** Η υπογραφή σύμβασης και άλλων απαραίτητων εγγράφων υποδηλώνουν την απαρχή μιας νέας συνεργασίας.

2. **Συμμετέχοντες:** Οι κύριοι παράγοντες που μπορούν να πάρουν μέρος σε αυτή τη συνεργασία είναι ο εξαγωγικός Factor, ο εισαγωγικός Factor, ο προμηθευτής και ο πελάτης.

3. **Στοιχεία προμηθευτή:** Ο προμηθευτής θα πρέπει να γνωρίζει πληροφορίες σχετικά με την είσπραξη των απαιτήσεων για κάθε πελάτη αναλυτικά (π.χ. όρους πληρωμής, οφειλόμενα υπόλοιπα).

4. **Λογαριασμός πελάτη με Factor:** Ειδικός λογαριασμός χρέωσης θα γράφεται στην υποβαλλόμενη «πιστωτική έγκριση» αλλά και έπειτα σε κάθε αντίγραφο τιμολογίου.

5. **Εκχώρηση τιμολογίου - πιστωτικού σημειώματος:** Ο προμηθευτής εκχωρεί τα σχετικά έγγραφα στον Factor την ημέρα έκδοσης. Σε περίπτωση λάθους ή ακύρωσης τιμολογίων πρέπει να εκχωρούνται σε 7 ημέρες από την ημέρα που εντοπίζεται το λάθος.

6. **Πιστωτικοί όροι:** Αναγράφονται στα τιμολόγια. Θα πρέπει πάντα να αναφέρεται ο συγκεκριμένος, Factor όπως επίσης και οι όροι σύμφωνα με τους οποίους θα πληρώσει ο πελάτης. Ο εκχωρητής στέλνει το πρωτότυπο στον Factor και αντίγραφο στον πελάτη.

7. **Σχετική ειδοποίηση και μεταβίβαση των τιμολογίων για είσπραξη:** Ο εκχωρητής στέλνοντας τα τιμολόγια στον Factor συμπληρώνει ένα έντυπο - ειδοποιητήριο όπου εκεί αναφέρεται η ημερομηνία των τιμολογίων που είναι και η ημερομηνία έναρξης της τοκοφόρου περιόδου. Ένα αντίγραφο του ειδοποιητηρίου θα επιστραφεί στον εκχωρητή με την υπογραφή του Factor.

8. **Διαφωνίες - Απλήρωτοι λογαριασμοί - Αφερέγγυοι πελάτες:** Στην περίπτωση διαφωνίας ή άρνησης του πελάτη για πληρωμή, ο Factor ειδοποιεί τον προμηθευτή και θα πρέπει μέσα σε 20 ημέρες να γίνουν οι ανάλογες ρυθμίσεις για τη λύση της διαφωνίας. Για μεγάλα ποσά ο Factor χρησιμοποιεί νομικές διαδικασίες, εφόσον ο πελάτης έχει ήδη λάβει δύο περίπου ειδοποιήσεις υπενθύμισης και έχει στη διάθεση του 35 ημέρες για να πληρώσει. Εάν ο Factor έχει αναλάβει τον κίνδυνο του πελάτη είναι αυτός ο οποίος θα αποφασίσει εάν θα εφαρμοστούν οι νομικές διαδικασίες ή όχι.

9. **Κάλυψη πιστωτικού κινδύνου:** Η πιστωτική κάλυψη παρέχεται μόνο σε επισφαλείς πελάτες ώστε ο Factor να πληρώνει τον προμηθευτή μόνο σε περιπτώσεις αφερέγγυότητας του πελάτη. Η κάλυψη ορίζεται είτε ως ένα πιστωτικό όριο είτε με τον καθορισμό μιας αξίας μηνιαίων φορτώσεων σε κάθε πελάτη.

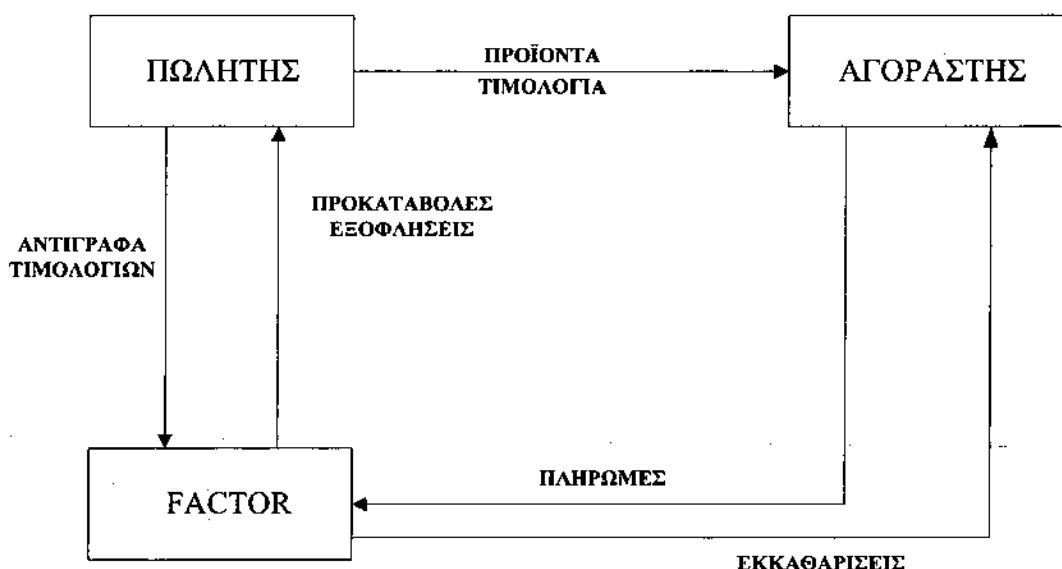
10. **Υποχρεώσεις του Factor προς πελάτη και προμηθευτή:** Είναι υποχρεωμένος να τηρεί σωστά τα λογιστικά αρχεία. Επίσης θα πρέπει να τηρεί μια έκθεση των απαιτήσεων που αγοράστηκαν και ανά τακτά χρονικά διαστήματα να δίνει την αξία των απλήρωτων

απαιτήσεων ή αυτών που έχουν λήξει ή έχουν αγορασθεί από τον προμηθευτή. Παράλληλα τηρείται μια έκθεση με τα υπόλοιπα των απαιτήσεων που έχουν αναλάβει τον κίνδυνο ο Factor και αυτές που έχει αναλάβει ο προμηθευτής.

11. Προκαταβολή: Ο Factor δεν προεξοφλεί συνήθως την αξία του τιμολογίου αλλά δίνει μια προκαταβολή το 80% της αξίας του. Στην προκαταβολή μπορεί να γίνουν κάποιες κρατήσεις στην περίπτωση αμφισβητούμενων ή καθυστερούμενων απαιτήσεων. Επιπλέον, ο Factor επιβαρύνει την προκαταβολή με την επιβάρυνση προεξόφλησης. Αυτή υπολογίζεται από το χρεωστικό υπόλοιπο του τρεχούμενου λογαριασμού του πελάτη, με ποσοστό πάνω από το τραπεζικό επιτόκιο.

Διάγραμμα 3

Απεικόνιση της λειτουργίας του factoring

Πηγή: Γαλάνης Βασίλειος, «Η λειτουργία των σύγχρονων χρηματοοικονομικών θεσμών στη χώρα μας» (Αθήνα 2000) σελ. 105

2:4.1 Παράδειγμα λειτουργίας του Factoring

Η επιχείρηση “ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ Α.Ε.” εμπορεύεται είδη διατροφής σε αλυσίδες λιανικής πώλησης. Η μέση τιμολογιακή αξία των εμπορευμάτων αυτών κυμαίνεται στα 100.000€ μηνιαίως ενώ παρέχει κατά μέσο όρο, 120 ημέρες πίστωση στους πελάτες / οφειλέτες της.

Μετά από ενημέρωσή της για τις παροχές υπηρεσιών που μπορεί να προσφέρει η EFG Factors A.Ε.Π.Ε.Α. αποφάσισε να εκχωρήσει ένα μέρος των απαιτήσεων των πελατών /

οφειλετών της. Η διαδικασία που ακολουθήθηκε ήταν η εξής: Αποστολή του πελατολογίου που ήθελε να εντάξει στη διαδικασία του Factoring και έλεγχος της πιστοληπτικής ικανότητας των πελατών / οφειλετών, καθώς και της εμπορικής τους συμπεριφοράς σε εύρος χρόνου από την EFG Factors A.Ε.Π.Ε.Α. Με την έγκριση της συνεργασίας η “ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ Α.Ε.” εκχώρησε στην EFG Factors A.Ε.Π.Ε.Α. τα τιμολόγια των πελατών / οφειλετών (από την ημερομηνία αυτή και έπειτα). Μέσα σε 24 ώρες η επιχείρηση έχει ήδη λάβει προκαταβολή για τις απαιτήσεις αυτές και αποπλήρωσε άμεσα τον προμηθευτή της, με αποτέλεσμα να κερδίσει σημαντική έκπτωση.

Η EFG Factors A.Ε.Π.Ε.Α. οφείλει πλέον, για λογαριασμό της “ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ Α.Ε.” να διαχειριστεί και να εισπράξει (στη συμφωνημένη ημερομηνία) τα τιμολόγια αυτά καθώς και κάθε άλλο μελλοντικό τιμολόγιο των πελατών/οφειλετών αυτών. Να σημειωθεί ότι ενώ αγοραστής του εξωτερικού βρέθηκε σε οικονομική αδυναμία να αποπληρώσει τιμολογημένη αξία στην “ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ Α.Ε.” η επιχείρηση εισέπραξε τη συνολική αξία στο ακέραιο από την EFG Factors.²⁰

Παράδειγμα εγγραφών factoring

Σε εκτέλεση σύμβασης Factoring εκχώρησε απαιτήσεις της αξίας 30.000€ εισπρακτέες μετά από 3 μέχρι 15 μήνες. Η παρούσα αξία των απαιτήσεων είναι 26.000€. Παρακρατήθηκαν προμήθεια διαχειρίσεις - προεξόφλησης 600€ πλέον ΦΠΑ 19% και λοιπά έξοδα 200€. Η τράπεζα ανέλαβε την πλήρη διαχείριση των απαιτήσεων της επιχείρησης, εκτός της δικαστικής διεκδίκησης τους.

01	ΑΛΛΟΤΡΙΑ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ	30.000	
01.09	Εκχωρηθέντες τίτλοι απαιτ. με συμβάσεις factoring		
05	ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ ΑΛΛΟΤΡΙΩΝ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ		30.000
05.09	Κομιστές εκχωρηθέντων τίτλων απαιτ. με συμβάσεις factoring		
20	ΧΟΡΗΓΗΣΕΙΣ	26.000	
20.49	Χορηγήσεις /προεξοφλήσεις με σύμβαση πρακτορείας factoring		
74.49	Έσοδα από προμήθειες συμβάσεων πρακτορείας		800
54	Φ.Π.Α ΕΣΟΔΩΝ		114
38.06	ΚΑΤΑΘΕΣΕΙΣ ΟΥΕΩΣ		25.086

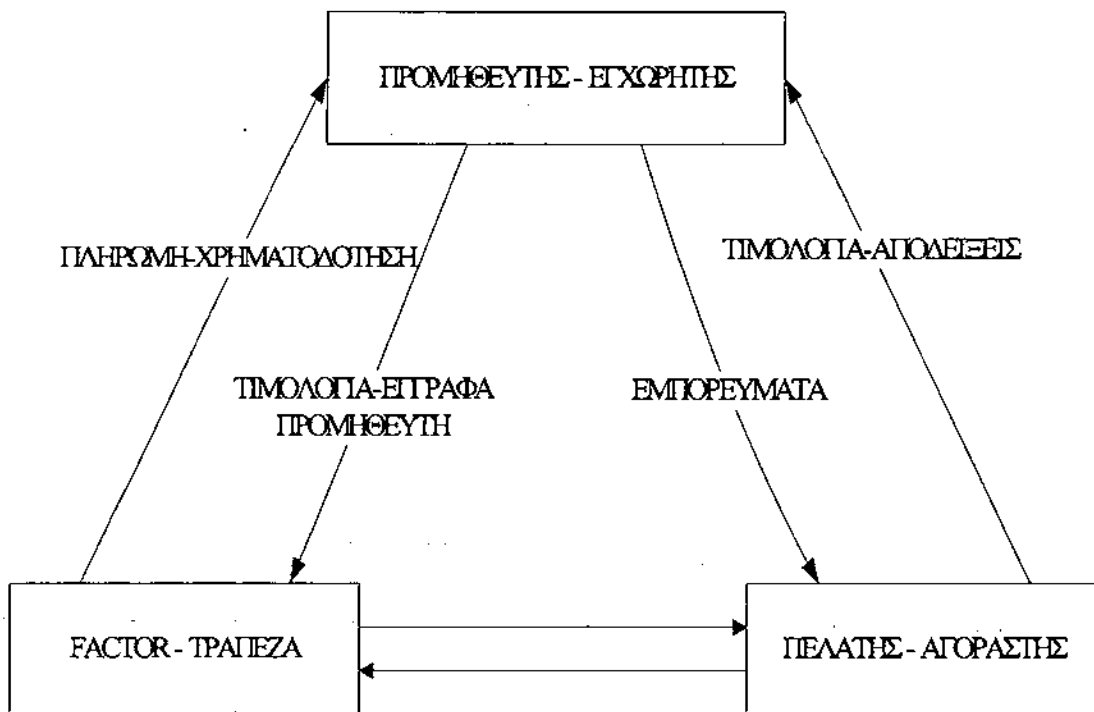
²⁰ EFG Eurobank ergasias – Factoring (www.eurobank.gr.).

2.5 ΜΟΡΦΕΣ FACTORING

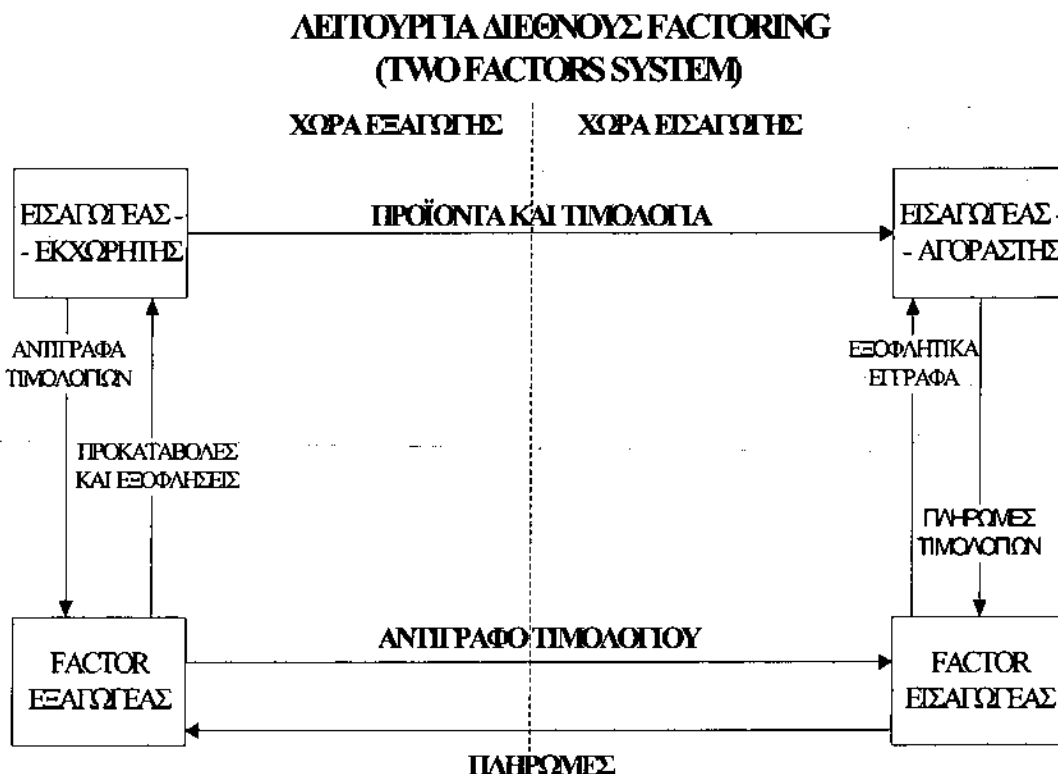
Το Εγχώριο factoring όπου καλύπτει ανάγκες της επιχείρησης στην εγχώρια αγορά και το Εξαγωγικό - Εισαγωγικό factoring όπου καλύπτει ανάγκες της στη διεθνή αγορά. Μπορούμε διαγραμματικά να παρουσιάσουμε τον τρόπο λειτουργίας του εγχώριου (βλ. Διάγραμμα 4) και του διεθνούς factoring (βλ. Διάγραμμα 5) ως εξής :

Διάγραμμα 4

ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΕΓΧΩΡΙΟΥ FACTORING

Διάγραμμα 5

2.5.1 Κυριότερες μορφές Εγχώριου Factoring :

1. Πλήρες factoring: Είναι η συμφωνία η οποία παρέχει τις παρακάτω τρεις κατηγορίες υπηρεσιών:

- Αξιολόγηση της φερεγγυότητας των πελατών της επιχείρησης και κάλυψη του πιστωτικού της κινδύνου.
- Διαχείριση, λογιστική παρακολούθηση και είσπραξη των απαιτήσεων της επιχείρησης.
- Χορήγηση χρηματοδότησης.

2. Factoring με δικαίωμα αναγωγής: Είναι η συμφωνία η οποία δεν καλύπτει τον πιστωτικό κίνδυνο, καθώς ο πράκτορας επιχειρηματικών απαιτήσεων επανεκχωρεί την απαίτηση στην επιχείρηση/πωλητή σε περίπτωση που δεν εισπραχθεί εντός ενός καθορισμένου χρονικού διαστήματος.

3. Αμιγώς χρηματοδοτικό Factoring: Είναι η συμφωνία η οποία παρέχει μόνο χρηματοδότηση με δικαίωμα αναγωγής και συνίσταται στην προεξόφληση μέχρι του 80% της

αξίας των εκχωρούμενων τιμολογίων, συμπεριλαμβανομένου και του ΦΠΑ. Μια παραλλαγή αυτής της μορφής είναι το factoring χωρίς δικαίωμα αναγωγής, όπου ο πράκτορας καλύπτει και τον πιστωτικό κίνδυνο.

4. Factoring χωρίς χρηματοδότηση: Είναι η συμφωνία η οποία παρέχει λογιστική παρακολούθηση, είσπραξη των απαιτήσεων και κάλυψη του πιστωτικού κινδύνου. Η πρακτορεία αυτή δεν παρέχει χρηματοδότηση. Πολλές φορές η πρακτορεία αυτή συνδυάζεται με τραπεζική χρηματοδότηση.

5. Εμπιστευτικό: Είναι η πρακτορεία εκείνη κατά την οποία δεν ειδοποιείται ο οφειλέτης καθώς διατηρείται μυστική η συμφωνία μεταξύ Factor και προμηθευτή. Η μορφή αυτή της πρακτορείας είναι στην ουσία προεξόφληση τιμολογίων και δεν παρέχει συνήθως κάλυψη του πιστωτικού κινδύνου. Αναφέρεται επίσης, και η μορφή του μη εμπιστευτικού Factoring, όταν έχει ανακοινωθεί στον πελάτη η συμφωνία μεταξύ factor και προμηθευτή.

6. Factoring μέσω αντιπροσώπου: Είναι η πρακτορεία εκείνη κατά την οποία μπορεί να υπάρξει εμπιστευτική χρηματοδότηση έναντι πιστωτικού κινδύνου.

7. Factoring τριμερούς συνεργασίας: Σε αυτή τη μορφή συμμετέχουν ο Factor, ο προμηθευτής και η τράπεζα η οποία χρηματοδοτεί απευθείας τον προμηθευτή σύμφωνα με τις απαιτήσεις που έχουν εκχωρηθεί στον Factor.²¹

Γενικά οι ανάγκες τόσο του προμηθευτή όσο και του Factor έχουν οδηγήσει στη λειτουργία του θεσμού με πολλές μορφές πέρα από τις απλές γνωστές. Αυτό έγινε γιατί οι Factors αδυνατούσαν να προσφέρουν όλες τις αναγκαίες υπηρεσίες στους προμηθευτές.

2.5.2 Κυριότερες μορφές Διεθνούς Factoring:²²

Όλες οι μορφές του Factoring είναι εξίσου σημαντικές και χρήσιμες. Η ελληνική όμως, οικονομία δίνει ιδιαίτερο βάρος στο διεθνές Factoring σαν ένα αξιόλογο μέσο προώθησης των εξαγωγών.

Η πιο συνηθισμένη μορφή διεθνούς Factoring είναι το σύστημα των δυο πρακτόρων (two factor system), στο οποίο συνεργάζεται ο Factor του εσωτερικού με έναν αντίστοιχο στη χώρα εξαγωγής.

²¹ Γαλάνης Βασίλειος, «Η λειτουργία των σύγχρονων χρηματοοικονομικών θεσμών στη χώρα μας» (Αθήνα 2000) σελ. 98

²² Βασιλείου Δημήτριος «Χρηματοοικονομική Διοίκηση» (Πάτρα 1999) σελ. 334 -336

Εδώ λαμβάνουν μέρος 4 παράγοντες:

α) Ένας εξαγωγέας υπογράφει μια σύμβαση με έναν factor εξαγωγής και εκχωρεί όλες τις απαιτήσεις του στον πράκτορα αυτό.

β) Ο Factor εξαγωγής επιλέγει έναν Factor εισαγωγής στον οποίο επανεκχωρεί τις απαιτήσεις του εξαγωγέα.

γ) Ο Factor εισαγωγής κάνει την αξιολόγηση της φερεγγυότητας των τοπικών αγοραστών του εξαγωγέα και καθορίζει τα πιστωτικά όρια για τον κάθε αγοραστή.

δ) Ο Factor εισαγωγής αναλαμβάνει την είσπραξη των απαιτήσεων που δημιουργούνται από τις πωλήσεις και φροντίζει για την ταχύτερη αποστολή των χρημάτων στον Factor εξαγωγής είτε αυτός τα έχει εισπράξει από τους αγοραστές είτε όχι (αναλαμβάνει συνεπώς τον πιστωτικό κίνδυνο).

Υπάρχουν όμως και άλλες μορφές διεθνούς πρακτορείας επιχειρηματικών απαιτήσεων, όπως:

1. Άμεσο εξαγωγικό Factoring (Direct Export Factoring): Δεν έχουμε τη μεσολάβηση του factor εισαγωγής αλλά ο εξαγωγέας ασφαρίζει τις απαιτήσεις του σε κάποιο ασφαλιστικό οργανισμό και στη συνέχεια εκχωρεί τα δικαιώματά του σε μια εταιρία Factoring, η οποία αναλαμβάνει την παροχή της συνηθισμένης δέσμης υπηρεσιών. Κατά την εφαρμογή του αποφεύγεται η διπλή καταγραφή των στοιχείων των διοικητικών δραστηριοτήτων και απλοποιείται, έτσι, το σύστημα των two factors.

2. Έμμεσο εξαγωγικά Factoring (Indirect Export Factoring): Δεν έχουμε τη μεσολάβηση του factor εξαγωγής, αλλά ο εξαγωγέας συνεργάζεται απευθείας με έναν factor εισαγωγής σε κάθε χώρα όπου υπάρχουν πελάτες του.

3. Factoring Αντιστήριξης: Χρησιμοποιείται στην περίπτωση κατά την οποία ζητείται συνήθως χρηματοδότηση μιας εταιρίας, η οποία πουλά τα προϊόντα της σε κάποια θυγατρική της στο εξωτερικό.

2.6 ΠΛΑΙΣΙΟ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ FACTOR – ΕΚΧΩΡΗΤΗ

Η συνεργασία του Factor και του εκχωρητή πρέπει να βασίζονται σε κοινά αποδεκτό πλαίσιο και να πληρούν και οι δύο κάποιες προϋποθέσεις:

2.6.1 Αξιοπιστία εκχωρητή

Σημαντικό ρόλο στην εφαρμογή του Factoring, παίζει η αξιοπιστία του εκχωρητή, αφού οι περισσότερες δυσκολίες προέρχονται από αναξιόπιστους εκχωρητές, και όχι από αδυναμία πληρωμής. Ο Factor μπορεί να εξαπατηθεί από τον εκχωρητή με:

- Εκχώρηση πλαστών τιμολογίων που δεν έχουν αντίκρισμα σε προϊόντα ή υπηρεσίες που πούλησαν.
- Έκδοση τιμολογίων πριν την παράδοση των εμπορευμάτων.
- Απόκρυψη πιστωτικών σημειωμάτων.
- Απόκρυψη είσπραξης τιμολογίων που ο πελάτης έστειλε απευθείας.

Για αυτούς τους λόγους ο Factor πρέπει να ελέγχει την οργάνωση και την οικονομική απόδοση της εταιρίας του προμηθευτή του, από όπου μπορεί να πάρει χρήσιμες πληροφορίες για να αποφύγει τους ενδεχόμενους κινδύνους.

2.6.2 Ρευστότητα εκχωρητή

Ο Factor έχει το δικαίωμα επιλογής των τιμολογίων που θα προεξοφλήσει. Τον συμφέρει, λοιπόν, να επιλέγει τα πιο ασφαλή και να απορρίπτει τιμολόγια που είναι δεσμευμένα από άλλες οφειλές, τιμολόγια που αφορούν πωλήσεις επί παρακαταθήκη, τιμολόγια πωλήσεων με προσωρινή τιμή, τιμολόγια που αφορούν μακροπρόθεσμα συμβόλαια, τιμολόγια που έχουν πολύ μικρή αξία, μεγάλο αριθμό τιμολογίων με κίνδυνο διασποράς κ.λπ.

Γενικά ο Factor ενδιαφέρεται για την οικονομική επιφάνεια της επιχείρησης την διαχείριση και οργάνωση της. Σ' αυτό βοηθούν πολύ: Ο φορολογικός έλεγχος, η λογιστική ενημέρωση και παρακολούθηση των βιβλίων π.χ μέσω ισολογισμών.

Επίσης ενδιαφέρεται για το είδος των προϊόντων και την ποιότητα τους, αφού ο πελάτης τελικά αγοράζει και πληρώνει για προϊόντα που τον ικανοποιούν.

Ωστόσο για την λειτουργία του Factoring ο Factor πρέπει να έχει ακριβής πληροφορίες για :

- α) Τον τζίρο της εταιρίας.
- β) Τον αριθμό των πελατών και την εξέλιξη μέσα στην οικονομική χρήση.
- γ) Τον αριθμό των προκαταβολών έναντι των εισπρακτέων τιμολογίων.

- δ) Το κόστος των κεφαλαίων που απαιτούνται για την λειτουργία του θεσμού.
- ε) Διάφορες διοικητικές πληροφορίες κ.λπ.

2.7 ΠΡΟΣΦΕΡΟΜΕΝΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΑΠΟ ΕΤΑΙΡΙΕΣ FACTORING

Οι υπηρεσίες που θα περιλαμβάνει η συνεργασία κάποιου πελάτη με την εταιρία factoring, αποτελούν, ασφαλώς, αντικείμενο της σύμβασης που θα καταρτιστεί μεταξύ τους. Ωστόσο, οι βασικές υπηρεσίες που προσφέρουν συνήθως οι εταιρείες factoring είναι:²³

➤ **Χρηματοδότηση:** Αναλαμβάνουν την προεξόφληση τιμολογίων του πελάτη τους σε ποσοστό 75-90% της αξίας του τιμολογίου, μέσω ανοικτού αλληλόχρεου λογαριασμού. Το υπόλοιπο των χρημάτων το οποίο δεν έχει εισπράξει η επιχείρηση, θα καταβληθεί όταν οι πελάτες της επιχείρησης πληρώσουν την εταιρία factoring ή μετά από μια συμφωνημένη περίοδο. Η προμήθεια χρηματοδότησης που φτάνει μέχρι το 2% ετησίως, εισπράττεται μηνιαίως. Είναι δυνατόν να γίνουν ακόμη και προχρηματοδοτήσεις, χωρίς δηλαδή την ύπαρξη τιμολογίων πώλησης κάτι το οποίο συνεπάγεται εκ μέρους του πράκτορα αυξημένη ανάληψη κινδύνου, γι' αυτό σπάνια παραχωρείται και μόνο σε επιχειρήσεις αποδεδειγμένης φερεγγυότητας. Στον ευρωπαϊκό χώρο θεωρείται η κυριότερη υπηρεσία του factoring.

➤ **Κάλυψη πιστωτικού κινδύνου:** Ανάλογα με την πρόβλεψη που υπάρχει στη σχετική σύμβαση, το προσφερόμενο factoring είναι δυνατόν να γίνεται με ή χωρίς δικαίωμα αναγωγής. Η κάλυψη του πιστωτικού κινδύνου συνίσταται στην υποχρέωση την οποία έχει αναλάβει ο πράκτορας να καταβάλει στη επιχείρηση την τιμολογιακή αξία των εκχωρημένων απαιτήσεων, μέσα σε ένα καθορισμένο χρονικό διάστημα από δικά του διαθέσιμα, εφόσον ο πελάτης της επιχείρησης αδυνατεί να εξοφλήσει την οφειλή του. Η κάλυψη του πιστωτικού κινδύνου ισχύει, όταν η συμφωνία factoring έχει γίνει χωρίς δικαίωμα αναγωγής των απαιτήσεων στην επιχείρηση, σε περίπτωση αδυναμίας των πελατών της να καταβάλλουν τα χρέη τους. Πρέπει να σημειωθεί ότι, το factoring χωρίς δικαίωμα αναγωγής καλύπτει μόνο τον κίνδυνο που προέρχεται από πιθανή αφερεγγυότητα του αγοραστή - οφειλέτη και όχι από

²³ Αναγνωστάκης Γ. Κοκκομέλης Κ. «Στρατηγική Τραπεζών, Ειδικές Μορφές Πίστης» (Πάτρα 2000) σελ. 149-150

Βασιλείου Δημήτριος. «Χρηματοοικονομική Διοίκηση» (Πάτρα 1999) σελ. 337-343

άλλα προβλήματα που τυχόν επικαλεστεί ο αγοραστής, όπως κακή ποιότητα εμπορευμάτων, εκπρόθεσμη παράδοση κτλ.

➤ **Παροχή πληροφοριών φερεγγυότητας πελατών:** Οι εταιρίες factoring αναλαμβάνουν την παροχή πληροφοριών φερεγγυότητας των πελατών καθώς και τον προσδιορισμό των πιστωτικών ορίων, εντός των οποίων αναλαμβάνουν να καλύψουν οι ίδιες τον τυχόν κίνδυνο μη πληρωμής. Με τον τρόπο αυτό η εμπορική επιχείρησή-πελάτη της εταιρείας factoring, περιορίζει τον κίνδυνο επισφαλών απαιτήσεων, αποκτά διαπραγματευτικό πλεονέκτημα μια και γνωρίζει τον βαθμό πιστοληπτικής ικανότητας του πελάτη της, ενώ είναι δυνατό να ενσωματώσει στο εμπορικό της κέρδος και το κόστος κινδύνου που αναλαμβάνει.

➤ **Διαχείριση απαιτήσεων έγκειται:**

- Στη λογιστική παρακολούθηση των εκχωρημένων απαιτήσεων.
- Στην αποστολή ενημερωτικών καταστάσεων σε τακτά χρονικά διαστήματα, οι οποίες περιέχουν στοιχεία σχετικά με τις εκχωρημένες απαιτήσεις.
- Στην είσπραξη τους.
- Στην αντιμετώπιση έκτακτων προβλημάτων που ανακύπτουν για την πληρωμή των απαιτήσεων στη λήξη τους.

Οι εταιρίες factoring έχουν σε σχέση με τους πελάτες τους συγκριτικό πλεονέκτημα στη γνώση μηχανογραφικών, λογιστικών και νομικών θεμάτων. Κατά συνέπεια μπορούν να παρακολουθούν όλους τους λογαριασμούς του πελάτη τους, απαλλάσσοντας τον από το κόστος διατήρησης της ανάλογης υποδομής. Είναι δυνατόν, επίσης, να αναληφθεί από την εταιρία factoring τόσο η εξώδικη όσο και η δικαστική επιδίωξη της αναγκαστικής είσπραξης των απαιτήσεων, εφόσον παρουσιαστούν προβλήματα στη ρευστοποίηση τους.

➤ **Συμβουλές marketing:** Επίσης, άλλες υπηρεσίες των εταιρειών Factoring, που αποτελούν βασικές κατευθύνσεις για την ανάπτυξη υγιών πωλήσεων είναι:

- Η αναζήτηση νέων αγορών, ιδιαίτερα στο εξωτερικό.
- Η υπόδειξη νέων πελατών.
- Η έρευνα της φερεγγυότητάς τους.

Είναι προφανές ότι, μια μικρομεσαία επιχείρηση δεν μπορεί να άντεπεξέλθει στα πάγια έξοδα δημιουργίας και διατήρησης τμήματος marketing. Η εταιρία factoring όμως, μέσω του δικτύου της στο εξωτερικό είναι σε θέση να πληροφορήσει την επιχείρηση για τη ζήτηση των προϊόντων της στο εξωτερικό, καθώς και να τις υποδείξει νέους πελάτες. Το κυριότερο είναι ότι ενεργεί με δική της ευθύνη σε ποσοτική αξιολόγηση των δυνητικών πελατών της

επιχείρησης, παρέχοντας έτσι τη βάση στην επιχείρηση για την ανάπτυξη των εμπορικών της συναλλαγών.

Οι επιχειρήσεις που ενδείκνυται να κάνουν χρήση των υπηρεσιών factoring κατέχουν ολοκληρωμένα συστήματα πληροφορικής για την κάλυψη των ανωτέρω δραστηριοτήτων και έχουν τα ακόλουθα χαρακτηριστικά:²⁴

- Παρουσιάζουν αναπτυσσόμενη και κερδοφόρα δραστηριότητα.
- Πραγματοποιούν πωλήσεις με βραχυπρόθεσμη πίστωση.
- Έχουν ευρύ αριθμό πελατών με επαναληπτική και καλή αγοραστική συμπεριφορά.
- Εκδίδουν τιμολόγια με σημαντική μέση αξία.

2.8 ΚΟΣΤΟΣ ΤΗΣ ΠΡΑΚΤΟΡΕΙΑΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΩΝ ΑΠΑΙΤΗΣΕΩΝ (FACTORING)

Η συμφωνία με την εταιρία Factoring και η παροχή του κατάλληλου κατά περίπτωση μίγματος υπηρεσιών, διαμορφώνει και το κόστος συνεργασίας το οποίο αναφέρεται σε :

1. Εφάπαξ δικαιώματα και έξοδα: Η επιχείρηση επιβαρύνεται με ορισμένα έξοδα, τα οποία αφορούν τον καθορισμό των πιστωτικών ορίων για κάθε μεμονωμένο πελάτη από τον factor, ο οποίος και αναλαμβάνει να καλύψει. Το ύψος των εξόδων αυτών εξαρτάται από τον τόπο εγκατάστασης του πελάτη και από το πόσο επείγει ο καθορισμός των πιστωτικών ορίων.

2. Προμήθεια υπολογιζόμενη επί της αξίας των εκχωρούμενων απαιτήσεων: Η προμήθεια αυτή, είναι ένα ποσοστό επί της αξίας των εκχωρούμενων τιμολογίων, κυμαίνεται από 0,75% - 2,25% και διακρίνεται σε ασφάλισης και διαχείρισης.

Η προμήθεια ασφάλισης εξαρτάται από τη φερεγγυότητα των πελατών της επιχείρησης, από τη διασπορά του πιστωτικού κινδύνου, από τη μέση διάρκεια των εκχωρούμενων απαιτήσεων, κλπ. Η προμήθεια διαχείρισης εξαρτάται από το συνολικό κύκλο εργασιών της επιχείρησης, τον αριθμό των πελατών, το μέσο ύψος - αριθμό - μέση διάρκεια των εκχωρούμενων απαιτήσεων, κλπ.

²⁴ Ένωση Ελληνικών Τραπεζών «Σύγχρονοι τρόποι κάλυψης των χρηματοδοτικών αναγκών των επιχειρήσεων» (www.hba.gr/Οκτώβριος 2000).

Είναι κατανοητό, τέλος, ότι όσο μεγαλύτερος είναι ο ενδεχόμενος κίνδυνος μη πληρωμής των απαιτήσεων, καθώς και όσο μεγαλύτερο είναι το κόστος της λογιστικής παρακολούθησης, τόσο μεγαλύτερο είναι και το ύψος της προμήθειας που ζητά ο Factor.

3. Τόκους υπολογιζόμενους επί του ύψους των προκαταβολών τις οποίες παρέχει ο Factor προς τον πωλητή Factor: Εφαρμόζεται η μέθοδος του αλληλόχρεου λογαριασμού, όπου ο λογαριασμός αυτός χρεώνεται με τις προκαταβολές, τις προμήθειες και τα λοιπά έξοδα και πιστώνεται με τις εισπράξεις των εκχωρούμενων τιμολογίων. Ορισμένοι πράκτορες, ιδίως στο εξωτερικό προεισπράττουν τους τόκους κατά τη φάση της προεξόφλησης.

2.9 ΠΛΕΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ ΕΓΧΩΡΙΟΥ ΚΑΙ ΕΞΑΓΩΓΙΚΟΥ FACTORING

1. Με την προεξόφληση των απαιτήσεων του πωλητή που εκχωρούνται στον Factor αυξάνεται η ρευστότητα της επιχείρησης, με αποτέλεσμα την βελτίωση της δυνατότητας άμεσης αντιμετώπισης των τρεχουσών υποχρεώσεων της. Έχει τη δυνατότητα να αγοράζει μεγαλύτερες ποσότητες υλικών ή προϊόντων κ.λπ. και να αυξάνει την παραγωγική της δραστηριότητα, ώστε να μπορεί να πετύχει καλύτερες τιμές και όρους αγοράς. Επίσης με την αύξηση των ταμειακών διαθεσίμων έχει ως αποτέλεσμα η επιχείρηση να υλοποιεί διάφορα προγράμματα επιχειρηματικής δράσης τα οποία βελτιώνουν τόσο τη λειτουργικότητα όσο και την ανταγωνιστικότητα.²⁵

2. Η κάλυψη του πιστωτικού κινδύνου από μέρος του Factor όπου αποτελεί πολύ σημαντική υπηρεσία κυρίως σε περιόδους οικονομικής ύφεσης. Η επιχείρηση απαλλάσσεται από το βάρος της πιθανής αφερεγγυότητας του οφειλέτη και μπορεί να ασχοληθεί χωρίς εμπόδια και απρόβλεπτες καταστάσεις με την υλοποίηση του οικονομικού της προγράμματος.²⁶

3. Παροχή χρήσιμων πληροφοριών για την οικονομική κατάσταση των πελατών του πωλητή, από μέρος του Factor τόσο στην εγχώρια όσο και στην διεθνή αγορά. Με την αξιοποίηση γνώσης και καλής φήμης γνωριμιών καθώς οικονομικών και τεχνικών γνώσεων

²⁵ Αλέξανδριδης Α. Μιχαήλ «Χρηματοοικονομική Διαχείριση» (Αθήνα 2004) σελ.138

²⁶ Ένωση Ελληνικών Τραπεζών «Σύγχρονοι τρόποι κάλυψης των χρηματοδοτικών αναγκών των επιχειρήσεων» (www.hba.gr/Οκτώβριος 2000).

που διαθέτει η εταιρία Factoring, μέσω του οργανωμένου δικτύου πληροφόρησης που διατηρεί, λόγω της πληθώρας συνεργασιών με μεγάλο αριθμό πολιτών μπορεί να τον προστατέψει από τυχόν δυσμενής εξελίξεις.

4. Η παροχή διοικητικής υποστήριξης, υλοποιείται με τη λογιστική παρακολούθηση των απαιτήσεων του πωλητή και την ολοκλήρωση της διαδικασίας είσπραξης αυτών. Έτσι πετυχαίνουμε τη μείωση του χρόνου απασχόλησης, της διοίκησης από σημαντικό διοικητικό και γραφειοκρατικό φόρτο που έχει ως αποτέλεσμα η μείωση του κόστους και τη βελτίωση της αποδοτικότητας του πωλητή.

5. Η βελτίωση εικόνας την οποία παρουσιάζει ο ισολογισμός της χρηματοδοτούμενης οφείλετε στην εκχώρηση των απαιτήσεων του πωλητή στο Factor, λαμβάνοντας προκαταβολές χρημάτων με τις οποίες εξοφλεί δικές του υποχρεώσεις. Κατ' αυτόν τον τρόπο συμψηφίζονται στη ουσία στοιχεία του ενεργητικού με στοιχεία του παθητικού, με συνέπεια να παρουσιάζετε ισόποση μείωση κάθε σκέλους του ισολογισμού. Έτσι έχουμε αμετάβλητα ίδια κεφάλαια, βελτίωση του δείκτη δανειακής επιβάρυνσης, καλύτερη εικόνα της οικονομικής της κατάστασης.²⁷

6. Σημαντική είναι η εφαρμογή αυτή της χρηματοδοτικής μεθόδου στις εξαγωγές διότι επιτυγχάνετε η αύξηση των προϊόντων που εξάγονται καθώς και η βελτίωση του ώστε να γίνουν πιο ανταγωνιστικά. Επίσης πετυχαίνει τη βελτίωση της εξαγωγικής επιχείρησης και την εισροή ξένου συναλλάγματος από τις νέες εξαγωγές. Τέλος η επιχείρηση αποφεύγει τα πρόβλημα στην επικοινωνία π.χ. προβλήματα ξένης γλώσσας, νομοθεσίας, πολιτικής κ.λπ.

7. Ακόμα ένα πλεονέκτημα είναι η μείωση του συναλλαγματικού κινδύνου στις επιχειρήσεις με έντονη εξαγωγική δραστηριότητα, εξοικονομεί συναλλαγματικούς πόρους και προσφέρει προστασία από τον κίνδυνο αυτό πράγμα που διαρκώς απασχολεί την επιχείρηση μετά την κατάργηση των σταθερών ισοτιμιών.

Γενικά βοηθά τη εθνική οικονομία με την ανάπτυξη της βιομηχανίας, την αύξηση της απασχόλησης, τη βελτίωση του ισοζυγίου πληρωμών, την αύξηση εθνικού εισοδήματος.

²⁷ Αποστολόπουλος Ν. Ιωάννης «Ειδικά Θέματα Χρηματοδοτικής Διοίκησης» (Αθήνα 2005) σελ. 343

2.10 ΜΕΙΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ ΕΓΧΩΡΙΟΥ ΚΑΙ ΕΞΑΓΩΓΙΚΟΥ FACTORING

1. Παρουσίαση υψηλού κινδύνου, έναντι άλλων μορφών χρηματοδότησης και αυτό γίνεται κατά βάση όταν τα τιμολόγια τη χρηματοδοτούμενης επιχείρηση είναι πολλά και μικρής σχετικής αξίας.

2. Χάνεται ο εμπιστευτικός χαρακτήρας μεταξύ προμηθευτή και πελατών και είναι πιθανό να δημιουργηθούν δυσμενείς σχέσεις με τους πελάτες λόγω της επιθετικής πολιτικής εισπράξεων που μπορεί να ακολουθεί ο Factor.

3. Άρνηση ορισμένων ισχυρών οικονομικά επιχειρήσεων να συνεργαστούν με προμηθευτές που εκχωρούν τις απαιτήσεις τους σε εταιρίες Factoring, επικαλούμενες σχετική ρήτρα που περιλαμβάνεται στους “Γενικούς Όρους συναλλαγών” του κλάδου τους.

4. Η αδυναμία της επιχείρησης να επιλέξει τις απαιτήσεις τις οποίες θα εκχωρήσει στο πράκτορα επιχειρηματικών απαιτήσεων, αλλά και η υποχρέωση της να εκχωρεί όλες τις απαιτήσεις της, φανερώνουν την εξάρτηση της επιχείρησης απ τον Factor.

5. Πιθανές δυσκολίες χρηματοδότησης του πωλητή κατά τον τερματισμό μιας συμφωνίας πρακτορείας επιχειρηματικών απαιτήσεων.

2.10 ΕΤΑΙΡΙΕΣ ΠΟΥ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΠΟΙΟΥΝΤΑΙ ΣΤΟΝ ΚΛΑΔΟ

Η εταιρεία που κατέχει ηγετική θέση στην Ελληνική αγορά Factoring είναι η EFG Factors η οποία έχει βραβευθεί ως ο καλύτερος Factor στον κόσμο. Ακολουθεί η Πειραιώς Factoring που είναι μέλος του F.C.I. ο οποίος αποτελεί το διεθνή οργανισμό Factoring και συνεργάζεται με τις μεγαλύτερες εταιρίες Factor του εξωτερικού. Άλλες εταιρίες που δραστηριοποιούνται στο χώρο είναι οι εξής:

- ΚΥΠΡΟΥ FACTORS
- ΕΜΠΟΡΙΚΗ FACTORING Α.Ε.
- ΛΑΪΚΗ FACTORING
- MULTIFACTORING Α.Ε.
- ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
- ΕΓΝΑΤΙΑ ΤΡΑΠΕΖΑ
- ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ Α.Ε.

- HSBC FACTORING
- ΤΡΑΠΕΖΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΡΙΤΟ

3. ΠΩΛΗΣΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΗΣ ΑΠΑΙΤΗΣΗΣ / FORFAITING

3.1 ΕΝΝΟΙΑ - ΟΡΙΣΜΟΣ

Το Forfaiting είναι μια μορφή συναλλαγής, με την οποία επιτυγχάνεται η χρηματοδότηση της εξαγωγικής δραστηριότητας μιας επιχείρησης. Η σύμβαση Forfaiting συνάπτεται μεταξύ ενός εξαγωγέα (Forfaitist) και μιας τράπεζας ή εταιρείας Forfaiting (Forfaiter). Βάσει της σύμβασης αυτής ο εξαγωγέας πωλεί και εκχωρεί στον Forfaiter μια απαίτηση του, η οποία προέρχεται από εξαγωγική δραστηριότητα και κατά κανόνα ενσωματώνεται σε αξιόγραφα (bills of exchange or promissory notes).

Χαρακτηριστικό της σύμβασης Forfaiting είναι ότι η εκχωρούμενη απαίτηση είναι συνήθως μεσοπρόθεσμη ή μακροπρόθεσμη (από 6 μηνών έως 10 χρόνων) και ότι ο Forfaiter δεν έχει δικαίωμα αναγωγής κατά του εξαγωγέα στην περίπτωση που δεν ικανοποιηθεί από τον πρωτοφειλέτη (εισαγωγέα). Ο Forfaiter αναλαμβάνει δηλαδή όλους τους κινδύνους μη πληρωμής της απαίτησης που αγοράζει (αφερεγγυότητας του οφειλέτη, συναλλαγματικούς, πολιτικούς, πολεμικούς) μη έχοντας δυνατότητα αναγωγής κατά του εξαγωγέα.

Για την κάλυψη του κινδύνου αυτού συμφωνείται πριν από την εκχώρηση ότι τα αξιόγραφα που ενσωματώνουν την εκχωρούμενη απαίτηση θα συνοδεύονται από (αμετάκλητη) εγγύηση κάποιας - φερέγγυας τράπεζας. Η εγγύηση αυτή της τράπεζας παρέχεται είτε με τη μορφή εγγυητικής επιστολής²⁸ είτε «per avall», δηλαδή με επισημείωση της εγγύησης στο αξιόγραφο.

Έτσι το Forfaiting θα μπορούσε να ορισθεί και ως πώληση αξιόγραφων, πλήρως διαπραγματεύσιμων και εγγυημένων από τράπεζα πρώτης τάξης, που ενσωματώνουν απαιτήσεις από διεθνή συναλλαγή προμήθειας κεφαλαιουχικών αγαθών ή παροχής

²⁸ Η εγγυητική επιστολή είναι η υπόσχεση με ιδιωτικό έγγραφο τράπεζας ή άλλου φερέγγυου οργανισμού (π.χ. ΤΣΜΕΔΕ), με την οποία ο εκδότης δεσμεύεται, ότι θα καταβάλει σε κάποιο τρίτο λήπτη της εγγυητικής επιστολής χρηματική οφειλή του πελάτη της προς αυτόν, είτε αν ο υπόχρεος-πελάτης δεν εκπληρώσει την παροχή του πελάτη προς αυτόν, είτε αν ο υπόχρεος - πελάτης δεν εκπληρώσει την παροχή του (εγγυητική επιστολή υπό όρο), είτε αν ο δανειστής-λήπτης δηλώσει ότι ο υπόχρεος - πελάτης δεν εκπληρώσει την παροχή του (εγγυητική επιστολή σε πρώτη ζήτηση).

υπηρεσιών, χωρίς ο αγοραστής να έχει δικαίωμα αναγωγής κατά του πωλητή των τίτλων, αν ο πρωτοφειλέτης (ο εκ του τίτλου υπόχρεος, εισαγωγέας) δεν πληρώσει.²⁹

3.2 ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ

Το Forfaiting ως μέθοδος χρηματοδότησης, αποτελεί ευρωπαϊκή και συγκεκριμένα ελβετική επινόηση. Οι μεγαλύτερες αγορές Forfaiting βρίσκονται και σήμερα ακόμη στη Ζυρίχη, στο Λονδίνο και στην Φρανκφούρτη.

Το κύριο χαρακτηριστικό του Forfaiting, χρησιμοποιήθηκε για πρώτη φορά από τις ελβετικές τράπεζες κατά τη διάρκεια του β' παγκόσμιου πολέμου για τη χρηματοδότηση των εξαγωγών βασικών ειδών (δημητριακών κλπ.) από τις ΗΠΑ σε χώρες της Ανατολικής Ευρώπης. Με βάση την Νομισματική και Οικονομική Διάσκεψη των Ηνωμένων Εθνών (Ιούλιος 1944), πάρθηκαν αποφάσεις που οδήγησαν στη φιλελευθεροποίηση του διεθνούς εμπορίου και στη διεύρυνση του προς χώρες της Ανατολικής Ευρώπης, Αφρικής, Λατινικής Αμερικής και Νοτιοανατολικής Ασίας είχαν ως συνέπεια τη δυναμική εξέλιξη του Forfaiting στα τέλη της δεκαετίας του 50 και στις αρχές του 60. Η δυνατότητα που παρέχει στους εξαγωγείς, να μετακυλύουν σε τράπεζες, τους πολιτικούς και εμπορικούς κινδύνους των εξαγωγών προς χώρες με αυξημένους πολιτικούς κινδύνους και ασθενείς οικονομίες, ανήγαγε το Forfaiting σε σημαντική μέθοδο χρηματοδότησης. Ήδη από τότε διαμορφώθηκαν τα κύρια χαρακτηριστικά του Forfaiting ως μορφής μακροπρόθεσμης χρηματοδότησης για τη διακίνηση βασικών αγαθών, πρώτων υλών και βιομηχανικού εξοπλισμού. Μόλις ότι στη συνέχεια η χρήση της συναλλαγής αυτής επεκτάθηκε και σε μεσοπρόθεσμες απαιτήσεις, το κύριο πεδίο εφαρμογής της είναι η μακροπρόθεσμη χρηματοδότηση συμβάσεων βιομηχανικού εξοπλισμού (π.χ. ναυπήγηση πλοίων και αεροσκαφών) καθώς και κατασκευής έργων υποδομής.

²⁹ Γεωργιάδης Απόστολος «Νέες μορφές συμβάσεων της σύγχρονης οικονομίας» (Αθήνα 2000) σελ. 165

3.3 ΤΟ ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ ΠΩΛΗΣΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΩΝ ΑΠΑΙΤΗΣΕΩΝ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Αντικείμενο ρύθμισης του ν. 1905/1990 αποτελεί, πέραν του Factoring και το Forfaiting. Οι γενικές παρατηρήσεις για τον νόμο αυτό, που έγιναν στο κεφάλαιο για το Factoring, ισχύουν συνεπώς κατ' αρχήν και εδώ. Ειδικά σε ότι αφορά στη σύγκρουση της σύμβασης Forfaiting με άλλη πιστωτική σύμβαση, στις εταιρείες «πρακτορείας επιχειρηματικών απαιτήσεων» του άρθρου 4 και στις φορολογικές απαλλαγές τους, καθώς και στις παρατηρήσεις κοινοτικού δικαίου για την άσκηση δραστηριοτήτων Forfaiting από τραπεζικά ιδρύματα εγκατεστημένα σε κράτος-μέλος της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, παραπέμπουμε στις αντίστοιχες παρατηρήσεις για το Factoring.

Προβλήματα παρουσιάζει, αντίθετα, η προσαρμογή του Forfaiting στις διατάξεις των άρθρων 1 και 2 του ν. 1905/1990. Συγκεκριμένα: Το άρθρο 1 § 1 στον ορισμό του περιεχομένου της σύμβασης πρακτορείας επιχειρηματικών απαιτήσεων δεν διακρίνει μεταξύ Factoring και Forfaiting αλλά περιλαμβάνει (κακότεχνα) σε έναν κοινό ορισμό και κάτω από το όνομα «πρακτορεία επιχειρηματικών απαιτήσεων» στοιχεία και των δύο συμβάσεων, χωρίς να λαμβάνει υπόψη τις ιδιαιτερότητες της κάθε μιας. Για παράδειγμα, η λογιστική ή νομική παρακολούθηση των απαιτήσεων του προμηθευτή ή εξαγωγέα δεν μπορεί κατά τη διεθνή πρακτική να αποτελέσει περιεχόμενο της σύμβασης Forfaiting, δηλαδή παροχή του Forfaiter, ενώ μπορεί συμφωνά με το άρθρο 1 § 1 να αποτελεί περιεχόμενο της σύμβασης πρακτορείας επιχειρηματικών απαιτήσεων. Επίσης, δεν νοείται σύμβαση Forfaiting «με δικαίωμα αναγωγής». Αδικαιολόγητα, εμφανίζεται και η επιβολή έγγραφου τύπου ως συστατικού της σύμβασης Forfaiting, αλλά και η εκχώρηση μελλοντικών απαιτήσεων που προβλέπεται στο άρθρο 1 § 2 αρμόζει μόνο στο Factoring και όχι στο Forfaiting, στο οποίο μεταβιβάζονται πάντα γεννημένες απαιτήσεις.³⁰

Αποκλειστικά στο Forfaiting και στο εξαγωγικό Factoring αφορά αντιθέτως η § 3 του άρθρου 1 η οποία προβλέπει ως δυνατό περιεχόμενο της σύμβασης πρακτορείας επιχειρηματικών απαιτήσεων και απαιτήσεις έναντι πελατών στο εξωτερικό, από δραστηριότητα οίκων εγκατεστημένων στην Ελλάδα, όπως επίσης και απαιτήσεις οίκων του εξωτερικού έναντι πελατών τους στην Ελλάδα.

Οι διατάξεις για την αναγγελία του άρθρου 2 φαίνεται να έχουν διατυπωθεί για να ρυθμίσουν τη μεταβίβαση απαιτήσεων κυρίως στο Factoring. Στο Forfaiting αφορά η

³⁰ Ψυχομάνης Σ. «Τραπεζικό Δίκαιο» (Θεσσαλονίκη 1997) σελ. 81-82

ρύθμιση περί αναγγελίας μόνο στον βαθμό που θα πρόκειται για εκχώρηση απαιτήσεων. Αντίθετα, η οπισθογράφιση των αξιόγραφων είναι ενεργός έναντι του οφειλέτη και των τρίτων ακόμη και χωρίς αναγγελία. Χωρίς πρόβλημα εφαρμόζονται, τέλος, στο Forfaiting οι διατάξεις του άρθρου 3. Η διάταξη της § 2 του άρθρου αυτού, καθιερώνει την υποχρέωση του εξαγωγέα, στην περίπτωση που μεταβιβάσει αξιογραφικές, απαιτήσεις με εκχώρηση, να παραδώσει και υλικά το αξιόγραφο στον Forfaiter.

3.4 ΚΥΡΙΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ FORFAITING

Ως κύρια χαρακτηριστικά του θεσμού του forfaiting δυνάμεθα να αναφέρουμε τα ακόλουθα:

1. Εφαρμόζεται κυρίως σε απαιτήσεις από πωλήσεις εμπορευμάτων στο εξωτερικό. Το forfaiting εφαρμόζεται ευρύτατα ως μορφή χρηματοδότησης του εξαγωγικού εμπορίου, χωρίς όμως αυτό να αποκλείει την εφαρμογή του και για τις εμπορικές δραστηριότητες που διεξάγονται στο εσωτερικό μιας χώρας.

2. Οι απαιτήσεις που γίνονται αντικείμενο σύμβασης forfaiting είναι συνήθως μεσοπρόθεσμες. Βέβαια, δεν πρέπει να δημιουργείται η εντύπωση ότι το forfaiting, δεν εφαρμόζεται σε βραχυπρόθεσμες απαιτήσεις. Πολλές φορές απαιτήσεις αυτής της χρονικής διάρκειας, όταν προέρχονται από εξαγωγικές δραστηριότητες προεξοφλούνται κατόπιν σύναψης σύμβασης forfaiting.

3. Οι απαιτήσεις που γίνονται αντικείμενο σύμβασης forfaiting προέρχονται από πώληση κεφαλαιουχικών αγαθών στο εξωτερικό, χωρίς όμως αυτό να αποκλείει και την περίπτωση απαιτήσεων που προέρχονται από πωλήσεις καταναλωτικών αγαθών.

4. Τα εμπλεκόμενα μέλη σε μία σύμβαση forfaiting είναι:³¹

➤ Ο Εξαγωγέας (forfaitist) που μεταβιβάζει σε τράπεζα τις απαιτήσεις του από πώληση προϊόντων στο εξωτερικό.

➤ Η Τράπεζα (forfaiter) που προεξοφλεί τις απαιτήσεις του εξαγωγέα.

➤ Ο Εισαγωγέας, δηλαδή αγοραστής των προϊόντων με πίστωση.

➤ Η Τράπεζα του εισαγωγέα που εγγυάται την εξόφληση της οφειλής του.

³¹ Αλεξανδρίδης Α. Μιχαήλ «Χρηματοοικονομική Διαχείριση» (Αθήνα 2004) σελ. 147-149

Η συμμετοχή της τράπεζας του εισαγωγέα ως εγγυητής γίνεται είτε συνυπογράφοντας τις σχετικές συναλλαγματικές ως τριτεγγυητής, είτε εκδίδοντας εγγυητική επιστολή. Η προεξόφληση των απαιτήσεων γίνεται χωρίς δικαίωμα αναγωγής (επιστροφής), με αποτέλεσμα όλους τους κινδύνους (συναλλαγματικούς, πολιτικούς, αλλά κυρίως πιστωτικούς) τους επωμίζεται τράπεζα του εξαγωγέα.

Παράλληλα, υπάρχει και η συμμετοχή της τράπεζας του εισαγωγέα, η οποία εγγυάται στον forfaitier τη φερεγγυότητα του πελάτη της. Έτσι λοιπόν, στην περίπτωση που αρνείται κάποια αξιόπιστη τράπεζα να εγγυηθεί για συγκεκριμένο εισαγωγέα, τότε ο forfaitier δεν χρηματοδοτεί τον εξαγωγέα, διότι ο κίνδυνος αφερεγγυότητας από πλευράς του εισαγωγέα είναι αν όχι σίγουρος τουλάχιστον ορατός. Υπάρχουν όμως και περιπτώσεις όπου θεωρείται περιττή η ανάμειξη κάποιας τράπεζας από πλευράς εισαγωγέα, διότι κρίνεται από τον forfaitier ότι ο συγκεκριμένος αγοραστής είναι γνωστός και αξιόπιστος και επιπλέον έχει άριστη οικονομική επιφάνεια και υψηλή πιστοληπτική ικανότητα, με αποτέλεσμα να μην εγκυμονεί πιστωτικούς κινδύνους. Τέλος, παρόμοια περίπτωση αποτελεί και η εισαγωγή αγαθών από κρατική ή ημικρατική επιχείρηση, όπου η νομική της υπόσταση εγγυάται την έγκαιρη καταβολή των χρημάτων που αντιπροσωπεύουν οι απαιτήσεις.

3.5 ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΟΥ FORFAITING

Η φιλοσοφία του Forfaiting βασίζεται στη μεταφορά του επιχειρηματικού κινδύνου (π.χ. εξόφληση τίτλων) και του πολιτικού κινδύνου (χώρες χωρίς πολιτική σταθερότητα) από τον εξαγωγέα στον Forfaitier.

Ο Forfaitier λειτουργεί σαν ανεξάρτητος αυτόνομος χρηματοδοτικός οργανισμός – επιχείρηση που αγοράζει τίτλους για λογαριασμό του και έχει ως σκοπό το κέρδος, από τους τόκους, οπότε δεν εξασφαλίζει ή καλύπτει απλώς κινδύνους.³²

Η διαδικασία του Forfaiting - χρηματοδότησης (βλ. Διάγραμμα 6) ξεκινά συνήθως με την πρόσκληση του εισαγωγέα (π.χ. Ελβετού που εισάγει από την Ελλάδα αλουμίνια) προς την τράπεζα του στη Ελβετία είτε να εκδώσει εκείνη συναλλαγματικές είτε να τριτεγγυηθεί (με την ρήτρα *per aval*) είτε τέλος, να εγγυηθεί με εγγυητική επιστολή, συναλλαγματικές

³² Γαλάνης Βασίλειος, «Η λειτουργία των σύγχρονων χρηματοοικονομικών θεσμών στη χώρα μας» (Αθήνα 2000) σελ. 119

έκδοσης του εξαγωγέα (π.χ. έλληνα που εξάγει αλουμίνια) και αποδοχής του εισαγωγέα, στις οποίες ο εξαγωγέας εμφανίζεται ως λήπτης.

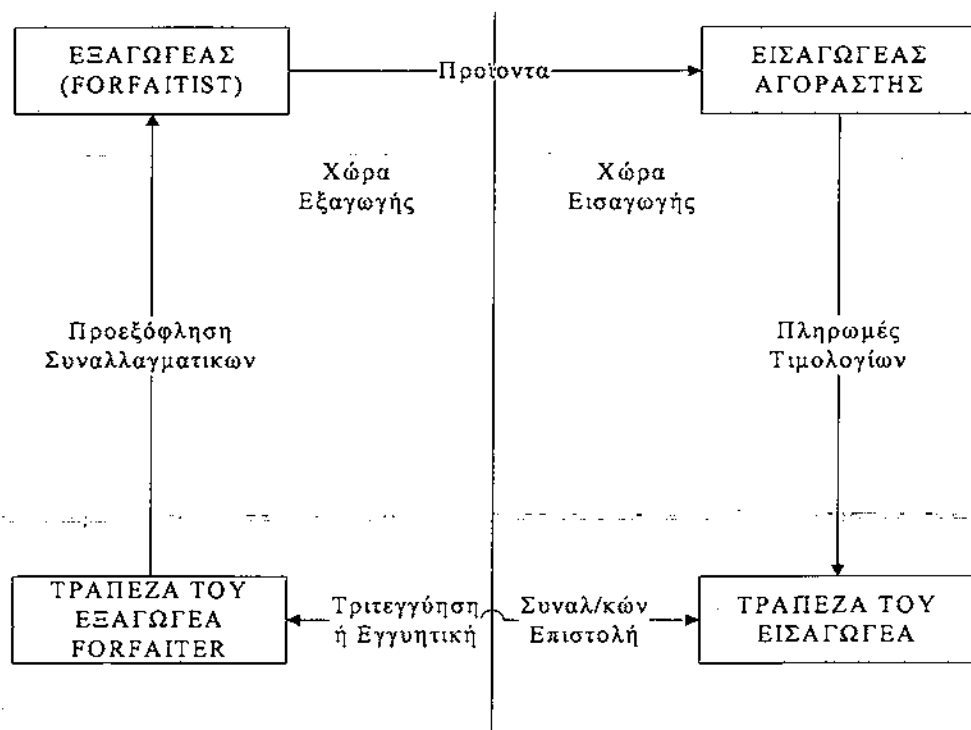
Με την κατάρτιση της σύμβασης πώλησης (π.χ. μεταξύ του έλληνα εξαγωγέα και του Ελβετού εισαγωγέα) τα μέρη εκδίδουν αξιόγραφα καθ' όλα έγκυρα πλην όμως χωρίς χρονολογία έκδοσης και λήξης. Ο εισαγωγέας παραδίδει τα αξιόγραφα στην τράπεζα του με την εντολή, να τα παρακρατήσει ως θεματοφύλακας και, μόλις ο εξαγωγέας προσκομίσει τα φορτωτικά έγγραφα, να του τα παραδώσει (μέσο της ανταποκρίτριας τράπεζας στη χώρα του εξαγωγέα), αφού συμπληρώσει τις ελλείπουσες ημερομηνίες.

Ο εξαγωγέας θα λάβει τα αξιόγραφα από την Τράπεζα. Έχοντας τα στα χέρια του μπορεί να πάει στον Forfeiter να κάνει τις συναλλαγές και να ρευστοποιήσει.

Ο Forfeiter στη συνέχεια είτε εἰσπράττει τις απαιτήσεις στη λήξη τους είτε, όπως συνήθως συμβαίνει, τις μεταβιβάζει περαιτέρω οπισθογραφώντας τα αξιόγραφα στα οποία αυτές ενσωματώνονται. Με αυτό τον τρόπο δημιουργείται η λεγόμενη δευτερογενής συναλλαγή Forfaiting (secondary a forfait market).³³

Διάγραμμα 6

Απεικόνιση λειτουργίας Factoring

Πηγή: Αλεξανδρίδης Α. Μιχαήλ «Χρηματοοικονομική Διαχείριση» (Αθήνα 2004) σελ. 149

³³ Γεωργιάδης Απόστολος «Νέες μορφές συμβάσεων της σύγχρονης οικονομίας (Αθήνα 2000) σελ. 171

3.6 Η ΔΕΥΤΕΡΟΓΕΝΗΣ ΑΓΟΡΑ ΚΑΙ ΟΙ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ ΚΑΤΑ ΤΙΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ ΜΕ FORFAITING

Ο Forfaiter αγοράζοντας αξιόγραφο, παράλληλα κάνει επένδυση αντίστοιχου ύψους. Παρόλα αυτά μπορεί ο Forfaiter να μην επιθυμεί να δεσμεύσει τα κεφάλαια του σε μια μόνη επένδυση. Σε μια τέτοια περίπτωση Forfaiter αυτός θα αναζητήσει κάποιον δεύτερο Forfaiter να του πουλήσει ένα μέρος της σειράς των αξιόγραφων που έχει στην κυριότητα του και τα οποία αποτελούν την επένδυση του. Ο δεύτερος αυτός Forfaiter αποτελεί τη δευτερογενή αγορά.

Όπως αναφέρθηκε ο πρώτος Forfaiter διαθέτει στην δευτερογενή αγορά μέρος της επένδυσης του, στην οποία είχε προβεί. Ο πρώτος Forfaiter δεν αντιμετωπίζει καμία δυσκολία λόγω του ότι αποτελείται από μια σειρά αξιόγραφων των οποίων η λήξη ποικίλλει στο μέλλον που εύκολα μπορεί να διασπαστεί. Μεμονωμένα τέτοια αξιόγραφα μπορούν να διατεθούν για πώληση στη δευτερογενή αγορά.

Δεν πρέπει όμως η δευτερογενής αγορά να θεωρείται ως εντελώς ανεξάρτητη από την πρωτογενή αφού αρκετοί Forfaiters εμφανίζουν αξιόλογη δραστηριότητα και στους δύο τομείς. Ενώ οι Forfaiters προσπαθούν να αποφύγουν συμβατικούς περιορισμούς σε θέματα διακίνησης των αξιόγραφων στην αγορά, αντίθετα οι πωλητές εξαγωγείς μπορούν να δηλώσουν στους Forfaiters την επιθυμία τους να μην κυκλοφορήσουν τα εκχωρημένα σ' αυτούς αξιόγραφα στην αγορά για θέμα γοήτρου της επιχείρησης. Η επιθυμία αυτή γίνεται δεκτή από τον Forfaiter.

3.7 ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ ΤΟΥ ΕΞΑΓΩΓΕΑ ΑΠΟ ΤΟΝ FORFAITER

Πριν ο Forfaiter προχωρήσει στις ουσιαστικές ενέργειες θα πρέπει πρώτα να διερευνήσει τα ακόλουθα:

- Το ύψος της χρηματοδότησης, τη διάρκεια και τα νομίσματα.
- Τον εξαγωγέα.
- Τον εισαγωγέα.
- Τον εγγυητή.
- Τις μορφές δανείου.

- Τα ποσά και τις ημερομηνίες λήξεως.
- Τον τρόπο παρεχόμενης ασφάλειας.
- Το είδος των εξαγωγών προϊόντων.
- Την ημερομηνία άφιξης των προϊόντων.
- Τον χρόνο άφιξης των προεξοφλημένων εγγράφων.
- Τις απαιτούμενες άδειες έγκρισης για την παράδοση των προϊόντων.
- Τον τόπο πληρωμής.

3.8 ΠΛΕΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ – ΜΕΙΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ ΤΗΣ ΠΩΛΗΣΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΩΝ ΑΠΑΙΤΗΣΕΩΝ (FORFAITING)

Τόσο το Forfaiting όσο και το Factoring αποτελούν ένα είδος έμμεσης χρηματοδότησης της εξαγωγικής δραστηριότητας. Ένα είδος χρηματοδότησης χωρίς όμως της χρονοβόρες και γραφειοκρατικές διαδικασίες που απαιτεί ο τραπεζικός χώρος και που πολλές φορές αποτελεί πρόβλημα ειδικά για τις μικρές επιχειρήσεις και ακόμη για τις περιπτώσεις εκείνων των επιχειρήσεων που αρνούνται να καλύψουν χρηματικά οι τράπεζες.

3.8.1 Πλεονεκτήματα πώλησης επιχειρηματικών απαιτήσεων

Συνοψίζοντας, το Forfaiting εφαρμόζεται στο εξαγωγικό εμπόριο και έχει τα ακόλουθα πλεονεκτήματα:

1. Ο Forfaiter χρηματοδοτεί χωρίς να έχει δικαίωμα αναγωγής στον εξαγωγέα. Είναι κατανοητό δε, ότι διαφέρει από μια απλή τραπεζική χρηματοδότηση, όπου ο δανειζόμενος εκχωρεί στην Τράπεζα τις απαιτήσεις που πρόκειται να εξοφληθούν, και αν δεν γίνει αυτό η Τράπεζα απαιτεί από τον δανειζόμενο την εξόφληση τους. Το Forfaiting δεν είναι μια απλή ανάθεση εντολής είσπραξης της απαίτησης, αλλά μια εκχώρηση χωρίς το δικαίωμα της αναγωγής στον εκχωρητή σε περίπτωση μη εξόφλησης.

2. Ο εξαγωγέας αμέσως μόλις παραδώσει τα αγαθά ή υπηρεσίες εισπράττει τα μετρητά. Αυτό συμβάλλει στην αύξηση της ρευστότητας της επιχείρησης του εξαγωγέα, μειώνει τον τραπεζικό δανεισμό και του απελευθερώνει κάποιες χρηματοδοτικές πηγές για να πραγματοποιηθούν άλλες επενδύσεις ή δραστηριότητες.

3. Ο εξαγωγέας δεν αφιερώνει χρόνο για την είσπραξη του χρέους μετά την εκχώρηση του στον Forfaiter με αποτέλεσμα να μην απασχολεί πλέον το λογιστήριο του, το οποίο απαλλάσσεται από έναν επιπλέον φόρτο εργασίας.

4. Ο “οικονομικός” κίνδυνος (π.χ. αφερεγγυότητα του οφειλέτη) και ο “Πολιτικός” κίνδυνος (π.χ. πολιτική μεταβολή στη χώρα του εισαγωγέα, η οποία επηρεάζει και την προοπτική κάλυψης των υποχρεώσεων αυτής προς το εξωτερικό), μετατοπίζεται από τον εξαγωγέα Forfaiter. Το γεγονός αυτό παρέχει τη δυνατότητα στον εξαγωγέα να επεκτείνει τον κύκλο εργασιών και σε χώρες οι οποίες παρουσιάζουν υψηλά ποσοστά του εν λόγω κινδύνου.

5. Η διαδικασία χρηματοδότησης μέσω Forfaiting σε σχέση με την τραπεζική χρηματοδότηση είναι σχετικά γρήγορη.

6. Ο εξαγωγέας έχει το δικαίωμα να απαιτήσει πλήρη μυστικότητα όσον αφορά την χρηματοδότηση από τον Forfaiter.

7. Το επιτόκιο με το οποίο ο εξαγωγέας υπολογίζει το κόστος της χρηματοδότησης, το κόστος συμβολαίου και η μετατροπή του ξένου νομίσματος στο δικό του, διατηρείται σταθερό.

8. Η διαπραγμάτευση για τη χρηματοδότηση μέσω Forfaiting για κάθε εμπορική συναλλαγή του εξαγωγέα γίνεται χωριστά. Ο εξαγωγέας δεν δεσμεύεται για όλες τις συναλλαγές του.

3.8.2. Μειονεκτήματα πώλησης επιχειρηματικών απαιτήσεων

1. Η τράπεζα που εγγυάται τις υποχρεώσεις του εισαγωγέα θα πρέπει να τυγχάνει της εγκρίσεως του Forfaiter, διαφορετικά δεν πραγματοποιείται η σύμβαση Forfaiting.

2. Το επιτόκιο χρηματοδότησης σε μία σύμβαση Forfaiting είναι σαφώς μεγαλύτερο του αντίστοιχου επιτοκίου της τραπεζικής χρηματοδότησης.³⁴

³⁴ Αλεξανδρίδης Α. Μιχαήλ. «Χρηματοοικονομική Διαχείριση» (Αθηνά 2004) σελ 155-156

3.9 ΔΙΑΚΡΙΣΗ ΤΟΥ FORFAITING ΑΠΟ ΤΟ FACTORING

Το Forfaiting, ως νομικό μάρφωμα αλλά και ως τεχνική χρηματοδότησης, παρουσιάζει κοινά χαρακτηριστικά με το γνήσιο εξαγωγικό Factoring, ώστε συχνά οι δυο έννοιες να συγχέονται: Πρόκειται και στις δυο περιπτώσεις για προεξοφλητική χρηματοδότηση (αγορά) απαιτήσεων προερχόμενων από διεθνείς πωλήσεις, όπου η ευθύνη του εξαγωγέα: (πωλητή των απαιτήσεων) απέναντι στη χρηματοδότρια εταιρεία (τράπεζα ή εταιρεία Factoring) περιορίζεται κατά τη συμφωνία των μερών μόνον στην ύπαρξη της απαίτησης.

Πέρα από αυτή την ομοιότητα διαπιστώνει όμως κανείς μεταξύ Factoring και Forfaiting μια σειρά διαφορών, οι σπουδαιότερες από τις οποίες είναι οι εξής (βλ. Πίνακας 2):³⁵

1. Το Forfaiting αποτελεί μέσο χρηματοδότησης του εξωτερικού εμπορίου και δεν χρησιμοποιείται στο εσωτερικό εμπόριο. Αντίθετα, το Factoring χρησιμοποιείται στο εσωτερικό και στο εξωτερικό εμπόριο.

2. Το Forfaiting δεν εμφανίζεται ποτέ με μορφή ανάλογη του «μη γνήσιου» Factoring, καθώς η παραίτηση του Forfaiter από το δικαίωμα αναγωγής κατά του οφειλέτη αποτελεί εννοιολογικό στοιχείο της σύμβασης Forfaiting.

3. Ο Forfaiter παρέχει κυρίως χρηματοδότηση, ενώ ο Factor και δέσμη άλλων υπηρεσιών, όπως εργασίες λογιστικής παρακολούθησης των απαιτήσεων, όχλησης των οφειλετών, στατιστικής, παροχής βοήθειας κατά τον εκτελωνισμό των προϊόντων κλπ.

4. Το Forfaiting αφορά κατ' αρχήν σε μεσοπρόθεσμες και μακροπρόθεσμες απαιτήσεις (από 6 μηνών έως και 10 χρόνων), ενώ το Factoring δεν ενδείκνυται για απαιτήσεις πέραν των 120 ημερών.

5. Ενώ το Factoring δημιουργεί συνήθως διαρκή ενοχική σχέση μεταξύ πράκτορα και προμηθευτή (σύμβαση-πλαίσιο), στο πλαίσιο της οποίας εκχωρείται σταδιακά το σύνολο των απαιτήσεων του προμηθευτή από την άσκηση της επιχειρηματικής του δραστηριότητας, χαρακτηριστικό γνώρισμα του Forfaiting αποτελεί η εκχώρηση ορισμένης απαίτησης από μια συγκεκριμένη σύμβαση.

6. Η κατ' εξοχήν ειδοποιός διαφορά μεταξύ Factoring και Forfaiting εντοπίζεται ωστόσο στο εύρος των αναλαμβανόμενων κινδύνων και στη φύση των μεταβιβαζόμενων απαιτήσεων. Ο Forfaiter, πέραν του κινδύνου αφερεγγυότητας του οφειλέτη-εισαγωγέα (credit risk), αναλαμβάνει να καλύψει και άλλους οικονομικούς και πολιτικούς κινδύνους (political risk,

³⁵ Ψυχομάνης Σ. «Τραπεζικό Δίκαιο» (Θεσσαλονίκη 1997) σελ. 260

country risk). Στους κινδύνους αυτούς ανήκει π.χ. το ενδεχόμενο μη είσπραξης της απαίτησης λόγω πολέμου, κυβερνητικής αστάθειας, έκτακτων συναλλαγματικών περιορισμών, νομικής αδυναμίας παροχής του οφειλέτη λόγω απαγορεύσεων επιβαλλομένων από την νομοθεσία του τόπου εισαγωγής για την προστασία του εθνικού νομίσματος (foreign exchange risk), απαγόρευσης πληρωμών και γενικά για κάθε λόγο «ανωτέρας βίας».³⁶

7. Ο εξαγωγέας, που χρηματοδοτεί τις απαιτήσεις του μέσω του μηχανισμού του Factoring, θα χρειαστεί να συμβληθεί επιπλέον με κάποια (κρατική συνήθως) εταιρεία ασφάλισης εξαγωγικών πιστώσεων. Αντίθετα, στο Forfaiting την ανάληψη των κινδύνων αυτών συμφωνούν οι συμβαλλόμενοι με τη ρήτρα «άνευ ευθύνης». Τη συγκατάθεση του για την ανάληψη των κινδύνων αυτών δίνει ο Forfaiter, διότι εδώ η εκχωρούμενη απαίτηση είναι αφενός ενσωματωμένη σε συναλλαγματική και αφετέρου συνήθως εγγυημένη από τράπεζα. Μόνο έτσι μπορεί να εξασφαλισθεί ο Forfaiter ότι οι κίνδυνοι που συνοδεύουν την αγορά απαιτήσεων προερχόμενων από πώληση αγαθών (και που απορρέουν από τυχόν ενστάσεις του οφειλέτη κλπ.) θα αποκλεισθούν.

8. Σε αντίθεση με το Factoring, το Forfaiting, χρησιμοποιείται κατά κανόνα για την εξαγωγή κεφαλαιουχικών αγαθών μακράς οικονομικής ζωής (επενδυτικά αγαθά) και ιδίως μηχανημάτων, βιομηχανικών συγκροτημάτων, ημικατεργασμένων προϊόντων και πρώτων υλών καθώς και για την παροχή ορισμένων μόνο υπηρεσιών, συνεπώς όχι καταναλωτικών αγαθών.

9. Η χρηματοδότηση μέσω Forfaiting, γίνεται στην πράξη μόνο σε ορισμένα νομίσματα (κυρίως Δολάρια ΗΠΑ, Φράγκα Ελβετίας και Γεν Ιαπωνίας).

³⁶ Αποστολόπουλος Ν. Ιωάννης «Ειδικά Θέματα Χρηματοδοτικής Διοίκησης» (Αθήνα 2005) σελ. 360

Πίνακας 2

Βασικά χαρακτηριστικά Διεθνούς Factoring-Forfaiting

ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ	FACTORING	FORFAITING
Δικαίωμα Αναγωγής	Ανάλογα με το είδος του Factoring	Χωρίς δικαίωμα αναγωγής
Είδος Εμπορευμάτων	Κυρίως καταναλωτικών αγαθών	Κεφαλαιουχικών προϊόντων
Διάρκεια Απαιτήσεων	Βραχυχρόνιες (πάνω από 120 ημέρες)	Μέσο -Μακροχρόνιες (6 Μήνες -10 Έτη)
Χρησιμοποιούμενο Νόμισμα	Όλα τα νομίσματα	Επιλεγμένα νομίσματα
Τόπος χρηματοδότησης	Εξωτερικό και Εσωτερικό	Μόνο Εξωτερικό
Ανάληψη Εμπορικού Κινδύνου	Από το Factor	Από το Forfaiter
Παροχή επιπρόσθετων Υπηρεσιών	Λογιστική παρακολούθηση Είσπραξη απαιτήσεων	Ουδεμία επιπρόσθετη υπηρεσία
Προϋποθέσεις Χρηματοδότησης	Ανυπαρξία κινδύνου χώρας εισαγωγής φερεγγυότητας αγοραστή - πωλητή	Χώρα εισαγωγής "αποδεκτού κινδύνου φερεγγυότητας αγοραστή)

Πηγή: Αλεξανδρίδης Α. Μιχαήλ. «Χρηματοοικονομική Διαχείριση» (Αθήνα 2004) σελ. 158

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΕΤΑΡΤΟ

4.ΚΕΦΑΛΑΙΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΩΝ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ / VENTURE CAPITAL

4.1 ΕΝΝΟΙΑ - ΟΡΙΣΜΟΣ

Με το όρο επιχειρηματικό ή καινοτομικό κεφάλαιο – Venture Capital (VC) ονομάζονται διεθνώς τα μακροπρόθεσμα κεφάλαια τα οποία επενδύονται σε καινοτόμες ή νέες επιχειρήσεις από ειδικές επενδυτικές εταιρίες, αλλά και από ιδιώτες, τα οποία περιέχουν το στοιχείο του κινδύνου³⁷. Η Ένωση Ελληνικών Εταιριών Επιχειρηματικών Κεφαλαίων (Hellenic Venture Capital Association - HVCA) ορίζει ως Venture Capital τις «μέσομακροπρόθεσμες επενδύσεις υψηλής απόδοσης και υψηλού κινδύνου με συμμετοχή στα ίδια κεφάλαια (equity - μετοχικό κεφάλαιο και αποθεματικά) νέων ή ταχέως αναπτυσσόμενων μη εισηγμένων επιχειρήσεων».

Η χρηματοδότηση μέσω Venture Capital διαφοροποιείται από τις παραδοσιακές χρηματοδοτήσεις, καθώς η εταιρεία συμμετέχει στην χρηματοδοτούμενη επιχείρηση, και αναλαμβάνει τον ίδιο με αυτή κίνδυνο. Συνδέεται σε μεγάλο βαθμό με την καινοτομία, καθώς τα κεφάλαια αυτής της μορφής κατευθύνονται κυρίως σε δυναμικές μικρομεσαίες επιχειρήσεις υψηλής τεχνολογίας και καινοτομίας.

Σκοπός είναι η πραγματοποίηση κερδών και για αυτό οι εταιρίες Venture Capital θα πρέπει να διαθέτουν πρωτίστως «επιχειρηματικό πνεύμα, ικανότητα αντικειμενικής αξιολόγησης του επιχειρηματία, καλή γνώση της αγοράς, διορατικότητα και ανεπτυγμένη συνεργασία». Τα αναμενόμενα, για τον επενδυτή, κέρδη θα προέλθουν κυρίως από την πώληση των μετοχών σε τιμή μεγαλύτερη από την αξία αγοράς τους. Οι εταιρίες καινοτομικού κεφαλαίου:³⁸

- Χρηματοδοτούν νέες και ταχέως αναπτυσσόμενες επιχειρήσεις.
- Αγοράζουν μετοχές μιας εταιρίας έναντι των κεφαλαίων που συνεισφέρουν.

³⁷ Αποστολόπουλος Ν. Ιωάννης «Ειδικά Θέματα Χρηματοδοτικής Διοίκησης» (Αθήνα 2004) σελ. 519-520

³⁸ Παπαγεωργίου Π. Πέτρος – Χιόνης Π. Διονύσιος «Διεθνής επιχειρηματική δραστηριότητα και οργανισμοί» (Αθήνα 2003) σελ. 123-125

- Βοηθούν στην ανάπτυξη νέων προϊόντων ή/και υπηρεσιών.
- Προσθέτουν αξία στην επιχείρηση μέσω της ενεργητικής τους συμμετοχής.
- Αναλαμβάνουν υψηλότερους κινδύνους προσδοκώντας υψηλότερες αποδόσεις.
- Έχουν μακροχρόνιο προσανατολισμό.

4.2 ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ

Ο θεσμός με την σημερινή του μορφή εμφανίστηκε στην δεκαετία του 1930, και αναπτύχθηκε μετά τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο, στις Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής. Πλούσιες οικογένειες και μεγάλοι ιδιώτες επενδυτές, επένδυσαν αρχικά κεφάλαια σε επιχειρήσεις που αργότερα έγιναν «μύθοι», όπως η Eastern Airlines, Xerox μα. Όμως το τυπικό σημείο εκκίνησης της σύγχρονης μορφής Venture Capital θεωρείται η δημιουργία της εταιρίας American Research and Development (ARD) Venture Capital από τον J.H. Whithey, το 1946. Ήταν η πρώτη ιδιωτική εταιρία καινοτομικού κεφαλαίου με αρχικό κεφάλαιο \$10 εκατ.

Το 1958, στις ΗΠΑ, ψηφίστηκε ο νόμος «περί επενδύσεων σε μικρές επιχειρήσεις» (Small Business Investment Act) για την ενίσχυση των επιχειρήσεων. Στο πλαίσιο των ρυθμίσεων του, αναπτύχθηκαν ιδιωτικές εταιρίες επενδύσεων, που συγκέντρωναν ιδιωτικά και κυβερνητικά κεφάλαια σε αναλογία 1 προς 4 και ήταν σε θέση να προσφέρουν τα κεφάλαια αυτά σε μικρές ανεξάρτητες δυναμικές επιχειρήσεις. Το πρόγραμμα αυτό επεκτάθηκε γρήγορα, και το 1964 υπήρχαν 649 εταιρίες αυτής της μορφής. Σε αυτή την χρονική περίοδο είχε τεθεί η υποδομή και τα θεμέλια για την ανάπτυξη και τη μετεξέλιξη του επιχειρηματικού κεφαλαίου υψηλού κινδύνου (E.K.Y.K.). Το 1978 με την αλλαγή του θεσμικού πλαισίου, ενισχύθηκε η σπουδαιότητα του ως χρηματοδοτικού μέσου αλλά και ως μέσου προώθησης της καινοτομικής δραστηριότητας.

Στην δεκαετία του 1980 αρχίζει η διεθνοποίηση του θεσμού και η ανάπτυξη του σε χώρες εκτός ΗΠΑ και κυρίως της Ευρώπης με πρώτη τη Μ. Βρετανία. Ωθηση στο νέο εγχείρημα της Ευρώπης έδωσε η ίδρυση του Ευρωπαϊκού Συνδέσμου Επιχειρησιακού Κεφαλαίου (European Venture Capital Association – EVCA) τον Νοέμβριο του 1983 (09/11/1983) στις Βρυξέλες. Ο EVCA υποστηρίχθηκε από την τότε ΕΟΚ - Ευρωπαϊκή Ένωση και σήμερα αριθμεί πάνω από 925 μέλη, σε 50 χώρες. Η δεκαετία του 1990 χαρακτηρίζεται από την

μεγάλη υποχώρηση των εταιριών επιχειρηματικού κεφαλαίου υψηλού κινδύνου (Ε.Κ.Υ.Κ), ιδιαίτερα στις ΗΠΑ.

Ο θεσμός του Venture Capital στην Ελλάδα ξεκινά το 1988 με την θεσμοθέτηση του Νόμου 1775/24.5.88, όπου θεσπίζεται η δυνατότητα ίδρυσης Εταιριών Παροχής Επιχειρηματικού Κεφαλαίου (Ε.Π.Ε.Κ). Έτσι σύμφωνα με τον νόμο 1775/88 οι Εταιρίες Παροχής Επιχειρηματικού Κεφαλαίου (Ε.Π.Ε.Κ) είναι ανώνυμες εταιρίες που έχουν ως κύριο σκοπό την προώθηση και υλοποίηση επενδύσεων υψηλής τεχνολογίας και καινοτομίας Το πρώτο βήμα έγινε το 1989, από την εταιρία "Elan Venture", με μορφή ΑΕ (όχι στα πλαίσια του νόμου 1775/88), και μετοχικό κεφάλαιο € 117.388,11 (40 εκατ.δρχ.). Η πρώτη εταιρία που δημιουργήθηκε σύμφωνα με τον νόμο 1775/88, ήταν η «Ελληνικές Συμμετοχές Α.Ε» το 1990. Μέχρι το τέλος της δεκαετίας του 1990 ακολούθησε η ίδρυση και άλλων εταιριών Venture Capital, όπως η Alpha Ventures, Alpha Business Promotions, Hellenic Ventures, Global Finance, Baring Hellenic Ventures (BHV) Στην διετία 1991-1992 παρατηρήθηκε έξαρση στην ανάπτυξη των εταιριών Venture Capital.

Λόγω της αναποτελεσματικότητας του νόμου 1775/88 θεσπίστηκε νέος νόμος ο Ν2367/95, ο οποίος αναιρεί τον προηγούμενο μετά την πάροδο δύο ετών, στον οποίο οι Ε.Π.Ε.Κ μετονομάστηκαν σε Εταιρίες Κεφαλαίου Επιχειρηματικών Συμμετοχών (Ε.Κ.Ε.Σ). Σύμφωνα με τον παραπάνω νόμο ορίζεται ως Ε.Κ.Ε.Σ μια ανώνυμη εταιρεία που έχει ως σκοπό τη συμμετοχή στο κεφάλαιο επιχειρήσεων που εδρεύουν στην Ελλάδα και ασκούν γεωργική, βιομηχανική, μεταλλευτική, βιοτεχνική, ξενοδοχειακή ή εμπορική δραστηριότητα.³⁹

Η είσοδος της δεκαετίας του 2000 βρίσκει στην ελληνική αγορά να έχουν εγκριθεί για να λειτουργήσουν 16 νέες εταιρίες. Το 2001 όμως παρουσιάστηκε σημαντική μείωση στα επενδύσιμα κεφάλαια, εξαιτίας της ανυπαρξίας αξιόλογων επιχειρηματικών σχεδίων. Ταυτόχρονα, η παρατεταμένη πτώση του χρηματιστηρίου είχε ως αποτέλεσμα οι εταιρίες Venture Capital να αντιμετωπίσουν σοβαρό πρόβλημα ρευστότητας., έτσι ορισμένα από αυτές δεν μπόρεσαν να αποφύγουν το κλείσιμο ή τη συγχώνευση με άλλες.

Σήμερα ο θεσμός του Venture Capital στην Ελλάδα, είναι ακόμη σε «νηπιακή ηλικία», καθώς τώρα αρχίζει ο κλάδος να δραστηριοποιείται δυναμικά. Τον Σεπτέμβριο του 2003 δημιουργήθηκε, η Ένωση Ελληνικών Εταιριών Επιχειρηματικών Κεφαλαίων (HVCA) με σκοπό την προώθηση και προβολή της δραστηριότητάς τους, και την θεσμική

³⁹ Ζοπουνίδης Κ. – Μπακατσάκη Μ. «Το Venture Capital στην Ελλάδα. Πρώτα αποτελέσματα Πανελλαδικής Έρευνας» (Δελτίο Ένωσης Ελληνικών Τραπεζών 2002).

εκπροσώπηση των μελών της. Ταυτόχρονα, από την πλευρά της πολιτείας, ιδρύθηκε το Ταμείο Ανάπτυξης Νέας Οικονομίας (Τ.Α.ΝΕ.Ο.), ώστε να προσελκυστούν ιδιωτικά κεφάλαια για την ίδρυση νέων επιχειρήσεων στο χώρο της Νέας Οικονομίας.

4.3 ΤΟ ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΟΥ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΩΝ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Οι εταιρείες παροχής κεφαλαίου επιλέγουν σε ποιες συγκεκριμένες επιχειρήσεις επενδύουν. Το κράτος απλώς κάνει πιο εύκολη την λήψη της απόφασης, καθώς αναλαμβάνει μέρος του κινδύνου αν η επένδυση πληρεί ορισμένα βασικά κριτήρια (καινοτομία, περιφερειακός χαρακτήρας, κλπ). Δεν πρόκειται για σχήμα δανεισμού, η εταιρεία VC μπαίνει συνεταιίρος σε νέα επιχείρηση ή επιχείρηση με νέο επενδυτικό πρόγραμμα με κρατική εγγύηση ως ένα ποσοστό του κινδύνου. Το αποτέλεσμα είναι να διοχετεύονται περισσότερα κεφάλαια στην αγορά για επενδύσεις.

Οι Ε.Κ.Ε.Σ. λειτουργούν σήμερα με βάση τον Ν. 2367/29.12.1995. Σύμφωνα με τον νόμο αυτό η Ε.Κ.Ε.Σ. μπορεί να:

- Επενδύει σε συμμετοχές (μετοχές Α.Ε. ή εταιρικά μερίδια Ε.Π.Ε.) στο κεφάλαιο επιχειρήσεων, των οποίων οι μετοχές δεν είναι εισηγμένες στο χρηματιστήριο.
- Επενδύει σε ομολογίες μετατρέψιμες σε μετοχές που εκδίδονται από επιχειρήσεις, οι μετοχές των οποίων δεν είναι εισηγμένες στο χρηματιστήριο. Η μετατροπή αυτή πρέπει να πραγματοποιείται το αργότερο εντός 3 ετών από την απόκτησή τους.
- Παρέχει εγγύηση για τη χορήγηση δανείων σε επιχειρήσεις στις οποίες συμμετέχει.
- Παρέχει τις υπηρεσίες της στις παραπάνω επιχειρήσεις για την έρευνα αγοράς, την ανάλυση επενδυτικών προγραμμάτων, την οργάνωσή τους κτλ.

Το ελάχιστο μετοχικό κεφάλαιο των εταιριών Venture Capital ορίζεται από το νόμο σε 1.500.000 € το οποίο καταβάλλεται μόνο σε -μετρητά. Οι μετοχές της Ε.Κ.Ε.Σ. είναι ονομαστικές και μπορούν να εισάγονται σε χρηματιστήριο αξιών. Φυσικά πρόσωπα καθώς και νομικά πρόσωπα δεν επιτρέπεται να κατέχουν, άμεσα ή έμμεσα, πάνω από το 30% των μετοχών της Ε.Κ.Ε.Σ. Ειδικά για τα πιστωτικά ιδρύματα, επιτρέπεται να κατέχουν κατ' ανώτατο όριο, άμεσα ή έμμεσα, το 65% των μετοχών της Ε.Κ.Ε.Σ.

Η συμμετοχή ή και η παροχή εγγύησης της εταιρείας Venture Capital σε επιχείρηση δεν επιτρέπεται να υπερβαίνει το 20% των ιδίων κεφαλαίων της.

Δεν επιτρέπεται επίσης οι υποχρεώσεις της εταιρείας Venture Capital, στις οποίες προστίθεται και το 50% των εγγυήσεων που αυτή χορηγεί προς τις εταιρείες συμμετοχής της, να υπερβαίνουν τα ίδια κεφάλαια της και σε περίπτωση υπέρβασης, αυτή πρέπει να καλυφθεί εντός εξαμήνου με την αναγκαία αύξηση του μετοχικού, κεφαλαίου.

Τέλος, ο νόμος 2367/95 παρέχει επιχορήγηση στις Ε.Κ.Ε.Σ. από το κράτος, καθώς και φορολογικές απαλλαγές. Για τις εταιρίες Venture Capital εκτός της ειδικής νομοθεσίας ισχύει ο βασικός Ν.2190/1920 περί ανωνύμων εταιρειών και την εποπτεία επ' αυτών ασκεί η Τράπεζα της Ελλάδος.

4.3.1 Ταμείο Ανάπτυξης Νέας Οικονομίας Α.Ε - Τ.Α.ΝΕ.Ο.

Για τη ανάπτυξη του VC στη χώρα μας το Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών κινήθηκε σε δύο κατευθύνσεις. Η πρώτη είναι η αναμόρφωση του θεσμικού πλαισίου για τα επιχειρηματικά κεφάλαια και η δεύτερη είναι η δραστηριοποίηση του Ταμείο Ανάπτυξης Νέας Οικονομίας.

Το Ταμείο Ανάπτυξης Νέας Οικονομίας Α.Ε. (Τ.Α.ΝΕ.Ο.) δημιουργήθηκε για να προσελκυστούν ιδιωτικά κεφάλαια για την ίδρυση νέων επιχειρήσεων στο χώρο της Νέας Οικονομίας. Συνεπενδύει με ιδιώτες στην δημιουργία εταιριών κεφαλαίου επιχειρηματικών συμμετοχών, οι οποίες θα επενδύσουν με την σειρά τους σε καινοτόμες επιχειρηματικές δραστηριότητες που κατά προτίμηση βρίσκονται στα αρχικά στάδια της ανάπτυξης τους και έχουν πραγματική και καταστατική έδρα στην Ελλάδα. Το κεφάλαιο συμμετέχει σε άλλα επενδυτικά σχήματα (fund of funds = ένα κεφάλαιο το οποίο επενδύει σε άλλα κεφάλαια) και όχι απ' ευθείας σε επιχειρήσεις.

Συστάθηκε με τον Νόμο 2843/2000 (ΦΕΚ τεύχος Α' αρ.219) «περί εκσυγχρονισμού των χρηματιστηριακών συναλλαγών, εισαγωγή εταιριών επενδύσεων στην ποντοπόρο ναυτιλία στο Χρηματιστήριο Αξιών Αθηνών και άλλων», και τροποποιήθηκε από το άρθρο 8 του Νόμου 2992/2002 (ΦΕΚ, τεύχος Α' αρ. 54) «περί ενίσχυσης της κεφαλαιαγοράς, ανάπτυξης της επιχειρηματικότητας και άλλων διατάξεων». Διέπεται από τις διατάξεις της νομοθεσίας περί ανωνύμων εταιριών, διοικείται από πενταμελές διοικητικό συμβούλιο, δεν υπόκειται σε φόρο συγκέντρωσης κεφαλαίου και απαλλάσσεται από το φόρο έναρξης δραστηριότητας. Επίσης, η εταιρία δεν υπόκειται σε οποιονδήποτε φόρο-τέλος ή δικαίωμα δημοσίου ή τρίτου για την κατάρτιση και την τροποποίηση του καταστατικού της.

Σκοπός του Τ.Α.ΝΕ.Ο. είναι να συμμετέχει σε επενδυτικά σχήματα που επενδύουν σε εταιρικά μερίδια περιορισμένης ευθύνης ή σε μη εισηγμένες στο χρηματιστήριο μετοχές ή σε μετατρέψιμες ομολογίες μικρών ή μικρομεσαίων επιχειρήσεων, οι οποίες θα χρησιμοποιήσουν το κεφάλαιο που τους παρέχεται για την ανάπτυξη των προϊόντων τους (technology risk) και την αρχική τους εμπορία (market risk), ή εταιρίες που έχουν αρχίσει τις δραστηριότητες τους αλλά δεν έχουν πωλήσει τα προϊόντα τους στην αγορά (market risk & funding risk). Οι εταιρίες αυτές δραστηριοποιούνται κατά προτίμηση, στους κατεξοχήν τομείς της Νέας Τεχνολογίας (π.χ. τηλεπικοινωνίες, πληροφορική, ηλεκτρονικό εμπόριο, βιοτεχνολογία, κα).

Κριτήρια για την συμμετοχή του Τ.Α.ΝΕ.Ο. σε επενδυτικά σχήματα, τα οποία θα πρέπει να διαχειρίζονται φορείς του ιδιωτικού τομέα με ιδιωτικοοικονομικά κριτήρια, είναι η αξιοπιστία των επενδυτικών προτάσεων και των διαχειριστών, καθώς και η συμβολή των χρηματοδοτούμενων επιχειρηματικών δραστηριοτήτων στην ανάπτυξη τομέων νέας οικονομίας. Τα επενδυτικά αυτά σχήματα θα πρέπει να έχουν την νομική μορφή της Εταιρίας Κεφαλαίου Επιχειρηματικών Συμμετοχών (Ε.Κ.Ε.Σ), είτε εκείνη του Αμοιβαίου Κεφαλαίου Επιχειρηματικών Συμμετοχών (Α.Κ.Ε.Σ), είτε αντίστοιχη νομική μορφή παροχής επιχειρηματικού κεφαλαίου που λειτουργεί σύμφωνα με το δίκαιο κράτους-μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η ανώτατη διάρκεια των επενδυτικών σχημάτων πρέπει να είναι 12 χρόνια.

Το Τ.Α.ΝΕ.Ο. συμμετέχει στα παραπάνω επενδυτικά σχήματα με τους ίδιους όρους με τους άλλους επενδυτές σε ποσοστό κάτω του 50% του κεφαλαίου και των ενδεχόμενων δικαιωμάτων ψήφου. Αν και οι ενδιαφερόμενοι έχουν την δυνατότητα να προτείνουν στην εταιρία μικρότερο ποσοστό συμμετοχής. Η σχέση μεταξύ αμοιβής διαχείρισης και αμοιβής επιτυχίας του διαχειριστή πρέπει να είναι τέτοια ώστε να λειτουργεί με σαφή τρόπο ως κίνητρο για τον διαχειριστή προκειμένου το επενδυτικό σχήμα να επιτύχει υψηλές αποδόσεις, πράγμα το οποίο το Τ.Α.ΝΕ.Ο. προσδοκά από τη συμμετοχή του σε αυτά.

Οι ενδιαφερόμενοι που θέλουν να συγκροτήσουν Αμοιβαία Κεφάλαια Επιχειρηματικών Συμμετοχών (Α.Κ.Ε.Σ.) ή Εταιρείες Κεφαλαίων Επιχειρηματικών Συμμετοχών (Ε.Κ.Ε.Σ.) ή άλλα αντίστοιχα επενδυτικά σχήματα παροχής επιχειρηματικού κεφαλαίου («επενδυτικά σχήματα»), υποβάλλουν στο Τ.Α.ΝΕ.Ο. πρόταση συνοδευόμενη με ενημερωτικό φάκελο. Μετά την κατάθεση της κάθε πρότασης το Τ.Α.ΝΕ.Ο. προχωρά σε αξιολόγηση λαμβάνοντας υπόψη τη σειρά κατάθεσης των προτάσεων. Κατά τη διαδικασία της αξιολόγησης το Τ.Α.ΝΕ.Ο. διατηρεί το δικαίωμα να ζητεί από τους ενδιαφερόμενους οποιαδήποτε επιπλέον πληροφορία ή διευκρίνιση. Κριτήρια επιλογής είναι η αξιοπιστία των επενδυτικών

προτάσεων, η συμβολή των χρηματοδοτούμενων επιχειρήσεων στην ανάπτυξη της επιχειρηματικής δραστηριότητας, και η ικανότητα της ομάδας διαχείρισης επενδυτών.

Το αρχικό μετοχικό κεφάλαιο του Τ.Α.ΝΕ.Ο. είναι διακόσιες ενενήντα τρεις χιλιάδες τετρακόσια εβδομήντα ευρώ και είκοσι εννέα λεπτά (€ 293.470,29) και διαιρείται σε δέκα χιλιάδες (10.000) μετοχές, ονομαστικής αξίας είκοσι εννέα ευρώ και τριάντα πέντε λεπτών (€ 29,35) αναλαμβάνεται δε και καλύπτεται ολόκληρο με καταβολή μετρητών από το Ελληνικό Δημόσιο. Αυτή την στιγμή διαθέτει κεφάλαια € 105 εκατ. που προέρχονται από ιδιώτες (Έλληνες και ξένους θεσμικούς επενδυτές) και € 45 εκατ. από το Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων. Συγκεκριμένα, μεταξύ των επενδυτών που συνεισέφεραν κεφάλαια περιλαμβάνονται 34 θεσμικοί επενδυτές (18 Έλληνες και 16 αλλοδαποί) όπου εξ' αυτών οι 14 είναι επενδυτικές επιχειρήσεις, 10 τράπεζες, 4 επενδυτικά ταμεία (pension funds), 3 ασφαλιστικές εταιρίες και 3 άλλου τύπου επενδυτικές.

Το Τ.Α.ΝΕ.Ο. συμμετέχει στο Α.Κ.Ε.Σ που είναι και η πρώτη του επένδυση, και δημιουργήθηκε με βάση τον νόμο 2992/2002. Τα κεφάλαια του (σύνολο € 24 εκατ.) προήλθαν από το Τ.Α.ΝΕ.Ο. κατά 49,9% (€ 12 εκατ.) από ξένους θεσμικούς επενδυτές. Το Τ.Α.ΝΕ.Ο σε συνεργασία με το Ελληνικό Κέντρο Επενδύσεων (ΕΛ.Κ.Ε.), έχει διοργανώσει Venture Capital Forum, στο οποίο δίνεται η ευκαιρία να συναντηθούν οι νέοι επιχειρηματίες με φορείς παροχής επιχειρηματικών κεφαλαίων, να παρακολουθήσουν παρουσιάσεις σχετικές με την ανάπτυξη νέων επιχειρηματικών πρωτοβουλιών, τις τεχνολογικές εξελίξεις σε συναφή με το καινοτομικό κεφάλαιο θέματα, τη διεθνή εμπειρία σε θέματα κρατικής ενίσχυσης του καινοτομικού κεφαλαίου και τέλος την πολιτική της Ευρωπαϊκής Ένωσης πάνω στα καινοτομικά κεφάλαια.⁴⁰

4.3.2 Γενική Γραμματεία Έρευνας & Τεχνολογίας (Γ.Γ.Ε.Τ.)

Με την ταχεία εξέλιξη της τεχνολογίας και την είσοδο στη νέα χιλιετία ο ρόλος που καλείται να διαδραματίσει η Γενική Γραμματεία Έρευνας και Τεχνολογίας (Γ.Γ.Ε.Τ.) κρίνεται πολύ σημαντικός. Σήμερα, η ανάγκη επέμβασης και συντονισμού της έρευνας καθίσταται επιτακτική για την ανταγωνιστικότητα της ελληνικής οικονομίας. Από τη σύσταση της έως σήμερα, η Γ.Γ.Ε.Τ. σχεδίασε, διαχειρίστηκε και υλοποίησε, διαδοχικά

⁴⁰ Αποστολόπουλος Ν. Ιωάννης «Ειδικά Θέματα Χρηματοδοτικής Διοίκησης» (Αθήνα 2005) σελ.606-609 / www.taneo.gr.

προγράμματα βελτιώνοντας συνεχώς τις διαδικασίες αξιολόγησης των υποβαλλόμενων προτάσεων και χρηματοδότησης ερευνητικών έργων, συμβαδίζοντας με τα διεθνή πρότυπα.

Συγκεκριμένα η Γ.Γ.Ε.Τ. του υπουργείου ανάπτυξης:

- Ενισχύει μέσω ανταγωνιστικών προγραμμάτων, τις ερευνητικές δραστηριότητες σε τομείς σημαντικούς για την ελληνική οικονομία και τη βελτίωση της ζωής του πολίτη.
- Συμβάλλει στην ενίσχυση του ερευνητικού δυναμικού της χώρας.
- Εκπροσωπεί τη χώρα στα αρμόδια όργανα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, εναρμονίζοντας τις ερευνητικές και τεχνολογικές δραστηριότητές της, με τις απαιτήσεις της διεθνούς κοινότητας.
- Προωθεί τη συνεργασία σε θέματα έρευνας και τεχνολογίας, με άλλες χώρες και διεθνείς ορατισμούς.
- Ιδρύει ινστιτούτα και τεχνολογικούς φορείς σε τομείς υψηλής προτεραιότητας για την ανάπτυξη της ελληνικής οικονομίας.
- Εποπτεύει και χρηματοδοτεί την πάγια λειτουργία και στηρίζει δυναμικά 19 από τους γνωστότερους και σημαντικότερους ερευνητικούς και τεχνολογικούς φορείς της χώρας.
- Προωθεί τη διάδοση των ερευνητικών και τεχνολογικών πληροφοριών, σε εθνική κλίμακα με τη βοήθεια τεχνολογικής πληροφόρησης.

Από το 1996 η Γ.Γ.Ε.Τ. ανήκει στο Υπουργείο Ανάπτυξης και έχει ως αρμοδιότητα το σχεδιασμό και την άσκηση της Επιστημονικής και Τεχνολογικής πολιτικής της χώρας. Η Γ.Γ.Ε.Τ. ασχολήθηκε με την υλοποίηση του Επιχειρησιακού Προγράμματος Ανταγωνιστικότητας (Ε.Π.ΑΝ.), που εντάσσεται στο Γ' Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης 2000 - 2006. Ένα από τα κύρια χαρακτηριστικά του Προγράμματος είναι ο ενιαίος χαρακτήρας του και η συνεργεία των επιμέρους δράσεων και προγραμμάτων με σκοπό την όσο δυνατόν πιο ολοκληρωμένη ενίσχυση ενεργειών που συγκλίνουν στους τρεις μεγάλους στόχους του:

- Την αναβάθμιση της τεχνολογικής ικανότητας των ελληνικών επιχειρήσεων.
- Την ανάπτυξη της επιχειρηματικότητας.
- Τη δημιουργία νέων θέσεων απασχόλησης.

Στηρίχθηκε στο θεσμικό πλαίσιο των Νόμων 1733/89, 2741/99, 2843/00; στο Προεδρικό Διάταγμα 17/2001 για την χρηματοδοτική στήριξη εταιριών έντασης γνώσης, και στον Νόμο 2919/01 για την «Τεχνολογική αξιοποίηση των αποτελεσμάτων της έρευνας και άλλες διατάξεις». Έτσι ένα σημαντικό τμήμα του Ε.Π.ΑΝ. κατευθύνεται σε προγράμματα έρευνας και τεχνολογικής ανάπτυξης και αξιοποίησης των ερευνητικών αποτελεσμάτων, και ενισχύει

τα πλεονεκτήματα που μπορούν να δημιουργηθούν από συνεργασίες των ερευνητικών φορέων και των επιχειρήσεων.⁴¹

Για την εμπορική αξιοποίηση των ερευνητικών αποτελεσμάτων δημιουργήθηκαν τρία επιμέρους προγράμματα:

➤ Πρόγραμμα «Πράξε»: όπου αφορά τη δημιουργία νέων επιχειρήσεων γνώσης και ταχείας ανάπτυξης (spin-off companies).

➤ Πρόγραμμα «Ελευθώ»: όπου αφορά την υποστήριξη νέων επιχειρήσεων σε θερμοκοιτίδες και τεχνολογικά πάρκα.

➤ Πρόγραμμα «Ηρών»: αφορά την αύξηση της απασχόλησης.

Σχετικά με την πρόοδο των Ταμειακών Επιχειρησιακών Προγραμμάτων του Γ' ΚΠΣ, το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Ανταγωνιστικότητα» (Ε.Π.ΑΝ.) του υπουργείου Ανάπτυξης, κατέλαβε, στο τέλος του 2006, την 1^η θέση στα ταμειακά προγράμματα ως προς την απορρόφηση των κονδυλίων, με ποσοστό 64,42%.

Από την αρχή του προγράμματος η δημόσια δαπάνη (εθνικοί και κοινοτικοί πόροι) έχει ανέλθει σε 1,5δισ € για έργα υποδομών και για επιδότηση επιχειρήσεων, ενώ έχουν επωφεληθεί από τις δράσεις του Ε.Π.ΑΝ. περισσότερες από 80.000 επιχειρήσεις, αυτοαπασχολούμενοι και εργαζόμενοι.

Σήμερα η Γ.Γ.Ε.Τ. καλείται να ξεκινήσει την υλοποίηση του Επιχειρησιακού Προγράμματος Ανταγωνιστικότητας και Επιχειρηματικότητας που εντάσσεται στο Δ' Κοινοτικό Πλαίσιο στήριξης 2007-2013. Οι προτεινόμενες δράσεις, κτίζονται πάνω σε όσα έγιναν στο Γ' ΚΠΣ, αλλά θέτουν και νέους στόχους, καθώς και νέες μεθόδους επίτευξης των στόχων. Το σχέδιο ορίζεται από κάποιους βασικούς άξονες:

- Ενίσχυση επιχειρηματικότητας και εξωστρέφειας.
- Απλούστευση διαδικασιών – περιορισμός της γραφειοκρατίας.
- Ενίσχυση παραγωγής – εμπορίας προϊόντων.

⁴¹ Αποστολόπουλος Ν. Ιωάννης «Ειδικά Θέματα Χρηματοδοτικής Διοίκησης» (Αθήνα 2005) σελ. 570-571 / www.gsrt.com

4.4 ΠΛΕΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ ΤΟΥ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΩΝ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ (VENTURE CAPITAL)

Ο χρηματοδοτικός θεσμός του venture capital ως μία σύγχρονη μορφή διεθνούς επιχειρηματικής δραστηριότητας και ροής διεθνών επιχειρηματικών κεφαλαίων συγκαταλέγεται μεταξύ των σύγχρονων εργαλείων του χρηματοπιστωτικού τομέα, ο οποίος βοηθά τόσο στην ανάπτυξη και στην επέκταση των ήδη υπάρχων επιχειρήσεων όσο και στην δημιουργία νέων πολυεθνικών επιχειρηματικών πρωτοβουλιών, θεωρείται ότι η χρηματοδότηση των επιχειρήσεων μέσω Venture Capital αποτελεί σημαντικό εργαλείο για την οικονομική ανάπτυξη, διότι εκτός της οικονομικής στήριξης βοηθά στην ανάπτυξη και στην εδραίωση της επιχειρηματικής κουλτούρας.

Οι εταιρίες venture capital κάνουν πολλά περισσότερα από το να επενδύουν απλώς τα κεφάλαια τους σε μία επιχείρηση. Προσθέτουν αξία με την ενεργό συμμετοχή τους καθώς τα πλεονέκτημα είναι αρκετά, τόσο στο επίπεδο επιχείρησης, όσο και στο ευρύτερο επίπεδο της οικονομίας.

Σε επίπεδο επιχείρησης έχουμε :

1. Αναγνώριση της αποτελεσματικής συνεισφοράς των venture capital στις επιχειρήσεις του χαρτοφυλακίου τους λόγω της ουσιαστικής συμμετοχής στη διοίκηση τους, καθώς και της αξίας που έχει η συμμετοχή ενός στρατηγικού επενδυτή όπως το venture capital, ειδικά στις επιχειρήσεις που προετοιμάζονται για το χρηματιστήριο.

2. Ψυχολογική στήριξη του επιχειρηματία, καθώς οι εταιρίες venture capital τον υποστηρίζουν με υπομονή και επιμονή, ειδικά στα πρώτα τους βήματα. Φέρνουν και άλλους επενδυτές, προμηθευτές, καταναλωτές, ακόμη και εργαζόμενους, καθώς η παρουσία της εταιρίας venture capital ενισχύει την φερεγγυότητα αυτών.

3. Η συμμετοχή ενός venture capital επιτρέπει στις επιχειρήσεις τον έλεγχο της σχέσης ιδίων προς ξένα κεφάλαια. Δίνει έτσι την δυνατότητα στις επιχειρήσεις να πραγματοποιήσουν επενδύσεις ανάπτυξης και εκσυγχρονισμού χωρίς αύξηση του χρηματοδοτικού κινδύνου λόγω υπερβολικού δανεισμού.

4. Οι εταιρίες venture capital, γίνονται συνέταιροι στην επιχείρηση, αφού μοιράζονται τόσο τους κινδύνους όσο και τις επιτυχίες. Έτσι βελτιστοποιούνται οι αποφάσεις, αφού για να πάρει κάποιος μία σωστή απόφαση θα πρέπει να διαθέτει όσο το δυνατόν περισσότερες και

αξιόπιστες πληροφορίες. Αυτό το καταφέρνουν οι εταιρίες Venture Capital μέσα από οργανωμένα δίκτυα πληροφοριών.

5. Η συμμετοχή τους προσδίδει κύρος σε μια επιχείρηση και διευκολύνει την πρόσβαση σε παραδοσιακές μορφές χρηματοδότησης όπως π.χ. στον τραπεζικό δανεισμό.

6. Με την συμμετοχή της εταιρία venture capital αυξάνεται η ανταγωνιστικότητα, καθώς δημιουργούνται οι προϋποθέσεις για ανταγωνιστικούς χειρισμούς σε θέματα τιμολόγησης, σχεδιασμό παραγωγής, προώθησης του προϊόντος κ.α. Έτσι η μεγέθυνση της εταιρίας είναι αυτονόητη.

7. Με την συμμετοχή μίας εταιρίας venture capital παρατηρείται συχνά η αλλαγή της επιχειρηματικής νοοτροπίας και η στροφή προς εντονότερη ανάληψη κινδύνων, λόγω των υψηλότερων αναμενόμενων αποδόσεων και της στήριξης που παρέχουν. Έτσι όσες τεχνολογικές επενδύσεις ή άλλες καινοτομικές μορφές επενδύσεων έχουν στεφθεί με επιτυχία, αποτελούν παράδειγμα προς μίμηση.

Στο ευρύτερο επίπεδο της οικονομίας:

1. Η ανεύρεση και η επιχειρηματική αξιοποίηση νέων ιδεών και εφευρέσεων λειτουργεί ως μοχλός για την επέκταση των επενδύσεων μιας οικονομίας, καθώς η ένταση που παρουσιάζουν οι επενδύσεις σε τομείς υψηλής τεχνολογίας έχει ως αποτέλεσμα την αύξηση των επενδυτικών πρωτοβουλιών στους τομείς αυτούς. Μερικές φορές το venture capital αποτελεί την μοναδική πηγή άντλησης κεφαλαίων.

2. Το venture capital αποτελεί μοχλό ανάπτυξης της τεχνολογίας και του επιπέδου υποδομής μιας οικονομίας. Επίσης, γίνεται εντονότερη η σύνδεση των πανεπιστημίων, ερευνητικών κέντρων, ινστιτούτων, κ.α. με την παραγωγική διαδικασία και την επενδυτική δραστηριότητα.

3. Παράλληλα οι επενδύσεις σε προϊόντα υψηλής τεχνολογίας και καινοτομίας έχουν ως αποτέλεσμα την ανάπτυξη μεγάλων βιομηχανιών ή ακόμη και βιομηχανικών κλάδων. Άρα είναι αυτονόητο ότι η αύξηση των θέσεων εργασίας θα ενισχύσει την ζήτηση εργαζομένων και θα μειώσει την ανεργία, ιδιαίτερα σε εξειδικευμένα επαγγέλματα που έχουν σχέση με την τεχνολογία. Επίσης, με την αλλαγή της σύνθεσης του εργατικού δυναμικού υπέρ των επαγγελματιών που απαιτούν υψηλή εξειδίκευση, μακροχρόνιες σπουδές και συνήθως αμείβονται καλύτερα, ενδέχεται να ασκηθούν αυξητικές πιέσεις στο μέσο ύψος των ονομαστικών μισθών όλων των εργαζομένων μίας οικονομίας.

4.5 ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΟΥ VENTURE CAPITAL

4.5.1 Πηγές κεφαλαίων

Στις ΗΠΑ οι επενδυτές σε venture capital είναι κυρίως ιδιώτες ή εταιρίες αμοιβαίων κεφαλαίων (Investment Trusts) ενώ στην Ευρώπη, πέρα των ιδιωτών επενδυτών, μεγάλο μέρος των επενδυτών σε venture capital διακινούν τράπεζες μέσω εξειδικευμένων θυγατρικών εταιριών τους ή ειδικοί χρηματοδοτικοί οργανισμοί.

Τα κεφάλαια τα οποία χρησιμοποιούν οι εταιρίες κεφαλαίου επιχειρηματικών συμμετοχών αποτελούνται από φυσικά και νομικά πρόσωπα και χωρίζονται ως εξής :

4.5.1.1 Φυσικά πρόσωπα

1. Ιδιώτες με μεγάλη περιουσία: Η κατηγορία αυτή αποτελεί την παραδοσιακή πηγή κεφαλαίου επιχειρηματικών συμμετοχών και ενώ παραμένει και σήμερα σημαντική, δεν κυριαρχεί πλέον στον κλάδο. Οι ιδιώτες με μεγάλη περιουσία ενδιαφέρονται για φορολογικούς λόγους να εισπράττουν έσοδα με τη μορφή των κεφαλαιακών κερδών, παρά με τη μορφή του τρέχοντος εισοδήματος. Εάν η χρηματοδότηση μιας νέας επιχείρησης από τους ιδιώτες αυτούς αποβεί ζημιογόνα, η καθαρή μετά από φόρους ζημία θα αποτελεί ένα τμήμα μόνο της αρχικής τους επένδυσης, καθώς οι επενδυτές αυτοί φορολογούνται με υψηλό φορολογικό συντελεστή. Άρα, ένας πλούσιος επενδυτής μπορεί να αναλάβει μεγαλύτερους κινδύνους σε σύγκριση με άλλους επενδυτές, καθώς έχει περισσότερες πιθανότητες να ωφεληθεί από την πραγματοποίηση επενδύσεων κεφαλαίου επιχειρηματικών συμμετοχών.⁴²

2. Ιδιώτες οι οποίοι συμμετέχουν σε μια ανεπίσημη αγορά κεφαλαίου επιχειρηματικών συμμετοχών: Οι ιδιώτες αυτοί συχνά αναφέρονται ως «άγγελοι» (angels), ενώ η επαγγελματική κοινότητα του κεφαλαίου επιχειρηματικών συμμετοχών αναφέρεται σε αυτούς χρησιμοποιώντας συχνά την ονομασία «ανόητοι οδοντίατροι», επειδή ίσως πολλοί από τους επενδυτές αυτούς είναι οδοντίατροι. Αν και η ανεπίσημη αυτή αγορά φαίνεται μικρή και ασήμαντη, κάποιοι αναλυτές εκτιμούν ότι είναι ίσως η μεγαλύτερη πηγή κεφαλαίου επιχειρηματικών συμμετοχών.

⁴² Παπαγεωργίου Π. Πέτρος – Χιόνης Π. Διώνσος «Διεθνής Επιχειρηματική Δραστηριότητα και Οργανισμοί» (Αθήνα 2003) σελ. 126-133

4.5.1.2. Νομικά πρόσωπα

1. Ιδιωτικές επενδυτικές κοινοπραξίες: Η πιο συνηθισμένη εταιρία κεφαλαίου επιχειρηματικών συμμετοχών, είναι οργανωμένη με την μορφή της κοινοπραξίας. Η κοινοπραξία απαρτίζεται από ομόρρυθμους εταίρους (general partners), οι οποίοι την διοικούν και από ετερόρρυθμους εταίρους (limited partners), οι οποίοι παρέχουν την χρηματοδότηση.

Οι ομόρρυθμοι εταίροι (γνωστοί και ως venture capitalist) συνεισφέρουν ένα ποσοστό συνήθως το 1 % των επενδυμένων κεφαλαίων και εισπράττουν ένα ποσοστό περίπου 20% επί των καθαρών μακροπρόθεσμων κεφαλαιακών κερδών, παίρνοντας ταυτόχρονα μία ετήσια προμήθεια της τάξης του 2-3% επί του επενδυμένου κεφαλαίου. Είναι η ομάδα διαχείρισης της εταιρίας.

Οι ετερόρρυθμοι εταίροι είναι χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, ασφαλιστικοί οργανισμοί, συνταξιοδοτικά ταμεία, κλπ. Η κοινοπραξία έχει συνήθως δεκαετή διάρκεια η οποία ενδέχεται να παρατείνεται κατά 2 ως 3 χρόνια. Με την λήξη της κοινοπραξίας τα κεφάλαια διανέμονται στους εταίρους με τον προσυμφωνηθέντα τρόπο, οπότε οι ομόρρυθμοι εταίροι μπορούν να έχουν την δυνατότητα δημιουργίας νέων κεφαλαίων. Η δυνατότητα αυτή εξαρτάται βέβαια από το μέγεθος της επιτυχίας του κεφαλαίου της προηγούμενης κοινοπραξίας.

2. Εταιρίες κεφαλαίου επιχειρηματικών συμμετοχών θυγατρικές χρηματοπιστωτικών και μεγάλων μη χρηματοπιστωτικών εταιριών: Η αγορά αυτή δεν έχει αναπτυχθεί στο βαθμό που θα περίμενε κανείς, καθώς αποδείχτηκε ιδιαίτερα δύσκολη η μετατροπή ενός τραπεζικού στελέχους που εξετάζει και χορηγεί πιστώσεις σε κεφαλαιούχο επιχειρηματικών συμμετοχών. Οι κεφαλαιούχοι επιχειρηματικών συμμετοχών οι οποίοι έχουν τραπεζικούς δεσμούς θεωρείται συχνά ότι ακολουθούν περισσότερο συντηρητικές στρατηγικές και ότι κατά μέσο όρο είναι λιγότερο έμπειροι από τους ανταγωνιστές τους.

3. Εταιρίες κεφαλαίου επιχειρηματικών συμμετοχών οι οποίες χρησιμοποιούν κρατική χρηματοδότηση μέσω διάφορων επιδοτήσεων: Πολλές κυβερνήσεις στο πλαίσιο στήριξης των Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων ή των επιχειρήσεων τεχνολογίας αιχμής, δημιούργησαν προγράμματα στήριξης, όπως το S.B.I.S. (Small Business Innovative Scheme) των ΗΠΑ και το B.E.S. (Business Expansion Scheme) της Μ. Βρετανίας. Αντίστοιχα προγράμματα αναπτύσσουν και άλλες Ευρωπαϊκές χώρες με την προτροπή και την στήριξη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Τα κίνητρα που παρέχονται είναι κυρίως επιδοτήσεις, αποζημιώσεις και φορολογικές ελαφρύνσεις.

4.5.2 Μορφές χρηματοδότησης σε Venture Capital

Οι εταιρίες παροχής venture capital χρηματοδοτούν επιχειρήσεις οι οποίες εκτιμάται ότι θα αναπτυχθούν με σημαντικό ρυθμό και κέρδη. Κατ' αυτό τον τρόπο υφίσταται μία χρηματοδότηση ενεργού συμμετοχής, μία συνεχής βοήθεια εκ μέρους του κεφαλαίου τόσο σε ζητήματα χρηματοοικονομικά όσο και σε θέματα οργάνωσης, διοίκησης και σωστής λειτουργίας, ώστε οι επιχειρηματικές στρατηγικές συνεχώς να βελτιώνονται και να καθίσταται εφικτή η πραγματοποίησή τους (αυτή η στενή σχέση διαφοροποιεί το venture capital από την τραπεζική χρηματοδότηση).

Ανάλογα με το στάδιο της επιχειρηματικής δραστηριότητας της κάθε επιχείρησης, δηλαδή του κύκλου ζωής της, υπάρχουν και διαφορετικά είδη επένδυσης venture capital. Συνήθως διακρίνονται επτά στάδια επένδυσης, αν και σε ορισμένες επενδύσεις είναι δύσκολος ακόμη και ο διαχωρισμός μεταξύ διαφορετικών σταδίων. Είναι πολύ πιθανόν να χρειαστούν εξωτερική χρηματοδότηση σε κάθε ένα από αυτά τα στάδια. Ωστόσο, λίγοι επενδυτές είναι πρόθυμοι να υποστηρίξουν χρηματοδοτικά όλα τα στάδια ανάπτυξης (το ευρωπαϊκό venture capital χρηματοδοτεί επιχειρήσεις σε όλα τα στάδια ανάπτυξης τους).

Έτσι έχουμε⁴³:

1. Πρωταρχικό κεφάλαιο ή Χρηματοδότηση σποράς (Seed Capital ή Seed Money Stage): Στο στάδιο αυτό υπάρχει μόνο η επιχειρηματική ιδέα. Το προϊόν ή η υπηρεσία που θα χρηματοδοτηθεί απουσιάζει από την αγορά, και βρίσκεται ακόμη στο στάδιο της έρευνας ή της ανάπτυξης. Απαιτείται ένα μικρό σχετικά ποσό κεφαλαίου (συνήθως μέχρι του ποσού των € 300.000) ώστε να εξακριβωθεί η δυνατότητα εφαρμογής της ιδέας και να εκπονηθούν μελέτες και σχέδια για την μελλοντική λειτουργία της. Αυτό το στάδιο χαρακτηρίζεται από υψηλό βαθμό κινδύνου.

2. Κεφάλαιο εκκίνησης (Start-Up Capital ή Start-Up Finance): Σύμφωνα με τον EVCA ως κεφάλαιο εκκίνησης ορίζεται «το κεφάλαιο εκείνο που χρειάζεται για να χρηματοδοτηθεί η ανάπτυξη του προϊόντος, το πρωταρχικό marketing (γνωστοποίηση προϊόντος, τιμή πώλησης, αρχικά σημεία πώλησης κλπ) και η αποδοχή των ιδιοτήτων του». Η επιχειρηματική μέθοδος έχει ήδη διερευνηθεί πλήρως και ο επιχειρηματικός κίνδυνος στο

⁴³ Ζοπουνίδης Κ. – Μπακατσάκη Μ. «Το Venture Capital στην Ελλάδα. Πρώτα αποτελέσματα Πανελλαδικής Έρευνας» (Δελτίο Ένωσης Ελληνικών Τραπεζών 2002).

εξής συνδέεται μόνο με την μετατροπή της πρότασης σε εμπορεύσιμο προϊόν, και εξακολουθεί να είναι υψηλός.

3. Χρηματοδότης αρχικού σταδίου (Early Stage Finance): Σύμφωνα με τον EVCA ως χρηματοδότηση πρώιμου σταδίου ορίζεται «η χρηματοδότηση που παρέχεται σε εταιρίες που έχουν ολοκληρώσει το στάδιο της ανάπτυξης του προϊόντος τους και χρειάζονται πρόσθετα κεφάλαια, προκειμένου να ξεκινήσουν τη βιομηχανική παραγωγή του προϊόντος και να αρχίσουν να γίνονται οι πρώτες πωλήσεις. Η δημιουργία κέρδους, από την διαδικασία παραγωγής και διάθεσης δεν ανήκει στα επιτεύγματα αυτού του σταδίου. Τα έσοδα των πωλήσεων είναι μικρά ή ανύπαρκτα, με ροή των κεφαλαίων και κέρδη αρνητικά. Στο στάδιο αυτό ο κίνδυνος είναι ακόμη σημαντικός.

4. Χρηματοδότηση ανάπτυξη ή κεφαλαίο επέκτασης (Expansion Capital ή Development Finance): Ως Κεφάλαιο επέκτασης είναι η χρηματοδότηση που παρέχεται για να στηριχθεί η επέκταση ή η μεγέθυνση μιας εταιρίας, η οποία λειτουργεί περίπου στο νεκρό σημείο του κύκλου εργασιών της ή εμπορεύεται με χαμηλό κέρδος. Το κεφάλαιο επέκτασης θα χρησιμοποιηθεί για να χρηματοδοτηθεί η αυξανόμενη παραγωγική δυναμικότητα, η ανάπτυξη του προϊόντος ή της αγοράς και/ή για να παρασχεθεί επιπλέον κεφάλαιο κίνησης.

5. Χρηματοδότηση γέφυρας ή ενδιάμεση χρηματοδότηση (Bridge Finance ή Mezzanine Finance): Η ενδιάμεση χρηματοδότηση απευθύνεται σε επιχειρήσεις οι οποίες προετοιμάζονται για εισαγωγή στο χρηματιστήριο μέσα στους επόμενους 6 μήνες ή 1 χρόνο. Γίνεται προσπάθεια να αυξηθεί η αξιοπιστία της εταιρίας στην αγορά, και να πετύχει υψηλές τιμές ανά μετοχή. Αυτή η μορφή επένδυσης αποτελεί ενδιάμεσο στάδιο.

6. Κεφάλαιο εξαγοράς management μέσα από την επιχείρηση (Management Buy-Out/MBO): Σύμφωνα με τον EVCA ως εξαγορά από την επιχείρηση ορίζονται τα «κεφάλαια τα οποία χορηγούνται στη διοίκηση μιας εταιρίας, προκειμένου να την καταστήσουν ικανή να εξαγοράσει την παραγωγική γραμμή ή την επιχείρηση». Η αγορά των MBO χαρακτηρίζεται γενικά από μειωμένους κινδύνους, αλλά και με μειωμένες αποδόσεις, σε σχέση με άλλα στάδια επένδυσης, καθώς υπάρχει ο κίνδυνος χρηματοδότησης ανεπαρκών και "ακατάλληλων, για το σκοπό αυτό, ομάδων στελεχών διοίκησης.

7. Κεφάλαιο εξαγοράς management εκτός της επιχείρησης (Management Buy-In): Σύμφωνα με τον EVCA ως εξαγορά εκτός της επιχείρησης ορίζονται τα «κεφάλαια τα οποία δίδονται σε επιχειρηματικό στέλεχος ή ομάδα επιχειρηματικών στελεχών, που βρίσκονται εκτός της επιχείρησης, για να την εξαγοράσουν με την στήριξη και την κάλυψη των επενδυτών Venture Capital». Δηλαδή έχουμε μία εξαγορά μιας επιχείρησης από μια ομάδα η οποία δεν είχε καμία σχέση με την συγκεκριμένη εταιρία στο παρελθόν. Τα μέλη της ομάδας

αυτής καλούνται τώρα να αναλάβουν τα ηνία της επιχείρησης ως ιδιοκτήτες -διευθυντές. Η νέα ομάδα διοίκησης θα πρέπει να έχει αποδείξει την εμπειρία της και κατ' επέκταση την επιτυχία της, κυρίως στον ίδιο κλάδο. Η υπάρχουσα όμως ομάδα διοίκησης, θα πρέπει να είναι διατεθειμένη να παραμείνει στην εταιρία και να συνεργαστεί ως ομάδα με τους νέους ιδιοκτήτες της, τουλάχιστον για ένα ή δύο χρόνια. Εκεί εντοπίζονται και οι κίνδυνοι αυτού του σταδίου επένδυσης, καθώς η αλλαγή πορείας μιας εταιρίας δεν βρίσκει εύκολη εφαρμογή από το υπάρχον δυναμικό της εταιρίας.

8. Χρηματοδότης αντικατάστασης (Replacement Finance): Στην συγκεκριμένη χρηματοδότηση έχουμε την εισαγωγή κεφαλαίων από την εταιρία Venture Capital με σκοπό να εξαγοράσει το μερίδιο ενός εταίρου που αποχωρεί από την επιχείρηση.

9. Χρηματοδότηση ανόρθωσης ή στροφής (Turnaround ή Rescue Finance): Η χρηματοδότηση αυτή αφορά σημαντικό ύψος κεφαλαίων τα οποία παρέχονται σε καθιερωμένες επιχειρήσεις, οι οποίες παρουσιάζουν προβλήματα, με σκοπό την ριζική αναδιάρθρωση τους χρησιμοποιώντας την υπάρχουσα υποδομή και καινοτομίες, ώστε να μετατραπούν σε υγιείς και να διαδραματίσουν πρωταγωνιστικό ρόλο στην αγορά.

4.5.3 Κριτήρια επενδύσεων / Κριτήρια επιλογής

Όταν μία εταιρία Venture Capital θέλει να επιλέξει την επιχείρηση στην οποία θα επενδύσει έχει τα εξής κριτήρια:⁴⁴

1. **Συντελεστές απόδοσης της επένδυσης και αναμενόμενος κίνδυνος:** Η εταιρία Venture Capital απαιτεί να έχει μία συγκεκριμένη απόδοση όταν επενδύει σε μία επιχείρηση. Αυτή βέβαια εξαρτάται ανάλογα τον κίνδυνο. Θα πρέπει η απόδοση να είναι μεγαλύτερη από άλλες μορφές επενδύσεων χωρίς κίνδυνο, και η αμοιβή μεγαλύτερη ώστε να αντισταθμίζεται από τον αναλαμβανόμενο κίνδυνο. Οι κίνδυνοι βρίσκονται τόσο στην οικονομία μιας χώρας (πληθωρισμός - ρυθμός οικονομικής μεγέθυνσης - φορολογία - κρατική υποστήριξη), στην ικανότητα της διοίκησης αλλά και τον κλάδο δραστηριότητας (εμφάνιση υποκατάστατου προϊόντος - αποτυχία προϊόντος). Η εταιρίες Venture Capital είναι έμπειρες στην εκτίμηση του βαθμού του κινδύνου.

⁴⁴ Βασιλείου Δημήτριος (Χρηματοοικονομική Διοίκηση) (Πάτρα 1999) σελ. 313-318

2. **Διοίκηση και στελεχιακό δυναμικό:** Οι ικανότητες των μελών της ομάδας μπορεί να μειώσει ή να αυξήσει τον βαθμό του κινδύνου της αποτυχίας της επένδυσης. Έτσι, σε μία επιχείρηση όπου, η θεωρητική και πρακτική κατάρτιση των εργαζομένων είναι υψηλή, ο μέσος όρος ηλικίας μικρός (γύρω στα 30), η προϋπηρεσία τους, η εμπειρία τους, οι ηγετικές τους ικανότητες, ο ρεαλισμός, δίνουν ένα προβάδισμα στην αξιολόγηση και τελική επιλογή αυτής. Τα παραπάνω στοιχεία προσδίδουν υψηλή ενεργητικότητα, διάθεση ανάληψης κινδύνων, ικανότητα επίλυσης προβλημάτων.

3. **Η επιχειρηματική ιδέα:** Η εταιρία Venture Capital θα επενδύσει σε μία εταιρία όπου μία υψηλού βαθμού καινοτομία θα οδηγήσει σε υψηλή απόδοση. Το πόσο ανεκμετάλλευτη είναι η αγορά δράσης είναι σημαντικό, καθώς θα πρέπει το προϊόν να αναπτυχθεί, να διεισδύσει και ταυτόχρονα να μην προξενήσει το ενδιαφέρον των ανταγωνιστών.

4. **Η διάρθρωση και το περιεχόμενο της συμφωνίας χρηματοδότησης:** Στην συμφωνία χρηματοδότησης ρυθμίζονται μια σειρά από θέματα που αποτελούν τους όρους συνεργασίας μεταξύ της εταιρίας Venture Capital και της χρηματοδοτούμενης επιχείρησης όπως:

- Το ποσοστό μετοχικού κεφαλαίου που θα παραχωρηθεί.
- Η συμμετοχή της διοίκησης στο κεφάλαιο της χρηματοδοτούμενης επιχείρησης.
- Ο έλεγχος που ασκείται στην χρηματοδοτούμενη επιχείρηση.
- Δικαιώματα ρευστοποίησης.
- Όροι άσκησης δικαιωμάτων αγοράς μετοχών.

4.5.4 Διαδικασία επιλογής

Κάθε μήνα υποβάλλονται δεκάδες ή ακόμη και εκατοντάδες προτάσεις με την μορφή επιχειρηματικών σχεδίων για την αξιολόγηση τους και ενδεχόμενη συνεργασία. Σε μία τυπική εταιρία Venture Capital στις ΗΠΑ κάθε χρόνο λαμβάνονται 200-300 επενδυτικές προτάσεις. Από αυτές 20-30 εξετάζονται με λεπτομέρεια (περίπου 10%); 4-6 επιλέγονται και χρηματοδοτούνται (δηλαδή 2%) και από αυτές 1-2 είναι επιτυχείς (0,5%). Από στατιστικές έρευνες που πραγματοποιήθηκαν στις ΗΠΑ, προκύπτει ότι επί 100 πραγματοποιηθέντων επενδύσεων, 16 επιχειρήσεις είναι επιτυχείς, 16 έχουν σχετική επιτυχία, 36 είναι οριακές (break-even) και τέλος οι 32 επιχειρήσεις αποτυγχάνουν. Το ποσοστό αποτυχίας των πρώτων σταδίων χρηματοδότησης φθάνει κοντά στο 40%.

4.5.5 Αποδέσμευση κεφαλαίου

Οι εταιρίες Venture Capital θεωρούν ότι ένας από τους πρωταρχικούς σκοπούς της επένδυσης που πραγματοποιούν σε μία εταιρία, εκτός από την μεγιστοποίηση των υψηλότερων κερδών, είναι και η αποδέσμευση του κεφαλαίου τους. Αυτό πραγματοποιείται όταν πιστεύουν ότι είναι η κατάλληλη στιγμή, και πραγματοποιούν την αποδέσμευση με τα υψηλότερα κέρδη που μπορούν να έχουν, ή οι συνθήκες δεν της επιτρέπουν πλέον να πιστεύει ότι μπορεί μία κατάσταση να εξελιχθεί διαφορετικά (σε περίπτωση αποτυχίας της επένδυσης).⁴⁵

Η ρευστοποίηση γίνεται, ανάλογα με το στάδιο ανάπτυξης της επιχείρησης, από 3 ως 12 χρόνια, και συνήθως πριν από το στάδιο ωριμότητας. Οι τρόποι με τους οποίους μία εταιρία Venture Capital μπορεί να ρευστοποιήσει την επένδυση της σε μία επιχείρηση, είναι οι εξής:

- Εισαγωγή τίτλων σε κάποια χρηματιστηριακή αγορά.
- Πώληση σε τρίτη εταιρία.
- Πώληση στους μετόχους της χρηματοδοτούμενης επιχείρησης.

4.6.ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΗΚΑ ΕΤΑΙΡΙΩΝ VENTURE CAPITAL

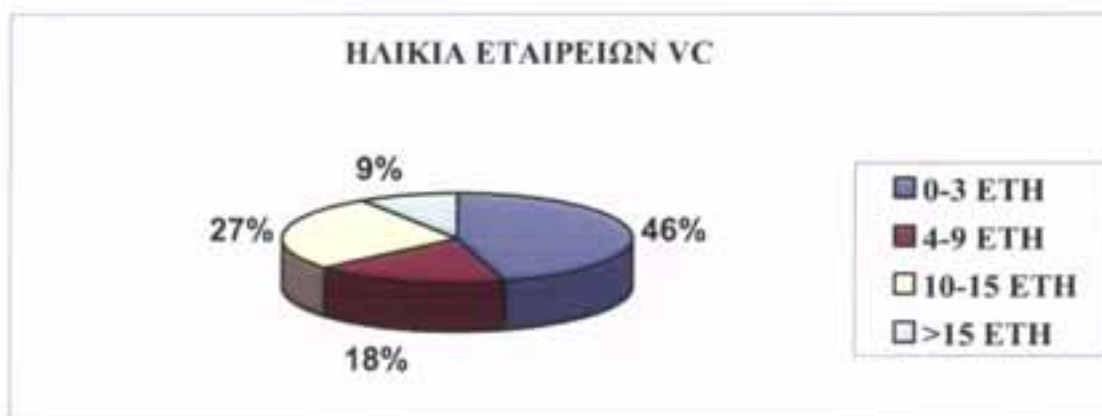
Το δείγμα είναι από 11 εταιρίες, που δραστηριοποιούνται σήμερα στο Ελλαδικό χώρο.

4.6.1 Ηλικία εταιριών Venture Capital

Οι εταιρίες που δραστηριοποιούνται στην Ελλάδα έχουν μικρή ηλικία, καθώς η ανάπτυξη του Venture Capital σχετίζεται άμεσα με την δυναμική ανάπτυξη του Χρηματιστηρίου μετά το 1999. Έτσι το μεγαλύτερο ποσοστό (46%) έχουν ηλικία ως 3 έτη. Αμέσως μετά έχουμε εταιρίες ηλικίας 10-15 έτη (27%), όπου φαίνεται και η αρχή των εταιριών αυτών, με την ψήφιση του Νόμου 1775/88. Ποσοστό 18% έχουν εταιρίες οι οποίες έχουν ηλικία 4-9 έτη. Μεγαλύτερες, από 15 έτη, κατέχουν ποσοστό 9%. (βλ. Διάγραμμα 7)

⁴⁵ Αποστολόπουλος Ν. Ιωάννης «Ειδικά Θέματα Χρηματοδοτικής Διοίκησης» (Αθήνα 2005) σελ. 562-564

Διάγραμμα 7

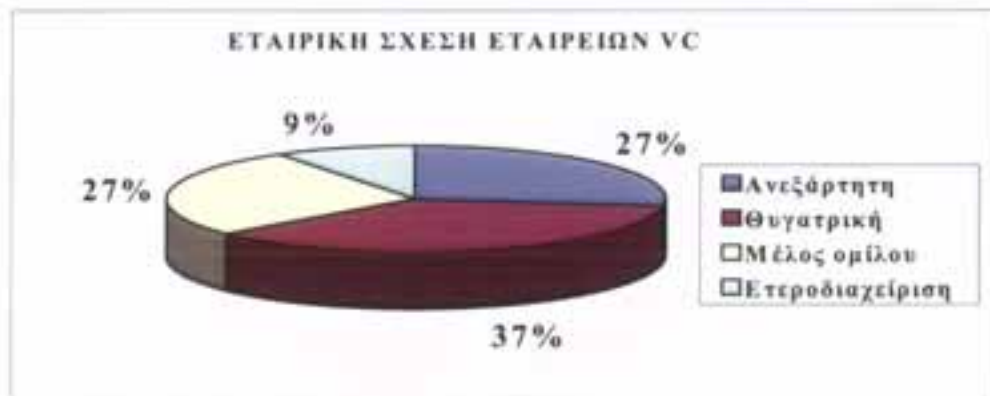
Πηγή: Ζοπουνίδης Κ. – Μπακατούκη Μ. «Το venture Capital στην Ελλάδα. Πρώτα αποτελέσματα πανελλαδικής έρευνας» Δελτίο Ένωσης Ελληνικών Τραπεζών (2002).

4.6.2 Μετοχική σύνθεση και μέγεθος εταιριών

Η μετοχική σύνθεση των εταιριών αυτών κυριαρχείται από την παρουσία τραπεζών, που παρουσιάζονται ως θυγατρικές με ποσοστό 37%. Οι μεγάλοι επιχειρηματικοί όμιλοι κατέχουν σημαντική θέση με ποσοστό 27%, και ισόποσα ανεξάρτητες εταιρίες. Ως ετεροδιαχείριση αναφέρονται οι εταιρίες που υπόκεινται σε διαχείριση από άλλη εταιρία, και χρησιμοποιούν ακόμη και το προσωπικό τους (ποσοστό 9%) (βλ. Διάγραμμα 8).

Θα πρέπει να υπογραμμίσουμε ότι η παρουσία των ιδιωτών είναι μικρή, καθώς τα κεφάλαια τα οποία απαιτούνται είναι μεγάλα και κατ' επέκταση απαγορευτικά. Η θεσμοθέτηση όμως των Αμοιβαίων Κεφαλαίων Επιχειρηματικών Συμμετοχών (Α.Κ.Ε.Σ.) ενθαρρύνει την συμμετοχή αυτών.

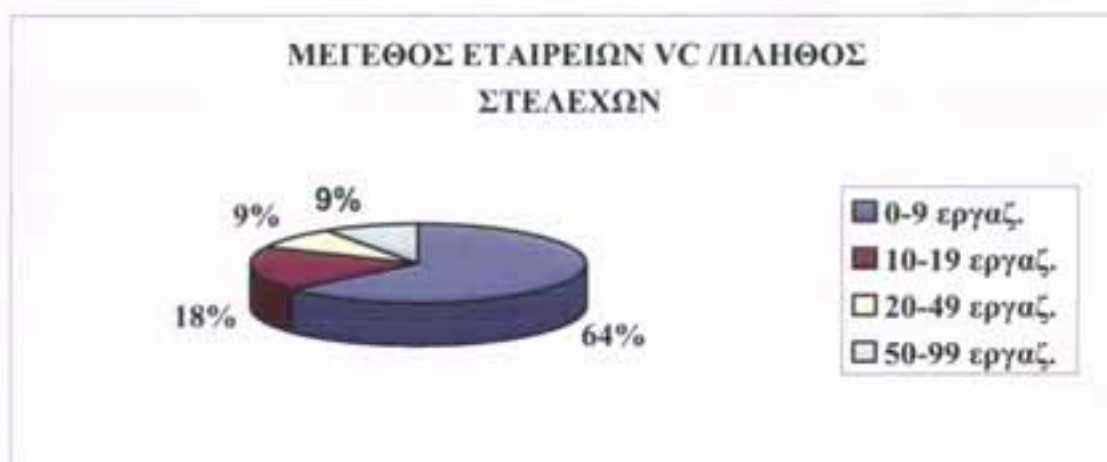
Διάγραμμα 8

Πηγή: Ζοπουνίδης Κ. – Μπακατσάκη Μ. «Το venture Capital στην Ελλάδα. Πρώτα αποτελέσματα πανελλαδικής έρευνας» Δελτίο Ένωσης Ελληνικών Τραπεζών (2002).

Ως αποτέλεσμα αυτών των μεγεθών είναι και το σύνολο των εργαζομένων που απασχολούνται στις εταιρίες αυτές. Η πλειοψηφία (64%) απασχολεί προσωπικό μέχρι 9 άτομα, ακόμη και αν είναι ανεξάρτητες, ή αναθέτουν την διαχείριση τους σε άλλη οικονομική εταιρία (κανένα άτομο για προσωπικό). Σε ποσοστό 18% απασχολούν 10-19 άτομα, και 20-49 άτομα ποσοστό 9%. Μόνο μία εταιρία απασχολεί 69 άτομα (κατηγορία 50-99 / 9%). (βλ. Διάγραμμα 9)

Διάγραμμα 9

Πηγή: Ζοπουνίδης Κ. – Μπακατσάκη Μ. «Το venture Capital στην Ελλάδα. Πρώτα αποτελέσματα πανελλαδικής έρευνας» Δελτίο Ένωσης Ελληνικών Τραπεζών (2002).

4.6.3 Επίπεδο μόρφωσης και ειδικότητες στελεχών

Το στελεχιακό δυναμικών των εταιριών είναι ο σημαντικότερος παράγοντας για την περαιτέρω ανάπτυξη του θεσμού. Για να συμμετέχει μία εταιρία σε μία επιχείρηση, κριτήριο έχει την επίτευξη υψηλών αποδόσεων, έτσι οι ικανότητες και οι γνώσεις των εργαζομένων στις εταιρίες Venture Capital συντελεί στην επιχειρηματική αντίληψη που απαιτείται να έχουν για να αντεπεξέλθουν στις τυχόν δυσκολίες.

Το μεγαλύτερο ποσοστό το κατέχουν οι κάτοχοι τίτλου Master με ποσοστό 46%. Σημαντικό είναι και το 8% αυτών που κατέχουν διδακτορικό. Bachelor διαθέτει το 20%, ενώ ανώτατη εκπαίδευση έχει το 13%. Ανώτερη και μέση εκπαίδευση έχει το 6% και 7% αντίστοιχα. (βλ. Διάγραμμα 10)

Από αυτούς το μεγαλύτερο ποσοστό είναι χρηματιστηριακοί αναλυτές (48%), τα διευθυντικά στελέχη και οι σύμβουλοι κατέχουν ποσοστό 14%, ενώ οι νομικοί μόνο το 3%. Στην γραμματειακή υποστήριξη εργάζεται το 23% του συνόλου των εργαζομένων και οι τεχνικοί σύμβουλοι κατέχουν ποσοστό 1%. Διάφορες άλλες ειδικότητες καλύπτουν ένα ποσοστό της τάξεως του 11%. (βλ. Διάγραμμα 11).

Διάγραμμα 10

Πηγή: Ζοπουνίδης Κ. – Μπακατοάκη Μ. «Το venture Capital στην Ελλάδα. Πρώτα αποτελέσματα πανελλαδικής έρευνας» Δελτίο Ένωσης Ελληνικών Τραπεζών (2002).

Διάγραμμα 11

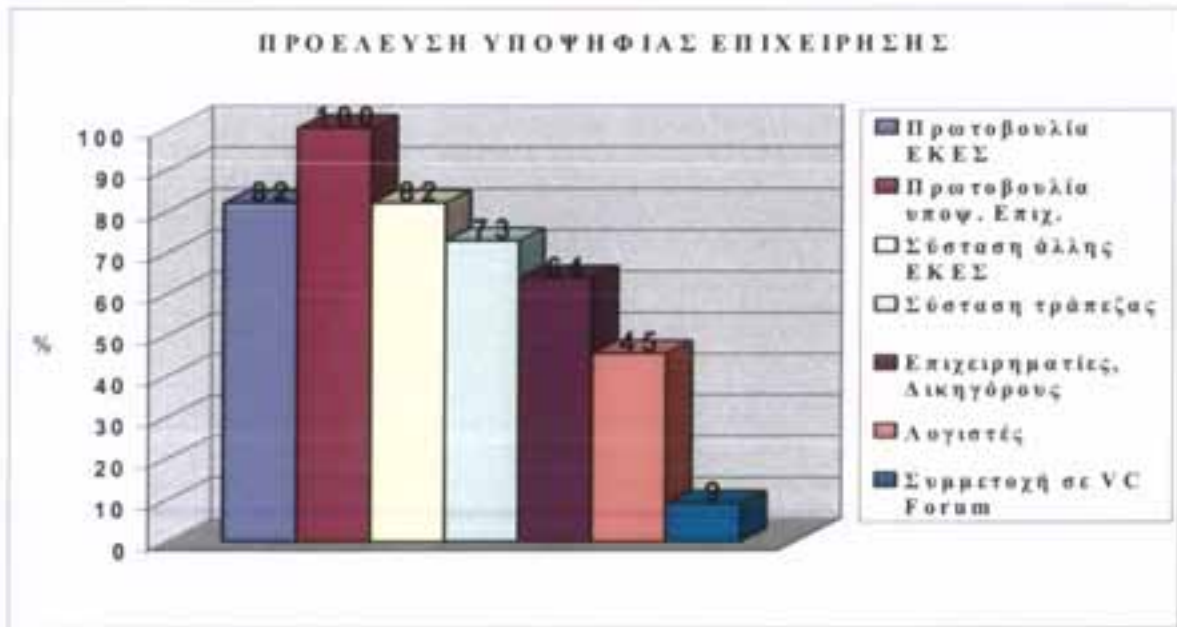
Πηγή: Ζοπουνίδης Κ. – Μπακατσάκη Μ. «Το venture Capital στην Ελλάδα. Πρώτα αποτελέσματα πανελλαδικής έρευνας» Δελτίο Ένωσης Ελληνικών Τραπεζών (2002).

4.6.4 Προέλευση υποψήφιας επιχείρησης

Οι υποψήφιος προς χρηματοδότηση επιχειρήσεις, συνήθως προσεγγίζουν οι ίδιες τις εταιρίες Venture Capital (ποσοστό 100%). Σε ποσοστό 82% έχουμε την πρωτοβουλία της ίδιας της εταιρίας ή σύσταση από άλλη. Μία τράπεζα συστήνει μία εταιρία για χρηματοδότηση σε ποσοστό 73%, ενώ μέσα από επιχειρηματίες ή δικηγόρους και λογιστές έχουμε 64% και 45% αντίστοιχα. Σημαντικό είναι και το ποσοστό του 9% όπου μία επιχείρηση έχει έρθει σε επαφή με εταιρία Venture Capital μέσα από συμμετοχή σε Venture Capital Forum. (βλ. Διάγραμμα 12).

Κατά την διάρκεια της φάσης εκτίμησης τώρα, οι εταιρίες Venture Capital αξιολογούν τις υποψήφιος επιχειρήσεις με περισσότερα από ένα κριτήρια. Βάση του επιχειρηματικού σχεδίου (100%) συμφωνούν όλες, ενώ αρκετές από αυτές παρακολουθούν την επιχείρηση για ένα διάστημα (73%). Στο ίδιο ποσοστό (27%) κατατάσσουν τους συνεργάτες των επιχειρήσεων, την έρευνα αγοράς ακόμη και την διαίσθηση. Σε μικρότερη βαρύτητα είναι οι γνωμοδοτήσεις ειδικών (9%) και η θεμελιώδης ανάλυση των οικονομικών στοιχείων για περιπτώσεις χρηματοδότησης ανάπτυξης ή επέκτασης σε ήδη λειτουργούσες επιχειρήσεις. (9%) (βλ. Διάγραμμα 13)

Διάγραμμα 12

Πηγή: Ζοπουνίδης Κ. – Μπακατσάκη Μ. «Το venture Capital στην Ελλάδα. Πρώτα αποτελέσματα πανελλαδικής έρευνας» Δελτίο Ένωσης Ελληνικών Τραπεζών (2002).

Διάγραμμα 13

Πηγή: Ζοπουνίδης Κ. – Μπακατσάκη Μ. «Το venture Capital στην Ελλάδα. Πρώτα αποτελέσματα πανελλαδικής έρευνας» Δελτίο Ένωσης Ελληνικών Τραπεζών (2002).

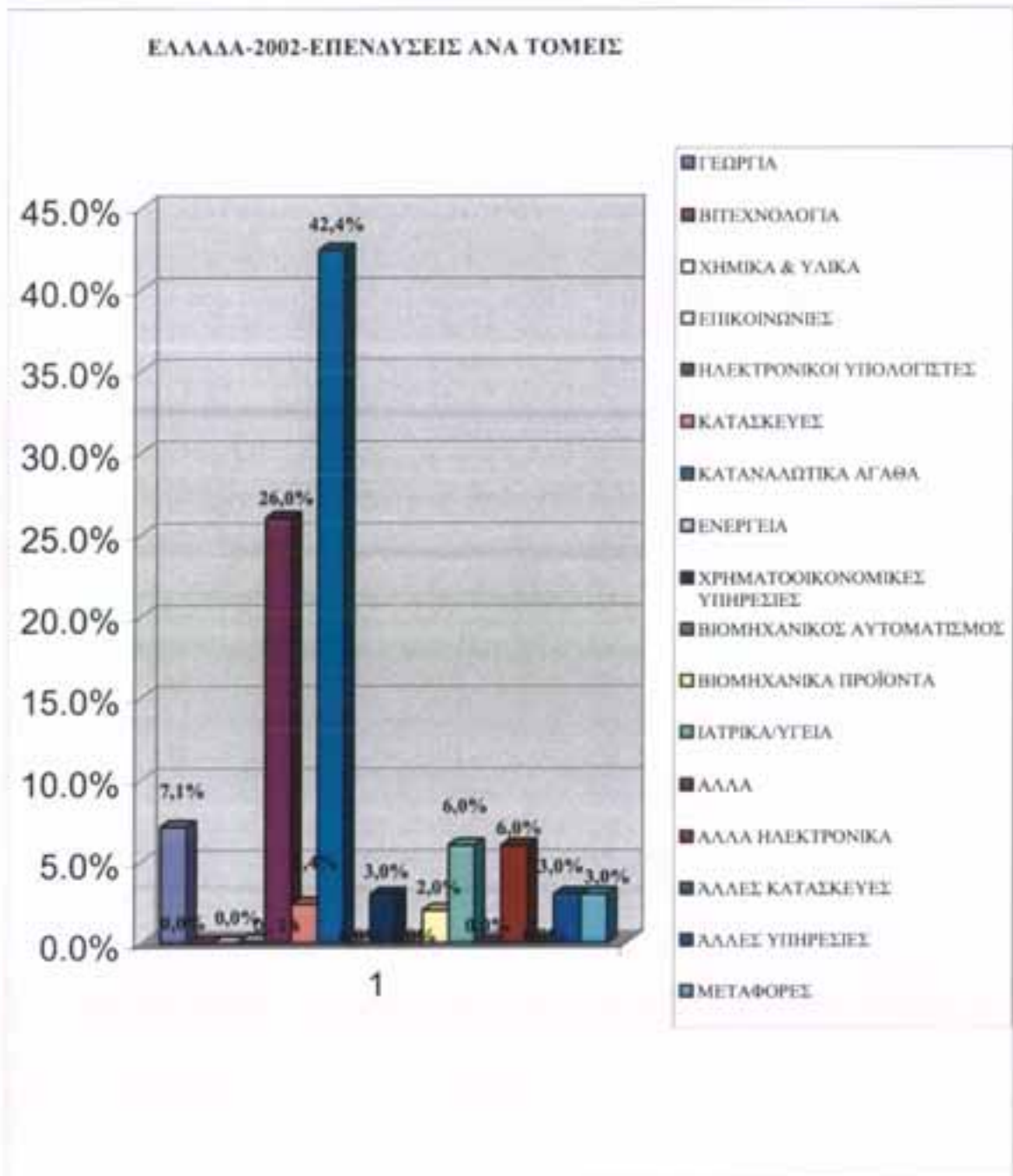
4.6.5 Κατανομή ανά κλάδο

Το μεγαλύτερο μέρος των επενδύσεων αφορά τους καταναλωτές, και κυρίως την βιομηχανία τροφίμων (42,43%). Ο επόμενος κλάδος που απορροφά μεγάλο μέρος των επενδύσεων είναι αυτός των ηλεκτρονικών υπολογιστών (25,93%). Στον αντίποδα βρίσκονται οι τομείς βιοτεχνολογίας, ενέργειας, χημικών, βιομηχανικού αυτοματισμού με καμία επένδυση μέσα στο 2002 (βλ. Διάγραμμα 14/Πίνακας 3).

Θα πρέπει να αναφέρουμε ότι ο θεσμός του Venture Capital γνώρισε μεγάλη «έκρηξη» την περίοδο της ανάπτυξης των επιχειρήσεων της Νέας Τεχνολογίας. Έτσι χρηματοδοτήσε επενδύσεις τεχνολογικής αιχμής και καινοτομίας, οι οποίες απέφεραν σημαντικά κέρδη. Στην συνέχεια όμως η τεχνολογική αγορά έπαψε να προσφέρει τόσο υψηλές αποδόσεις και οι επενδύσεις στράφηκαν σε άλλα είδη επενδύσεων. Στον πίνακα 1, βλέπουμε ότι στον τομέα των υπολογιστών το 1999 είχαν επενδυθεί ποσά ύψους € 4.969 Χιλ., το 2000 € 55.868 χιλ. (αύξηση 1.124%), το 2001 € 6.623 χιλ.(πτώση, σε σχέση με το 2000, της τάξεως του 843%) και το 2002 € 11.766 χιλ.

Θα πρέπει να διευκρινίσουμε ότι τα επενδυτικά σχέδια που χρηματοδοτούνται σε κάθε οικονομία είναι άμεσα συνδεδεμένα με τον οικονομικό προσανατολισμό της κάθε χώρας, καθώς και την επενδυτική της κουλτούρα.

Διάγραμμα 14

Πηγή: Ζοπουνίδης Κ. - Μπακατσάκη Μ. «Το venture Capital στην Ελλάδα. Πρώτα αποτελέσματα πανελλαδικής έρευνας» Δελτίο Ένωσης Ελληνικών Τραπεζών (2002).

Πίνακας 3

ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΑΝΑ ΚΛΑΔΟ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ (ποσά σε χιλιάδες ευρώ)					
ΤΟΜΕΑΣ	1999	2000	2001	2002	2002
ΓΕΩΡΓΙΑ	3.608	4.729	6.233	3.252	7,1%
ΒΙΟΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ	0	0	0	0	0,0%
ΧΗΜΙΚΑ & ΥΛΙΚΑ	1.293	0	0	0	0,0%
ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΕΣ	204	60.058	28.282	30	0,1%
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟΙ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΕΣ	4.969	55.868	6.623	11.766	26,0%
ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ	4.493	0	0	1.120	2,4%
ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΙΚΑ ΑΓΑΘΑ	38.189	14.289	40.276	19.254	42,4%
ΕΝΕΡΓΕΙΑ	68	0	301	0	0,0%
ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	2.995	0	1.198	1.301	3,0%
ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΟΣ ΑΥΤΟΜΑΤΙΣΜΟΣ	0	0	0	0	0,0%
ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ	0	0	3.717	764	2,0%
ΙΑΤΡΙΚΑ/ΥΓΕΙΑ	5.990	858	7.105	2.602	6,0%
ΆΛΛΑ	0	65	0	0	0,0%
ΆΛΛΑ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΑ	0	0	0	2.602	6,0%
ΆΛΛΕΣ ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ	885	51.868	0	0	0,0%
ΆΛΛΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	3.267	2.205	5.298	1.356	3,0%
ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ	2.110	5.061	4.816	1.336	3,0%
ΣΥΝΟΛΟ	68.071	195.001	103.849	45.383	100,0%

Πηγή EVCA / PricewaterhouseCoopers.

4.6.6 Γεωγραφική κατανομή

Ο κύριος όγκος των επενδύσεων κατευθύνεται στην Αττική (78,95%), με δεύτερη την Θεσσαλονίκη με ποσοστό 8,17%. Δηλαδή βλέπουμε την τάση των επενδύσεων να κατευθύνονται σε βιομηχανικά ανεπτυγμένες ζώνες (βλ. Διάγραμμα 15).

Όσον αφορά τις επενδύσεις των ελληνικών εταιριών Venture Capital στο εξωτερικό, το 55% αυτών δηλώνει ότι επενδύει (βλ. Διάγραμμα 16). Το μεγαλύτερο ποσοστό αυτών

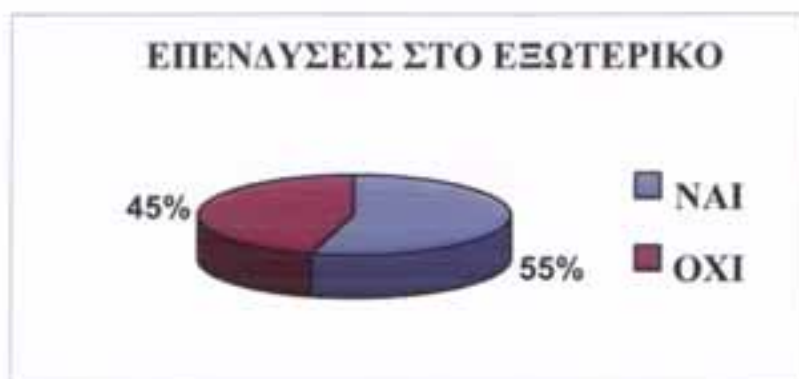
κατευθύνεται στις αναπτυσσόμενες αγορές των Βαλκανίων (27%) και Ανατολικής Ευρώπης (27%), καθώς και στην Κύπρο (23%). Η Δυτική Ευρώπη κατέχει το μερίδιο του 18% και το ποσοστό του 5% η Β. Αφρική. (βλ. Διάγραμμα 17).

Διάγραμμα 15

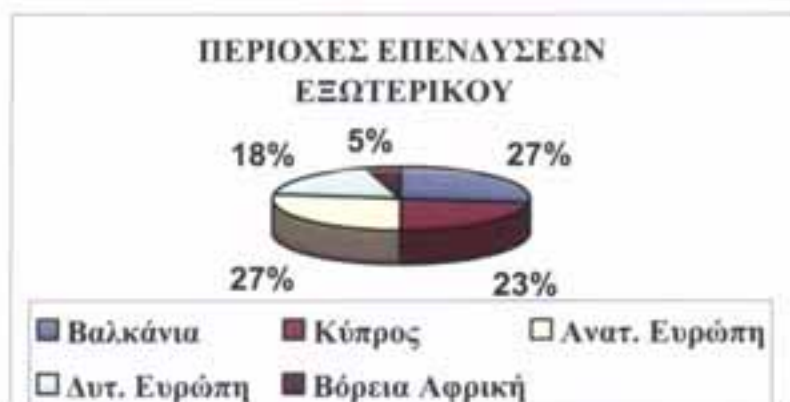
Πηγή: Ζοπουνίδης Κ. - Μπακατσάκη Μ. «Το venture Capital στην Ελλάδα. Πρώτα αποτελέσματα πανελλαδικής έρευνας» Δελτίο Ένωσης Ελληνικών Τραπεζών (2002).

Διάγραμμα 16

Πηγή: Ζοπουνίδης Κ. - Μπακατσάκη Μ. «Το venture Capital στην Ελλάδα. Πρώτα αποτελέσματα πανελλαδικής έρευνας» Δελτίο Ένωσης Ελληνικών Τραπεζών (2002).

Διάγραμμα 17

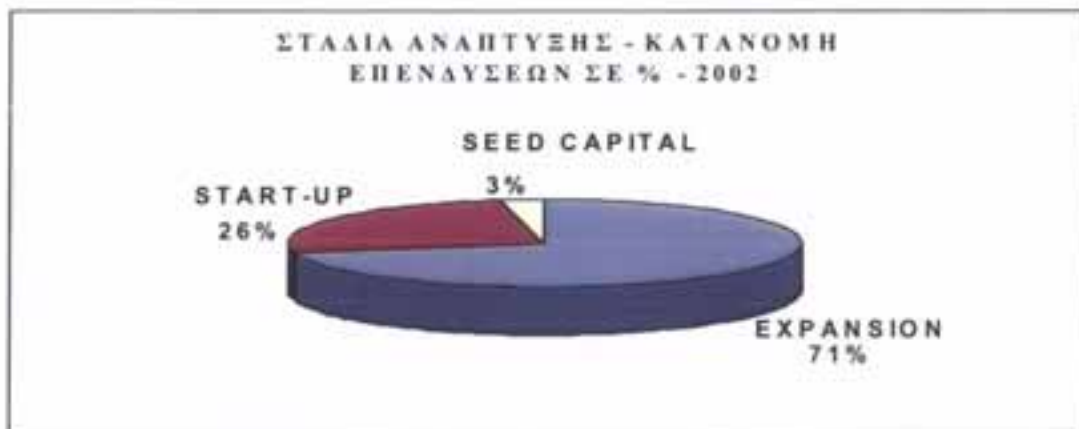
Πηγή: Ζοπουνίδης Κ. – Μπακατσάκη Μ. «Το venture Capital στην Ελλάδα. Πρώτα αποτελέσματα πανελλαδικής έρευνας» Δελτίο Ένωσης Ελληνικών Τραπεζών (2002).

4.6.7 Στάδια και είδος συμμετοχής

Στην Ελλάδα οι εταιρίες Venture Capital συμμετέχουν κυρίως στις ήδη λειτουργούσες επιχειρήσεις για την ανάπτυξη ή την επέκτασή τους (για το 2002, ποσοστό 71,45%, με διαθέσιμα ποσά € 32.425 χιλ.). Ακολουθούν επενδύσεις σε εταιρίες Start-up (25,69% - με διαθέσιμα € 11.658 χιλ.) και σε πρωταρχικό κεφάλαιο (Seed Capital) σε ποσοστό 2,87% (€ 1,301 χιλ.). (βλ. Διάγραμμα. 18)

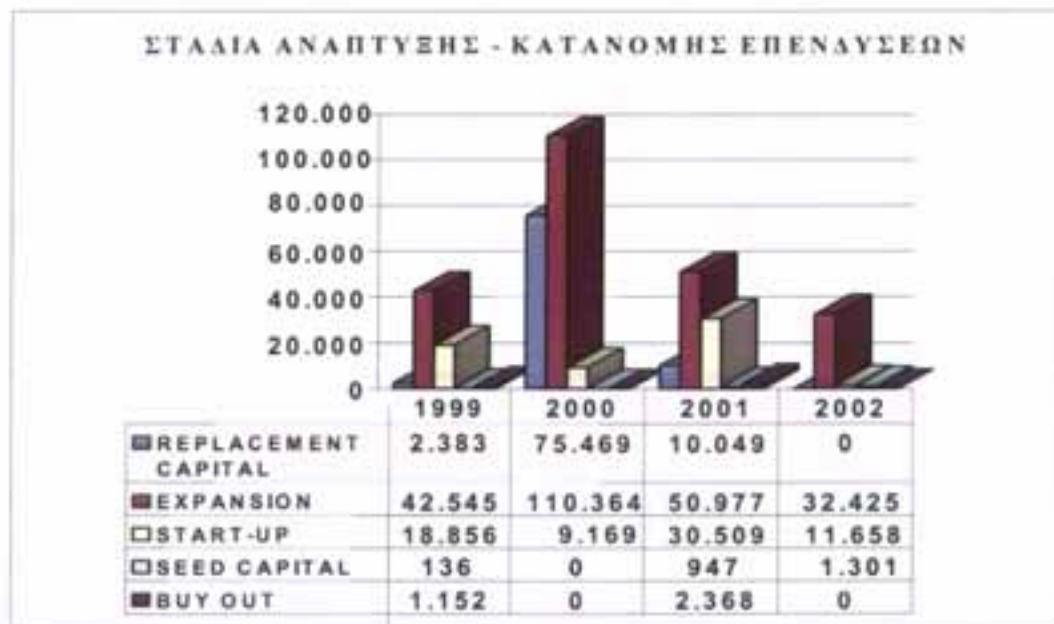
Παρόλο που οι νεοϊδρυόμενες επιχειρήσεις έχουν ένα μεγάλο ρίσκο, οι εταιρίες Venture Capital στράφηκαν σε αυτές τις επενδύσεις, λόγω της πτώσης του χρηματιστηρίου, για να έχουν μεγαλύτερες υπεραξίες. Τα ποσά από € 18.856 χιλ. το 1999, μειώθηκαν στα 9.169 χιλ. το 2000 (-106%) και ανέβηκαν θεαματικά στα € 30.509 χιλ. το 2001. (βλ. Διάγραμμα 19).

Διάγραμμα 18

Πηγή: Ζοπουνίδης Κ. – Μπακατσάκη Μ. «Το venture Capital στην Ελλάδα. Πρώτα αποτελέσματα πανελλαδικής έρευνας» Δελτίο Ένωσης Ελληνικών Τραπεζών (2002).

Διάγραμμα 19

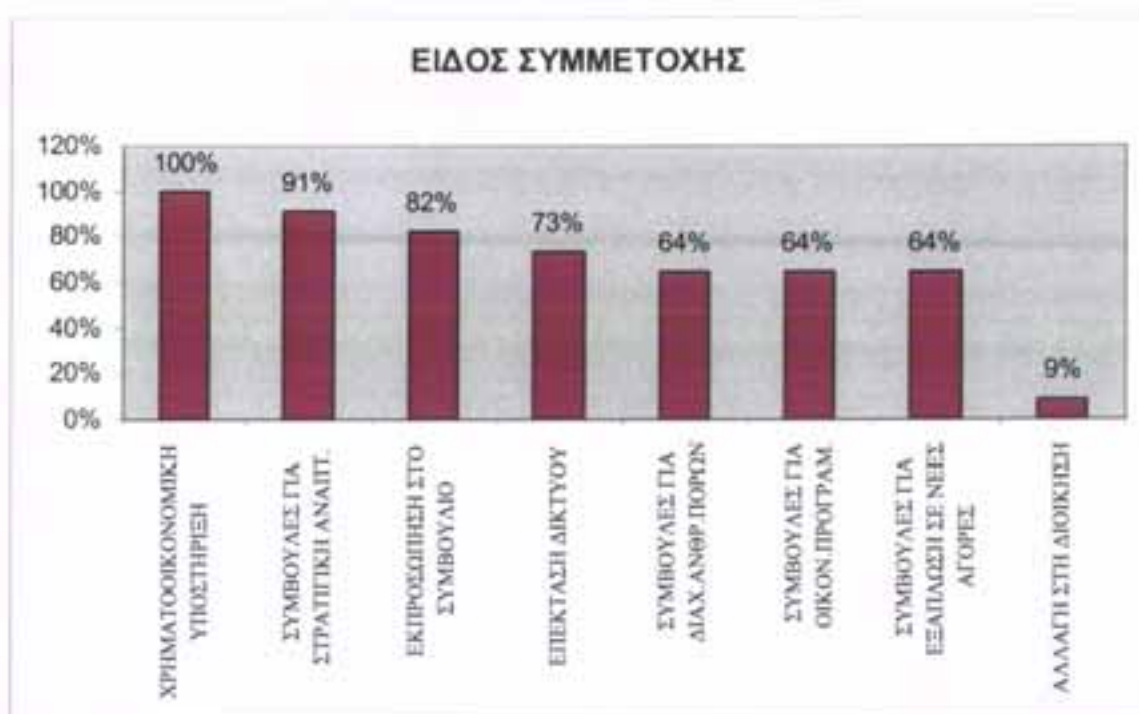

Πηγή: Ζοπουνίδης Κ. – Μπακατσάκη Μ. «Το venture Capital στην Ελλάδα. Πρώτα αποτελέσματα πανελλαδικής έρευνας» Δελτίο Ένωσης Ελληνικών Τραπεζών (2002).

Εκτός όμως από την χρηματοδότηση (ποσοστό 100%), οι εταιρίες Venture Capital παρέχουν και άλλες υπηρεσίες. Έτσι σε ποσοστό 91% παρέχουν συμβουλές για την στρατηγική και επιχειρηματική τους ανάπτυξη, και παράλληλα εκπροσωπούνται στο

Διοικητικό Συμβούλιο (82%) για να μπορούν ελέγχουν τις επενδύσεις τους. Προσπαθούν να συμβάλουν στην επέκταση του δικτύου επιχειρηματικών σχέσεων (73%), την εξάπλωση τους σε νέες αγορές (64%), για τον οικονομικό τους προγραμματισμό (64%) και την διαχείριση των ανθρώπινων πόρων (64%). Ένα μικρό ποσοστό (9%), επιδιώκει την αλλαγή στην διοίκηση της υποστηριζόμενης επιχείρησης, καθώς την θεωρεί ακατάλληλη. (βλ. Διάγραμμα 20).

Διάγραμμα 20

Πηγή: Ζοπουνίδης Κ. – Μπακατσάκη Μ. «Το venture Capital στην Ελλάδα. Πρώτα αποτελέσματα πανελλαδικής έρευνας» Δελτίο Ένωσης Ελληνικών Τραπεζών (2002).

4.6.8 Ρευστοποίηση – εξόδων εταιριών

Για την έξοδο τους, οι εταιρίες Venture Capital προτιμούν την πώληση της συμμετοχής τους, μετά την είσοδο της εταιρίας στο χρηματιστήριο (public offer) σε ποσοστό 43%. Η επόμενη επιλογή είναι η πώληση σε στρατηγικό επενδυτή (32%), ενώ η πώληση σε άλλη εταιρία Venture Capital επιλέγεται μόνο από το 2% των εταιριών. Αξιοσημείωτο είναι και το ποσοστό του 23% για τις αποτυχίες των επενδύσεων. (βλ. Διάγραμμα 21) θα πρέπει να

σημειώσουμε ότι οι περισσότερες εταιρίες επιλέγουν για την έξοδο τους από την επιχείρηση ένα διάστημα μετά τα 3 - 6 χρόνια επένδυσης.

Διάγραμμα 21

Πηγή: Ζοπουνίδης Κ. – Μπακατσάκη Μ. «Το venture Capital στην Ελλάδα. Πρώτα αποτελέσματα πανελλαδικής έρευνας» Δελτίο Ένωσης Ελληνικών Τραπεζών (2002).

4.7 ΔΙΑΘΕΣΙΜΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ ΚΑΙ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

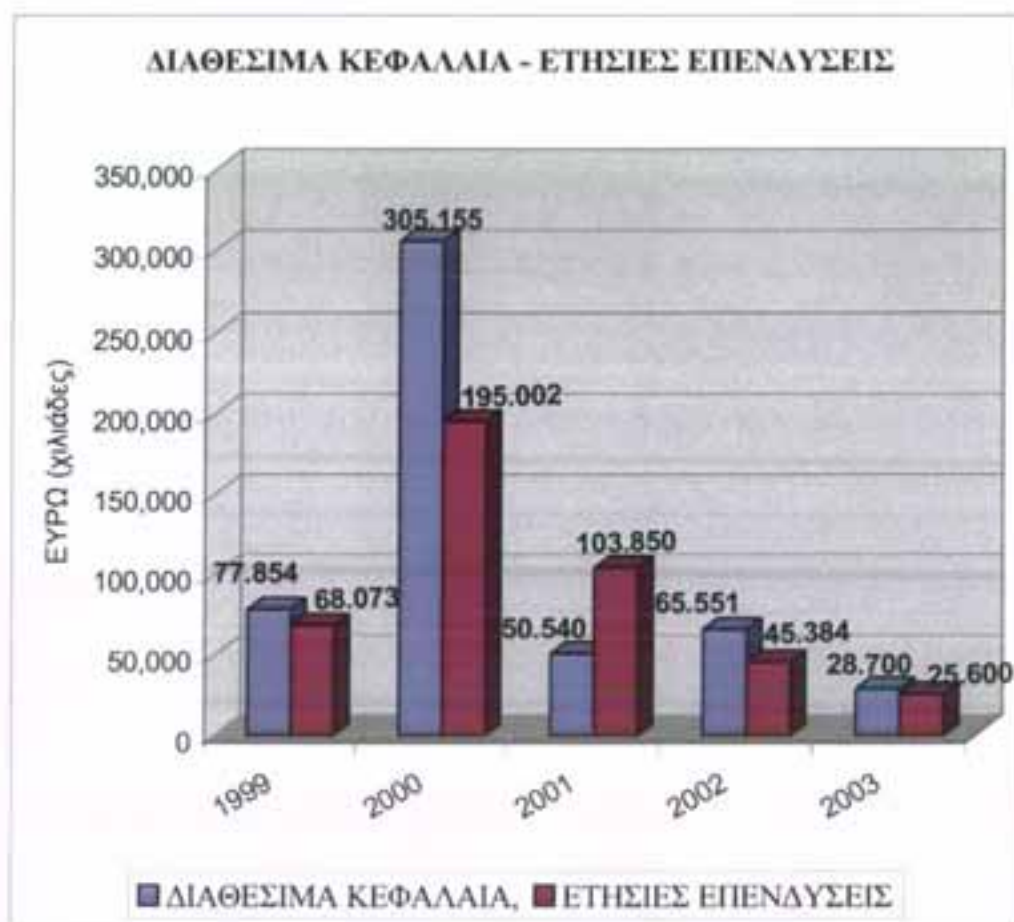
Στο διάγραμμα. 22 βλέπουμε ότι τα διαθέσιμα κεφάλαια το 2003 μειώθηκαν σημαντικά (ποσοστό 56%) από 65.551 χιλ. σε 28.700. Αντίστοιχα και οι επενδύσεις από € 45.384 χιλ. σε € 25.600 χιλ. (-77%). Η εντυπωσιακή άνοδος του 2000 οφείλεται κατά κύριο λόγο στην δημιουργία νέων εταιριών στο χώρο. Το 2001 τα πράγματα αντιστρέφονται και μειώνονται αρκετά. Αυτό οφείλεται στο γεγονός της έλλειψης αξιόλογων επιχειρηματικών σχεδίων για αξιολόγηση σε συνδυασμό με την κρίση του χρηματιστηρίου, όπου δεν υπήρχε δυνατότητα εξόδου. Έτσι οι εταιρίες Venture Capital στράφηκαν στις επενδύσεις νέων επιχειρήσεων, όπου είναι λιγότερο δελεαστικές με υψηλότερο ρίσκο.

Είναι γεγονός να αναφέρουμε τον αριθμό των επιχειρηματικών σχεδίων που εγκρίθηκαν και το αντίστοιχο ποσό που επενδύθηκε. Το 2003 πραγματοποιήθηκαν 70 επενδύσεις ύψους

€ 25.600 χιλ., ενώ το 2002 είχαν πραγματοποιηθεί 43 επενδύσεις ύψους € 45.384 χιλ. Αυτό δείχνει μία συντηρητική πολιτική, από μέρους των εταιριών. Προσπαθούν να πραγματοποιούν περισσότερες επενδύσεις με λιγότερα κεφάλαια, ώστε να μπορούν να επιμερίζουν τον κίνδυνο. Παρόλα αυτά, υπάρχουν στην Ελλάδα εταιρίες που αξιοποίησαν με επιτυχία το θεσμό του Venture Capital όπως, η Goody's, η Inform, ο Γερμανός, εταιρίες που ήδη αποτελούν ηγέτιδες δυνάμεις στους κλάδους τους.

Σήμερα ο θεσμός του Venture Capital στην Ελλάδα έχει πλέον ωριμάσει, η ελληνική αγορά έχει πλέον μεγαλώσει, υπάρχουν καταξιωμένοι «παίχτες» και υπάρχουν και τα διαθέσιμα κεφάλαια για επενδύσεις.⁴⁶

Διάγραμμα 22

Πηγή: EVCA / PricewaterhouseCoopers

⁴⁶ Μητσοτάκης Κυριάκος «Συνέντευξη στην ειδησεογραφική ιστοσελίδα "Reporter.gr"».

4.8 ΕΤΑΙΡΙΕΣ Ε.Κ.Ε.Σ. ΠΟΥ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΠΟΙΟΥΝΤΑΙ ΣΤΟΝ ΚΛΑΔΟ

Μια από τις πρώτες εταιρίες venture capital είναι Hellenic Business Development & Investments Company SA (Ελληνική Αναπτυξιακή Εταιρία Επενδύσεων ΑΕ) ιδρύθηκε το 1988, και είναι από τις λίγες εταιρίες του κλάδου στην οποία συμμετέχει το Ελληνικό Δημόσιο – Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας. Σημαντική θέση στον κλάδο κατέχει το Ταμείο Ανάπτυξης Νέας Οικονομίας ΑΕ (Τ.Α.ΝΕ.Ο. Α.Ε.) το οποίο ιδρύθηκε το 2000 από το πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων καθώς και η I-Cube Incubator που ιδρύθηκε το 2000 και εν μέρει χρηματοδοτείται μέσω του προγράμματος «ΕΛΕΥΘΩ » της Γενικής Γραμματείας Έρευνας και Τεχνολογίας. Άλλες εταιρίες που δραστηριοποιούνται στον χώρο:

- ΑΙΑΣ FINANCE Α.Ε..
- Alpha Trust Innovation ΑΕΚΕΣ Alpha Venture
- Attica Ventures Α.Ε. Capital Connect Venture Managers SA
- Global Finance ΑΕ
- Καινοτόμες Επιχειρήσεις ΑΕ
- Εθνική Συμβουλευτική Επιχειρήσεων Συμμετοχών ΑΕ (NBG VC)
- Vectis Capital ΑΕ
- Εμπορική Κεφαλαίου και Συμμετοχών ΑΕ (Emporiki Venture Capital)
- 7L Capital Partners

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Θεωρούμε σκόπιμο κλείνοντας την πτυχιακή μας εργασία να παραθέσουμε κάποια συμπεράσματα, καθώς και μελλοντικές προβλέψεις για τους νέους χρηματοδοτικούς θεσμούς που αναφερθήκαμε.

Σε σύγκριση με τις αγορές των χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης και ιδίως της Βορείου Αμερικής η Ελληνική αγορά όσο αναφορά τα νέα προϊόντα είναι ακόμα περιορισμένη. Σύμφωνα με τις εκτιμήσεις των στελεχών της αγοράς, η ανάπτυξη της θα εξαρτηθεί και θα επηρεαστεί από διάφορους παράγοντες. Ήδη όμως από τις αρχές του 2000 έχουν συμβεί σημαντικές αλλαγές, όπου διαφαίνεται η ανάπτυξη των νέων χρηματοδοτικών θεσμών στη χώρα μας να είναι σημαντική.

Εκτιμάται ότι οι επενδύσεις μέσω χρηματοδοτικής μίσθωσης (leasing) θα αυξηθούν κατά την τρέχουσα δεκαετία, πλησιάζοντας τα ποσοστά που σημειώνουν οι Ευρωπαίοι εταίροι, αφενός γιατί θα επεκταθεί περαιτέρω ο θεσμός στην αγορά των ακινήτων και αφετέρου γιατί οι επιχειρηματίες θα κατανοήσουν τα οφέλη που απορρέουν από την χρήση του. Οφέλη όπως η φορολογική απαλλαγή, η πλήρης πιστοδότηση χωρίς ίδια συμμετοχή, η αποσύνδεση από άλλες εμπράγματα εξασφαλίσεις, η διατήρηση της κεφαλαιακής επάρκειας, η ευκολία στην προσαρμογή και δόμηση των μισθωμάτων. Επιπλέον, θα γίνει αντιληπτό ότι η βασική δυνατότητα που προσφέρει η χρηματοδοτική μίσθωση, είναι ο διαχωρισμός της κυριότητας και της νομής από την κατοχή και την παραγωγική χρήση, με συνέπειες φορολογικές και οικονομικές που συχνά οδηγούν σε χαμηλότερο κόστος.

Οι προοπτικές της πρακτορείας επιχειρηματικών απαιτήσεων (factoring) καθώς και της πώλησης επιχειρηματικών απαιτήσεων (forfaiting) στην Ελλάδα, αναπτύσσονται με την πλήρη απελευθέρωση του εμπορίου καθώς οι συνθήκες ανταγωνισμού γίνονται οξύτερες. Οι μικρές και μεσαίες προ πάντων επιχειρήσεις, αισθάνονται πιο έντονα την ανάγκη εξαγωγικών δραστηριοτήτων για να επιβιώσουν. Αναπόφευκτα θα προσανατολιστούν στην υποστήριξη των τραπεζών μέσω της τεχνικής factoring/forfaiting για άντληση κεφαλαίων και επιμερισμό των κινδύνων. Ασφαλώς, το Ευρώ διασφαλίζει από τον κίνδυνο της μεταβολής των συναλλαγματικών ισοτιμιών για το εσωτερικό της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Ο συνδυασμός όμως του θεσμού με σειρά άλλων υπηρεσιών, που οι εκσυγχρονισμένες τράπεζες προσφέρουν στις επιχειρήσεις, αποτελούν τη βάση ευρείας συνεργασίας και μάλιστα με πρωτοβουλία των τραπεζών.

Όσο αναφορά το κεφάλαιο επιχειρηματικών συμμετοχών (Venture Capital) υπάρχει μιας σαφής βελτίωση του θεσμικού του πλαίσιο, με την ίδρυση του Τ.Α.ΝΕ.Ο. και της Νέα Χρηματιστηριακή Αγορά (ΝΕ.Χ.Α.).⁴⁷ Προκηρύχθηκαν διάφορα κοινοτικά προγράμματα επιχορηγήσεων (Περιφερειακά Επιχειρησιακά Προγράμματα, Κοινωνία της Πληροφορίας), όπου παράλληλα με τα προγράμματα της Γ.Γ.Ε.Τ. (π.χ. ΠΡΑΞΕ, ΕΛΕΥΘΩ) προσπαθούν να ενθαρρύνουν την καινοτομία και την επιχειρηματικότητα.

Παράλληλα, οι εθνικές αγορές μέσα στην Ευρωπαϊκή Ένωση συνεχίζουν να αναπτύσσουν τα δικά τους χαρακτηριστικά. Διαπιστώνεται, μια αυξανόμενη τάση διεθνοποίησης της ευρωπαϊκής βιομηχανίας καινοτομικού κεφαλαίου. Επενδυτές στις πιο καθιερωμένες αγορές επιχειρηματικού κεφαλαίου δημιουργούν δεσμούς και συνεργασίες με λιγότερο αναπτυγμένες αγορές, ενθαρρύνοντας έτσι την ανάπτυξη των τελευταίων. Έτσι, τόσο τα κεφάλαια υψηλού κινδύνου, όσο και η πείρα με την εξειδίκευση κινούνται πλέον ελεύθερα σε όλη την Ευρώπη. Η ανάπτυξη δομών-μηχανισμών, οι οποίοι διασφαλίζουν φορολογική διαφάνεια και ελκυστικότητα για τις καινοτομικού κεφαλαίου τοποθετήσεις εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης, προσελκύουν νέους επενδυτές - χρηματοδότες.

Τα εμπόδια που πρέπει να ξεπεράσουν οι νέοι χρηματοδοτικοί θεσμοί στην Ελλάδα είναι πολλά, εν τούτοις είναι αισιόδοξες οι προοπτικές για το μέλλον τους. Άλλωστε μόνο με σωστή οργάνωση και λειτουργία θα μπορέσουν να αποσπάσουν τα μεγαλύτερα δυνατά οφέλη από την ολοένα αυξανόμενη χρήση τους στη χώρα μας.

⁴⁷ Η ΝΕ.Χ.Α. ιδρύθηκε με τον Νόμο 2733/99 όπου εισάγονται μετοχές μικρομεσαίων δυναμικών ή και καινοτομικών επιχειρήσεων που δεν έχουν εισαχθεί στην κύρια ή στην παράλληλη αγορά του Χρηματιστηρίου Αθηνών Αξιών.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΠΡΩΤΟ

ΝΟΜΟΣ 1665/1986 ΓΕΝΙΚΟΙ ΟΡΟΙ ΤΗΣ ΜΙΣΘΩΣΗΣ

Άρθρο 1

Έννοια

Με τη σύμβαση χρηματοδοτικής μίσθωσης η κατά το άρθρο 2 εταιρία υποχρεούται να παραχωρεί έναντι μισθώματος τη χρήση κινητού πράγματος που προορίζεται για την επιχείρηση ή το επάγγελμα του αντισυμβαλλομένου της, παρέχοντας του συγχρόνως το δικαίωμα είτε να αγοράσει το πράγμα είτε να ανανεώσει τη μίσθωση για ορισμένο χρόνο. Οι συμβαλλόμενοι έχουν την ευχέρεια να ορίσουν ότι το δικαίωμα αγοράς μπορεί να ασκηθεί και πριν από τη λήξη του χρόνου μίσθωσης.

Αντικείμενο χρηματοδοτικής μίσθωσης μπορεί να είναι και κινητό που αγόρασε προηγουμένως η εταιρία χρηματοδοτικής μίσθωσης από το μισθωτή.

Άρθρο 2

Εταιρίες χρηματοδοτικής μίσθωσης.

1. Συμβάσεις χρηματοδοτικής μίσθωσης μπορούν να συνάπτουν ως εκμισθωτές μόνο ανώνυμες εταιρίες με αποκλειστικό σκοπό τη διενέργεια εργασιών του άρθρου 1 αυτού του νόμου. Για τη σύσταση των εταιριών αυτών απαιτείται και ειδική άδεια της Τράπεζας της Ελλάδος, που δημοσιεύεται στο οικείο τεύχος της Εφημερίδας της Κυβερνήσεως. Όμοια άδεια απαιτείται επίσης: α) για τη μετατροπή υφιστάμενης ανώνυμης εταιρίας σε ανώνυμη εταιρία με αποκλειστικό σκοπό τη σύναψη συμβάσεων χρηματοδοτικής μίσθωσης και β) για την εγκατάσταση και λειτουργία στην Ελλάδα αλλοδαπών εταιριών χρηματοδοτικής μίσθωσης.

2. Με την επιφύλαξη της επόμενης παραγράφου, το καταβεβλημένο μετοχικό κεφάλαιο των ανώνυμων εταιριών χρηματοδοτικής μίσθωσης δεν μπορεί να είναι μικρότερο από το ελάχιστο μετοχικό κεφάλαιο που απαιτείται για τη σύσταση ανωνύμων τραπεζικών εταιριών. Αντίστοιχη υποχρέωση καταβολής κεφαλαίου ίσου προς το κατά το προηγούμενο εδάφιο ελάχιστο μετοχικό κεφάλαιο απαιτείται και για τη χορήγηση άδειας εγκατάστασης και λειτουργίας στην Ελλάδα αλλοδαπών εταιριών χρηματοδοτικής μίσθωσης.

3. Το καταβεβλημένο μετοχικό κεφάλαιο ανώνυμης εταιρίας χρηματοδοτικής μίσθωσης αρκεί κατ' εξαίρεση να είναι ίσο τουλάχιστον προς το μισό του κατά την προηγούμενη παράγραφο ορίου, όταν ανήκει κατ' απόλυτη πλειοψηφία σε μία ή περισσότερες ελληνικές τράπεζες ή τράπεζες νόμιμα εγκαταστημένες στην Ελλάδα.

4. Το κατά τις παραγράφους 2 και 3 ελάχιστο μετοχικό κεφάλαιο πρέπει να είναι ολόκληρο καταβεβλημένο σε μετρητά ή και σε είδος. Για την καταβολή αυτήν εφαρμόζονται αναλόγως οι σχετικές διατάξεις για τις ανώνυμες εταιρίες.

5. Οι μετοχές των ανώνυμων εταιριών χρηματοδοτικής μίσθωσης είναι ονομαστικές.

6. Ελεγκτές των ανώνυμων εταιριών χρηματοδοτικής μίσθωσης ορίζονται μέλη του Σώματος Ορκωτών Λογιστών.

7. Η Τράπεζα της Ελλάδος ασκεί εποπτεία και έλεγχο στις εταιρίες του άρθρου αυτού που μπορεί να ζητεί από αυτές οποιαδήποτε σχετικά στοιχεία. Σε περιπτώσεις παράβασης των διατάξεων αυτού του νόμου η Τράπεζα της Ελλάδος μπορεί να επιβάλει όλα τα προβλεπόμενα για τις ανώνυμες τραπεζικές εταιρίες μέτρα.

Άρθρο 3

Διάρκεια χρηματοδοτικής μίσθωσης.

Μεταβίβαση δικαιωμάτων και υποχρεώσεων.

1. Η διάρκεια της χρηματοδοτικής μίσθωσης είναι πάντοτε ορισμένη και δεν μπορεί να συμφωνηθεί μικρότερη από τρία έτη. Αν συμφωνηθεί μικρότερη, ισχύει για τρία έτη.

2. Αν λυθεί η σύμβαση χρηματοδοτικής μίσθωσης πριν από τη λήξη της και συναφθεί νέα σύμβαση για το ίδιο πράγμα μεταξύ των ίδιων συμβαλλόμενων, ο χρόνος που πέρασε έως τη λύση της αρχικής σύμβασης συνυπολογίζεται στον απαιτούμενο κατά την προηγούμενη παράγραφο ελάχιστο χρόνο για τη νέα σύμβαση.

3. Σε περίπτωση αγοράς του μισθίου πριν από την πάροδο τριετίας από την έναρξη της μίσθωσης, ο μισθωτής έχει υποχρέωση να καταβάλει τα ποσά για φορολογικές και λοιπές

επιβαρύνσεις υπέρ του Δημοσίου ή τρίτων που θα όφειλε να έχει καταβάλει αν κατά το χρόνο σύναψης της χρηματοδοτικής μίσθωσης είχε αγοράσει το μίσθιο.

4. Ο μισθωτής μπορεί να μεταβιβάσει τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις του από τη σύμβαση χρηματοδοτικής μίσθωσης σε τρίτο με έγγραφη συναίνεση της εκμισθώτριας εταιρίας.

Άρθρο 4

Τύπος - Δημοσιότητα.

Ενέργεια έναντι τρίτων.

1. Η σύμβαση χρηματοδοτικής μίσθωσης καταρτίζεται εγγράφως.

2. Οι δικαιοπραξίες της παρ. 1 καταχωρίζονται στο βιβλίο ντου άρθρου 5 του ν.δ. 1038/1949 (ΦΕΚ 179) του πρωτοδικείου της κατοικίας ή της έδρας του μισθωτή και του Πρωτοδικείου Αθηνών. Από την καταχώρηση αυτή τα δικαιώματα του μισθωτή από τη σύμβαση χρηματοδοτικής μίσθωσης αντιτάσσονται κατά παντός τρίτου και τρίτοι δεν μπορούν έως τη λήξη της χρηματοδοτικής μίσθωσης να αποκτήσουν με οποιονδήποτε τρόπο κυριότητα ή άλλο εμπράγματο δικαίωμα πάνω στο πράγμα. Οι διατάξεις για την καλόπιστη κτήση κυριότητας ή άλλου εμπράγματος δικαιώματος από μη κύριο, για το τεκμήριο κυριότητας κατά το άρθρο 1110 του αστικού κώδικα και για την τακτική χρησικτησία, καθώς επίσης οι διατάξεις των άρθρων 1057 και 1058 του αστικού κώδικα και του άρθρου 1 παρ. 2 του ν. 4112/1929 δεν εφαρμόζονται.

3. Αν ο μισθωτής πτωχεύσει, λύεται η σύμβαση χρηματοδοτικής μίσθωσης και η εταιρία του άρθρου 2 έχει δικαίωμα, χωρίς κανέναν περιορισμό, να αναλάβει το πράγμα.

Άρθρο 5

Ασφαλιστικές ρήτρες.

Ασφάλιση.

1. Για τον καθορισμό του μισθώματος και του τιμήματος αγοράς του πράγματος από το μισθωτή επιτρέπεται η συνομολόγηση ρητρών επιτοκίου ή είδους ή αξίας συναλλάγματος, ή συνδυασμού των παραπάνω. Η ρήτρα αξίας συναλλάγματος επιτρέπεται, μόνο αν η εταιρία

χρηματοδοτικής μίσθωσης έχει αναλάβει για τα κινητά που αποτελούν αντικείμενο της συγκεκριμένης σύμβασης χρηματοδοτικής μίσθωσης υποχρέωση σε συνάλλαγμα.

2. Ο μισθωτής οφείλει να διατηρεί ασφαλισμένο το πράγμα κατά του κινδύνου τυχαίας καταστροφής ή χειροτέρευσης του σε όλη τη διάρκεια της σύμβασης χρηματοδοτικής μίσθωσης.

3. Η σύμβαση ασφάλισης μπορεί να συνομολογηθεί με ρήτρα συναλλάγματος όταν η σύμβαση χρηματοδοτικής μίσθωσης περιέχει τέτοια ρήτρα σύμφωνα με την παράγραφο 1 του άρθρου τούτου.

Άρθρο 6

Φορολογικές απαλλαγές και άλλες συναφείς ρυθμίσεις.

1. Εκτός από το φόρο προστιθέμενης αξίας, απαλλάσσονται από οποιουδήποτε φόρους, τέλη, εισφορές, δικαιώματα υπέρ του Δημοσίου, λοιπών προσώπων δημοσίου δικαίου και γενικώς τρίτων, είτε αυτά επιβάλλονται κατά την εισαγωγή στην Ελλάδα είτε μεταγενέστερα:

α) Οι συμβάσεις με τις οποίες περιέχονται στις κατά το άρθρο 2 εταιρείες, είτε κατά κυριότητα είτε κατά κατοχή, κινητά που πρόκειται να αποτελέσουν αντικείμενο χρηματοδοτικής μίσθωσης με εξαίρεση τα κάθε είδους μεταφορικά μέσα. Η εισαγωγή των κινητών τα οποία αφορά το εδάφιο αυτό υπάγεται στο Κοινό Εξωτερικό Δασμολόγιο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων,

β) Οι συμβάσεις χρηματοδοτικής μίσθωσης που καταρτίζουν οι κατά το άρθρο 2 εταιρείες.

γ) Οι συμβάσεις εκχώρησης δικαιωμάτων ή αναδοχής υποχρεώσεων από συμβάσεις χρηματοδοτικής μίσθωσης,

δ) Τα μισθώματα από συμβάσεις χρηματοδοτικής μίσθωσης που καταβάλλονται στις κατά το άρθρο 2 εταιρείες και τα παραστατικά εισπραξης τους.

ε) Το τίμημα της πώλησης του πράγματος από την εταιρεία χρηματοδοτικής μίσθωσης στο μισθωτή.

2. Τα δικαιώματα των συμβολαιογράφων ενώπιον των οποίων καταρτίζονται οι συμβάσεις που προβλέπονται στις παραγράφους 1 και ισχύουν για τις συμβάσεις δανείων ή πιστώσεων από τράπεζες επενδύσεων για παραγωγικές επενδύσεις.

3. Σε περίπτωση εγγραφής προσημείωσης ή σύστασης υποθήκης ή ενέχυρου για την εξασφάλιση απαιτήσεων των εταιρειών αυτού του νόμου από συμβάσεις χρηματοδοτικής

μίσθωσης και από συμβάσεις της παραγράφου 6, καθώς επίσης και εξάλειψης των βαρών αυτών, εφαρμόζεται η διάταξη του εδαφίου γ' της παραγράφου 1 του άρθρου 7 του ν. 4171/1961 (ΦΕΚ 93). Η εκχώρηση απαιτήσεων των εταιριών αυτού του νόμου για την εξασφάλιση απαιτήσεων από δάνεια ή πιστώσεις που τους παρέχονται απαλλάσσεται από κάθε τέλος ή άλλη επιβάρυνση.

4. Τα μισθώματα που καταβάλλει ο μισθωτής στις εταιρείες αυτού του νόμου για την εκπλήρωση υποχρεώσεων του από συμβάσεις χρηματοδοτικής μίσθωσης θεωρούνται λειτουργικές δαπάνες του και εκπίπτουν από τα ακαθάριστα έσοδα τους.

5. Η εταιρεία χρηματοδοτικής μίσθωσης έχει δικαίωμα να ενεργεί αποσβέσεις στα μίσθια ίσες με το σύνολο των αποσβέσεων που θα είχε το δικαίωμα να ενεργήσει ο μισθωτής, αν είχε προβεί στην αγορά τους.

6. Οι συμβάσεις δανείων ή πιστώσεων προς εταιρείες αυτού του νόμου από ανώνυμες τραπεζικές εταιρείες ή πιστωτικά ιδρύματα στην Ελλάδα ή στο εξωτερικό ή από ξένους προμηθευτές, καθώς και οι συμβάσεις χρηματοδοτικής μίσθωσης μεταξύ των τελευταίων και των εταιριών αυτού του νόμου, τα παρεπόμενα σύμφωνα, η εξόφληση των δανείων ή πιστώσεων και των σχετικών τόκων, προμηθειών και λοιπών επιβαρύνσεων, όπως και η καταβολή των μισθωμάτων απαλλάσσονται από κάθε φόρο, τέλος, εισφορά, κράτηση, δικαίωμα ή γενικότερα επιβάρυνση υπέρ του Δημοσίου, νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου και τρίτων, ανεξάρτητα αν οι συμβάσεις αυτές συνάπτονται στην Ελλάδα ή στο εξωτερικό.

7. Για τις υποχρεώσεις από δάνεια από πιστώσεις της παραγράφου 6, καθώς και για τα μισθώματα που οφείλουν σε συνάλλαγμα οι κατά το άρθρο 2 εταιρείες από συμβάσεις με τις οποίες αυτές μίσθωσαν από το εξωτερικό κίνητά πράγματα για χρηματοδοτική υπεκμίσθωση στην Ελλάδα, εφαρμόζονται ανάλογα οι διατάξεις του άρθρου 1 του ν. 4494/1966 (ΦΕΚ 9).

8. Για τον υπολογισμό των καθαρών κερδών των εταιριών αυτού του νόμου επιτρέπεται να ενεργείται για την κάλυψη επισφαλών απαιτήσεων τους έκπτωση έως 2% του ύψους των μισθωμάτων (ληξιπρόθεσμων ή όχι) από όλες τις συμβάσεις χρηματοδοτικής μίσθωσης τα οποία δεν είχαν εισπραχθεί στις 31 Δεκεμβρίου κάθε έτους. Η έκπτωση αυτή φέρεται σε ειδικό αποθεματικό πρόβλεψης.

9. Οι εταιρίες χρηματοδοτικής μίσθωσης έχουν δικαίωμα να ενεργούν αφορολόγητες εκπτώσεις σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 12, 13 και 14 του ν. 1262/1982 (ΦΕΚ 70), εφόσον ο μισθωτής θα είχε αυτό το δικαίωμα αν είχε αγοράσει το πράγμα και είχε αποκτήσει κυριότητα.

10. Σε περιπτώσεις επενδύσεων που υπάγονται στο ν. 1262/1982 η δαπάνη για την απόκτηση των κινητών πραγμάτων του άρθρου 1 συνυπολογίζεται στο συνολικό κόστος της κατά το άρθρο 1 του ν. 1262/1982 παραγωγικής επένδυσης για να καθοριστεί το ύψος της επιχορήγησης κατά το άρθρο 7 του ίδιου νόμου. Η επιχορήγηση από το Δημόσιο επενδύσεων, των οποίων η δαπάνη καλύπτεται μερικά με χρηματοδοτική μίσθωση, εκταμιεύεται κατά το άρθρο 5 παρ. 3 του ν. 1262/1982, εφ' όσον έχει εγκατασταθεί μισθωμένος εξοπλισμός αξίας ίσης προς το ποσό που θα έπρεπε να έχει δαπανηθεί αν ο εξοπλισμός είχε χρηματοδοτηθεί με τραπεζικό δάνειο.

Άρθρο 7

Προεδρικά διατάγματα.

Με προεδρικά διατάγματα, που εκδίδονται ύστερα από πρόταση του υπουργού Εθνικής Οικονομίας, ρυθμίζεται κάθε λεπτομέρεια τεχνικού χαρακτήρα αναγκαία για την εφαρμογή του άρθρου 2 παράγραφοι 2 και 7 και των άρθρων 4 έως 6 του νόμου αυτού. Με όμοια προεδρικά διατάγματα μπορεί να ρυθμίζεται η υποχρέωση των μισθωτών να εμφανίζουν στις δημοσιευόμενες λογιστικές καταστάσεις στοιχεία σχετικά προς τις χρηματοδοτικές μισθώσεις.

Άρθρο 8

Έναρξη ισχύος.

Η ισχύς του νόμου αυτού αρχίζει από τη δημοσίευση του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ'

Χρηματοδοτική μίσθωση

1. Το εδάφιο 1 του άρθρου 1 του ν. 1665/1986 αντικαθίσταται με το ακόλουθο:

1. Με τη σύμβαση χρηματοδοτικής μίσθωσης η κατά το άρθρο 2 εταιρία υποχρεούται έναντι μισθώματος τη χρήση πράγματος, κινητού ή ακινήτου ή και των δύο μαζί, που προορίζεται αποκλειστικά για επαγγελματική χρήση του αντισυμβαλλόμενου, παρέχοντας στον αντισυμβαλλόμενο της συγχρόνως το δικαίωμα είτε να αγοράσει το πράγμα είτε να ανανεώσει τη μίσθωση για ορισμένο χρόνο. Οι συμβαλλόμενοι έχουν την ευχέρεια να ορίσουν ότι το δικαίωμα αγοράς μπορεί να ασκηθεί και πριν από τη λήξη του χρόνου της μίσθωσης.

2. Στο άρθρο 1 του ν. 1665/1986 (ΦΕΚ 194 Α) προστίθεται η ακόλουθη παράγραφος με τον αριθμό 3:

3. Στην έννοια των κινητών πραγμάτων της παραγράφου 1 περιλαμβάνονται τα αεροσκάφη και εξαιρούνται τα πλοία και τα πλωτά ναυπηγήματα, ενώ από τα ακίνητα εξαιρούνται τα οικοπέδα. Η σχετική σύμβαση, καθώς και κάθε τροποποίηση της καταρτίζεται υποχρεωτικά, στην περίπτωση ακινήτων, με συμβολαιογραφικό έγγραφο, στις δε άλλες περιπτώσεις με ιδιωτικό έγγραφο. Οι συμβάσεις αυτές εγγράφονται στα βιβλία μεταγραφών της περιφέρειας του μισθούμενου ακινήτου και στα μητρώα αεροσκαφών, σύμφωνα με τις διατάξεις που ισχύουν για τις μεταβιβάσεις ακινήτων και αεροσκαφών, αντίστοιχα. Όλες οι συμβάσεις της παραγράφου αυτής καταχωρίζονται, σύμφωνα με το άρθρο 4 παρ. 2, στο βιβλίο του άρθρου 5 του ν.δ/τος 1038/1949 του Πρωτοδικείου Αθηνών.

3. Στο άρθρο 1 του ν. 1665/1986 προστίθεται η ακόλουθη παράγραφος με τον αριθμό

4. Όπου στην ισχύουσα νομοθεσία θεσπίζονται περιορισμοί ως προς την υπηκοότητα του ιδιοκτήτη ακινήτων ή κινητών πραγμάτων κάθε είδους, οι περιορισμοί αυτοί, στην περίπτωση χρηματοδοτικής μίσθωσης, κρίνονται και στο πρόσωπο του μισθωτή.

4.Το πρώτο εδάφιο της παραγράφου 2 του άρθρου 2 του ν. 1665/1986 αντικαθίσταται ως εξής:

Το καταβεβλημένο μετοχικό κεφάλαιο που απαιτείται για τη σύσταση ανωνύμων εταιριών χρηματοδοτικής μίσθωσης δεν μπορεί να είναι μικρότερο από το ήμισυ του ελάχιστου μετοχικού κεφαλαίου που απαιτείται για τη σύσταση ανωνύμων τραπεζικών εταιριών.

5.Η διάταξη της παραγράφου 3 του άρθρου 2 του ν. 1665/1986 καταργείται.

6.Η παράγραφος 1 του άρθρου 3 του ν. 1665/1986 αντικαθίσταται ως εξής:

1. Η διάρκεια της χρηματοδοτικής μίσθωσης είναι πάντοτε ορισμένη και δεν μπορεί να συμφωνηθεί μικρότερη από τρία (3) έτη για τα κινητά, πέντε (5) έτη για τα αεροσκάφη και δέκα (10) έτη για τα ακίνητα. Αν συμφωνηθεί μικρότερη, ισχύει για την ως άνω καθοριζόμενη ελάχιστη διάρκεια.

7.Στην παρ. 1 εδάφιο α' του άρθρου 6 του ν. 1665/1986 αντικαθίσταται η λέξη "κινητά" με τη λέξη "πράγματα".

8.Στην παρ. 2 του άρθρου 6 του ν. 1665/1986 προστίθεται εδάφιο, που έχει ως εξής:

Τα ανωτέρω καταβλητέα δικαιώματα των συμβολαιογράφων καθορίζονται στις πενήντα χιλιάδες (50.000) δραχμές. Με αποφάσεις των Υπουργών Δικαιοσύνης και Βιομηχανίας, Ενέργειας και Τεχνολογίας το ανωτέρω ποσό μπορεί να αναπροσαρμόζεται.

9. Η παράγραφος 4 του άρθρου 6 του ν. 1665/1986 συμπληρώνεται με το ακόλουθο δεύτερο εδάφιο:

Παραλλήλως ισχύει η διάταξη της περίπτωσης β' της παρ. 1 του άρθρου 31 του ν. 2238/1994.

10. Στην παράγραφο 4 του άρθρου 6 του ν. 1665/1986 προστίθεται το ακόλουθο εδάφιο:

Ο εκτοκισμός των οφειλόμενων εν καθυστερήσει τόκων, υπερημερίας των μισθωμάτων χρηματοδοτικών μισθώσεων και των λοιπών απαιτήσεων, που απορρέουν από σύμβαση χρηματοδοτικής μίσθωσης, γίνεται σύμφωνα με την 289/30.10.1980 απόφαση της Ν.Ε. (ΦΕΚ 269 Α').

11. Στο άρθρο 6 του ν. 1665/1986 αντικαθίσταται η παράγραφος 5 ως εξής:

5. Προκειμένου για συμβάσεις χρηματοδοτικής μίσθωσης, που συνάπτονται από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου, η εταιρία χρηματοδοτικής μίσθωσης έχει δικαίωμα να ενεργεί αποσβέσεις στα μεν κινητά πράγματα σε ίσα μέρη ανάλογα με τα έτη διάρκειας της συμβάσεως, στα δε ακίνητα σύμφωνα με τις εκάστοτε ισχύουσες διατάξεις για τις αποσβέσεις των ακινήτων.

12. Στο άρθρο 6 του ν. 1665/1986 προστίθενται παράγραφοι 9, 10 και 11 ως εξής:

9. Απαλλάσσονται από, τυχόν, φόρο αυτομάτου υπερτιμήματος, που θα επιβληθεί, καθώς και από το φόρο μεταβίβασης ακινήτων:

α) η μεταβίβαση ακινήτου από την εκμισθώτρια εταιρία προς το μισθωτή κατά τη λήξη της χρηματοδοτικής μίσθωσης,

β) η εξαγορά του μισθίου ακινήτου πριν από τη λήξη της σύμβασης χρηματοδοτικής μίσθωσης από το μισθωτή, σύμφωνα με τους όρους της σύμβασης χρηματοδοτικής μίσθωσης.

10. Αν ο μισθωτής αποβιώσει, οι καθολικοί διάδοχοι του μπορούν να υπεισέλθουν στα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις της συμβάσεως χρηματοδοτικής μίσθωσης, εφόσον, προκειμένου περί ακινήτου για επαγγελματική ή επιχειρηματική χρήση, συντρέχουν στο πρόσωπο τους οι προϋποθέσεις σύναψης χρηματοδοτικής μίσθωσης και υπό τον όρο της καταβολής από αυτούς του φόρου κληρονομιάς, κατά τις εκάστοτε ισχύουσες διατάξεις. Προκειμένου περί ακινήτου για επαγγελματική ή επιχειρηματική χρήση, σε περίπτωση που οι καθολικοί διάδοχοι δεν συγκεντρώνουν στο πρόσωπο τους τις προϋποθέσεις σύναψης σύμβασης χρηματοδοτικής μίσθωσης, εφαρμόζονται οι διατάξεις για τη λύση της συμβάσεως χρηματοδοτικής μίσθωσης πριν από τη λήξη.

11. Οι διατάξεις των νόμων περί προστασίας της επαγγελματικής στέγης δεν ισχύουν προκειμένου περί χρηματοδοτικής μίσθωσης ακινήτων.

13. Στο άρθρο 6 του ν. 1665/1986 προστίθενται παράγραφοι 12, 13 και 14 ως εξής:

12. Κατά την έκδοση τιμολογίου πώλησης από τον προμηθευτή - πωλητή ο Φ.Π.Α. του τιμολογίου πώλησης προς την εταιρία χρηματοδοτικής μίσθωσης αποδίδεται στο Δημόσιο από την εκμισθώτρια εταιρία με την έκδοση σχετικής δίγραμμης επιταγής εις διαταγή της κατά τόπο αρμόδιας Δ.Ο.Υ.

1. Οι κατά τα ανωτέρω δίγραμμες επιταγές παραδίδονται από τις εκδώσασες εταιρίες στη Δ.Ο.Υ. Φ.Α.Ε.Ε. Αθηνών, μέσα στο πρώτο πενήνημερο (5 ημέρες) εκάστου μηνός και αφορούν το Φ.Π.Α. του προηγούμενου μήνα.

14. Οι εκμισθώτριες εταιρίες υποχρεούνται να χορηγούν βεβαίωση Φ.Π.Α. στις προμηθεύτριες εταιρίες, μέσα στο πρώτο δεκαήμερο (10 ημέρες) εκάστου μηνός, σχετικά με τον αποδοτέο κατά τον προηγούμενο μήνα Φ.Π.Α. για τον συμψηφισμό εκ μέρους τους ή/και για τη δικαιολόγηση της μη εκ μέρους τους απόδοσης του συγκεκριμένου Φ.Π.Α.

ΝΟΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘΜ. 2682

Άρθρο 27

Χρηματοδοτική μίσθωση

1. Η παράγραφοι 2 του άρθρου 1 του ν. 1665/1986 (ΦΕΚ194 Α') αντικαθίσταται ως εξής:

2. Αντικείμενο χρηματοδοτικής μίσθωσης μπορεί να είναι κινητό ή ακίνητο που αγόρασε προηγουμένως η εταιρία χρηματοδοτικής μίσθωσης από το μισθωτή. Εξαιρείται η αγορά ακινήτου από ελεύθερο επαγγελματία.

2. Το πρώτο εδάφιο της παραγράφου 3 του άρθρου 1 του ν. 1665/1986 (ΦΕΚ 194 Α'), όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 24 του ν. 2520/1997 (ΦΕΚ 173 Α'), αντικαθίσταται ως εξής:

Στην έννοια των κινητών πραγμάτων της παραγράφου 1 περιλαμβάνονται τα αεροσκάφη και εξαιρούνται τα πλοία και τα πλωτά ναυπηγήματα, ενώ στην έννοια των ακινήτων πραγμάτων συμπεριλαμβάνονται οι αγροτικές εκτάσεις, οι οριζόντιες και κάθετες ιδιοκτησίες με κτίσματα μετά του ποσοστού του γηπέδου που αναλογεί στα συγκεκριμένα κτίσματα σε σχέση με τη δομήσιμη επιφάνεια του γηπέδου και γενικά τα κτίσματα ή το συγκρότημα κτισμάτων μετά των λοιπών εγκαταστάσεων, συμπεριλαμβανομένου του γηπέδου που αναλογεί στα συγκεκριμένα κτίσματα, σε συνάρτηση με το εμβαδόν του και τη συνολική δομήσιμη επιφάνεια που μπορεί να πραγματοποιηθεί στο γήπεδο και επιπλέον ο ακάλυπτος χώρος που προβλέπεται από τις πολεοδομικές διατάξεις ως χώρος στάθμευσης αυτοκινήτων.

3. Η παράγραφος 5 του άρθρου 6 του ν. 1665/1986, όπως αυτή αντικαταστάθηκε με την παράγραφο 11 του άρθρου 11 του ν. 2367/1995 (ΦΕΚ 261 Α'), αντικαθίσταται ως εξής:

5. Προκειμένου για συμβάσεις χρηματοδοτικής μίσθωσης, που συνάπτονται από 1.1.1998, η εταιρία χρηματοδοτικής μίσθωσης ενεργεί αποσβέσεις για τα κινητά πράγματα αλλά και για τα ακίνητα πλην οικοπέδων, σε ίσα μέρη ανάλογα με τα έτη διάρκειας της σύμβασης.

4. Η παράγραφος 12 του άρθρου 31 του ν. 2238/1994 αντικαθίσταται ως εξής:

12. Η εταιρία χρηματοδοτικής μίσθωσης του ν. 1665/1986 ενεργεί αποσβέσεις στα μίσθια σε ίσα μέρη ανάλογα με τα έτη διάρκειας της σύμβασης.

5. Στο άρθρο 6 του ν. 1665/1986 προστίθεται παράγραφος 12, που έχει ως εξής:

12. Η αξία των ακινήτων που έχουν στην ιδιοκτησία τους οι εταιρίες του άρθρου 2 και αποτελούν αντικείμενο χρηματοδοτικής μίσθωσης δεν λαμβάνεται υπόψη για την εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 24 του ν. 2214/1994 (ΦΕΚ 75 Α').

6. Το δεύτερο εδάφιο της παραγράφου 16 του άρθρου 8 του ν. 1882/1990 (ΦΕΚ 43 Α'), όπως αυτό προστέθηκε με την παράγραφο 2 του άρθρου 8 του ν. 2386/1996 (ΦΕΚ 43 Α'), αντικαθίσταται ως εξής:

Κατ' εξαίρεση, δεν θεωρούνται τα συμφωνητικά του προηγούμενου εδαφίου που καταρτίζονται από επιτηδευματίες ή τρίτους με το Δημόσιο, τις τράπεζες, τους οργανισμούς, τις επιχειρήσεις του ευρύτερου δημοσίου τομέα, τους δήμους και τις κοινότητες, τις ασφαλιστικές επιχειρήσεις, τις επιχειρήσεις που εκδίδουν κάρτες συναλλαγών και τις εταιρίες χρηματοδοτικής μίσθωσης του ν. 1665/1986.

7. Στην παράγραφο 1 του άρθρου 20 του ν. 2065/1992 (ΦΕΚ 113 Α') προστίθεται εδάφιο, που έχει ως εξής:

Ακίνητα που αποτελούν αντικείμενο σύμβασης χρηματοδοτικής μίσθωσης εξαιρούνται της αναπροσαρμογής της αξίας τους, για όσο χρονικό διάστημα διαρκεί η σύμβαση.

8. Στην περίπτωση ζ της παραγράφου 3 του άρθρου 28 του ν. 2238/1994 προστίθεται εδάφιο, που έχει ως εξής:

Ειδικά για τα ακίνητα που αποτέλεσαν αντικείμενο σύμβασης χρηματοδοτικής μίσθωσης του ν. 1665/1986 και μεταβιβάζονται είτε λόγω λήξης της σύμβασης αυτής ή εξαγοράζονται πριν από τη λήξη της μίσθωσης από το μισθωτή, ως αξία πώλησης αυτών λαμβάνεται αυτή που καθορίζεται από τους όρους της σύμβασης χρηματοδοτικής μίσθωσης που είχε υπογραφεί. Η διάταξη του προηγούμενου εδαφίου δεν εφαρμόζεται στις περιπτώσεις που το ακίνητο μεταβιβάζεται σε τρίτο πρόσωπο πλην του μισθωτή ή των κληρονόμων του, εφόσον υπεισέλθουν στη θέση του θανόντος μισθωτή, λόγω κληρονομικής διαδοχής, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις.

9. Στην παράγραφο 1 του άρθρου 22 του ν. 2459/1997 (ΦΕΚ 17 Α') προστίθεται εδάφιο, που έχει ως εξής:

Ειδικά για τα ακίνητα για τα οποία έχει συναφθεί σύμβαση χρηματοδοτικής μίσθωσης, υπόχρεος σε φόρο είναι ο μισθωτής τους για όσο χρόνο διαρκεί η σύμβαση.

1. Στο πρώτο εδάφιο της περίπτωσης α' της παραγράφου 1 του άρθρου 6 του ν. 1665/1986 (ΦΕΚ 194 Α'), όπως αυτό τροποποιήθηκε με την παράγραφο 7 του άρθρου 11 του ν. 2367/1995 (ΦΕΚ 261 Α'), πριν από τη λέξη "πράγματα" προστίθεται η λέξη "κινητά".

ΕΘΝΙΚΗ LEASING

ΕΤΑΙΡΙΑ ΤΟΥ ΟΜΙΛΟΥ ΤΗΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΚΕΝΤΡΙΚΟ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑ ΑΘΗΝΩΝ: ΑΜΑΛΙΑΣ 14, 105 57 ΑΘΗΝΑ • ΤΗΛ: 210 3314800-5 • FAX: 210 3314813
 ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΗΜΑ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ: ΔΡΑΓΟΥΜΗ 4, 546 24 ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ • ΤΗΛ: (2310) 244495 • FAX: (2310) 244496

ΑΙΤΗΣΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ ΓΙΑ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΗ ΜΙΣΘΩΣΗ - LEASING COMPANY APPLICATION FOR FINANCIAL LEASING

Στοιχεία αιτούντος Applicant's details

Επωνυμία εταιρείας: Name of co:			
Διακριτικός τίτλος: Trade name:			
Επωνυμία σε ξένη γλώσσα: Foreign language name:			
		Δ.Ο.Υ. Tax Dept.	
		ΑΦΜ Tax No.	
Διεύθυνση: Address:	Οδός Street	Αριθ. No	Ταχ. Κωδ. Postal Code
α) Γραφείων ή Καταστήματος: Office:	Πόλη City	Φαξ Fax	Τηλ. Tel.
Ιδιόκτητο: Ναι: ☐ Όχι: ☐ Owned: Yes: ☐ No: ☐			
β) Εργοστασίου: "Factory":	Οδός Street	Αριθ. No	Ταχ. Κωδ. Postal Code
Ιδιόκτητο: Ναι: ☐ Όχι: ☐ Owned: Yes: ☐ No: ☐	Πόλη City		Τηλ. Tel.
Έτος ίδρυσης: Year of establishment:	Διεύθυνση Duration	Έργο Registered office	
Αριθμός μητρώου εταιρείας: Registration No of Co:			
Ανταξιόλογο εργαζομένων: Industry sector:			
Αποσπώμενο προσωπικό: Personnel:	Ποσότητα Quantal	Τεχνικό Technical	Εργάτες Labourers / Workers

**Κυριώτεροι μέτοχοι / εταίροι
Principal shareholders**

Όνοματεπώνυμο Name	Ποσοστό συμμετοχής Percent shareholding	Ηλικία Age

**Διοικητικό συμβούλιο / διαχειριστές
Board of directors**

Όνοματεπώνυμο Name	Θέση στην εταιρεία Position	Ηλικία Age

**Συγγενείς επιχειρήσεις (Θυγατρικές ή μητρική)
Associated companies (Subsidiaries or holding)**

Επωνυμία επιχείρησης Name of Co	Διεύθυνση Address	Έτος ίδρυσης Year of establishment	Αντικείμενο εργασιών Industry sector	Όνομα συμμετέχοντος Shareholders	Ποσοστό συμμετοχής % participation

**Στοιχεία αποτελεσμάτων
Financial results**

	200	200	200	Ημερομηνία Date
Πωλήσεις εσωτερικού: Domestic sales:				
Πωλήσεις εξωτερικού: Foreign sales:				
Κέρδη: Net profit:				

**Τραπεζικές πιστοδοτήσεις
Bank facilities**

Τράπεζα / Υποκατάστημα Bank / Branch	Τηλέφωνο Tel.	Είδος χρηματοδότησης Form of finance	Όρα που έχουν σχηθεί Credit limits	Σημερινό υπόλοιπο Current balance	Εξασφαλίσεις Security given

**Χρηματοδοτικές μισθώσεις
Financial leases**

Επωνυμία Name	Εξοπλισμός Equipment	ΑΕΔ Value	Έτος Year

Κυριώτεροι πελάτες Principal customers

Επωνυμία Name	Διεύθυνση Address	Τηλέφωνο Tel.

Κυριώτεροι προμηθευτές Principal suppliers

Επωνυμία Name	Διεύθυνση Address	Τηλέφωνο Tel.

Ακίνητη περιουσία επιχείρησης Immovable property owned by company

(Παρακαλούμε δώστε λεπτομερή περιγραφή για να μπορεί να εκτιμηθεί η αξία του ακινήτου)
(Kindly provide detailed description for correct estimate of value)

Περιγραφή ακινήτου Description	Τετρ. μέτρα Sq. metres	Διεύθυνση Address	Διεύθυνση Current value	Προσμίσθωση / Υποθήκη Mortgages
1.				
2.				
3.				

Πελάτης της ΕΤΕ: Ναι:
NBG customer: Yes:
Όχι:
No:

Κλάδος / Branch

Αριθμός λογαριασμού / A/C number

Αντικείμενα για μίσθωση Equipment to be leased

1.	Περιγραφή / Description	
	Προμηθευτής / Supplier	Συνολική αξία / Total value
	Τόπος εγκατάστασης / Place of installation	
2.	Περιγραφή / Description	
	Προμηθευτής / Supplier	Συνολική αξία / Total value
	Τόπος εγκατάστασης / Place of installation	
3.	Περιγραφή / Description	
	Προμηθευτής / Supplier	Συνολική αξία / Total value
	Τόπος εγκατάστασης / Place of installation	
4.	Περιγραφή / Description	
	Προμηθευτής / Supplier	Συνολική αξία / Total value
	Τόπος εγκατάστασης / Place of installation	
5.	Περιγραφή / Description	
	Προμηθευτής / Supplier	Συνολική αξία / Total value
	Τόπος εγκατάστασης / Place of installation	
6.	Περιγραφή / Description	
	Προμηθευτής / Supplier	Συνολική αξία / Total value
	Τόπος εγκατάστασης / Place of installation	

Σας παρακαλώ να μου εγκρίνετε την απαιτούμενη χρηματοδοτική μέθοδο. Δηλώνω υπεύθυνα γνωρίζοντας τις συνέπειες του νόμου για ψευδή δήλωση, ότι όλα τα στοιχεία που αναγράφονται στην αίτηση αυτή, είναι πλήρη και ακριβή και ότι τα πάντα μεθεωρούντο/αντικειμενικά θα χρησιμοποιηθούν για την επακόρησή μου.

Ανταλαμβάνομαι επίσης ότι η ΕΘΝΙΚΗ ΛΗΞΝΓΚΑ.Ε. έχει το δικαίωμα της εξακρίβωσης των στοιχείων αυτών κατά την κρίση της.

Solemn declaration about the veracity of this statements.....

Τόπος Place	Ημερομηνία Date
----------------	--------------------

Εξουσιοδοτημένη Υπογραφή Signature

ΥΠΟΨΗΜΕΙΩΣΗ:

Η αίτηση προέρχεται από τον προμηθευτή Ναι Όχι

NOTE:

This application emanates from supplier Yes No

**Απαραίτητα δικαιολογητικά που συνοδεύουν την αίτηση:
Necessary accompanying documentation:**

1. Δημοσιευμένοι ισολογισμοί 3 τελευταίων ετών και πρόσφατο ισόζυγο γενικού καθολικού, η αναλυτικά στοιχεία φορολογίας εισοδήματος.
Published financial statement of the last 3 years and latest Trial Balance or detailed statements of recent income Tax Return.
2. Προτιμολόγια/πρόσφορές προμηθευτών για τα πράγματα προς μίσθωση. Σε περίπτωση εισαγωγής η αναγραφόμενη τιμή να είναι επί.
Proposals/invoices for goods to be leased.
3. Φωτοτυπία ταυτότητας (2 όψεις) του υπογράφοντος για την εταιρία.
Photocopy of donor's identity card (both sides).
4. Συμπληρωμένες απόψεις φορέων.
Completed shareholder's statement.
5. Εγκυρωμένα νομιμοποιητικά έγγραφα της εταιρίας, όπως αναφέρονται τους ακόλουθους πίνακες.
Certified mandate documents in accordance with the following table.

**ΝΟΜΙΜΟΠΟΙΗΤΙΚΑ ΕΓΓΡΑΦΑ
ΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΑΠΟ ΕΛΛΗΝΙΚΕΣ
ΑΝΩΝΥΜΕΣ ΕΤΑΙΡΙΕΣ (Α.Ε.)**

1. Φύλλο Εφημερίδας της Κυβερνήσεως με το Καταστατικό της Εταιρίας (αν η εταιρία είναι παλιά) ή Καταστατικό (ολόκληρο) της εταιρίας και ΦΕΚ δημοσίευσής του (αν η εταιρία είναι πρόσφατη) ή έχει κωδικοποιηθεί με το Π.Δ. 409/86.
2. Αντίγραφο Φύλλου Εφημερίδας της Κυβερνήσεως με τυχόν τροποποιήσεις του αρχικού Καταστατικού της Εταιρίας.
3. Πρακτικό της τελευταίας Γενικής Συνέλευσης των Μετόχων από τα οποία προέκυψε η εκλογή του παρόντος Διοικητικού Συμβουλίου της Εταιρίας.
4. Πρακτικό Διοικητικού Συμβουλίου, περί συγκρήσεως του σ.σ.ο.σ.μ., καθώς και περί παροχής δικαιώματος υπογραφών και εκπροσώπησης. Αν δεν υπάρχει γενική εκπροσώπηση ειδικό πρακτικό Δ.Σ. για την υπογραφή σύμβασης χρηματοδοτικής μίσθωσης.
5. Φύλλο Εφημερίδας Κυβερνήσεως στο οποίο δημοσιεύονται τα ονόματα των παρόντων μελών Διοικητικού Συμβουλίου.
6. Πιστοποιητικά περί μη πτωχεύσεως από το Πρωτοδικείο.
7. Πιστοποιητικό φορολογικής ενημερότητας (ΤΑ ΠΑΡΑΠΑΝΩ ΕΓΓΡΑΦΑ ΝΑ ΕΙΝΑΙ Η ΠΡΩΤΟΤΥΠΑ Η ΕΠΙΚΥΡΩΜΕΝΑ ΑΝΤΙΓΡΑΦΑ).

**ΝΟΜΙΜΟΠΟΙΗΤΙΚΑ ΕΓΓΡΑΦΑ
ΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΑΠΟ ΕΛΛΗΝΙΚΕΣ
ΕΤΑΙΡΙΕΣ ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΕΝΗΣ
ΕΥΘΥΝΗΣ (Ε.Π.Ε.)**

1. Φύλλο Εφημερίδας της Κυβερνήσεως με την δημοσίευση των στοιχείων του Καταστατικού της εταιρίας και αντίγραφο του Καταστατικού (ολόκληρο).
2. Αντίγραφο Φύλλου Εφημερίδας της Κυβερνήσεως με τυχόν τροποποιήσεις του αρχικού Καταστατικού της Εταιρίας.
3. Πρακτικό της Συνέλευσης των εταίρων στην περίπτωση όπου υπάρχει αλλαγή διακρισιτή.
4. ΦΕΚ δημοσίευσής του διαρισμού του διακρισιτή.
5. Πιστοποιητικά περί μη υπάρξεως ή μη τροποποιήσεως του Καταστατικού από το Πρωτοδικείο.
6. Πιστοποιητικό περί μη πτωχεύσεως της εταιρίας από το Πρωτοδικείο.
7. Πιστοποιητικό φορολογικής ενημερότητας (ΟΛΑ ΤΑ ΠΑΡΑΠΑΝΩ ΕΓΓΡΑΦΑ ΝΑ ΕΙΝΑΙ ΕΙΤΕ ΠΡΩΤΟΤΥΠΑ ΕΙΤΕ ΕΠΙΚΥΡΩΜΕΝΑ ΑΝΤΙΓΡΑΦΑ).

**ΝΟΜΙΜΟΠΟΙΗΤΙΚΑ ΕΓΓΡΑΦΑ
ΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΑΠΟ ΕΛΛΗΝΙΚΕΣ
ΟΜΟΡΡΥΘΜΕΣ ΕΤΑΙΡΙΕΣ (Ο.Ε.) ΚΑΙ
ΕΤΕΡΟΡΡΥΘΜΕΣ ΕΤΑΙΡΙΕΣ (Ε.Ε.)**

1. Αρχικό Εταιρικό.
2. Τυχόν τροποποιήσεις του.
3. Πιστοποιητικό περί μη υπάρξεως ή μη τροποποιήσεως του Καταστατικού της εταιρίας από το Πρωτοδικείο.
4. Πιστοποιητικό περί μη πτωχεύσεως της εταιρίας από το Πρωτοδικείο.
5. Πιστοποιητικό φορολογικής ενημερότητας (ΟΛΑ ΤΑ ΠΑΡΑΠΑΝΩ ΕΓΓΡΑΦΑ ΝΑ ΕΙΝΑΙ ΕΙΤΕ ΠΡΩΤΟΤΥΠΑ ΕΙΤΕ ΕΠΙΚΥΡΩΜΕΝΑ ΑΝΤΙΓΡΑΦΑ).

**ΠΡΟΣΩΠΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ
ή ΕΛΕΥΘΕΡΟΙ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΕΣ**

1. Δήλωση ενάρξεως επιτηδεύματος.
2. Πιστοποιητικό φορολογικής ενημερότητας.
3. Πιστοποιητικό περί μη πτωχεύσεως από το Πρωτοδικείο. (ΟΛΑ ΤΑ ΠΑΡΑΠΑΝΩ ΕΓΓΡΑΦΑ ΝΑ ΕΙΝΑΙ ΕΙΤΕ ΠΡΩΤΟΤΥΠΑ ΕΙΤΕ ΕΠΙΚΥΡΩΜΕΝΑ ΑΝΤΙΓΡΑΦΑ).

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΔΕΥΤΕΡΟ

ΝΟΜΟΣ 1905/90

ΓΕΝΙΚΟΙ ΟΡΟΙ ΤΗΣ ΠΡΑΚΤΟΡΕΙΑΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΩΝ ΑΠΑΙΤΗΣΕΩΝ

Άρθρο 1

1. Η σύμβαση πρακτορείας επιχειρηματικών απαιτήσεων καταρτίζεται εγγράφως μεταξύ ενός κατά κύριο επάγγελμα προμηθευτή αγαθών ή υπηρεσιών και ενός πράκτορα επιχειρηματικών απαιτήσεων, ο οποίος αναλαμβάνει να παρέχει στον προμηθευτή, για το διάστημα που συμφωνείται, έναντι αμοιβής, υπηρεσίες σχετικές με την παρακολούθηση και είσπραξη μιας ή μέρους ή του συνόλου των απαιτήσεων του προμηθευτή, ιδίως από συμβάσεις πώλησης αγαθών, παροχής υπηρεσιών σε τρίτους ή εκτέλεση έργων. Περιεχόμενο της πρακτορείας αποτελεί ιδίως η εκχώρηση απαιτήσεων στον πράκτορα με ή χωρίς δικαίωμα η εκχώρηση απαιτήσεων στον πράκτορα με ή χωρίς δικαίωμα αναγωγής, η εξουσιοδότηση για την είσπραξη τους, η χρηματοδότηση του προμηθευτή με προεξόφληση των απαιτήσεων, η λογιστική ή νομική παρακολούθηση των απαιτήσεων, η διαχείριση τους, η ολική ή μερική κάλυψη του πιστωτικού κινδύνου του προμηθευτή.

2. Η σύμβαση πρακτορείας είναι δυνατό να αφορά και σε μη γεννημένες κατά το χρόνο σύναψης της σύμβασης απαιτήσεις, όπως επίσης και στον καθορισμό, με μορφή ειδικού ανοικτού λογαριασμού, του ύψους του πιστωτικού κινδύνου, που ο πράκτορας αναλαμβάνει κάθε φορά να καλύψει.

3. Αντικείμενο της σύμβασης του άρθρου αυτού μπορεί να είναι και απαιτήσεις, έναντι πελατών στο εξωτερικό, από εξαγωγική δραστηριότητα, όπως επίσης και απαιτήσεις οίκων του εξωτερικού έναντι πελατών τους στην Ελλάδα από εισαγωγική δραστηριότητα.

4. Αντικείμενο των διατάξεων του παρόντος νόμου είναι και οι συμβάσεις που συνάπτονται μεταξύ πρακτόρων επιχειρηματικών απαιτήσεων, για την εκτέλεση των συμβάσεων των προηγούμενων παραγράφων του παρόντος άρθρου και την άσκηση των εξ αυτών δικαιωμάτων.

5. Η νομική παρακολούθηση ή επιδίωξη είσπραξης των απαιτήσεων, όπως περιγράφονται στο άρθρο αυτό, θα διενεργούνται δικαστικώς ή εξωδίκως σύμφωνα με τις διατάξεις του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας και του Κώδικα περί Δικηγόρων.

Άρθρο 2

1. Η κατά το προηγούμενο άρθρο πρακτορεία επιχειρηματικών απαιτήσεων αναγγέλλεται εγγράφως από τον πράκτορα ή τον προμηθευτή στον οφειλέτη. Με την αναγγελία πρέπει να προσδιορίζονται επαρκώς οι απαιτήσεις, στις οποίες η πρακτορεία αφορά και η ταυτότητα το πράκτορα.

2. Αναγγελία θεωρείται και η έγγραφη γνωστοποίηση στον οφειλέτη της ύπαρξης της σύμβασης μεταξύ του πράκτορα και του προμηθευτή, καθώς και η αναγραφή στα προς εξόφληση παραστατικά της ταυτότητας του πράκτορα.

3. Η αναγγελία του άρθρου αυτού μπορεί, επίσης, να γίνει με οποιονδήποτε πρόσφορο, κατά τις συναλλαγές, έγγραφο τρόπο, αρκεί να αποδεικνύεται παραχρήμα.

4. Ο πράκτορας δεν αποκτά τα συμφωνηθέντα δικαιώματα απέναντι στον οφειλέτη και τους τρίτους πριν από την, κατά την παράγραφο 2 του παρόντος άρθρου, αναγγελία. Παροχή του οφειλέτη προς τον πράκτορα πριν από την αναγγελία ελευθερώνει τον οφειλέτη έναντι του προμηθευτή.

5. Οι συμβάσεις του άρθρου 1 του νόμου αυτού κατισχύουν των τυχόν συμφωνιών μεταξύ προμηθευτή και οφειλέτη περί ανεκχωρήτου των μεταξύ τους απαιτήσεων.

Άρθρο 3

1. Ο προμηθευτής ευθύνεται απέναντι στον πράκτορα για την ύπαρξη και το ύψος των απαιτήσεων, που αποτελούν αντικείμενο της σύμβασης του άρθρου 1 του παρόντος νόμου.

2. Ο προμηθευτής έχει την υποχρέωση να θέσει στη διάθεση του πράκτορα τις σχετικές με τις απαιτήσεις, που αποτελούν αντικείμενο της μεταξύ τους σύμβασης, πληροφορίες και τα παραστατικά, κατά το άρθρο 456 Α.Κ., το αργότερο μέχρι το χρόνο, κατά τον οποίο ο πράκτορας δικαιούται να ασκήσει τα δικαιώματα του από τη σύμβαση.

3. Δεν επιτρέπεται η σύναψη συμβάσεων του άρθρου 1 του παρόντος νόμου με περισσότερους του ενός πράκτορες επιχειρηματικών απαιτήσεων για την ίδια απαίτηση. Η εκ

δόλου παράβαση της διάταξης αυτής τιμωρείται με τις περί απάτης διατάξεις του Ποινικού Κώδικα. Ο άδικος χαρακτήρας της πράξης δεν υφίσταται εάν οι, κατά τα παραπάνω, πράκτορες συναίνεσαν στη σύναψη των συμβάσεων αυτών.

Άρθρο 4

1. Η δραστηριότητα της πρακτορείας επιχειρηματικών απαιτήσεων τρίτων, όπως περιγράφεται στο άρθρο 1 του νόμου αυτού, μπορεί να ασκηθεί μόνο από τράπεζες, που έχουν εγκατασταθεί και λειτουργούν νόμιμα στην Ελλάδα και ανώνυμες εταιρείες, με αποκλειστικό σκοπό την άσκηση της δραστηριότητας αυτής.

2. Για τη σύσταση των ανωνύμων εταιρειών του εδαφίου β' της προηγούμενης παραγράφου του παρόντος άρθρου, απαιτείται ειδική άδεια της Τράπεζας της Ελλάδος, η οποία δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Όμοια άδεια απαιτείται και για τη μετατροπή υφιστάμενης εταιρείας σε ανώνυμη εταιρεία με αποκλειστικό σκοπό την πρακτορεία επιχειρηματικών απαιτήσεων τρίτων, όπως και για την εγκατάσταση και λειτουργία στην Ελλάδα αλλοδαπών εταιρειών του αυτού σκοπού. Με πράξεις του Διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδας καθορίζονται τα κριτήρια και οι προϋποθέσεις για την παροχή της άδειας της διάταξης αυτής.

3. Το καταβεβλημένο μετοχικό κεφάλαιο των ανωνύμων εταιρειών του εδαφίου β' της παραγράφου 1 του άρθρου αυτού δεν μπορεί να είναι μικρότερο από το ήμισυ του ελάχιστου μετοχικού κεφαλαίου που απαιτείται για τη σύσταση ανωνύμων τραπεζικών εταιρειών. Η καταβολή του παραπάνω κεφαλαίου απαιτείται και για τη χορήγηση άδειας εγκατάστασης και λειτουργίας στην Ελλάδα αλλοδαπών εταιρειών πρακτορείας επιχειρηματικών απαιτήσεων τρίτων.

4. Το κατά την προηγούμενη παράγραφο ελάχιστο μετοχικό κεφάλαιο πρέπει να είναι ολόκληρο καταβεβλημένο σε μετρητά. Κατ' εξαίρεση επιτρέπεται η κάλυψη μέχρι του ημίσεως του μετοχικού κεφαλαίου με εισφορά σε είδος, εφ' όσον αυτό θα χρησιμοποιηθεί από την ίδια την εταιρεία για την κάλυψη των αναγκών της.

5. Οι μετοχές των ανωνύμων εταιρειών του εδαφίου β' της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου είναι ονομαστικές. Η μεταβίβαση τους για οποιαδήποτε νομική αιτία, με εξαίρεση την κληρονομική διαδοχή και τη γονική παροχή, χωρίς προηγούμενη άδεια της Τράπεζας της Ελλάδος είναι άκυρη, εάν με τη μεταβίβαση ο αποκτών συγκεντρώνει μετοχές που αντιπροσωπεύουν ποσοστό μεγαλύτερο του δέκα τοις εκατό του καταβεβλημένου μετοχικού

κεφαλαίου. Ο έλεγχος των εταιρειών αυτών διεξάγεται από μέλη του Σώματος Ορκωτών Λογιστών.

Άρθρο 5

1. Η Τράπεζα της Ελλάδος ασκεί εποπτεία και έλεγχο στις εταιρίες του εδαφίου β' της παραγράφου 1 του προηγούμενου άρθρου 4 και μπορεί να ζητεί από αυτές οποιαδήποτε σχετικά στοιχεία.

2. Με πράξεις του Διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος καθορίζονται συντελεστές φερεγγυότητας, ρευστότητας και συγκέντρωσης κινδύνων, που είναι υποχρεωτικοί για τις εταιρίες του άρθρου 4 του παρόντος νόμου.

3. Σε περιπτώσεις παράβασης των διατάξεων του νόμου αυτού, η Τράπεζα της Ελλάδος μπορεί να επιβάλλει όλα τα προβλεπόμενα για τις ανώνυμες εταιρίες μέτρα, εφαρμοζομένων αναλόγως και των σχετικών διατάξεων του νόμου για τον έλεγχο και την εποπτεία των τραπεζών.

Άρθρο 6

1. Το αντικείμενο των συμβάσεων του άρθρου 1 του νόμου αυτού, καθώς και των παρεπόμενων αυτών συμφώνων, ασκούμενο από εταιρείες της παραγράφου 1 του άρθρου 4 του παρόντος νόμου, υπάγεται στις διατάξεις του ν. 1642/1986 για την επιβολή του φόρου προστιθέμενης αξίας.

2. Ως φορολογητέα αξία για τον υπολογισμό του φόρου της προηγούμενης παραγράφου λαμβάνονται υπόψη τα πάσης φύσεως ακαθάριστα έσοδα των φορέων της παραγράφου 1 του άρθρου 4 του νόμου αυτού, που προκύπτουν από τη δραστηριότητα του άρθρου 1 του ίδιου νόμου, χωρίς καμία έκπτωση, με εξαίρεση το φόρο του παρόντος άρθρου, τα οποία υπόκεινται στον εκάστοτε σε ισχύ συντελεστή του πίνακα Β' του Παραρτήματος II του άρθρου 67 του ν. 1642/1986.

3. Για τον προσδιορισμό του καθαρού εισοδήματος κερδών των φορέων του άρθρου 4 του νόμου αυτού, επιτρέπεται να ενεργείται έκπτωση έως 3% επί του συνόλου των ετήσιων ακαθάριστων εσόδων του, που προέρχονται από τη δραστηριότητα του άρθρου 1 του νόμου αυτού, για την κάλυψη του κινδύνου από τη δραστηριότητα αυτή. Η έκπτωση αυτή φέρεται σε ειδικό αφορολόγητο αποθεματικό, το ύψος του οποίου δεν μπορεί να υπερβαίνει το ήμισυ

του καταβεβλημένου μετοχικού κεφαλαίου των φορέων του εδαφίου β' της παραγράφου 1 του άρθρου 4 του νόμου αυτού ή το τέταρτο του καταβεβλημένου μετοχικού κεφαλαίου των φορέων του εδαφίου α' της ίδιας παραγράφου.

Άρθρο 7

Λεπτομέρειες της εφαρμογής του παρόντος νόμου ρυθμίζονται με κοινές αποφάσεις των υπουργών Εθνικής Οικονομίας, Οικονομικών και Εμπορίου.

Άρθρο 8

Τροποποίηση του ν. 1642/1986.

Το εδάφιο κστ' της παραγράφου 1 του άρθρου 18 του ν.1642/1986 αντικαθίσταται ως εξής: κστ'. οι εργασίες, στις οποίες περιλαμβάνεται και η διαπραγμάτευση που αφορούν καταθέσεις, τρεχούμενους λογαριασμούς, πληρωμές, μεταφορές, καταθέσεων και εμβάσματα, απαιτήσεις, πιστωτικούς τίτλους, επιταγές και λοιπά αξιόγραφα, με εξαίρεση την είσπραξη απαιτήσεων τρίτων, καθώς και τις εργασίες που αφορούν την πρακτορεία επιχειρηματικών απαιτήσεων που ενεργείται από τις επιχειρήσεις που ασχολούνται με τις εργασίες αυτές".

Άρθρο 9

Η ισχύς των διατάξεων του νόμου αυτού αρχίζει από τη δημοσίευση του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Σχετικές διατάξεις:

(1). Πράξη Διοικητή Τράπεζας της Ελλάδος αριθμ. 959/10.3.1987, Διενέργεια από τις εμπορικές τράπεζες ή θυγατρικές τους εταιρίες πράξεων αναδόχου είσπραξης εμπορευματικών απαιτήσεων Ελλήνων εξαγωγέων.

Α) Επιτρέπεται στις εμπορικές τράπεζες που λειτουργούν στην Ελλάδα ή σε θυγατρικές τους ανώνυμες εταιρίες, οι οποίες θα συσταθούν αποκλειστικά για το σκοπό αυτό, να διενεργούν πράξεις αναδόχου είσπραξης εμπορευματικών απαιτήσεων ελληνικών

εξαγωγικών επιχειρήσεων, αναλαμβάνοντας την υποχρέωση εξόφλησης του συνόλου των απαιτήσεων τους από συγκεκριμένες εξαγωγές που πραγματοποιούνται διαμέσου αυτών και με δυνατότητα προκαταβολής μέρους της αξίας των εξαγωγών κατά το χρόνο της πραγματοποίησής τους.

Β). Καθορίζεται ότι οι πιο πάνω πράξεις θα διενεργούνται υπό τους ακόλουθους ορους και προϋποθέσεις:

1. Οι τράπεζες αναλαμβάνουν ανεπιφύλακτα και χωρίς χρονικό περιορισμό την κάλυψη των υποχρεώσεων τους που απορρέουν από τα συναπτόμενα για τον περιορισμό τις αντίστοιχες υποχρεώσεις των θυγατρικών τους εταιριών. Στις υποχρεώσεις αυτές περιλαμβάνεται και η τήρηση όλων των περι εξαγωγών διατάξεων και η έγκαιρη εισαγωγή του συναλλάγματος μέσα στις προβλεπόμενες προθεσμίες.

Στις περιπτώσεις που, για οποιοδήποτε λόγο, ο ξένος εισαγωγέας δεν εκπληρώνει τις υποχρεώσεις του μέσα στις προβλεπόμενες προθεσμίες, οι τράπεζες εξοφλούν τους Έλληνες εξαγωγείς από δικά τους μη υποχρεωτικώς εκχωρητέα συναλλαγματικά διαθέσιμα μέσα σε έξι (6) μήνες το αργότερο από τη λήξη των αρχικών προθεσμιών που προβλέπουν οι ισχύουσες διατάξεις περί εξαγωγών, με την προϋπόθεση ότι έχει παρασχεθεί από την Υποεπιτροπή Ελέγχου Συναλλάγματος επί Εισαγωγών και Εξαγωγών αντίστοιχη παράταση της προθεσμίας εισαγωγής του συναλλάγματος. Προκειμένου περί θυγατρικών εταιριών τα αναγκαία συναλλακτικά διαθέσιμα προέρχονται από τις μητρικές τους τράπεζες.

2. Έναντι των πιο πάνω (παρ. Α) παρεχομένων υπηρεσιών εισπράττεται κατά την οριστική εξόφληση του εξαγωγέα προμήθεια σε δραχμές επί της αξίας FOB του εξαγόμενου προϊόντος. Στην προμήθεια αυτή περιλαμβάνονται και τα έξοδα λογιστικής και στατιστικής παρακολούθησης των πραγματοποιούμενων εξαγωγών.

3. Σε περίπτωση που προκαταβάλλεται μέρος της αξίας της εξαγωγής κατά το χρόνο πραγματοποίησής της ισχύουν ειδικότερα τα ακόλουθα:

α) Το ποσό της προκαταβολής εκτοκίζεται με επιτόκιο ίσο με αυτό που ισχύει στη διατραπεζική αγορά ευρωνομισμάτων του Λονδίνου {LIBOR} προσαυξημένο μέχρι δύο εκατοστιαίες μονάδες (2%).

β) Το ποσό της προκαταβολής, που αποτελεί οριστική εισαγωγή συναλλάγματος για τη χώρα, δραχμοποιείται εξ' ολοκλήρου και αποδίδεται στον εξαγωγέα.

γ) Από τα εισπραττόμενα στη συνέχεια ποσά, που αντιπροσωπεύουν τις καταβολές του αλλοδαπού εισαγωγέα, κατά προτεραιότητα καλύπτονται σε συνάλλαγμα ή προκαταβολή και οι αναλογούντες τόκοι και το τυχόν υπόλοιπο του εμβάσματος δραχμοποιείται.

δ) Τα αναγκαία κεφάλαια σε συνάλλαγμα επιτρέπεται να αντλούνται από διαθέσιμα των τραπεζών σε μη υποχρεωτικά εκχωρητέο συνάλλαγμα ή από δανεισμό τους (ή των θυγατρικών εταιριών τους) για το σκοπό αυτό από το εξωτερικό.

4. Στους εξαγωγείς καταβάλλεται η προβλεπόμενη (ΠΔ/ΤΕ 212/83, όπως ισχύει) διαφορά τόκων στο ύψος του δραχμοποιούμενου συναλλάγματος που αντιστοιχεί στην προκαταβολή, την τμηματική ή την ολοσχερή εξόφληση της εξαγωγής. Στις εκδιδόμενες βεβαιώσεις αγοράς συναλλάγματος αναφέρονται και τα ποσά των τόκων της προκαταβολής που δε δραχμοποιούνται αλλά παρακρατούνται σε συνάλλαγμα. Στα ποσά αυτά δεν καταβάλλεται στους εξαγωγείς διαφορά τόκων.

5. Η λογιστική παρακολούθηση των παραπάνω πράξεων αναδόχου είσπραξης απαιτήσεων από εξαγωγείς γίνεται από τις εμπορικές τράπεζες, χωριστά από τις άλλες εργασίες τους. Η Πράξη αυτή να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

(2). Πράξη Διοικητή Τράπεζας της Ελλάδος αριθ. 1117/30.7.1987, Διενέργεια από τις τράπεζες ή θυγατρικές τους εταιρίες πράξεων

Επιτρέπεται στις εμπορικές τράπεζες που λειτουργούν στην Ελλάδα και στην Αγροτική Τράπεζα της Ελλάδος ή σε θυγατρικές τους ανώνυμες εταιρίες, οι οποίες θα συσταθούν αποκλειστικά γι' αυτό το σκοπό να προσφέρουν, εκτός από τις υπηρεσίες που ρητά αναφέρονται στην ΠΔ/ΤΕ 959/87 και άλλες συναφείς υπηρεσίες στα πλαίσια των θεσμών Factoring/Forfaiting. Κατά τα λοιπά η ΠΔ/ΤΕ 959/87 αν είναι αμετάβλητη. Η παρούσα Πράξη να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως

(3). Απόφαση Επιτροπής Νομισματικών και Πιστωτικών θεμάτων αριθ. 399/8/30.8.1988 (φ. 227), Συμπλήρωση της ΠΔ/ΤΕ 959/10.3.87 όπως ισχύει, για τη διενέργεια πράξεων Factoring/Forfaiting

Α. Επιτρέπεται σε ελληνικές εξαγωγικές επιχειρήσεις να αναθέτουν τη διενέργεια πράξεων Factoring/Forfaiting σε πιστωτικά ιδρύματα και χρηματοδοτικούς οργανισμούς του εξωτερικού και να καταβάλλουν το απαραίτητο συνάλλαγμα για την κάλυψη αντίστοιχων υποχρεώσεων τους. Το ποσό του συναλλάγματος που καταβάλλεται θα συμψηφίζεται με την αξία FOB του προϊόντος των εξαγωγών. Κατά τη διενέργεια πράξεων Factoring σε περίπτωση που προκαταβάλλεται μέρος της αξίας της εξαγωγής κατά το χρόνο

πραγματοποίησης της, ισχύουν ειδικότερα οι διατάξεις της παραγράφου Β. 3, α β της προαναφερόμενης πράξης.

Β. Επιτρέπεται σε Έλληνες ανάδοχους είσπραξης εμπορευματικών απαιτήσεων (export factor) να καταβάλλουν προμήθεια σε συνάλλαγμα σε αλλοδαπούς ανάδοχους (import factors) για την παροχή υπηρεσιών τους στα πλαίσια διενέργειας πράξεων Factoring.

ΕΜΠΟΡΙΚΗ FACTORING

Α. ΚΗΦΙΣΙΑΣ 340 • 154 51 Ν. ΨΥΧΙΚΟ
ΤΗΛ: 67.74.300 • ΦΑΧ: 66.75.764
Δ.Ο.Υ. ΦΑΕΣ ΑΡΜΙΝΙΩΝ • Α.Φ.Μ. 9411579

ΑΙΤΗΣΗ - ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΟ ΔΕΛΤΙΟ

ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΑΡΟΧΗ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ FACTORING

Θα σας παρακαλούσαμε για την, όσο το δυνατόν, ακριβέστερη συμπλήρωση των αιτούμενων στοιχείων, όπως ώστε να επαυγυθεί η διεκπεραίωση του αιτήματός σας και να βοηθηθεί ο προσδιορισμός των αναγκών σας για συγκεκριμένες υπηρεσίες Factoring ανάλογα με τις ιδιαιτερότητες της επιχείρησής σας.

ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ

ΕΠΩΝΥΜΙΑ:			
ΝΟΜΙΚΗ ΜΟΡΦΗ:	Α.Φ.Μ.:	Δ.Ο.Υ.:	
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΟΔΟΣ:	ΑΡΙΘΜ.:	ΠΟΛΗ:	Τ.Κ.:
ΤΗΛ.:		ΦΑΧ:	
ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΕΡΓΑΣΙΩΝ:			
ΕΤΟΣ ΙΔΡΥΣΗΣ:	ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ:	ΑΡ. ΜΗΤΡΩΟΥ:	
ΤΟΜΕΑΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ:		ΚΛΑΔΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ:	
ΟΝΟΜΑ/ΘΕΣΗ ΥΠΕΥΘΥΝΟΥ ΕΠΙΚΟΛΟΝΙΑΣ:			

ΚΥΡΙΟΙ ΜΕΤΟΧΟΙ	ΠΟΣΟΣΤΟ ΣΥΜΧΗΣ	ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ	ΘΕΣΗ

ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΣ/ΟΙ ΕΤΑΙΡΙΑΣ:

ΣΥΜΜΕΤΟΧΕΣ ΕΠΙΧ/ΣΗΣ & ΦΟΡΕΩΝ ΣΕ ΆΛΛΕΣ ΕΠΙΧ/ΣΕΙΣ

ΕΠΩΝΥΜΙΑ	ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ	ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΕΡΓΑΣΙΩΝ	ΠΟΣΟΣΤΟ ΣΥΜΧΗΣ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΜΕΤΟΧΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ΣΤΟ Χ.Α.Α.

ΝΑΙ ΟΧΙ

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΒΙΒΛΙΩΝ ΚΒΣ

ΕΧΕΤΕ ΜΗΧ/ΝΟ ΛΟΓΙΣΤΗΡΙΟ:

ΝΑΙ ΟΧΙ

ΕΛΕΓΧΟΣ ΠΟΛΟΓΙΣΜΩΝ ΑΠΟ:

ΟΡΚΩΤΟΥΣ ΛΟΓΙΤΕΣ

ΕΤΑΙΡΙΑ ΕΛΕΓΚΤΩΝ

ΔΕΝ ΓΙΝΕΤΑΙ ΕΛΕΓΧΟΣ

ΠΙΣΤΟΔΟΤΗΣΕΙΣ ΑΠΟ ΠΙΣΤΩΤΙΚΑ ΙΔΡΥΜΑΤΑ ΚΑΤΑ ΤΗΝ

ΤΡΑΠΕΖΕΣ LEASING FACTORING	ΚΑΤ/ΜΑ	ΒΡΑΧΥΠΡΟΘΕΣΜΕΣ			ΜΕΣΟΜΑΚΡΟΠΡΟΘΕΣΜΕΣ		
		ΠΟΣΟ	ΑΚΑΛΥΠΤΕΣ	ΣΕ ΚΑΘΥ- ΣΤΕΡΗΣΗ	ΠΟΣΟ	ΚΑΛΥΜΝΕΣ	ΣΕ ΚΑΘΥ- ΣΤΕΡΗΣΗ

ΒΑΣΙΚΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΕΛΕΥΤΙΑΣ ΤΡΙΕΤΙΑΣ & ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ ΧΡΗΣΗΣ

ΣΤΟΙΧΕΙΑ	199.....	199.....	199.....	ΕΤΟΥΣ ΜΕΧΡΙ.....	ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ ΧΡΗΣΗΣ
ΠΩΔΗΣΕΙΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ					
α) ΜΕΤΡΗΤΟΙΣ					
β) ΜΕ ΠΙΣΤΩΣΗ					
ΠΩΔΗΣΕΙΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ					
α) ΜΕΤΡΗΤΟΙΣ					
β) ΜΕ ΠΙΣΤΩΣΗ					
ΣΥΝΟΛΟ ΠΩΔΗΣΕΩΝ					
α) ΜΕΤΡΗΤΟΙΣ					
β) ΜΕ ΠΙΣΤΩΣΗ					
ΚΑΘΑΡΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΚΙΝΗΣΗΣ					
ΜΙΚΤΑ ΚΕΡΑΗ					
ΚΑΘΑΡΑ ΚΕΡΑΗ ΠΡΟ ΦΟΡΩΝ					
ΚΑΘΑΡΗ ΘΕΣΗ					

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΩΝ ΚΥΡΙΟΤΕΡΩΝ ΠΡΟΜΗΘΕΥΤΩΝ

ΕΠΩΝΥΜΙΑ	ΥΦΟΣ ΑΓΟΡΩΝ ΤΕΛΕΥΤΑΙΟΥ ΙΣΜΕΝΟΥ	ΠΟΣΟΣΤΟ ΕΠΙ ΣΥΝΟΛΟΥ ΑΓΟΡΩΝ	ΟΡΟΙ ΠΑΡΩΡΜΗΣ			ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΣΕ ΚΑΘΩΝ
			ΜΕΤΡΗΤΟΙΣ %	ΜΕ ΠΙΣΤΩΣΗ %	ΜΕΣΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ	

ΑΝΑΛΥΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΑΠΑΙΤΗΣΩΝ ΜΕ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΤΕΛΕΥΤΙΑΣ ΣΕΤΙΑΣ/ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ

	199__		199__		ΠΡΟΒΛΕΨΗ ΧΡΗΣΗΣ	
	ΑΡΙΘΜΟΣ ΠΕΛΑΤΩΝ	ΠΟΣΟ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΠΕΛΑΤΩΝ	ΠΟΣΟ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΠΕΛΑΤΩΝ	ΠΟΣΟ
ΟΡΙΣΤΙΚΕΣ ΖΗΜΙΕΣ						
ΕΠΙΣΦΑΛΕΙΣ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ						
ΕΠΙΔΙΚΕΣ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ						
ΑΝΑΚΤΗΣΙΜΕΣ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ						
ΚΑΘ'ΟΝΕΣ ΑΠΑΙΤ. ΜΕΧΡΙ 6 ΜΗΝ.						
ΚΑΘ'ΟΝΕΣ ΑΠΑΙΤ. ΠΑΝΩ 6 ΜΗΝ.						

ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

ΠΙΣΤΩΤΙΚΑ ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑ ΤΕΛΕΥΤΑΙΟΥ 12ΜΗΝΟΥ: ΑΡΙΘ. _____ ΔΡΧ. _____ ΠΟΣΟΣΤΟ ΕΠΙ ΤΖΙΡΟΥ: _____ %

ΜΕΣΗ ΑΣΙΑ ΤΙΜ/ΤΩΝ ΤΕΛΕΥΤΑΙΟΥ 12ΜΗΝΟΥ: ΑΡΙΘ. _____ ΔΡΧ. _____

ΟΡΟΙ ΠΑΡΩΜΩΝ ΑΠΑΙΤΗΣΩΝ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ ΤΕΛΕΥΤΑΙΟΥ 12ΜΗΝΟΥ: ΜΕΤΡΗΤΟΙΣ: _____ % ΜΕ ΠΙΣΤΩΣΗ: _____ %

ΟΡΟΙ ΠΑΡΩΜΩΝ ΑΠΑΙΤΗΣΩΝ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ ΤΕΛΕΥΤΑΙΟΥ 12ΜΗΝΟΥ: ΜΕΤΡΗΤΟΙΣ: _____ % ΜΕ ΠΙΣΤΩΣΗ: _____ %

ΜΕΣΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΠΙΣΤΩΣΕΩΝ: ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ: _____ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ: _____ ΤΕΛΕΥΤΑΙΟΥ 12ΜΗΝΟΥ

ΠΟΣΟΣΤΟ ΕΚΠΙΣΤΕΩΣ: _____ % ΕΠΙΣΤΡΟΦΩΝ: _____ % ΕΠΙ ΤΖΙΡΟΥ ΤΕΛΕΥΤΑΙΟΥ 12ΜΗΝΟΥ

ΥΦΟΣ ΕΞΑΓΩΓΩΝ ΤΕΛΕΥΤΑΙΟΥ 12ΜΗΝΟΥ ΣΕ ΧΩΡΕΣ: _____

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ: ΔΡΧ. _____ ΥΠΟΛΟΙΠΕΣ ΟΟΣΑ: ΔΡΧ. _____ ΕΚΤΟΣ ΟΟΣΑ: ΔΡΧ. _____

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΑΙΤΟΥΜΕΝΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ FACTORING

Σ ημερώστε την ένδειξη "ΝΑΙ" για το είδος και την υπηρεσία Factoring που σας ενδιαφέρει

ΕΙΔΟΣ FACTORING	ΧΩΡΙΣ ΑΝΑΓΩΓΗ			ΜΕ ΑΝΑΓΩΓΗ		ΠΡΟΣΦΑΝΗ ΤΙΜΟΛΟΓΙΩΝ
	ΧΡΗΜ/ΣΗ	ΚΑΛΥΨΗ ΚΙΝΔΥΝΟΥ	ΔΙΑΧΥΣΗ ΑΠΑΙΤΗΣΕΩΝ	ΧΡΗΜ/ΣΗ	ΔΙΑΧΥΣΗ ΑΠΑΙΤΗΣΕΩΝ	
ΕΓΧΩΡΙΟ						
ΕΞΑΓΩΓΙΚΟ						
ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΟ*						

* Η ΕΜΠΟΡΙΚΗ FACTORING ΠΑΡΕΧΕΙ ΚΑΙ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΟΥ FACTORING

ΛΟΓΟΣ ΠΡΟΣΦΥΓΗΣ ΣΤΟ FACTORING:

ΕΠΙΣΥΝΑΙΓΓΟΜΕΝΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

Παρακαλούμε με την επιστροφή της αίτησης να επισυνάψετε τα ακόλουθα:

- Ισολογισμούς τριών τελευταίων χρήσεων.
- Ισολόγιο τελευταίου μηνός τρέχουσας χρήσης.
- Prospectus προϊόντων/υπηρεσιών σας.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ: Οι πληροφορίες που ζητούνται σ' αυτήν την αίτηση θεωρούνται απόλυτα εμπιστευτικές και θα χρησιμοποιηθούν αποκλειστικά για την αξιολόγηση του αιτήματος παροχής υπηρεσιών Factoring χωρίς καμία υπόχρεωση της εταιρίας μας.

ΒΕΒΑΙΩΣΗ: Οι πληροφορίες που περιλαμβάνονται στην αίτηση αυτή είναι απόλυτα ακριβείς.

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ:

ΥΠΟΓΡΑΦΗ ΕΞΟΥΣΙΟΥ:

ΕΠΩΝΥΜΟ:

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΤΡΙΤΟ

ΝΟΜΟΣ 1775/1988

ΓΕΝΙΚΟΙ ΟΡΟΙ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΩΝ

ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ / VENTURE CAPITAL

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β'

Άρθρο 5

Έννοια - Υπαγωγή - Εποπτεία

1. Οι Εταιρίες Κεφαλαίου Επιχειρηματικών Συμμετοχών (Ε.Κ.Ε.Σ.) είναι ανώνυμες εταιρίες που σκοπό έχουν τη συμμετοχή στο κεφάλαιο επιχειρήσεων που εδρεύουν στην Ελλάδα των οποίων οι μετοχές δεν είναι εισηγμένες σε χρηματιστήριο και ασκούν γεωργική, βιομηχανική, εκμεταλλευτική, βιοτεχνική, ξενοδοχειακή ή εμπορική δραστηριότητα.

2. Η Ε.Κ.Ε.Σ. μπορεί:

α. Να επενδύει σε συμμετοχές (μετοχές Α.Ε. ή εταιρικά μερίδια Ε.Π.Ε.) στο κεφάλαιο επιχειρήσεων, των οποίων οι μετοχές δεν είναι εισηγμένες στο χρηματιστήριο.

β. Να επενδύει σε ομολογίες μετατρέψιμες σε μετοχές που εκδίδονται από επιχειρήσεις οι μετοχές των οποίων δεν είναι εισηγμένες σε χρηματιστήριο. Η μετατροπή πρέπει να πραγματοποιείται το αργότερο εντός τριών (3) ετών από την απόκτησή τους.

γ. Να παρέχει εγγύηση για τη χορήγηση δανείων σε επιχειρήσεις, στις οποίες συμμετέχει.

δ. Να τοποθετεί τα διαθέσιμά της σε καταθέσεις και βραχυχρόνιες κινητές αξίες σε δραχμές ή συνάλλαγμα, που αποτελούν αντικείμενο διαπραγμάτευσης στη χρηματαγορά και στην κεφαλαιαγορά, καθώς και σε τοποθετήσεις σε οργανισμούς συλλογικών επενδύσεων, στην Ελλάδα και στο εξωτερικό.

ε. Να παρέχει τις υπηρεσίες της στις παραπάνω επιχειρήσεις για την έρευνα αγοράς, την ανάλυση επενδυτικών προγραμμάτων, την οργάνωσή τους και γενικά κάθε άλλη υπηρεσία πρόσφορη για την πραγματοποίηση των σκοπών τους.

3. Η Εταιρεία Κεφαλαίων Επιχειρηματικών Συμμετοχών (Ε.Κ.Ε.Σ.) μπορεί, επίσης, κατ' εξαίρεση, να συμμετέχει στο κεφάλαιο επιχειρήσεων, των οποίων οι μετοχές είναι εισηγμένες σε χρηματιστήριο, εφόσον η επένδυση της Εταιρείας Κεφαλαίων Επιχειρηματικών Συμμετοχών (Ε.Κ.Ε.Σ.) είναι αποτέλεσμα της άσκησης δικαιώματος που απορρέει από προϋπάρχουσα επένδυση της Εταιρείας Κεφαλαίων Επιχειρηματικών Συμμετοχών (Ε.Κ.Ε.Σ.) στην επιχείρηση και για χρονικό διάστημα όχι μεγαλύτερο των πέντε (5) ετών από την εισαγωγή σε χρηματιστήριο.

4. Η Ε.Κ.Ε.Σ. διέπεται από τις διατάξεις του παρόντος νόμου και συμπληρωματικά από τις διατάξεις που ισχύουν για τις ανώνυμες εταιρίες.

5. Για την εφαρμογή του παρόντος νόμου οι επιχειρήσεις που αναφέρονται στην παράγραφο 2 πρέπει να έχουν τη μορφή της ανώνυμης εταιρίας ή της εταιρίας περιορισμένης ευθύνης.

6. Επιτρέπεται στην Ε.Κ.Ε.Σ. να αναθέτει, με σύμβαση διαχείρισης, σε εξειδικευμένες εταιρίες την εκπλήρωση των σκοπών της και τη διαχείριση της περιουσίας της. Οι εταιρίες αυτές έχουν τη μορφή ανώνυμης εταιρίας και διαθέτουν την προς τούτο αναγκαία οργάνωση, στελέχωση και εμπειρία.

7. Για τη σύσταση Ε.Κ.Ε.Σ. ο Υπουργός Εμπορίου εξετάζει αν συντρέχουν οι προϋποθέσεις του παρόντος νόμου και εγκρίνει την υπαγωγή της σε αυτόν.

8. Ο Υπουργός Εμπορίου ασκεί εποπτεία στις Ε.Κ.Ε.Σ., μπορεί να ζητεί από αυτές οποιαδήποτε σχετικά στοιχεία και να επιβάλλει τη συμμόρφωση με τις διατάξεις του παρόντος.

Άρθρο 6

Μετοχικό κεφάλαιο - Μέτοχοι - Κανόνες αποτίμησης

1. Το ελάχιστο κεφάλαιο της Ε.Κ.Ε.Σ. ορίζεται σε ένα δισεκατομμύριο (1.000.000.000) δραχμές και καταβάλλεται μόνο σε μετρητά. Σε περίπτωση τμηματικής καταβολής του κεφαλαίου, το ποσό που πρέπει να καταβληθεί κατά τη σύσταση της εταιρίας πρέπει να είναι τουλάχιστον ίσο με το ποσό των πεντακοσίων εκατομμυρίων (500.000.000) δραχμών. Η καταβολή του υπόλοιπου κεφαλαίου μέχρι του ελάχιστου ποσού πρέπει να ολοκληρωθεί

μέχρι τη λήξη της τρίτης εταιρικής χρήσης της Ε.Κ.Ε.Σ.. Με απόφαση του Υπουργού Εμπορίου, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, είναι δυνατή η αύξηση του ελάχιστου κεφαλαίου.

2. Οι μετοχές της Ε.Κ.Ε.Σ. είναι ονομαστικές και μπορούν να εισάγονται σε χρηματιστήριο αξιών, σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις.

3. Νομικά πρόσωπα και οι συνδεδεμένες με αυτά επιχειρήσεις, κατά την έννοια του ν.2296/1995, καθώς και φυσικά πρόσωπα και οι πρώτου και δευτέρου βαθμού συγγενείς τους εξ αίματος ή εξ αγχιστείας δεν επιτρέπεται να κατέχουν, αμέσως ή εμμέσως, πάνω από το τριάντα τοις εκατό (30%) των μετοχών της Ε.Κ.Ε.Σ.. Ειδικά για τα πιστωτικά ιδρύματα επιτρέπεται να κατέχουν κατ' ανώτατο όριο, αμέσως ή εμμέσως, το εξήντα πέντε τοις εκατό (65%) των μετοχών της Ε.Κ.Ε.Σ.

4. Η επένδυση κεφαλαίων ή η παροχή εγγυήσεων από την Ε.Κ.Ε.Σ. σε επιχείρηση ή σε συνδεδεμένες με αυτήν επιχειρήσεις, κατά την έννοια του άρθρου 42 παρ. 5 του ν.2190/1920, δεν επιτρέπεται να υπερβαίνει αθροιστικά το είκοσι τοις εκατό (20%) των ιδίων κεφαλαίων της Ε.Κ.Ε.Σ. όπως αυτά ορίζονται στο πρώτο εδάφιο της επόμενης παραγράφου.

5. Δεν επιτρέπεται οι υποχρεώσεις της Ε.Κ.Ε.Σ. να υπερβαίνουν τα ίδια κεφάλαιά της. Ως "ίδια κεφάλαια" και "υποχρεώσεις" της εταιρίας θεωρούνται αντίστοιχα οι κατηγορίες Α και Γ του υποδείγματος της παραγράφου 4.1.103 του άρθρου Ι του π.δ/τος 1123/1980 (ΦΕΚ 283 Α'). Στις υποχρεώσεις συνυπολογίζεται ποσοστά πενήντα τοις εκατό (50%) του συνόλου των εγγυήσεων που έχουν χορηγηθεί από την Ε.Κ.Ε.Σ. για δάνεια των επιχειρήσεων του άρθρου 5 παρ. 2 (γ) του παρόντος. Αν οι υποχρεώσεις υπερβούν τα ίδια κεφάλαια, η Ε.Κ.Ε.Σ., μέσα στους πρώτους έξι (6) μήνες της επόμενης διαχειριστικής χρήσης, είναι υποχρεωμένη να αποκαταστήσει με αύξηση του μετοχικού της κεφαλαίου τη σχέση των ιδίων κεφαλαίων προς τις υποχρεώσεις. Η μη συμμόρφωση προς την υποχρέωση αυτή συνεπάγεται την ανάκληση της άδειας λειτουργίας από την αρμόδια αρχή. Με την ανάκληση της άδειας η Ε.Κ.Ε.Σ. τίθεται υπό εκκαθάριση, σύμφωνα με τους όρους του καταστατικού και του νόμου.

6. Μετά το κλείσιμο της τρίτης χρήσης της η Ε.Κ.Ε.Σ. υποχρεούται να έχει συνεχώς επενδυμένα ποσοστά τουλάχιστον πενήντα τοις εκατό (50%) των ιδίων κεφαλαίων της σε συμμετοχές του άρθρου 5 παρ. 2(α) και 3 και μετατρέψιμες ομολογίες του άρθρου 5 παρ. 2(β). Στον υπολογισμό του ποσοστού πενήντα τοις εκατό (50%) συμπεριλαμβάνονται οι συμμετοχές του άρθρου 5 παρ. 2(α) και 3 σε επιχειρήσεις, των οποίων οι μετοχές εισήχθησαν στο χρηματιστήριο μετά την επένδυση της Ε.Κ.Ε.Σ., και για πέντε (5) έτη από την ημερομηνία εισαγωγής τους. "Στον υπολογισμό του ανωτέρω ποσοστού 50% συμπεριλαμβάνεται τέλος και το προϊόν από τη ρευστοποίηση των παραπάνω συμμετοχών

και για δώδεκα (12) μήνες από το τέλος της χρήσης εντός της οποίας γίνεται η ρευστοποίησή τους."

Το τελευταίο εδάφιο της παρ.6 προστέθηκε με το άρθρο 20 Ν.2789/2000 ΦΕΚ Α 21/11.2.2000.

7. Οι κανόνες αποτίμησης των επενδύσεων των Ε.Κ.Ε.Σ. του άρθρου 5 παρ. 2(α) και 2 (β) καθορίζονται με απόφαση του Υπουργού Εμπορίου. Οι Ε.Κ.Ε.Σ. έχουν την υποχρέωση να δημοσιεύουν εξαμηνιαίες και ετήσιες οικονομικές καταστάσεις, ελεγμένες από ορκωτούς ελεγκτές.

8. Η παραβίαση των διατάξεων του παρόντος άρθρου και της παραγράφου 3 του άρθρου 5 επιφέρει απώλεια των πλεονεκτημάτων, που αναφέρονται στα άρθρα 7 και 8 του παρόντος νόμου.

Άρθρο 7

Επιχορήγηση

1. Ειδικά για τη συμμετοχή τους σε αύξηση του κεφαλαίου ή σε ίδρυση επιχειρήσεων, που αναλαμβάνουν επενδύσεις υψηλής τεχνολογίας ή καινοτομίας στην Ελλάδα, οι Ε.Κ.Ε.Σ. επιχορηγούνται με ποσοστό μέχρι είκοσι τοις εκατό (20%) στο ποσό της συμμετοχής τους. Για τον υπολογισμό του ύψους της επένδυσης υψηλής τεχνολογίας ή καινοτομίας, εκτός από τις δαπάνες για την απόκτηση υλικών παγίων περιουσιακών στοιχείων λαμβάνονται υπόψη και οι δαπάνες για την κάλυψη προλειτουργικών δαπανών για έρευνα αγοράς, εκπαίδευσης προσωπικού, απόκτηση τεχνογνωσίας και εξόδων ιδρύσεως και οργανώσεως.

2. Ως συμμετοχή κατά την έννοια του άρθρου αυτού θεωρείται η καταβολή μετοχικής ή εταιρικής εισφοράς σε αύξηση του κεφαλαίου ή σε ίδρυση επιχειρήσεων στην περίπτωση του άρθρου 5 παρ. 2(α).

3. Η επιχορήγηση παρέχεται με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Οικονομίας, ύστερα από γνώμη της κεντρικής γνωμοδοτικής επιτροπής του άρθρου 8 παρ. 1(α) του ν.1892/1990, όπως ισχύει, μετά από γνώμη της Γενικής Γραμματείας Ενέργειας και Τεχνολογίας του Υπουργείου Βιομηχανίας, Ενέργειας και Τεχνολογίας. Περίληψη της απόφασης δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

4. Με απόφαση των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας και Βιομηχανίας, Ενέργειας και Τεχνολογίας καθορίζονται τα τεχνικοοικονομικά και άλλα απαραίτητα στοιχεία για το χαρακτηρισμό των επενδύσεων ως υψηλής τεχνολογίας ή καινοτομίας, τα απαιτούμενα

δικαιολογητικά που συνοδεύουν την αίτηση για επιχορήγηση στο Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας, οι προθεσμίες υποβολής της, η διαδικασία καταβολής της επιχορήγησης και κάθε άλλη σχετική λεπτομέρεια.

Άρθρο 8

Οι κείμενες διατάξεις περί φορολογίας εισοδήματος, όπως ισχύουν κάθε φόρο, εφαρμόζονται και στις Εταιρείες Κεφαλαίων Επιχειρηματικών Συμμετοχών (Ε.Κ.Ε.Σ.) με τις εξής παρεκκλίσεις:

1. Αντικείμενο του φόρου εισοδήματος στις Εταιρείες Κεφαλαίων Επιχειρηματικών Συμμετοχών (Ε.Κ.Ε.Σ.) είναι τα μερίσματα που διανέμονται με οποιαδήποτε μορφή μετά την αναγωγή τους σε μικτό ποσό με την προσθήκη του φόρου που αναλογεί επί τούτων, εξαιρουμένου του τμήματος των μερισμάτων αυτών που προέρχονται: α) από μερίσματα ημεδαπών ανωνύμων εταιριών γενικά ή από κέρδη από συμμετοχή σε ημεδαπές εταιρίες περιορισμένης ευθύνης, τα οποία σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 2238/1994 φορολογούνται στο όνομα των εταιριών τούτων και β) από κέρδη του δεύτερου εδαφίου της περίπτωσης ζ' της παραγράφου 1 του άρθρου 103 του ίδιου ως άνω νόμου. Για την εξεύρεση του πιο πάνω εξαιρούμενου τμήματος μερισμάτων λαμβάνεται ποσό διανεμημένων μερισμάτων ίσο με τη σχέση μεταξύ του ύψους των παραπάνω υπό στοιχεία α' και β' μερισμάτων και κερδών και του ύψους των κερδών του ισολογισμού.

2. Ο συντελεστής φορολογίας των Εταιρειών Κεφαλαίων Επιχειρηματικών Συμμετοχών (Ε.Κ.Ε.Σ.) ορίζεται σε είκοσι τούς εκατό (20%) σε κάθε περίπτωση.

3. Από το ποσό του φόρου που προκύπτει σύμφωνα με τα παραπάνω εκπίπτουν: α) ο φόρος που παρακρατήθηκε σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 114 του ν. 2238/1994 και ο οποίος αναλογεί επί των σχετικών εισοδημάτων που εμπεριέχονται στα φορολογικά κέρδη των Εταιρειών Κεφαλαίων Επιχειρηματικών Συμμετοχών (Ε.Κ.Ε.Σ.), β) ο φόρος που παρακρατήθηκε ή καταβλήθηκε για τα εισοδήματα τα οποία αφ' ενός μεν φορολογούνται με ειδικό τρόπο και εξάντληση της φορολογικής υποχρέωσης, αφ' ετέρου δε εμπεριέχονται στα φορολογητέα κέρδη των Εταιρειών Κεφαλαίων Επιχειρηματικών Συμμετοχών (Ε.Κ.Ε.Σ.) και γ) ο φόρος που αποδεδειγμένα καταβλήθηκε στην αλλοδαπή για τα εισοδήματα που προέκυψαν σε αυτή και ο οποίος αναλογεί επί των εισοδημάτων τούτων που εμπεριέχονται στα φορολογητέα κέρδη των Εταιρειών Κεφαλαίων Επιχειρηματικών Συμμετοχών (Ε.Κ.Ε.Σ.), μη δυνάμενος ο φόρος αυτός να είναι μεγαλύτερος από το φόρο που προκύπτει

με την εφαρμογή επί των εν λόγω εισοδημάτων του συντελεστή φορολογίας των Εταιρειών Κεφαλαίων Επιχειρηματικών Συμμετοχών (Ε.Κ.Ε.Σ.). Για την εξεύρεση των προαναφερόμενων εισοδημάτων που εμπεριέχονται στα φορολογητέα κέρδη των Εταιρειών Κεφαλαίων Επιχειρηματικών, Συμμετοχών (Ε.Κ.Ε.Σ.) εφαρμόζεται ανάλογα το τελευταίο εδάφιο της περίπτωσης β', της παραγράφου 1.

4. Με αποφάσεις του Υπουργού Οικονομικών καθορίζονται η λογιστική εμφάνιση και ο τρόπος παρακολούθησης των αποθεματικών που σχηματίζουν οι Εταιρείες Κεφαλαίων Επιχειρηματικών Συμμετοχών (Ε.Κ.Ε.Σ.) από τα κέρδη κάθε χρήσης, καθώς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος άρθρου.

5. Τα κέρδη που διανέμουν οι Εταιρείες Κεφαλαίων Επιχειρηματικών Συμμετοχών (Ε.Κ.Ε.Σ.) με τη μορφή αμοιβών και ποσοστών, εκτός μισθού, στα μέλη του διοικητικού συμβουλίου, καθώς και αμοιβών στο εργατοϋπαλληλικό προσωπικό, εξαιρουμένου του τμήματος των κερδών αυτών που προέρχονται από τα εισοδήματα των υποπεριπτώσεων α' και β' της παραγράφου 1, το οποίο εξευρίσκεται με την ανάλογη εφαρμογή του τελευταίου εδαφίου της παραγράφου 1, φορολογούνται στο όνομα των Εταιρειών Κεφαλαίων Επιχειρηματικών Συμμετοχών (Ε.Κ.Ε.Σ.) μετά την αναγωγή τους σε μικτό ποσό με την προσθήκη του φόρου που αναλογεί επί τούτων. Ο φόρος υπολογίζεται με συντελεστή τριάντα πέντε τοις εκατό (35%) ή σαράντα τοις εκατό (40%) σε κάθε περίπτωση, ανάλογα αν οι μετοχές των Εταιρειών Κεφαλαίων Επιχειρηματικών Συμμετοχών (Ε.Κ.Ε.Σ.) κατά τη λήξη της διαχειριστικής χρήσης είναι εισηγμένες ή μη εισηγμένες στο Χρηματιστήριο Αθηνών. Για την εξεύρεση του οφειλόμενου φόρου της παρούσας περίπτωσης εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις της παραγράφου 3.

6. Οι διατάξεις των παραγράφων 1 έως και 5 του άρθρου 111 του ν.2238/1994 δεν εφαρμόζονται στις Εταιρείες Κεφαλαίων Επιχειρηματικών Συμμετοχών (Ε.Κ.Ε.Σ.).

7. Τα μερίσματα που διανέμουν οι Εταιρείες Κεφαλαίων Επιχειρηματικών Συμμετοχών (Ε.Κ.Ε.Σ.) στους μετόχους τους με οποιαδήποτε μορφή δεν υπόκεινται σε φόρο εισοδήματος στο όνομα των τελευταίων, μη ισχυρής οποιασδήποτε άλλης διάταξης η οποία ορίζει κάτι διαφορετικό. Το ίδιο ισχύει και όταν οι μέτοχοι των Εταιρειών Κεφαλαίων Επιχειρηματικών Συμμετοχών (Ε.Κ.Ε.Σ.) είναι νομικά πρόσωπα τα οποία διανέμουν περαιτέρω τα ως άνω μερίσματα στους εταίρους ή μετόχους αυτών.

Το πρώτο εδάφιο της παρούσας περίπτωσης εφαρμόζεται ανάλογα και για τα διανεμόμενα κέρδη της παραγράφου 5."

Το άρθρο 8 αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο 21 Ν.2789/2000 ΦΕΚ Α 21/11.2.2000.

Άρθρο 9

Φορολογικά κίνητρα

1. Εταιρίες, που κατά τη δημοσίευση του παρόντος δραστηριοποιούνται στην παροχή επιχειρηματικού κεφαλαίου, είτε σύμφωνα με το ν. 1775/1988 (ΦΕΚ 101 Α') είτε εκτός των πλαισίων αυτού, μπορούν μέσα σε δύο (2) χρόνια από τη δημοσίευση του παρόντος νόμου να ζητήσουν με αίτησή τους προς τον Υπουργό Εμπορίου να υπαχθούν σε αυτόν.

2. Οι διατάξεις του παρόντος κεφαλαίου, με την επιφύλαξη του επόμενου εδαφίου της παραγράφου αυτής, εφαρμόζονται στις εταιρίες της προηγούμενης παραγράφου από τη δημοσίευση της απόφασης του Υπουργού Εμπορίου για την υπαγωγή. Οι διατάξεις περί φορολογικών κινήτρων του κεφαλαίου αυτού εφαρμόζονται από τη λήψη της εταιρικής χρήσεως που ακολουθεί τη χρήση, σε διάρκεια της οποίας έγινε η υπαγωγή.

3. Τα άρθρα 1 έως και 6 του ν. 1775/1988, καθώς και οι παράγραφοι 12 έως και 16 του άρθρου 8 του Α' κεφαλαίου του πρώτου μέρους του ν.2166/1993, που τροποποίησε το ν. 1775/1988, καταργούνται δύο (2) χρόνια μετά τη δημοσίευση του παρόντος στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. Αλεξανδρίδης Α. Μιχαήλ «Χρηματοοικονομική Διαχείριση» (Αθήνα 2004).
2. Αναγνωστάκης Γ. – Κοκκομέλης Κ. «Ειδικές Μορφές Πίστης» (Πάτρα 2000).
3. Αποστολόπουλος Ν. Ιωάννης «Ειδικά Θέματα Χρηματοδοτικής Διοίκησης» (Αθήνα 2004).
4. Αρτίκης Π. Γεώργιος «Χρηματοοικονομική Διοίκηση – Αποφάσεις Χρηματοδοτήσεων» (Αθήνα 2002).
5. Βασιλείου Δημήτριος «Χρηματοοικονομική Διοίκηση» (Πάτρα 1999).
6. Γαλάνης Π. Βασίλειος «Η Λειτουργία των σύγχρονων Χρηματοοικονομικών Θεσμών στην χώρα μας (Leasing, Factoring, Forfaiting, Venture Capital)» (Αθήνα 2000).
7. Γαζής Δ. - Μυζήθρα Μ. «Εκσυγχρονισμός του Ελληνικού Τραπεζικού Συστήματος και Τραπεζικά Προϊόντα» Κεφάλαιο 3 / Ινστιτούτο Εργασίας ΟΤΟΕ (Αθήνα 1996).
8. Γεωργακόπουλος Λεωνίδας «Χρηματιστηριακό και Τραπεζικό Δίκαιο» (Αθήνα 1999).
9. Γεωργιάδης Απόστολος «Νέες Μορφές Συμβάσεων της Σύγχρονης Οικονομίας: Leasing, Factoring, Forfaiting, Franchising» (Αθήνα 2000).
10. Μάζης Παναγιώτης «Η Χρηματοδοτική Μίσθωση – Leasing» (Αθήνα 1999).
11. Καραθανάσης Α. Γεωργίου «Χρηματοοικονομική Διοίκηση και Χρηματιστηριακές Αγορές» (Αθήνα 2002).
12. Ξανθάκης Μανόλης - Τσίπουρη Λένα «Διαχείριση Τεχνολογίας και Venture Capital. Η Περίπτωση της Ελλάδας» (Αθήνα 2001).
13. Παπαγεωργίου Π. Πέτρος - Χιώνης Π. Διώνυσιος «Διεθνής Επιχειρηματική Δραστηριότητα και Οργανισμοί» (Αθήνα 2003).
14. Παπαδέας Β. Παναγιώτης «Τραπεζικές Εργασίες & Παράγωγα μέσω του ΚΛΣΤ» (Αθήνα 2001).
15. Τριανταφυλλάκης Γ. – Κονοθανάση Α. «Σύγχρονες Εμπορικές Εταιρίες και Θεσμοί. Νομοθεσία – Νομολογία – Υποδείγματα» (Αθήνα 2001).
16. Ψυχομάνης Σ: «Τραπεζικό Δίκαιο» (Θεσσαλονίκη 1997)

ΑΡΘΡΑ - ΕΝΤΥΠΑ - ΕΡΕΥΝΕΣ

1. Λυμβαίος Γιάννης «Σύγχρονοι Τρόποι Χρηματοδότησης Επιχειρήσεων/www.disabled.gr.
2. Λαουτάρη Θεοδώρου «Τα υπέρ και τα κατά της Χρηματοδοτικής Μίσθωσης» Καθημερινή 2006.
3. Ένωση Ελληνικών Τραπεζών «Σύγχρονοι Τρόποι Κάλυψης των Χρηματοδοτικών Αναγκών των Επιχειρήσεων» Ενημερωτικό Έντυπο Οκτώβριος 2000.
4. Λαζαρίδης Γ. Ιωάννης «Διαχρονική εξέλιξη των Εταιριών Πρακτορείας (Factors) στην Ελλάδα» (Δελτίο Τύπου Ένωσης Ελληνικών Τραπεζών).
5. Μουργελάς Ιωάννης «Οι Χρηματοδοτικοί Θεσμοί Factoring και Leasing» (Δελτίο Τύπου Ένωσης Ελληνικών Τραπεζών).
6. Ζοπουνίδης Κ. – Μπακατσάκη Μ. «Το Venture Capital στην Ελλάδα. Πρώτα Αποτελέσματα Πανελλαδικής Έρευνας 2002» (Δελτίο Τύπου Ένωσης Ελληνικών Τραπεζών).
7. Thortno Grant «Επενδύσεις στην Ελλάδα» (Μάιος 2005)/Διεθνής Οργανισμός Ορκοτών Ελεγκτών, Φορολογικών Συμβούλων και Συμβούλων Επιχειρήσεων.
8. Μητσοτάκης Κυριάκος «Συνέντευξη στην ειδησεογραφική Ιστοσελίδα “Reporter.gr”»

ΠΗΓΕΣ ΑΠΟ ΤΟ INTERNET

1. www.naftemporiki.gr
2. www.ate.gr
3. www.disabled.gr
4. www.kathimerini.gr
5. www.nbg.gr
6. www.alphabank.gr
7. www.eurobank.gr
8. www.statistics.gr
9. www.leasing.gr
10. www.otoe.gr
11. www.citibank.gr

12. www.geniki.gr
13. www.laiki.gr
14. www.aspis.gr
15. www.hsbc.gr
16. www.emporiki.gr
17. www.taxheaven.gr
18. www.hba.gr
19. www.dirent.gr
20. www.taneo.gr
21. www.gsrt.com
22. www.attica-ventures.gr
23. www.venturexpert.com
24. www.evca.com
25. www.hvca.gr
26. www.reporter.gr
27. www.grant_thorton.gr